Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

587 f 13

MIS MAË,

MIS MARI.

Digitized by Google

K Bussi (de.

Brest, Imprimerie de Ve J.-B. Lefournier.

Digitized by Google

MIS MAE,

MIS AR VERC'HES VARI,

GREAT E GALLEC

Gat an Autrou'n Abbat **DEBUSSI**,

A LAQEAT E BREZONEC

Gat G. L.... Cure TAULÉ.

EVIT BRASSA GLOAR JESUS HA MARI.

Augmentet a zaou Gantiq en henor d'ar Verc'hes, a un Exerciç evit an Ofern ac a Psalmou ar Gousperou.

EIL EDITION.

E BREST. – E TY Ve J.-B. LEFOURNIER,
Imprimer a Librer, Ru Vras, No 86.

1845.

APPROBATION.

Nous, JOSEPH-MARIE GRAVERAN, par la divine miséricorde et la grâce du Saint-Siége apostolique, évêque de Quimper,

Autorisons Mme Ve J.-B. LEFOURNIER à réimprimer un livre breton ayant pour titre : *Mis Maë, Mis ar Vere'hes Vari*, par M. l'abbé LE LEZ.

Donné à Quimper, sous notre seing et le sceau de nos armes, le 13 du mois d'Août mil huit cent quarante-quatre.

† J.h-M., *Évêque de Quimper.*

Par Monseigneur l'Évêque,

ALEXANDRE,

Chan. hon., Secrétaire de l'Évêché.

BRITISH MUSEUM

Propriété de l'Éditeur.

DEDY

EUS AL LEVR-MA

D'AR VERC'HES VARI, MAM JESUS.

Guerc'hes Vari, concevet exant a bec'het, Mam dîn meurbet a Jesus, Mab Doué, Rouanes an Æles ac ar Sænt, recour ha refuch ar bec'heurien, Rouanes ar glouer, leun a fiziang en ho calloud e qever Doué ac en ho madeles en andret ho pugale, e-moa great vœu, m'am bige obtenet dreisoc'h digat Doué ar faveur a c'houlennen, da lacât e bresonec eul levr bennac en ho c'henor. Eprouet em-eus ar viriones eus ar pez am boa alies preseguet d'ar re all varlerc'h an tad eurus Bernard a Baris, *penaos biscoas né de bet clêvet ho pige lèset en abandon nicun eus ar re ho devese recours deoc'h.* Nan, ô Guerc'hes, Mam Doué, n'oc'h eus quet dispriget va pheden. Va dever eo eta accomplissa va vœu. Va dever

AVIS.

Evit angagi guëlloc'h an dud fidel da santifia mis Maë en henor ar Verc'hes Vari, hou tad santel ar pab Pii Seisvet, a vemor santel, en d'eus falveset e vige ar mis-ma pen da ben eur mis privilegiet epad pini tensoriou spirituel an Ilis ne baoueschent da vesa digor bemdes evit he bugale. « Dre eur scrid eus « an unan varn-uguent a vis meurs 1815, ar « Pab venerabl-se a accord d'ar re a raio « bemdes hed ar mis a Vaë, Mis Mari, eur « beden bennac public pe barticulier, pe un « œuvr all bennac evit gloar ar Verc'hes « santel, tric'hant derves induljançou bep tro, « ac un induljanç plenier d'an deis a garrint « da choas, nemet e covessaïnt, e commu- « niint ac e pedint erves ar c'hustum evit « isomou an Ilis, ô lavaret *pemp Pater* ha « *pemp Ave.* » Qemense a lenner en eul levr hanvet tréte an induljançou great gat an Autrou'n Escop eus ar Mans, pagen 246.

MIS MAE,

MIS AR VERC'HES VARI.

DERVES DIVÊSA A VIS EBREUL.

Perac e consacrer Mis Maë da henor a da c'hloar ar Verc'hes Vari? Petra a ranqer da ober evit an dra-se?

Va mignon qer Theotim, desirout a rit, m'er goar, eur reflexion bennac dre scrid var ar vués ac ar vertusiou eus a Varn Doué ha var ar güirionesiou principalla eus ar Religion evit ho sicour da santifia *Mis Maë*, pini a gonsacrit bep bloas da henori particulieramant ar Verc'hes Vari, eus a bini e seblant quasi douguen an hano. Ha possubl e ve din-me refus contanti an desir excellant eus ho calon var ar poent-se? ah! Theotim; continuit an devotion-se hed ho pues. Offrit da Vari ar c'haërra mis eus ar bloas ac ar prividiou

eus an nêves amser. Pa zistro an amser gaër-se eus ar bloas, epad ma na ra madoberou Doué nemet cresqi an ingrateriou ac an dud ingrat, epad ma veler an diaoul eus an impurete ô c'huësa partout, ispicial e calonou an dud yaouanc, ar flammou qer vif a qen abominabl eus an amourousted, ac ô lacat da fazia qen alies a gristenien dre an youl a excit enno da gontanti ho goal inclinationou, epad ar ravach-se a ra an droug-speret var gals eneou, pebes plijadur ne veso qet evit ar Verc'hes, ô Theotim, ho cuëlet oc'h offr disi neuse ispicial, ho c'henoriou ac ho meuleudiou! Sonch oc'h eus penaos eo e Mis Maë, Mis Mari, eo deuet ar peoc'h e Franç goude ar revolution vras. E Mis Maë, Mis Mari eo bet placet a nêves bugale vian Sant Louis var an tron eus ho zadou cos. Dall meurbet e ve an hini ne velfe qet er bursud-se un effet eus a intercession hon alvocades puissant ar Verc'hes Vari. Ingrat meurbet e ve an hini a refus-fe disquës disi he anoudêgues vad evit qemense. Tohor meurbet e ve religion an hini a breferfe deso tud a c'hoad ac a varo, muntrerien tud, muntrerien Doué, Roueet ha Princet pere ac a c'hinou ha dre æuvrou a gri, evel guechal ar judevien a enep Jesus ha Mari:

ne fell qet deomp e rên-fe ar re-ma varnomp. N'hon eus qet affer eus an aviel evit reglen a feis ac a gomportamant.

Alies e bet lavaret deoc'h, va mignon Theotim, ac atao e carit er c'hlêvet, an devotion d'ar Yerc'hes, Mam Doué, e santimant an Tadou santel, a so unan eus ar mercou assura eus ar silvidigues eternel, evel ma zeo ive unan eus ar guëlla moyenou d'he phrocuri d'an ene; ha Sant Anselm ne ra qet a zifficulte da assuri ne daïo biqen da goll eur guir servicher da Vari. Merc'h muia caret d'an Tad Eternel, Mam d'ar Verb incarnet, Pried d'ar Speret-Santel, Mari, eme un Doctor eus an Ilis, à gommand en Eê qentoc'h eguet na c'houlen.

Caromp Mari, a gri Sant Bernard, a greis hor c'halon goude Doué. Caromp-hi, bolontes Doué eo qemense. Dreisi en d'eus roet deomp he Vab: dreisi e c'herru betec ennomp oll graçou hor Salver. Jesus a so sourcen ar graçou, he galon a so al leac'h eus ho êrienen. He Vam santel ho distribu deomp ac a so evel ar c'houeren mysterius dre bini e tiredont varnomp.

Caromp ha servichomp Mari. An oll sænt hor c'houvi da guemense dre ho c'homsou. Ne ve fin ebet, ma falvesfet rap-

porti tout ar pes ho d'eus great ha lavaret evit he henori ac he servicha.

Caromp ha servichomp Mari, abalamour m'eo an dra-se desir hor mam an Ilis santel. An Ilis so eur vam dener, eur vam evesiant var guement a ell assuri silvidigues he bugale, a ne cess da zigass en hor memor ar guir he deus Rouanes an Eê d'hor respet bras, d'hor fizianç, d'hor c'harantes. Cetu eno perac e veler partout savet en henor d'ar Verc'hes Vari ilisou ha chapelou, cetu eno perac e ves qement a c'houëliou evit celebri grandeuriou ha puissanç Mam Doué. Cetu eno perac ez eus qen alies a vreuriesou en he henor, breuriesou pinvidiqeat a densoriou spirituel, a induljançou. Cetu eno c'hoas perac e ma ar c'hustum santel da lavaret an *Angelus* teir guech en deis, ac an usach caër etoues ar glouer, pa gommançont ha pa êchuont an offiç divin, ho breuvier, da lavaret an *Ave Maria, Salud an* eal *Gabriel*, qen henorabl d'ar Verc'hes Vari, qen agreabl da Zoué, peden pini erves santimant Sant Ephrem, a so deut da vesa eur c'hantic nêves evit ar sperejou eürus er Barados.

Caromp ha servichomp ar Verc'hes Vari, va mignon qer Theotim, ha pa n'hor befe qen raison nemet an arrac'h eus an ifern

a enep servich Mam Doué. Ha doueti a ellomp en effet ne ve an devotion da Vam Doué hent an Eê, pa velomp adversour hor silvidigues ô qemeret qement a boan evit effaci he hano eus hor c'halonou?

An Tad missionner Lalomia, en eul levr hanvet ive Mis Mari, a rapport un exempl pini a brouv peguer furius e ranq besa an droug-speret a enep Mari. « Sant « Dominiq, e-mesan, a roe eur mission « er guear ar Garcasonn a enep an here- « tiqet hanvet Albijoa: er pedi a rejot « da gonjuri un den possedet gat an diaoul. « En ober a reas, ac en occasion-se e « tennas digat an droug-speret dre c'hinou « an hini possedet an aveu eus a eur virio- « nes, pini ne oufet imprima doun aoua- « lac'h e calonou an oll dud evit excita « ha creât ho fizianç er Verc'hes Santel. « En effet ar speret malin-se, forcet dre « an urs ac ar santêles eus an den Apos- « tolic, Sant Dominiq, ha dre effet peden- « nou an Ilis evit he chasseal eus an dud, « a ansavas erfin goude cals poan, dirac « eur foul vras meurbet a dud diredet « evit guëlet er c'honjuri, penaos Mari, « Mam Doué, a yoa he adversoures « capital. Ar Verc'hes, e-mesan, eo a laca « da vancout va oll dessinou, a freus va

« oll aranjamanchou. Anes ar Verc'hes
« me am bige mill guech discaret a dis-
« trujet tout an Ilis dre an heresiou ac
« ar schismou. Ar Verc'hes, emesan, a
« ziffram dà bep heur diganen an eneou
« eus a bere e songe din besa assurra.
« Meur a hini, en articl ar maro, a ob-
« ten ho silvidigues dre voyen ar Verc'hes; ;
« erfin, eme an diaoul, jamæs ar re ho
« deves continuet atao da vesa fidel d'he
« devotion, ne de bet collet. » Cetu ase, Theotim, penaos an ners eus ar viriones a forças an tad memes eus ar gaou, an diaoul, da barlant evit hon instruction ac hor c'honsolation. El lavaret a ra-fen cant guech a cant mill all gatho, caromp ha servichomp Mari, Mam Doué, evit assuri hor silvidigues, evit trec'hi oll chalmou an droug-speret. An devotion d'ar Verc'hes a so qer benniguet gat Doue, ma ne veso qet re hir an oll eternite evit trugarecât Doué eus an madou temporel ha spirituel procuret deomp dre an devotion-se. An dud paour a gav enni pinvidigues evit soulagi ho miser spirituel, ar re simpl a gav enni ners, ar re glân, remejou a enep ho phoan, ar bec'heurien ho graç; an dud just, ho santification, eneou ar purgator ho delivranç. Calon Mari, ar galon-se precius, pini so goude hini Jesus,

ar burra, an douça, ar charitapla eus an oll galonou, en d'eus he-unan mui a garantes ac a berfectionou eguet an oll Æles ac an oll dud eürus, ha par conseqant en d'eus evidomp, eb comparæson, mui a garantes, a deneridigues, mui a gompassion eguet an oll Sænt assambles. Eus ar galon-se leun a visericord, evel eus eur sourcen impossubl da zisec'hi, e tired var an oll dud un nombr qasi infinit a bep seurt madou.

Theotim, ra veso eta evidoc'h pep amser, evit guir, mæs surtout Mis Maë, eun occasion gaër da augmenti ho carantes evit Mari, a d'en disques disi. Cetu ama fèçoniou pere a broposan d'ho tevotion. Ma na ellit ho implija tout, choasit ar re a gonveno muia deoc'h.

1.° Ramplissit bemdes ho teveriou a religion ha re ho stad gat eun ardeur nêves. Besit persuadet mad eo an dra-se an necessera evidoc'h. An dra-se memes a ve aoualac'h : car oc'h ober an traou-se, omp sur da ober bolontes Doué, ac e c'heuillimp avis ar Verc'hes en eured Cana: « Grit emisi, qement a lavaro deoc'h « va mab. » Mæs evit renta facilloc'h ar pratiq-se a gousecanç, antreomp en eun detail bennac.

2.° Commancit a vrema d'en em brepari: ar gouëliou mad o deus ho derves diaguent; placit gat henor, en ho cambr, pe en ho ty, eun imach bennac eus ar Verc'hes; heürus, m'ar gallit lacât an devotion-se da blijout da dud all eus oc'h anoudêgues, ha surtout eus ho famill, ac ho assambli en orator-se pini a vraoaot guëlla ma ellot. Considerit hivisiqen an andret-se evel eur chapelic consacret d'ar Verc'hes Vari.

3.° Pa ziunot, offrit disi oc'h actionou, renêvesit goude-se oc'h offrand a amser da amser var an deis. Commancit surtout ho teves dre en em acquitta gat eur ferveur nêves, eus an exerciç santel eus ar beden a galon, ebqen, pe m'ar qirit, eus an oræson mental, pini a gonsist o vedita epad un anter heur var eur chabist bennac eus al levr-ma. Me dacho da zestum qement a ellin da gaout a vella var sujet ar Verc'hes Santel ha var an affer vras, an affer uniq eus ar silvidigues.

4o. Ma veac'h e commodite, assistit bemdes en ofern.

5°. En em zisposit da sanctifia ar misma o tostaat ous ar sacramanchou.

6°. Bisitit eur chapell bennac d'ar Verc'hes m'ar democ'h tost ; ha mar guellit, iit e pelerinach da unan bennac eus ar chapelouse, e pere graçou brassoc'h a denn an dud fidel. Ar beachou a zevotion-se great gat religion ha modesti, sanctifiet dre ar sacramant a binigen ac hini an auter, a so eur sourcen a venediction a bers Doué, mæs non pas pa vesont gret evit contanti ar guriosite pe an amourousted evel pa ves eur plac'h ac he amouroux assambles, evel ma ves an horror da velet avechou. Neuse e tennont mallos Doué, mallos Mari.

7°. An *Ave Maria*, eo ar beden an agreapla da Vari. Ar chapelet dre ar *Bater* ac an *Ave*, a so terrubl meurbet dan ifern, an agreapla da Zoué, caret meurbed gat ar personnachou ar re habilla ac ar re santella eus an Ilis.

8°. D'an eisvet evitit gat mui a souci ar pec'het marvel da bini ec'h en em santit muia sujet. En em examinit bemdes e general var ar faotou pere ho defe gallet echappi diganeoc'h var an deis, ac e particulier, var ar re e pere ho tefaut capital, ho c'habitud a bec'het mignon, ho defe great deoc'h cuësa. Offrit d'ar Verc'hes Santel an actou a vertus pere ho peso

pratiquet, eb jamæs en em zigouragi dre oc'h affeil er pec'het.

Dre ar praticou-ma, pe re all henvel, e veritot protection Mari, Mam a drues, pini a recompans gat qement a largentes an disterra poan a guemer he bugale evit he henori ac en em savetei.

EXEMPL.

An Autrou Bauvau, marqis a Novian, ac abaoue religius a Gompagnunes Jesus, a dleas chenchamant he vues da eur victor pini a c'hounesas varnesan e-unan evit henori ar Verc'hes Santel.

Er bloas 1649 troupou an Almagn a yoa e Lorræn, e Franç. Soudardet a yoa loget e Novian, e pelec'h goude besa evet re, e commanchont da c'hoari: unan anezo o vesa collet cals, a sav dioc'h-tu leun a furor. Remercout a ra un imach eus hon Itron (eus ar Verc'hes) stag oc'h ar voguer. En em guemeret a ra out-y, eyel pa vige bet caos eus he goll, ac e ro disi meur a daol en eur lavaret mil blasphem. Er memes instant ar soudard furius-se a so pilet d'an douar. Tout he gorf a gren. Santout a ra eur boan qer cruel ha qer

continuel, ma zeo impossubl ober desan qemeret esqen epad pevar pe bemp deves ma chomas e Novian. An oll droupou o vesa recevet urs da ziloja, ar soudard clan a oue liamet var eur marc'h evit ma c'heuil-ge ar re all. Abaoue eus goueset penaos o vesa en em daulet d'an douar, oa marvet en hent, o crêgui gant he zent en douar, ac he c'hinou leun a yonen, dirac he gamaradet, pere a yoa ho-unan sebeset ha trubuillet. E Novian e parlant-chor pell amser gat eston a gat spont eus a bunition exemplus ar soudard fall ac impi-se. Daou vloas goude, un Tad missioner a reas repari ar sacrilach. Persoun ar barres, bêlec ar C'hastel a Novian, an Tadou missionerien pere a yoa eno, ac eur bêlec bennac a dost, a yeas eus an Ilis d'an ty e pini oa bet profanet imach Mari. Mæs pa oue erruet ar procession eno, den n'en em bresantas evit douguen an imach; peguement bennac ar persoun a rea sin da unan bennac d'he c'hemeret. Neuse an Autrou de Bauvau, indignet eus ar yenien-se evit servich Rouanes an Eê, a en em santas intericuramant poulset da guemeret he-unan imach ar Verc'hes, a peguement bennac ar speret a vanite ac an aon da seblantout simpl dirac daou-lagad ar bed, en distroe cals, dioc'h

qemense, e trec'has evel-ato, pep respet humen; eleac'h commandi da unan bennac he douguen, he c'hemeras, he dougas e-unan gat eur respet bras betec chapell ar C'hastel, e pini oue placet gat henor dre autorite an Escop, ac henoret abaoue en eur fêçon particulier.

Ar Verc'hes Santel, eme an historian, pini a velas an traou-ma oc'h erruout, ne dardas qet da recompansi an action gaër-ma a zevotion ac an triomph gouneset en he henor var ar respet humen. Ar marqis à Novian a ansavas he-unan penaos e santas a neuse un abondanç qen extraordinal a c'hraçou, ac inspirationou qer crén da veva e guëlloc'h cristen, ma voa estonet ha memes avichou affliget, en aon, e-mesan, na dage re hir. (*Histor eur famill santel hu brudet caër eus ar c'hanvet-ma.*)

EXEMPL ALL.

Pa oa Frances quenta, Roué a Franç, hor bro, er bloas 1528, e nos ar sul eus ar Pantecost, Lutherianet, Heretiqèt arraget a enep an imachou eus ar Sænt, a bilas penn un imach d'ar Verc'hes, placet e mur un ty-corn, ru S.t-Anton, e Paris. Brusuna a rejont ive penn eur Mabic

Jesus, rei a rejont un taul-contel bennac d'an imachou santel-se. Ar brud eus eun hevelep torfæt a laqeas parlant cals e qear. Ar Roue a ordrenas punissa ar re goupabl en eur fêçon exemplus. Prometti a reas mil scouet d'an hini a roge da anaout ar re goupabl, ac evit repari an injur a yoa great da Zoué ha d'ar Verc'hes Santel, e reas ober un imach arc'hant eus a huelder an hini pini a yoa bet profanet, ac eur c'hrill-ouarn evit he lacat en assuranç. Etretant tout ar glouer eus a guear a reas processionou evit satisfia da justiç Doue. Regeantet an universite a en em rentas el leac'h-se ha pemp cant scolaër a bresantas pep hini eur c'houlaouen-goar dirac an imach laqeat a damou. Mæs caëroc'h a oue great d'an unnec a vis Even, deis ar Sacramant, deis pini a yoa choaset gat ar Roué evit placi he-unan an imach arc'hant. An oll religiuset ac an oll chaloniet a Baris a en em rentas en un ilis tost d'al leac'h eus ar ceremoni. An escop a celebras an ofern, e pini ec'h assistas an oll autoriteou, officerien vras ar Roué, ar Brincet eus ar goad royal ac ar Roué Frances he-unan, ha seis escop eb compta escop Paris. Goude an ofern tout ar brocession, qen nombrus a qer caër, a avanças varzu al leac'h merqet. An escop a Lisieux,

aumoniër bras a Franç, a zougue an imach nêves. Pa ouet erruet, an escop a laqeas an imach var un auter. Ar Roue gat he oll gompagnunes a en em laqeas d'an daoulin. Ar vusicianet eus he chapel a ganas an *Ave regina cœlorum*, an aumonier bras a lavaras an *Oremus*, goude pini ar Roué a savas, a guemeras an imach, a bignas dre scaillerou-betec ar plaç eus an imach. Neuse e pocas da imach ar Verc'hes gat respet, e serras e-unan ar c'hrill ouarn, pini a dlie he difen a enep an insultou. Goude ez-eas adarre d'an daoulin, e pedas eun nebeut amser, ac epad an oll ceremoni, e scuillas daëlou, preuven certen eus he feis ac he zevotion en andret Mari.

PRATIQ.

Stouit ive d'an daoulin dirac un imach eus ar Verc'hes Vari, consacrit disi ar mis a ya da gommanç. Promettit disi e combattot gat graç Doué ar pec'het da bini oc'h sujet ar muia, pedit-hi d'oc'h assista.

QENTA DERVES

A VIS MAE.

CONCEPTION BUR HA NET A BEC'HET EUS AR VERC'HES.

Me er goar, ô va mignon qer Theotim, c'hui oc'heus un ardeur santel evit souten a credi ar brivilach henorabl eus ar Gonception exant a bec'het eus a Vari. An Autrou-Doué ra veso meulet! car, ar santimant devot-se, m'ar deo henorabl da Rouanes ar Sænt ha douç evit he oll servicherien, ne vanq qet a breuvennou mad. M'ar consultomp ar Scritur santel, e c'hanavessimp da bep pagen ar Verc'hes-se discuill dioc'h pep pec'het. Ar Verc'hes, erves ar Scritur, a so evel ar guear henorabl a Zoué, a bini ar c'henta mean a so poset var gorre ar menessiou santel. Santeles Mari a gommanç eleac'h m'eo en em arretet ar Sænt all ac an Æles. Ar Verc'hes so c'hoas represantet evel ar flourdilis e creis ar spern eus hor pec'hejou-ni. Henvel oc'h ar glan miraculus pini a c'hlepias en eun noves epad ma chomas

seac'h an douar tro var dro desan, ha pini en un nosves all, a chomas seac'h epad m'oa gleb pep tra en dro desan, (miracl pini a reas un Eal guechall dirac Gedeon, evit disquës desan oa Doué er choase evit delivra an Israëlitet dioc'h ar Madianitet.) Henvel oc'h ar glan-se, Mari ebqen a chom didach a disclabes e creis an diluch universel eus ar pec'het; avichou all, hi ebqen a so arroset gat an dour a c'hraçou Doué, epad m'eo ar rest eus an douar scoët a sec'hor ac a varo. Petra ne allan-me, va mignon qer Theotim, redec assambles ganeoc'h var an oll figuriou a bere eo en em servichet ar Speret-Santel evit annonç ar pried pur ha caër meurbed pini en doa choaset a bep eternite! Ho tignite, ô va Doué, a exige e teujac'h da breservi dioc'h an distera souilladures ar Verc'hes pini a zestinac'h da vesa Mam d'ho Mab. Ha cetu perac an doctor bras St.-Augustin ne fell qet desan, bevech ma ves qestion a bec'het, e compren-fet jamæs, en he oll bues, ar Verc'hes eurus. Perac? dre henor evit hon Autrou Jesus-Christ. En effet a supposi a eller, eb besa indignet, a supposi à eller e c'halfe an diaoul en em venti da vesa bet ar c'henta mæst, un instant ebqen, ar c'henta mæst var un ene destinet gat Doué d'an henor ar brassa, d'an

henor an divinna, d'an henor da vesa Mam Jesus? Ar galon a refus credi an dra-se. Mari eta so bet concevet e cof he mam exant dioc'h ar pec'het original.

FIN EVIT PINI EO CROUET AN DEN.

MÉDITATION.

Ha ni, va mignon qer, anavesomp ive hon dignite. Sur neqet da vesa compare: gat hini Mari; mæs gouscoude, peguen nobl eo va destination! hi so bras! hi so caër!

1°. Me so crouet gat Doué. Ne qet un Eal, un Arc'heal, eur Cherubin en d'eus va great ar pes ma'z-hon. Doué e-unan eo: an Doue-se pini n'en doa isom ebet ac'hanon, ha pini a gav ennàn ebqen he vonheur ac he c'hloar. Ac eus a beleac'h en d'eus va zennet? eus a fond an neant, e pini he visericord so deuet d'am c'hemeret; evit erruout betec va igelder, en d'eus astennet he zourn puissant, evit-ze en d'eus didreuset an distanç infinit pini a zisparti an neant dioc'h ar pes so un dra bennac. Doué en d'eus va c'hrouet dre breferanç da guement a re all pere ho divige en offanset nebeutoc'h, er ser-

vichet guelloc'h. Doué en d'eus va c'hrouet, me ingrat, pec'heur infam, pini n'em eus en em servichet eus he vad-oberou nemet evit en outragi. Roet en d'eus din un ententamant capabl d'en anaout, eur galon great evit he garet. Va c'hrouet en d'eus en eur feçon bennac henvel ountan he-unan; laqeat en d'eus em ene ar sciel eus he zivinite. Digacit en ho memor ar princ yaouanc-hont, pini o vesa collet a bred he dad vertusus, a reas ober he bortret var eur vetalen pini a zougue atao ous he c'housoug. Pa antreprene un dra bennac, e qemere ar vetalen-se etre he zaouarn, ac o sellet outhi, an daëlou en he zaoulagad, e lavare : « Na bermetit « qet, ô va zad, e ra-fen netra indîn « ac'hanoc'h. » Va mignon qer Theotim, pebes imach, pebes hano caër ha nobl a so scrivet en hon eneou? imach piou eo? an imach, an hano a Zoué memes. Allas! an imach-se eus va Doué, a n'emeus-me qet he effacet, he zreinet er fanq? ô va ene! crouadures caër a Zoué, petra oud deut da vesa dre ar pec'het?

2°. *Me so crouet evit Doué*, evit he servicha er vues-ma, ha partagi er vues all he c'hloar ac he vonheur. Bez ez-eus mistri er bed : ho servicha a rear, eürus

ec'h en em estimer d'ho servicha, en em lasa a rear en ho servich. Gouscoude ar vistri-se eus an douar ho d'eus ho-unan mistri, ma n'ho d'eus var an douar, ho d'eus da viana unan en Eê. Ar vistri-se, petra int? Tud mortel eveldomp-ni. Evelse ar c'henta mæstr, ar mæstr souveren, eo Doué. Ha m'ar de guir, erves an termeniou caër eus an Ilis, penaos servicha Doué, a so besa roué, petra ne veso qet partagi he vonheur gat Doué, ha besa roué gantân en he balæs? Ama, va mignon. Theotim, savomp huel hor c'halonou. Un tron am gortos en Eê: choaset gat Doué da vesa heritour eus eur gurunen eternel, petra a ellan-me guélet var an douar, a guement a ve dîn da arreti va sellou, da occupi va speret, da attachi va c'halon? Ha galvet oun-me da un destination qen henorabl, ha crouadur oun-me da Zoué, evit en em vaga eus eur voguidel a henor, evit destum pinvidiguesou, pere a berisso gane pe em raoc, evit besa e servich va c'horf, evit beva evel al loen sauvach a pourchu eur bonheur, pini a dec'h ato diouzin, er plijadurezou vean pe vesus, ato faos ha tromplus? O Bugale an dud, bete pegueit e veso lourd ho calon en andret Doué, ar viriones, betec pegueit ec'h en em fæsot-hu ô redec varlerc'h

an droug-speret, tad ar gaou ac ar vanite? E pet sonch, ô cristen, ec'h eus eun Doué da servicha, eun ene da savetei, eun ifern da zouja, eur barados da c'hounit! Oh! ma c'houfes petra sinifi ar gueriouma : eun Doué!... eun ene!... eun ifern!... eur barados!... eun eternite!... Na c'hortos qet ar maro evit er c'hompren. « Autrou-« Doué, digorit din-me va daoulagad, « grit din anaout evit petra hon crouet! » Va Doué, grit din hoc'h anaout, grit m'en em anavesin va-unan. Me fell din ho servicha, me fell din savetei va ene, me m'eus queus d'ho pesa offanset. Mari, c'hui a so va esperanc, pedit Jesus evidon.

EXEMPL.

Peguen alies ar Verc'hes Vari ne songehi qet er brivilach eus he c'honception santel, pebes anoudêgues-vâd ne zisquëse-hi qet eus ar faveur-se a Zoué accordet disi ebqen! Pebes souci incomparabl d'en em zionall dioc'h pep pec'het, evit caret ha servicha Doué e pep leac'h ac e pep amzer! Ne gollas qet un instant ar guel eus ar fin evit pini oa crouet gat Doué. Ar barados, an ifern, an eternite, an huelder eus he c'halite a verc'h da Zoué, a occupas eb cess he speret, he c'halon, he bolontes. Ha c'hui,

ene cristen, petra oc'h eus great? Songet oc'h eus-hu evit petra e-maoc'h er bed-ma? O velet ho comportamant, ho mesventiou, ho lubricite, ho venjançou, ho laëronciou, ho teaudajou, e lavarfet e credit emaoc'h er bed evit en em ruill er fanq eus ar viçou ac ar pec'hejou? Mæs n'eus forç anavesit ho pec'het, ac e veac'h falla monstr a elfet da sonjal, concevit en ho calon un esperanç crén e madêles an Doué pini oc'h eus outraget, en em daulit alies d'an daoulin dirac imach Mari. Noufac'h qet commanç guëll *Mis Maë*, *Mis Mari*. Grit evel a reas guechall Mari Egyptianes. O vèsa eat da Jerusalem assambles gat cals a re all evit celebri ar gouël eus a exaltation ar Groas, e falvesas disi antren evelto en Ilis evit poqet d'ar Groas Santel. Betec teir pe peder guech e falvesas disi passeal an treujou. Mæs ne alle qet en ober. Santout a rea un ners invisibl, pini he arrete crenn. Sonjal a reas pénaos he c'hrimou a yoa caos a-se. Epad ma scoe var he pheultrin evit goulen pardon, e remercas a zioud he phenn un imach eus ar Verc'hes, Mam Doué. Neuse e reas evellen he pheden da Vari: « Guerc'hes Santel, Mam « Doué, indin hon dre va c'hrimou da « sellet ous hoc'h imach, indinnoc'h c'hoas « da vesa selaouet ganeoc'h. E qemense

« e meus clêvet penaos an Doué pini oc'h
« eus meritet da zouguen en hoc'h entraillou
« pur ha chast, ne d'eo en em c'hreat den
« nemet evit guervel ar bec'heurien d'ar
« binigen. Assistit ac'hanon em abandon.
« Commandit, ô rouanes an Eê, ma vo
« digoret evidon d'or an Ilis, peguen indîn
« bennac even, evit ma c'hellin poqet
« evel ar re all d'ar c'hoad eürus-se var
« bini ho Mab Jesus en d'eus scuillet he
« c'hoad evidon. Me bromet deoc'h, ô
« Mari, en hano ar Salver divin-se; ne
« erruo mui gane cuësa em impureteou
« abominabl. Mæs evel m'am beso adoret
« ar Groas-se, me a yelo dioc'h-tu d'an
« andret ma plijo ganeoc'h, evit effaci
« ha gouëla va phec'hejou. » Goude he
pheden, ar benitantes vras a antreas eb
poan ebet en Ilis, a yeas betec ar c'hœur,
a adoras ar Groas, a boqas disi ha da
bave an Ilis, ha neuse e tistroas da gaout
imach ar Verc'hes ac e lavaras: « Mam
« Doué, Mam leun a drugares, disquëset
« oc'h eus din er vad ho madeles in-
« còmparabl, o selaou va pheden. Eus
« va c'hostes me zalc'h d'ar bromessa
« am-eus great deoc'h. Lavarit din, me
« ho suppli, peleac'h mont: neuse, emisi
« e clef-chon ar voues-ma, m'ar passees
« rivier Jourdan, e cavi ar repos. » Mari

Egyptianes ô sellet en eur vouela oc'h imach ar Verc'hes, he phedas da non pas he abandouni. Rac-tal e partias. Un den dianaves a offras disi tri bez arc'hant, en eur lavaret : recevit an dra-ma. Qemeret a reas tri bara. Pa erruas en Ilis St.-Yan-Vadezour, e covessaas ac e communias. Neuse e passeas rivier Jourdan, o pedi atao ar Verc'hes d'he c'hundui. Erruet en desert, e passeas eno a-peupres daou-uguent vloas er rusta pinigen. Epad seitec vloas dioc'h-tu e santas tentationou ar re gréan. Mæs, emisi d'an Tad Zozim, « e creis an attaqou furius « eus an droug-speret, ec'h en em laqean « da vouela, da sqei var boul va c'halon. « Digass a rean em memor ar bromessa « solanel am boa great da renonç evit « biqen d'am disursiou ancien, digass a « rean em memor imach ar Verc'hes « Santel, mam Doué pini e doa va c'he- « meret dindan he phrotection. Neuse eve- « len eur sclérigen gaër en dro din partout, « ac e teue din repos dioc'h an tenta- « tionou. Ar vam eürus-se eus va Doué « à so va refuch ha tout va ners. N'he « d'eus jamæs va abandonet e netra. » Ac ho pe en em abandonet evel ar bec'heres bras-ma, ene christen, n'en em zigourachit qet ; mæs evel-t-y en em

adressit gat fizianç da Vari, deut da goves gat glac'har ho tisursiou. M'ar oc'h eus bet ar bonheur da servicha guëll an Autrou Doué, trugarecaït anesan ha goulennit dre sicour Mari ar c'hraç da berseveri. Crenit, crenit rac an affeil er pec'het a impurete ac er re all.

PRATIQ.

Grit bemdes, hed ar mis-ma, eur visit da un imach bennac eus ar Verc'hes Santel. Guëlet oc'h eus penaos ar sonch ebqen eus a imach Mari a yoa aoualac'h evit renta Mari Egyptianes courachus da drec'hi an tentationou ar re viffa ac ar re gruella. Grit evelse.

EIL DERVES.

CONCEPTION BUR HA NET A BEC'HET EUS AR VERC'HES.

Va mignon qer Theotim, deac'h e lavaren deoc'h penaus Doué a dlie, abalamour d'he c'hrandeur, preservi dioc'h ar pec'het originel ar grouadures a dlie besa mam da Jesus, he Vab. Dleout a rea c'hoas

an dra-se abalamour d'he deneridigues. An Tad célestiel ac-en a elle refus netra d'he verc'h muia caret, ar Mab d'he Vam, ar Speret-Santel d'he Bried? Ac eus an oll graçou a elle ar Verc'hes da c'boulen, ha bez ez-eus unan pini he divige preferet d'ar bonheur da veza exantet a bec'het en he c'honception? Ah! piou a elfe compren an horror e doa an ene pur-se oc'h an disterra faot, he pini e divige renoncet d'an dignité a Vam Doué, m'he divige he phurete admirabl souffret an disterra dommach? « Autrou, emisi, reservit evit « re all nebeutoc'h indin evidon-me, ar « faveur estonabl da vesa ho Mam: va « oll desir, va oll ambition a so da non « pas jamæs offansi ho taoulagad divin « dre an disterra pec'het. » Hevelep e voue ar vœu, hevelep ar c'hri eus a galon Mari. Ac e cred-femp en defe Doué refuset disi an objet principal, an objet uniq eus he desirou? Nan, va mignon Theotim, an Tad eternel a lavaras disi evel ar roué Assuerus d'ar rouanes Esther: « Evit ar « re all tout, non pas evidoc'hu, eo dou- « guet ar setanç-se. Ar re all tout a so « concevet e stad a bec'het originel, mæs « non pas c'hui, ô Mari. » Mab Doué pini a dlie besa, evel den, mab Mari, a lavaras disi evel Salomou d'he vam Beth-

sabée ; « Goulennit, va mam, ne qet just « e veac'h refuset. » Erfin d'ar Verc'hes eo e lavar ar Speret-Santel : « Tout oc'h « caër, ô va muia-caret, ha n'eus ennoc'h « netra souillet. » M'ar en d'eus disquëset Mab Doué eur vadeles vras ac admirabl o telivra crouadurien ingrat dioc'h ar pec'het, he redemption a so en em astennet dre avanç var ar Verc'hes Vari, oc'h e phreservi dioc'h ar pec'het originel memes en he c'honception. Evelse ec'h accomplissas ar bromessa en doa great d'he sicour a zalec ar mintin, a zalec ar goulaoui-deis eus he bues, a zalec he instant qenta. Ha bez hon eus-ni, va mignon qer, var silvidigues hon encou, ar memes santimanchou, ar memes intantionou evel ar Verc'hes Vari ? Ha lavaret a reomp-ni evel-t-y d'an Autron-Doue : « Accordit « da re all, ô va Doué, ar faveuriou « temporel ; ne c'houlennan qen graç ne- « met silvidigues va ene ? »

AFFER AR SILVIDIGUES.

MEDITATION.

1°. « *Ar silvidigues, affer vras an den.* » Perac e maoud-ê en desert, a c'houlenne alies ountan he-unan Sant Bernard dre

exempl ar Sant bras Arsên? Ha me, perac e-maoun-me er bed? Ne qet evit cundui eur vues commod ha plijadurus, evit azeza oc'h un daol vad, evit besa guisquet superb ha manifiq, evit accordi d'am daoulagad, d'am diouscouarn, d'am oll sqianchou ar pes a zesiront; ne qet evit destum madou pere a beriss, evit brilla un instant ama, receo eur veuleudi bennac, ha disparissa goude. Nebeutoc'h c'hoas e-ma-hon var an douar evit pec'hi, evit offansi va c'hrouer ha va Doué. Bes e-ma-hon var an douar evit savetei va ene. Tud puissant eus ar bed, tud savant, preseguerien superb, tud pinvidic, yaouanqis leun a c'hout evit ar bed, c'hoas eun nebeut amser, ha petra servicho deoc'h an avantachou-se pere a dremen, m'a n'ho pes qet saveteet oc'h eneou? Laca eves, ô christen, da affer vras eo ar silvidigues: m'ac'h en em savetees cetu-te heürus evit jamæs ac er jouissanç a oll vadou ar c'horf ac an ene. M'ar manques da silvidigues, e colles ar barados, e colles da Zoué.

2°. « *Silvidigues, affer bropr an den, he « affer he-unan.* » Eul leveour en d'eus fermerien evit lacat he zouarou da dalvout, ar fermier en d'eus domestiquet evit ho labourat, eur roué en d'eus ministret var

bere ec'h en em ziscarg dioc'h eul loden eus ar gouvernamant, generalet evit commandi he armeou; eun den tamallet ac accuset a læs gat eun alvocad ar soign da zifen he vadou, he reputation, he vues memes: mæs bez e zeus eur proces pini ne ell besa difeunet nemet ganeoc'h oc'h unan; eur bresel a so e pini e ranqit combatti oc'h unan, un douar a so pini a ranqit da lahourat oc'h unan: hoc'h ene eo. Doué memes, eme St.-Augustin, Doué pini en d'eus ho crouet ebdoc'h, n'ho savetaïo qet ebtoc'h. Mæs mar ranqit ober al labour, ho peso ive ar profit. Alies e labourer evit ar re all: un all martese a zestumo ar pez oc'h eus adet, froues ar guës oc'h eus plantet, a raïo he zemeuranç en ty pini a savit, a jouisso eus ar madou pere a zestumit; ne c'hoare qet evelse gat ar silvidigues: ar profit pe ar c'holl a so tout evidoc'h ebquen. Ma labourit en ho silvidigues, cant guech muyoc'h er bed-ma, ar vues eternel er bed all, cetu eno ho counidêgues; ma-c'h en em gollit, ha p'ho pe-fe great oll affèriou roueet an douar, tout so collet evidoc'h. « Petra servich « d'an den, eme Jesus-Christ, gounit tout « ar bed-ma, m'ar teu da goll he ene? »

3°. « *Silvidigues, affer uniq, impossubl*

» *da repari, pa ves manqet disi.* » Coll a rear eur proces, caout a rear peadra da sevel adarre stal; coll a rear ar yec'het dre ar c'hlenvet, sicourou ar vedicinêres, benniguet gat Doue, a ell he renta d'an den. Trouc'ha a rear din un dourn, eun all a chom ganen; mæs n'am-eus nemet un ene, mæs ne varver nemet eur vech, ac eur vech collet, n'eus mui a remed. Gouscoude e songer e pep tra, nemet en ene-se. Livirit da un den eus ar bed tostât oc'h ar sacramanchou, ober bemdes eur c'hart-d'heur oræson a speret ac a galon, lenn eur bagen bennac eus eul levr mad: ah! e-mezan, me am-eus d'en em occupi a gals traou all, va bugale, va madou, va barti plijadur. Ho plijaduresou, eme c'hui, ho famill, ho tanves! c'hoas un nebeut amser, ac e c'halvot tout an traou-se d'ho sicour evit ho tenna a ambarras en heur ar maro, ac evit ho tiframa dioc'h an ifern. Mæs ac en ober a ellint-hi? ha! en em daulit qentoc'h etre divreac'h Mari, e calon Jesus. Va Salver, pardonnit din va fasy, an direglamant hir eus va bues. Va Mam santel, ô Mari, intercedit evidon.

EXEMPL.

Me am-eusguëlet, eme Cornelius à Lapide, me meus clêvet en he vomenchou divêsa,

un den pinvidiq bras o c'houlen digat oll dud ê dy sicour evel evit combatti a enep ar maro. Erruet en extremite divesa, e c'halvas d'ê guichen ê c'hreg ac ê vugale:
« Pried qer, bugale gueis, sicourit ac'hanon
» er moment terrubl-ma. Va bugale,
» labouret em-eus evidoc'h nos a deis, va
» bugale.... Allas? emeso en eur vouela
» dourec, allas! hon tad qer, petra a ellomp
» da ober evidoc'h er moment-ma? Petra
» da ober en eur c'hlenved diremed? Ah!
» plijet gat Doue e c'halgemp ho telivra!
» mæs n'er gallomp qet: allas! n'eus qet
» a remed a enep ar maro. Ar maro!
» eme an den clan gat eur voues estlamus!
» ret eo eta mervel, a red absolumant!
» ô vanite, ô follentes eus a oll fatig an
» dud! evidoc'h va fried, evidoc'h, va
» bugale, em eus labouret dre c'huësen
» va zal, hon en em epuiset, em-eus uset
» va ners, va yec'het, va buës. Allas!
» collet e-meus martese corf ac ene, ac
» evit an dra-se, cetu a-se va recompans.
» Brema pa e maoun em heur divesa, me
» c'houlen sicour ousoc'h, a ne roït qet
» din. Oh! peguement ne vigen-me qet
» bet furroc'h, m'am bige servichet mad
» va Salver ac ê Vam Santel. Oh! m'am
» bige en-em c'hreat mignonet en Ee,
» e teugent d'am sicour er moment terrupl-

» ma! m'am be-fe ar bonheur da zistrei » d'am yec'het, peguen differant e ve va » bues da zont dioc'h va hini dremenet. » Glac'har inutil, va mignon qer Theotim, desirou re zivêsad! ar maro a sæsisse ar moundian-se e creis ê densoriou, en diframa a rea dioc'h an oll draou oc'h pere oa stag ê galon, ac en treïna dirac tribunal Doue evit besa barnet!... Oh! peguer sclear e veler néuse, peguer mad e c'hanaveser talloudêgues an amser, cousecanç ar silvidigues!

EXEMPL ALL.

Eur roué puissant en doa eur ministr bras ac habil. Goude besa gouvernet pell amser an affêriou public, ha beillet muioc'h var interest ar rouantêles evit var interest ê ene, e cuësas clan bras, e danger da vervel, ac ec'h erruas souden en extremite. En ê vomenchou divêsa e recevas bisit ê brinç. Sir, e-mesan var un ton estlamus, o velet ê roué aseset e qichen e vele a varo, Sir, eur c'hraç am-eus da c'houlen diganeoc'h evit recompans eus va zêl a va souci evidoc'h. Parlantit, eme ar roué, goude an obligation en deus deoc'h va rouantêles, ha possubl e ve di-me refus deoc'h un dra bennac? goulennit. Eh! bian! eme ar ministr, prestic da vervel, en un

instant é tlean renta va c'hont da roué ar rouéet, procurit din, me ho ped, eur c'hart-d'heur buëz evit ober eur gonfession vad. Ah! petra c'houlennit ousin, eme ar roué en eur boulsa un huanaden hir; eun hevelep tra ac-en a zo em galloud! Nan, va mignon qer Theotim, n'eus qet a brincet er bed-ma ac a alfe asten hor bues eus a eur moment. Doué ebquen eo ar mæstr eus an amser ac an eternite. Profitomp eus an hini a ro deomp. An hini a goll hirio nos pet heur, an devesiou, ar blavessiou, a zesir-fe e moment ar maro, e ve astennet ê vuës eus eur c'hart-d'heur; mæs ac en obten a raïo? Heürus ha fur an hini pini en-èm assur eus eur maro mad dre eur vuës cristen! Er guear a Gordou e varvas er bloas 1597 eur particulier, pini gonde besa negliget pell amzer ê silvidigues, en doa great reflexion vad en eur vech, ac en doa chenchet a vuës. Eur retret pini a reas a zescas desan pini eo affer vras an den Qemeret a reas eur reglen a vuës, da bini e talc'has mad ha ferm ar rest eus ê amzer. Assiduite d'ar beden, bisitou d'ar re glan en hospitaliou, buës penitant ha rust, pisder galet ountân ê-unan, trugares eb musur evit ar re all, ne neglige netra evit assuri ê silvidigues, evit repari ar bloavessiou collet,

ha ramplissa e bêr amser eur vuës hir ha goullo diaraoc a œuvrou mad, ha leun a bec'hejou. È exempl ac ê avisou ho doa laqeat oll tud ê dy da burifia ho c'houstianç dre eur gonfession vad. O vesa cuëset clan, e reas deso dont da guever ê vele, e roas deso ê avisou divêsa evel un tad d'ê vugale ac ho qemeret ho daouarn an eil goude eguile, ho suppli da non pas en-em renta jamæs coupabl a bec'het marvel. Var ar poënt da vervel, e seblantas antren en un disput vras gat adversour ha tamaller an dud, an droug-speret. Avechou e seblante gounit, avechou e c'hounese a eur c'hostes ac e colle gantân a eur c'hostes all; mæs digaresi a rea en ê faveur trugares an Autrou-Doue, ac e tigace da sonch d'an droug-speret en doa great pinigen eus ê bec'hejou. Erfin, goude un instant a galm, e saludas ê Æal Gardien ac oc'h asten ê zivreac'h evel pa falvesche desan er briata, e rentas ê ene en eur ober un effort divêsa; lavaret en doa an deis ac an heur e pini e zage da velet ê rouanes. Evellen e c'hanve ar Verc'hes Vari, pini he doa procuret desân en unan eus he breuriesou qement a voyenou a silvidigues. (*Sodalis Parthenicus exemplis informatus.*)

PRATIQ.

Meur a ene a so en Ee evit besa great un derves retret bennac var an douar. Ne gredfen qet proposi deoc'h ho imita bep bloas, pe gonsacri da reflexionou a zêvri un deis eus a bep mis; mæs ha re e-ve goulen diganeoc'h bemdes eur c'hart-heur meditation pe eur c'hart-heur lectur great gat attantion? Ar pratiq-se qer facit a so eur voyen assur a silvidigues.

TREDE DERVES.

CONCEPTION PUR AC EXANT AR BEC'HET EUS AR VERC'HES VARI.

Santêles Doué ac an horror infinit en d'eus evit ar pec'het a zo, va mignon Theotim, eur breuven e ranq ar Verc'hes besa bet concevet eb pec'het. Santêles Doué a zo unan eus ar vrassa perfectionou e Doué, an hini pini a zo celebret eb cess en Ee gat ar sænt ac ar sperejou heürus. Isaï ravisset ac extasiet ho c'hlêvas ô repeti eb cess: « *Doué zo santel, Doué zo santel,* » *Douë zo santel.* » Meur a gant vloas goude Isaï, St.-Yan savet a speret betec

en Ee, a glêvas atao ar memes cantiq : » *Santel eo* ». Ar santêlès-se a Zoue, pini a gav faotou betec en ê Æles, an borror infinit-se en d'eus evit ar pec'het, a so scrivet e liserennou impossubl da effaci en histor ar bed universel. Santêles Doué so scrivet en Ee, a beleac'h an Æles revoltet a so precipitet e fonç an ifern ; scrivet eo var an douar, e peleac'h e velan hon tadou qenta chasseet eus ar Barados terrestr, ar bed sebeliet dindan an dour eus an diluch, un Doué o vervel, abalamour d'ar pec'het, var ar groas ; erfin Santêles Doué so scrivet en ifern, eb e c'halfe netra he effaci epad an oll eternite. Goude-se ha possubl eo deomp-ni en em represanti un instant ebqen ar Verc'hes Vari er stad horrubl eus ar pec'het, ar Verc'hes destinet da vesa mam d'an Doué a santêles? Ha galloud a reomp-ni supposi e ve bet ar Verc'hes, memes eur moment, e ve bet un objet a abomination ac a horror dirac daoulagad Doué? Ret eve lavaret neuse penaus an Ilis pa ra gouël ar Gonception a Vari, ne ra nemet celebri an instant e pini eo en em gavet e servich an droug-speret, adversoures Doué. Ah ! pell diousomp eur sonch qen indin... Nan, nan, va Doué, Mari, ho templ, a zo santel. Mari a zo an tabernacl e pini Jesus

a zo disqennet evit ober ê zemeuranç etoues an dud ; Doué en deus sanctifiet an tabernacl-se. Dre ar santêles pini he devoue e partach en instant memes eus he c'honception, ar Verc'hes a gommanças brusuna ê ben d'ar serpant, pe vesa treac'h d'an droug-speret, ac an Ilis, er c'honcil santel a Drant, a lavar penaus en he decision var sujet ar pec'het originel n'eo qet en he intantion compren ar Verc'hes heürus ac immaculet (didach a bec'het.)

INJUR A RA AR PEC'HET DA ZOUÉ.

MÉDITATION.

Ni a gar, va mignon qer, ar brivilach accordet da Vari, da vesa bet exantet a bec'het en he c'honception. Er souten a reomp memes gat zêl, abalamour ar santimant control a seblant deomp besa e disaccord gant ar santêles eus hon Doué; mæs sonjomp ive penaos an Doué bras-se a zo atao ar memes, eo atao adversour d'ar pec'het, abalamour atao ar pec'het a gompren eur revolt insolant a enep Doué, un disprijanç outrajus eus ê buissanç ac eus ê vadèles, un ingrateri horrubl evit ê vad-oberou.

1.° *Eur revolt insolant a enep Doué.* Ar pec'heur a seblant lavaret desân : Doué, commandi, difen, prometti, gourdrous a rez : va gourdrous a rez eus an ifern, prometti a rez din da Varados, difen a rez ousin ar pec'het, commandi a rez din da servicha, ha me, eme ar pec'heur, me n'as servichin qet. Insulti eun all egal deomp, cetu eno, Theotim, un injur pini a exich reparation; insulti eur superieur, eun den e carg, eur prinç cetu eno eur c'hrim pini ne ves qet pardonet, pe a ves punisset abalamour d'an urs vad : insulti ar vajeste eus a eur roué, sevel a enep desân guiton ar revolt, cetu eur pec'het dîn a varo ; mæs pebes crim e veso eta en em sevel dre ar pec'het a enep Roué ar rouéet, a enep Doué ?

2.° *Ar pec'het a zo eun dispris outrajus eus a buissanç ha madeles Doué.* Doué a zo partout, partout e sell ouzomp, presant eves pa reomp n'eus forç pe seurt demarch, anaout a rá hon oll songesonou, clêvet a ra hon oll gomsou, ha gouscoude netra n'hon ampech da bec'hi, netra n'hon arret. Qemense a ne qet c'hoas lavaret desân : ama e-maoc'h, me er goar ; c'hui a vel va disterra actionou, m'er goar ive ; n'eus forç, me fell din commetti ar pe-

c'het, ar c'hrim, ac er c'hommetti dirac ho taoulagad; besit courroucet a guemense qement a ma qerrot, laqit ho curun da dreguerni, digorit an douar dindan va zreid, ne ran forç a netra, qemeret eo va resolution, m'en-em gontanto, me bec'ho. Ha piou eo a drèt evellen ê Zoué, eur preon douar, eur meudat ludu, eur c'hreunen boultren, eun netra, an den!

3.° *Ar pec'het zo eun ingrateri scrijus e qever Doué.* Ar c'henta degre a ingrateri, a so non pas renta pa ellor servich evit servich, carantes da viana evit carantes. An eil a so coll ar sonch eus eur mad-oberour ac ê vadelesou. An trede a zo disanaout, diansao ar mad-oberou, ha n'ac'h an den mad-oberour. Deomp larcoc'h, ar pevare a zo renta an droug evit ar vad, ha paëa ar garantes ac ar vadêles dre ar gassoni ac ar valiç. Ha bez e zeus eun dra bennac en tu-all? Ya ar pempet degre a ingrateri eo en-em drei a enep ê vad-oberour. Erfin, ha tout eo qemense? Nan, chom a ra c'hoas gat an ingrateri eur c'huëc'hvet pas da ober, da lavaret eo, en em servichout eus ar mad-oberou memes evit attaqi a persecuti ar mad-oberour. Brema distroomp deoc'hui, ô Theotim, ha ne doc'hui qet tout composet a vad-

oberou Doué? Digantan oc'h eus bet tout; pep moment eus ho pues a zo eur faveur eus ê visericord, ar moment-ma e pini e lennit ar reflexionou-ma, petra lavaran? an instant memes e pini e pec'hit, a zo eur c'hraç a Zoue, pini ho conserv, pini ho souten. Petra e teuac'h da vesa, ma na deue evel eur vagueres vad ha tener d'ho souten etre ê zivreac'h? Ha c'hui a grog e poul ar galon eus a bini al leas ho mag! c'hui er freus! ha donæsounou ho Crouer a zo ar birou pere a lanzcit gant oc'h oll ners ountân! En em servich a rit eus ê vad-oberou evit en outragi, ac ê faveuriou a deu etre ho taouarn an instrumant eus ho pec'hejou! Ah! Guerc'hes Santel, pa sonjan em ingrateri ac e qement a bec'hejou grevus a enep va Doué, ne gredan mui esperout netra digat ê visericord; mæs c'hui, ô va Mam dener, galvet gant an Ilis refuch ar bec'heurien, esperanç an dud disesperet, ha sicour ar re abandonet, bezit, ô Mari, bezit va refuch, va esperanç, va recour. En em santout a ran courachet, pa velan en ho Conception santel an diaoul dindan ho treid. Ne qet evidoc'h ebqen, ô Guerc'hes, oc'h eus triomphet eus ar pec'het, mæs ive evit renta ho pugale participant eus ho victor. O Guerc'hes pur meurbet, dre ho cuërc'h-

det santel ac ho conception eb pec'het, obtenit din-me ar burete a gorf ac a speret!

EXEMPL.

Er bloas 1683, an Turqet, fier abalamour m'o doa gouneset cals a avantachou ac a victoriou var an Imperialet, a en em resolvas da zont gat ho zroupou en tu-ma da rivier vras an Danub, ha memes betec e Franç. Dija ho armeou immans a boulse varzu ar guear a Vienn, evit clasq he c'hemeret. An oll a dêc'he en ho raoc; ac an ampereur e-unan, Leopold qenta n'en em sante qet capabl da arreti ar reverdi vras pini a en-em brecipite varnesân, ac en doa quitteat ê guear Capital buana ma c'helle. Sortial a reas dre unan a zorojou quear, pa dostea ar barbaret oc'h un or all vis-a-vis. Souden ar c'hanoliou a so placet. Ar foss evit antreal e qear, digoret en deves diaguent gouel anter-eost, a zo great buan spontus. Evit barr a valheur an tân a grog en un Ilis ac a zo var ar poënt da grêgui en arsenal, magasin ar munitionou-bresel. Great oa gat an oll munitionou. Ar poult e pini e vige croguet an tan-goall en divige great malheuriou scrijus, ac annoncet re all c'hoas brassoc'h. Mæs ar Verc'hes Vari, pedet eb cess ha gat ar vrassa fizianç, ne

abandono jamæs ar re a en em daol etre he divreac'h. Deis an Assomption an tân a en em arret en un taul, ac ar gourach a zeu a nêves-flamm er c'halonou digoncertet. An Turqet gouscoude a bourchue ar pes ho doa antreprenet gat eun dreveil impossubl da gredi. Ho artilleri a laqea da guësa nos deis var guear eur c'hrisil a vombou ac a voulejou. Ho labour, d'an unan a tregont a vis eost, a yoa qen avancet, mac'h en em ganne ar soudardet eus an daou gostes gat al lançou plantet evit ho separi. Ar guear a Vienn, ar grea ho divige ar gristenien, dija qasi laqeat e ludu, a yea da guësa dindan domination an Turqet difeis ac impi. Mæs petra ne obten qet eur guir fisianç e Mam Doué? Deis guinivêles ar Verc'hes e mis guëngolo, tud qear ac ar soudardet a redoublas ho fedennou, ac er memes deis eo roet deso quêlou eus a eur sicour prompt ha certen. En effet prest goude e veler var ar menessiou a dost guitonou ha drapoyou o flotta gat an avel: Sobieski oa gat ê soudardet a Bologn. N'eus qet cals aneso evit guir, mæs faveur an Ee, gouneset dre zevotion ar soudardet ac ar c'habiten, a ya da ober deso distruja ar Barbaret, savetei Vienn ac ar broyou cristen. D'an daouzec eus ar mis, So-

bieski a assist en ofern, pini a servich ê-unan var ê zaoulin, ê zivreac'h croachet var ê beultrin. Communia a ra, en em lacât a ra, hên ac ê soudardet, dindan brotection ar Verc'hes Santel, ha receo a ra gato, en hano ar Pap, eur venediction solanel; leun eus un ardeur ac eur fizianç neves, e cri ac e lavar: « Baleomp brema dindan ar brotection » oll-c'halloudec a Vam Doué. » Souden an arme vian-ma a vel oc'h en em zispaca dirac he daoulagad an arme vras meurbet eus an infidelet, ho bataillounou niverrus, ho artilleri marvel: sæsiet er moment qenta ac evel en despet deso gat ar spont, soudardet ar Pologn a gompren ac a ansao penaos Doué ebqen a ell rei dezo ar victor; mæs er pedet ho d'eus a greis calon, ha goulennet intercession ar Verc'hes Vari. Dija int exaucet. Commandant an Tartaret, trubuillet, ô velet ar vigour ac an ners gat pere e reont ho attaq qenta, a ya adren ac a dec'h buan-a-buan: Var ê lerc'h e za ar Visir-Bras pini a zo forcet da vont d'ê heul, ac a yonen gat an arrach; souden int oll diroudet, ar blænen a so goloët a gorfou maro pere a guës a steïou. Rivier an Danub a zo souden carguet a veur a vil den beuset e clasq tec'het. An oll munitionou an

artilleri, an drapau memes a Vahomet a guës e pouvoar ar c'hapiten ac ar soudardet devot da Vari. Sobieski a ra ê antre er guear a Vienn gat an Ampereur Leopold, ha leun a anoudêgues vad evit ar c'hraç, en d'eus recevet, e c'hanton ê-unan an *Te Deum*. Abaoue neuze, ar roué devot-se a laqea digass atae d'ê heul un imach eus an Itron Varia a Lorrett, cavet dre viracl. En imach-se e velet daou eal ô souten eur gurunen a zioud penn Mam Doué. An Ëles a zalc'he etre ho daouarn eur rouden-baper var bini oa scrivet e latin ar gueriou-ma. « *Dre an imach-ma* » *a Vari*, *Yan a veso Victorius* », a drec'ho ê inimiet.

Ha ni ive, va mignon qer Theotim, en despet da furor adversourien hor silvidigues, ni a c'hounezo ar victor var nezo, ni a blado hor goal inclinationou, ni ne raimp mui a injur da Zoué dre or pec'hejou, ma qeromp lacat hor fizianç er Verc'hes Vari evel a velomp en d'eus great ar roué Sobieski.

PRATIQ.

En ho tentationou, ho pezet recours da Vari: Miraclou zo bet erruet dre ners ar c'homsou-ma: Mari zo bet concevet eb

pec'het. *Ar c'homsou-se prononcet gat feis, gat fizianç er Verc'hes, a zo aoualac'h evit lacât da dec'het adversourien hon eneou.*

PEVARE DERVES.

GUINIVÈLES AR VERC'HES SANTEL.

Piou eo an hini a zao evel eur verelaouen da c'houlou-deis, caër evel al loar, brillant evel an éol, terrubl evel un arme renqet evit ar gombat? Ah! en-em rejouissit, bugale malheürus eus a Adam; commancit da sevel ho penn; car tostaat a ra an amser eus ho redemption. Va mignon qer Theotim, ur beachour, dianqet e creis eun denvaligen vras, goude besa bet pell amser eat en tu-ma ac en tu-hont dioc'h ê hent, eb gout peleach posi ê dreid, ac e risq da berissa mil guech, pebes joa n'en deus-ên qet pa vel en eun taul-cont oc'h apparissa dirasân ar sclêrigen douç eus al loar pini a gondu ê bassiou, ac en assur e creis ê encres. Eur prisonier malheürus, pel amser dalc'het en eur prison tenval, pebes transport a joa ne sant-ên qet pa vel erfin o vrilla dre

brenestou miserabl ar sclerigen guenta eus an derves merqet evit ê zelivranç ! Hevelep ha brassoc'h c'hoas e tle besa ar joa eus an douar da C'hinivêles Mari ; ar verelaouen divin-se, ar stereden-se consolant, pini a deu araoc da annonç e teuio souden an éol a justiç, Jesus-Christ. « Bugale vian malheürus da guerent con-
» pabl, eme St.-Bernard, eur goas ac
» eur vaoues ho deus great deomp cals a
» zroug ; mæs eur goas all ac eur vaoues
» all, eun Den-Doué ac eur Verc'hes,
» Mam Doué, ho d'eus dizomaget ac'ha-
» nomp. » M'ar boue casset ar c'hêlou heürus a C'hinivêles Mari d'al limbou, d'ar Sænt eus al lèsen ancien, evel na allomp qet doueti, gat pebes joa ne dlejont-hi qer tridal en eur velet an deis-se eus ho Salver pini a saludent a ziabell, erves m'el lavar an Abostol ? « Deut, ô
» va c'henta qerent, a lavar c'hoas Sant-
» Bernard, deut, ô Patriarchet, Prophetet
» santel, deut da dy Joachim ac Anna,
» ty heürussoc'h evit ty Obededom ha templ
» Jerusalem, p'e guir e possed ar Verc'hes,
» pini so ar guir arc'h a allianç, deut en
» dro da gavel Rouanes an Ee ac an douar.
» Cetu eno stereden Jacob ; an éol a
» silvidigues, Jesus a apparisso prest var
» he lerc'h. Leveromp assambles gant an

» Ilis : Ho Qinivêles, ô Guerc'nes, Mam
» Doué, a zo bet eun nevesenti a joa d'ar
» bed universel, abalamour m'eo c'hui
» a dle rei deomp ar Salver pini hon
» delivro dioc'h ar valediction ac hor
» c'hargo a venedictionou. »

PUNITIONOU AR PEC'HET.

MEDITATION.

Va mignon Theotim, ma teu Guinivêles Mari da rejouissa an douar, abalamour m'a c'hannonç e veso distrujet domination ar pec'het var an dud ; ar pec'het a deu da zesoli ar bed oll dre an oll valheüriou a bere eo ar sourcèn. Consideromp ê effejou malheürus.

1.° Ar pec'het en d'eus collet Lucifer ac an AEles pere a imitas ê ourgouil ac er soutenas en ê revolt a enep Doué. O sortial a dre daouarn ho C'hrouer e velan ar sperejou pur-se, sqedus meurbet ha leun a c'hloar. O Doué pebes dudi! pebes caërder! pebes perfectionou admirabl! O Lucifer, penaos oude eta coueset eus an Ee? Ah! va mignon Theotim, eleac'h renta gloar da Zoué, ec'h en em gontemplas ê-unan gant ourgouil, ha leun

a admiration evit ê excellanç ê-unan, e lavaras en ê galon : « Me a bigno, » me a veso egol d'an hini zo huella, da » Zoué. » El lavaret da reas, armeou Æles el lavaras gantan ; dioc'h-tu pebes dizurs! pebes chenchamant, pebes malheur estranch! evel stered e tistagont dioc'h an Ee, couesa a reont, ac an ifern a zo crouet evit ho receo. Mæs, va Doué, ha credi a rin-me el lavaret deoc'h, e brassoc'h niver e-maint evit ar sabl var bord ar mor. N'eus forç, eme an Autrou-Doué, pec'het ho d'eus tout, tout e-visint punisset : an nombr eus ar re goupabl ne spont qet va justiç. Mæs, va Doué, Æles int, ar c'haërra labour eus ho taouarn! Guir eo, mæs ar sperejou caër-se a zo breman souillet dre ar pec'het. Mæs, erfin, ne deo nemet eur pec'het ac eur pec'het a sonch, an hiui ho deus great. Eur pec'het! ac ignori a res-te, ô den, penaos eur pec'het, eur pec'het ebqen, a attaq va oll berfectionou, penaos eur pec'het, pa ves grevus ha volonter, a zo aoualac'h evit renta an hini er c'hommet dîn eus ar venjançou eternel? Allas! me pini am-eus pec'het e qen alies a fêçon, pini am-eus oc'h offanset, pas ebqen dre sonch, mæs c'hoas dre goms ha dre action, petra livirin-me, ô va Doué? Ha pa n'am

bige commettet nemet eur pec'het marvel, ar pec'het-se ebqen a n'am rent-fe-me qet henvel oc'h Lucifer? Lucifer gouscoude n'en doa nac ar groas nac an ifern evit en arreti ac en ampech da bec'hi, mæs me am-eus oc'h offanset er guël eus an eil ac eguile. O Doué a bep trugares, pebes madeles! va besa espernet, va besa gortoset betec-vremâ!

2.° Mæs cetu eur spectacl nêves: Barados an douar eo, eur jardin delicius e pini e rên un nêves amser eternel, demeuranç ar peoc'h ac ar bonheur. Ar roué eus an andret caër-se eo Adam, Adam, pen-œuvr eus a zaouarn Doué var an douar, objet privilegiet eus ê garantes, Adam, santel ac heürus! en dro desân pep tra en anaves evit mæsrr, ac a obeiss desân gat carantes. Jouissa a ra eus eur yec'het parfet, ê yaouanqis a dle besa eb fin. Perfectionou Doué a veler en ê ene evel en eur mellezour ar sclerra. Pebes sclêrigen en ê ententamant! en ê galon pebes santimanchou vif a anoudêgues vad! pebes pouvoar var ê bassionou! pebes panchant douç en doug d'ar vertus, d'ar vad! Qement a vonheur, m'ar fell desân besa fidel, a ell da rei en heritach d'ê vugale. Evintan ac evito

ar bonheur-se, var an douar, ne deo nemet un tanva eus eur bonheur infinimant caërroc'h, eus a eürusdet Doué pini a dleont da bartagi un deis! mæs allas! pebes revolution! Adam a zisobeïs da urs ê Grouer ac ê Zoué, qerqent eo boulverset tout ennân ac en dro desân. En ê ene, direolamant ar passionou, ha daou c'houli doun ha mortel, an ignoranç ac ar youl eus ar c'hiq; ar passionou da bere eo sujet calon an den, ar goler, an dipit, an trasport, ar jalousi, ar gassoni ac an diluch-se a zroug ac a valheuriou pere a dreinont d'ho heul, an dissansionou, ar bresellou, ar vuntreres; an ignoranç pini a garg ententamant an den eus ar vrassa tenvaligen, ar youl disordren, ar panchant furius d'an droug, pini a rent calon an den qer pinvidic e falloni, ha pini a laca ar re santella da hirvoudi; sourcennou malheürus pere ho deus carguet an douar a error ac a grimou, ac evit rei un exempl, pere ho d'eus, hed ar revolution, great eus ar Franç eur vro a follentessiou ac a horror; an oll voaligner, an oll boaniou pere a bep tu a guill an den paour, ar grisill, ar bras-amser, ar c'hren-douar, ar famin, an tan-goall, ar c'hlenvejou, ar vocen, erfin ar maro, recompans scrijus eus ar pec'het. Cetu eno betec fin ar bed,

epad ma redo eur berad a c'hoad Adam e goasiet an divêsa eus ê vugale, cetu eno effet eur pec'het ebqen. Pec'het malheürus! moment a valheur! an Eal daonet evit eur sonch! an den milliguet evit eur frouesen! Pebes horror n'ho pefe-c'hui qet oc'h eul liqueur ampoesonet a bini eur berad a ve aoualac'h evit stigna ar vocen partout? Ha me a gommet qen diremors ar pec'het-se, me a ra pec'het var bec'het abaoue qeit all a amser, me a ancounac'ha ar pec'het, me er c'hofes gat qement a yenien, me am bes qen nebeut a gueùs desân, me a guës ennân adarre qer buan!....

3.° Disqennomp larcoc'h, va mignon qer Theotim, disqennomp betec en abymou creuset gat ar pec'het. Contemplit gane ar brasouerou eternel-se, ar veol immans-se e pini, erves expression St.-Yan en Apocalyps, e labour ar pressouer a bini e sorti great ar guin eus a goler just an Autrou-Doué, considerit gane ar vourrevien didrues eus an ifern pere ne fæsont jamæs: Doué d'hor preservo, va mignon, da gouësa jamæs etre ho daouarn! guëlit ar rigor gat pini eo punisset ho pec'het. Ya, ho pec'het, ho pec'het mignon, pe seurt bennac e ve, al leou-douet, ar

blasphemou, an impurete, ar gourmandis, ar vesventi. Sellit an ifern, bez e zeus milierou tud daonet, pere n'ho d'eus da expia nemet pec'hejou evel ho re c'hui, ac ar pec'hejou-se ho rent ar preis atao beo eus a eun tân eternel. Meditit mad ar chomsou-ma : *eun tan eternel. Eun tân :* petra so poaniussoc'h ! *eternel.* Pebes termen effroyabl ac eb fin ebet ! *eun tân,* e comparæson da bini hon tân-ni ne deo nemet moguet ; *eternel,* e comparæson d'an eternite, mil a mil vloas ne d'int nemet eur poënt ; *eun tân,* pini a ya betec en entraillou, betec e mel an esqern ; an den collet ne deo mui nemet tân ; ne vel nemet tân, ne douch nemet tân, an tân a sorti eus ê zaoulagad, eus ê ziscouarn, eus ê phronellou, dre guement leac'h ma c'hall sortial ; *eternel*, non pas cant vloas, mil bloas, millionou blavessiou ; mæs atao, atao, qeit a ma veso Doué Doué. Laqit assambles an daou c'her-se : eun tân eternel e pini e rancor dêvi, dêvi eb cess, dêvi eb soulajamant, dêvi eb fin ebet ; dêvi, dêvi da jamæs, cetu eno oll occupation an dud daonet en ifern, deis ha nos, eus ar mintin betec ar pardaës, eus an eil bloas d'eguile, eus an eil canvet d'eguile, dêvi !.... ac er c'hredi a-rit-hu ?.. C'hoas eur vech er c'hrêdi a rit-hu ? Er

c'hredi a rit, eme c'hui : great eo eta, ne bec'hot mui? « Ho pet sonch eus ho » finvesiou divesa ha n'e bec'hot jamæs. » promettit an dra-se d'ar Verc'hes, goulennit out-y he sicour evit ma viot fidel d'ho promessa.

EXEMPL.

Erves m'el lavar an den qer brudet Gerson, chancelier eus a université Paris, Thomas a Gatimbre pini eus a religius a urs St.-Dominiq a deuas da vesa escop en eun escopti pini a zepante dioc'h ar-c'hescopti Cambrai, o vesa scolaër, a reas anoudêgues vras gat un den yaouanc a galite, pini a bossede en huella degre an oll vertussiou a eller da zesirout d'an oad-se. Thomas a vige bet heürus, m'en divige ê gamarad conservet betec ar fin an tensor eus ê vertussiou cristen. Mæs dre eur malheur, allas! re ordinal d'an dud yaouanc, ec'h en em unissas gat eur c'hamarad scol, adandonet d'an mesussa passionou, ha pini a allumas en ê galon an tân impur a bini oa devoret ê hini. Souden gouneset dre an exempl fall, ec'h en em daulas ê-unan en oll disursiou. Surprenet oll ac affliget eus eur chenchamant qer subit a qen deplorabl, ê vignonet ha

Thomas ganto, er pressas gat teneridigues, ër supplias da antreal adarre en hent mad pini en doa quitteat. Parlant a rejont e vean. Ho fedennou, ho daëlou a oue inutil. Doué a barlantas d'ê dro, mæs en ober a reas gat ar voues-se eus a bini an trous a zo terruploc'h eguet un tarscurun. Un nosves m'oa cousqet mad, e oue sæsiet gat eur spont scrijus, e creis pini o vesa diunet, e laoscas criadennou horrubl. An ty tout a zo e mouvamant, en em hasta a rear da zont d'ê sicour, goulen a rear ountân pe boan en d'eus, ne respont nemet dre griadennou all. Guervel a rear eur bêlec pini en exhort da sonjal e Doué, ha da c'houlen pardon ountân eus e bec'hejou. Mæs inutil oa. Ar bêlec mad-se a redoubl e beden, a vouel ac a adress desân ar c'homsou ar re douchanta. Ar c'hlanvour dija tohor a daol varnesan sellou spontus ac a lavar desân gat eur voues truesus : *Malheur d'an hini en d'eus va deceret! e vean e c'houlennin sicour digat Doué ; guëlet a ran an ifern digor evit va receo.* Eur moment goude ec'h en em dro en tu-all, evel evit ampech na lavarge mui ar bêlec netra vad desân, mervel a ra e disesper, ac e commanç er bed-ma ar vues drist, ar stad cruel, pini ê za da gontinui en ifern. Cetu eno,

Theotim, petra a ra ar pec'het, mæs cetu eno petra ra ar goal gompagnunes.

PRATIQ.

Quemerit ar resolution da non pas jamæs mont da gousqet en un etat e pini n'e garfac'h qet mervel. Cousqet gat eur pec'het marvel var ar goustianç, a zo en em exposi da ziuna en ifern. Martese pell a zo e maoc'h o terempret eur plac'h yaouanc, pe un den a voal exempl bennac. Ne rit van evit clèvet ho tad, ho mam, ho confessour, ho coustianç. Malheur deoc'h, ma nu chenchit pront, martese en nos a zeu, en deis var c'hoas e viot surprenet gat taul ar maro. O maro fall!.... chenchit.

PEMPET DERVES.

GUINIVÈLES AR VERC'HES SANTEL.

M'AR deo guir penaos e ves qer bras joa e toues ar sænt en Ee, evit eur pec'heur pini a chench a vues, peguer bras ne dle qet besa bet ho zransport a joa, d'an deis ma teuas er bed an hini a dle besa an or eus an Ee evit qement a eneou, pini dre he frotection oll-challoudec a dlie tenna

eus a vouillen ar viç ac ar pec'het qement a villionou a bec'heurien, ac ho delivra dioc'h an esclavach, o rei d'ar bed oll ar prinç heritour a gurunen an Ee ac an douar, o rei dezo Jesus !

Pebes levenes ! pebes rejouissanç en Ee da zeis Guinivêles Mari, pini a dlie besa Rouanes an envou ac ar sperejou heürus, ac eus a bini an trôn a yoa preparet ha placet huelloc'h eguet oll chœuriou an Æles, da dosta da hini ê Mab adorabl Jesus-Christ. Lucifer ac ê gompagnunes revoltet ho d'eus læset goude ho malheur meur a blaç goullo en heürusdet. Majeste Doué a zo bet offanset bras dre bec'het an den, en em gonsolit Æles fidel, gloar an Autrou-Doué a veso reparet mad ha mui eguet na veso necesser dre an Den-Doué pini a veso roet d'ar bed gat eur Verc'hes, ac evel-se Guinivêles Mari a rejouiss an Ee, e leac'h ar pec'het a ro da santout ê effejou malheürus betec e rouantêles Doue.

EFFEJOU EUS AR PEC'HET VAR HON AUTROU JESUS-CHRIST.

MEDITATION.

Er guëlet oc'h eus, va mignon qer Theotim, ar pec'het a zo pignet betec an

trôn eus an Dreindet sacr, evel placet en d'eus ê zaouarn infernal var an Æles, ar sperejou-pur-se destinet da ober ornamant ar palæs cœlestiel, ha da gana meuleudiou an Doué pini a gontemplont. Bremà guëlit ar memes pec'het oc'h attaqi an eil pherson eus an Dreindet, qasi o tifframa mab Doué eus a greis ê repos ac ê c'hloar evit ên treina eus an Ee èn eur c'hraou, eus ar c'hraou var ar groas, ac o tacha anesân oc'h eur potanç iffam ha mesus. Sonjal a rit er guël eus a dourmanchou an ifern, ha me a scrich c'hoas muioc'h er guël eus a eur grucifi, abalamour eur grucifi a represant dign teir viriones effroyabl.

1.° *Passion Jesus-Christ, effet ar pec'het.* Accusi a rit ar grueldet eus ar yudevien, en em drompla a rit. Guir vourreo hor Salver eo ar pec'het, eo va phec'hejou-me, ho pec'hejou-c'hui, va mignon qer Theotim. A pa n'ho pige commettet nemet unan, e ve ret un Doué Salver evit ê effaci. Perac? abalamour pep pec'het, oc'h outragi eur vajeste infinit, ne all besa effacet nemet dre ar meritou infinit ha satisfaction un Doué. Ya, va mignon qer Theotim, ha pa lacafac'h assambles pedennou an oll Sænt, goad an oll verzerien, carantes an oll Æles, ha pa ajout-fac'h

memes oll meritou ar Verc'hes, tra derrupl, mæs pas nebeutoc'h guir ! tout an traou-se disparti dioc'h meritou Jesus, ne vent qet aoualdc'h. Ha pa ra-fe an Autrou-Doué a netra qen alies a ved evel a zo a c'hreunen sabl er mor, ha pa ve e pep unan aneso eneou qer santel ac ar Vam a Zoué, ha pa basse-fe an eneou-se cant vloassiou en antier o yun, o pedi, oc'h irvoudi var al ludu ha dindan gourisou reun, ha pa souffr-fe pep unan aneso qement a dourmanchou evel a zo en ifern, an oll dourmanchou-se, an oll veritou-se poueset er valanç a justiç Doue, ne ellent qet pouesa en un tu oc'h eur pec'het marvel en tu-all. C'hoas eur vech, ret eo bet da Vab Doué en-em garga eus hor pec'hejou. Mæs azalec ar moment m'eo en em garguet aneso, an Tad Eternel ne vel mui en ê vab, en ê vad muia caret, ne gonsider nemet hor c'hrimou a bere eo en-em c'holoet, ac o caout erfin enna ar victim eus ar pec'het pini a c'houlenne abaoue pevar mil bloas, e tiscarg varnesân an oll birou eus ê justiç, el lacat a ra d'ar maro evit repari ê c'hloar offanset dre bec'het an den. Rac-se e c'hallit lavaret o velet eur grucifi : cetu aze va labour, cetu aze petra ranqet evit effaci va fec'het, cetu aze petra songer eus ar pec'het en

Ee, cetu penaos en d'eus Doué trætet ar squeud eus ar pec'het en ê Vab santel. Goude quement-ma, ni, pere a zo ar re goupabl, galvomp c'hoas ar pec'het eur vagatelleres, eur passe-amser, sur scanvadures, eur sempladures pardonabl. « Sor-
» tial a ran eus ar bed-ma, eme Santes
» Mari-Madalen de Pazzi, eb besa gallet
» compren eur myster effroyabl : me fell
» din lavaret, ne m'eus qet comprenet
» penaos e c'haller eas commetti ar pee'het,
» pini en d'eus laqeat goad un Doue da
» ruilla. »

2.° *Passion Jesus-Christ rénévéset dre ar pec'het.* Ar sacrifiç eus an Ofern a zo eur gontinuation eus a bassion hor Salver, sacrifiç instituet gat Jesus ê-unan evit gloar ê Dad ha silvidigues an dud. Mæs ar pec'het a renêves autramant passion hor Salver, oc'h offansi ac o coleri Doué, o taoni an dud. Dr'en hent-se ar pec'het a zo d'hor Salver divin infinimant poaniussoc'h evit ê varo cruel var ar groas. Mil ha mil ene a deu bemdes da vesa evitan evel qen alies a galvar, e pere e ves savet qen alies a groas evel a gommettont a bec'het marvel. Hon Autrou Jesus-Christ a zo bet abandonet, nac'het gat an Ebestel, ha pet cristen, disertour lach,

pet traitour en abandon, en nac'h dre respet humen, dre zoujanç an dud! guerset eo bet gat Judas, ah! pet Judas er guers bemdes non pas d'ar yuzevien, mæs d'an diaoul, non pas evit tregont peç-arc'hant, mæs evit un interest miseraploc'h c'hoas, evit eur voguidel a henor, evit un instant a blijadur, plijadur qen alies c'huëro ha qasi ato iffam ha mesus! *Petra a fell deoc'h rei din-me, ha me el livro deoc'h?* Livret eo bet Jesus d'ê inimiet dre eur poq; ha pet den, dindan an apparanç a zevotion, a gus eur galon gangrenet oll a viçou ac a dosta oud Jesus en ê sacramant evit el lacat etre daouarn an diaoul! Barabbas a zo bet preferet desân, ha petra ne breferer qet dezân bemdes! ha guemense ec'h en em glem dre c'hinou ê brofed: *da betra oc'h eus-hu va c'homparet? petra oc'h eus-hu laqeat er valanç da bouesa ouzin?* Allas! ret eo el lavaret, ô va Doué, ne guemerer qèt memes an amser d'ho pouesa. Evel m'ac'h en em bresant an dentation, e veser souden en-em zecidet. Chasseal a rear Jesus eus ar galon, lavaret a rear: qit, qit Jesus, grit plaç d'am plijadur. Mæs ingrat, lacat a ri da Autrou un eil guech d'ar maro, ê grucifia a ri a neves-flamm! Eh bien! eme ar pec'heur, crucifiet qement a ma caror, me ranq en em

gontanti. Mæs, ô va mab, pe seurt droug en d'eus great da Zoué dide? pe seurt ræson ac'h eus-te d'er c'hassaat ha d'er persecuti? Va ræson, eme ar pec'heur, eo va flijadur; ha m'ar rancan evit va flijadur ê grucifia, ra veso eta crucifiet, ra veso crucifiet. E peleac'h e maomp-ni, ô Theotim, ha petra dleomp-ni da sonjal eus ar pec'het ac ac'hanomp hon-unan? qen alies a bec'het marvel, qen alies ive a varo d'hor Salver en hon ene. Contit abaoué ar c'henta usach eus ho ræson betec ar moment presant.

3.° *Passion Jesus annullet dre ar pec'het.* Petra ne dlie qet un Doué Salver d'en em brometti goude eur redemption qen abondant? M'ar deo bet aoualac'h eur goms eus e bers evit croui ar bed, pebes froues ne dlie qet da c'hortos eus a guement all a fatig, a c'huësen, a zaëlou, a c'hoad scuillet? Gouscoude peguement a eneou evit pere eo maro, a zo en-em obstinet, ac a en-em obstin bemdes da non pas profita eus ê bassion? Salver adorabl, e vean eo eta oc'h en-em epuiset, ma rent ar pec'het ho souffrançou inutil? Petra lavaran, inutil! ho renta a ra noasus ha collus, eus eur remed mad e ra eur poëson pini a las. Petra eo pec'hi

goude maro hor Salver, Profani ê c'hoad, er bressa dindan an treid, crial gat ar yuzevien : « Ra guëso varnomp ! » An ampereur Julien oc'h en em santout blesset d'ar maro, a guemeras en ê zorn ar goad pini a rede en abondanç eus ê vless, ac el lanças oc'h an Ee, gat ar blasphem horrubl-ma : « Bet ec'h eus » ar victor, Jesus a C'halilee. » Ha te, ô pec'heur, ne qet da c'hoad, mæs goad Jesus-Christ eo a daoles oc'h an Ee evit el lacat da gouësa a nêves varnot da-unan. Ne gries qet : trec'het ec'h eus ac'hanon, Galilean, mæs crial a res : trec'het ond, Jesus a C'halilee, ha va fec'het a driomph eus da bassion. Evelse da valiç, pec'heur malhëürus, a affrount madêles Doue ; evellen ar pec'het en d'eus an avantach var Doué memes. Evel gant eun diluch a c'hoad Jesus a zo goloet dre an diluch a bec'hejou an den. Evellen, goude besa bet trec'het var menes Calvar, an droug-speret a zistro da insulti Jesus. « Guëlet a res-te, » e-mezan gat insoalnç d'hor Salver, guëlet » a reste ar vanden vignonet-se pere am » heuill ? N'hon qet bet muntret a jave- » dadou evit-ho, n'hon bet na scourgeset, » na curunet a sqern, na crucifiet evit-ho ; » ar pes a roan dezo, a zo nebeut a dra, » pe guentoc'h ne roan dezo nemet es-

» perançou faos er bed-ma, da c'hortos
» tân an ifern, ha gouscoude ec'h en em
» epuisont em servich ; ha te, Jesus, gat
» da labourou, da souffrançou, da varo,
» da varados, petra c'heus gouneset ? E
» peleac'h e-ma ar re a ra evidot ar pes
» a reont evit-hon-me ? » Ah ! Jesus, va Doué, ne qet ar blasphemou vean nac an insultou-se eus an diaoul a afflich ho calon, mæs ar c'holl a guement all a eneou pere ho poa prenet dre guer bras pris. Cetu eno, eb douet, ar c'haliçr c'huëro a bini e parlantac'h er Jardin Olivet. « Va zad, e-me c'hui, grit ma » pellaïo ar c'haliçr-ma diouzin. » Cetu eno perac e poulsac'h o vervel, ar griaden-se qer poanius varzu an Ee, en hanô an dud ingrat pere a annulge evit-ho ar froues eus ho passion : Va Doué, va Doué a griac'h, ô va Jesus, perac oc'h eus hu va abandonet ? O pec'het ! ô horrupla monstr a elfe besa ! Guerc'hes Santel, mam a boan ac a c'hlac'har, goude besa coustet qement da Jesus, ha par consecant deoc'h, a galloud a rear abusi eus ho protection evit commetti ar pec'het a grucifias ho mab gat mui a assuranç ? N'en em estonan mui eus ar pes a lavare Sant-Edmond, Sant-Anselm, Santes Cathel a Gên ; « Ma ven en eur mor a bloum

bervet, ha ne alfen sortial anesân nemet en eur gommetti eur pec'het, e ve guëll gane chom ennâ evit na ve besa delivret oc'h ar pris-se. »

EXEMPL.

Ar pes so rapportet ama a zo tennet eus a ganonisation Sant-Frances Borgia, ha par consecant eo qen assur evel ma'z-eo effroyabl.

Un digentil a Spagn, o vesa bet pell amser sujet d'an habitujou ar re griminella, a oue scoet a eur c'hlenvet mortel. E famill ac un nombr bras a bersonachou vertusus a en em implijas en ê guichen evit en angagi da goves ha da burifia ê ene dioc'h souilladures ê bec'hejou en dour santel eus ar binigen. Mæs an hanô ebqen a gonfession a laqea anesan en egar. Sant-Frances Borgia ar Viç-Roue a Gatalogn, mignon pe favori an Ampereur Charl-Quint, pini en doa renoncet da oll c'hrandeuriou an douar evit pratiqa paourentes Jesus-Christ, en em gave neuse e Spagn. Clêvet a ra an aheurtamant eus ar pec'heur-se prestic da vervel. En em stouet a ra dirac ê grucifi, o supplia ê Salver da non pas læsel da berissa eun ene evit pini en doa qement

labouret, c'huëset, qement scuillet a c'hoad. Clêvet a ra eur voues pini a lavar dezân : iit, Frances, iit da gaout an den clan-se, exhortit anesân d'ar binigen, me oc'h assur penaos va graç ne vanco qet dezân ; an Tad a nich d'y. He c'hoad huel el laca da vesa recevet mad ; mæs a veac'h en deus parlantet a gonfession, ma lavar an den clân, dija gouscoude etre divreac'h ar maro, penaos ne gonsanto biqen coves. Goude besa esseat meur a vech inutilamant en decida da goves, Frances en em den quït. En em brosterni a ra a nêves flamm dirac imach ô Salver crucifiet, ac er suppli gat cals daëlou da denerraat ar galon-se caledet. Qerqent ar memes moues a lavar adarre desan : iit d'ê gaout c'hoas ha cassit ganeoc'h ar Grucifi-se. Ac en a ello non pas en em renta er guël a un Doue pini en d'eus er c'haret betec ar maro ha betec ar maro eus ar groas ? Frances a zistro da gaout an hini clân. Mæs ar malheürus a chom insansibl. An den santel a zisquës desân ar Grucifi, ac er moment-se, dre un efort divêsa eus a vadêles Doué, pini ne sco nemet en despet desân, ar Grucifi a so freuset dre ar gouliou, ha goloet partout a c'hoad miraculus. Mæs, ô bursud a galetter estonaploc'h eguet tout ar rest ! Ar pec'heur

aheurtet a guntunu da refus ober pinigen ac en em obstiñ da non pas coves. Teureul a ra eur sell spontus var ar memprou leun a c'hoad eus ê Salver, ac ê vuës a echu! Evel-se e varv ar bec'heurien caledet er pec'het, ac ar goad pini a c'houlenne graç evit-ho, a grio venjanç epad an eternite en enep ar bec'heurien obstinet pere ho deveso abuset anesân.

PRATIQ.

Pa en em breparit da dostaat oc'h sacramant ar binigen, en-em excitit d'ar gontrition dre ar sonch eus a souffrançou ho Salver, ac evit an dra-se, goude besa great eur station a speret en ifern, na vanqit-qet da vont d'ar Jardin Olivet ha surtout pignit dre ar sonch var menes Calvar.

CHUEC'HVET DERVES.

GUINIVÈLES AR VERC'HES SANTEL.

Mari, o c'henel, a ro dijà da santout he galloud d'an ifern. An diaoul a yoa roue partout dre ar bed ha qasi an oll en adore e plaç an Doué beo ha veritabl. Petra zo caos mar deu da veza brallet en

eun taul-cont ê zomination, pini a bade abaoue oc'h pen pevar mill bloas? Rac petra e tlees-te caout aon, Lucifer, adversour orgouillus eus a Zoué? Ac eur grouaduresic vian pini a zo o paouës guenel en eur c'hogn eus ar Judee, eo a spont an hini crén armet, an droug-speret? Ya, Mari, c'hoas bianic, eo el laca da grena? Ya, ar Verc'hes, evel un eil Judith, a gass dijà ar spont ac an encrès etoues soudardet Holophernës. O Guerc'hes Santel; en zo henorabl evidoc'h, en zo consolant evidomp-ni, an triomph a c'hounesit var brinç an denvaligen eus ar moment ma c'hantreit er bed? O rouanes ar bed, qer spontus ha qen terrubl d'an diaoul en ho cavel, petra erruo età pa viot aseset e qichen trôn an Autrou Doué, p'ho peso recevet digat ho Mab pep puissanç en Eê ha var an douar, pa zalc'hot alc'huës an ifern ac ar maro, pa veso etre ho taouarn chaden an dragoun infernal, an droug-speret?

EFFEJOU MALHEURUS EUS AR PEC'HET VAR AN ENE.

MEDITATION.

Amà, va mignon qer Theotim, pebes distro trist varnomp hon-unan, pa sonjomp

penaus qen alies a vecch, dre ar pec'het, hor beus savet Lucifer dijà discaret, hor beus consolet, rejouisset an ifern? Petra servich e ve chadennet an dragoun (Lucifer) m'ar deomp hon-unan d'en-em exposi d'ê furol? Va mignon qer Theotim, meditomp c'hoas var ar pec'het, droug uniq eus an den: ya, pouësomp var ar poënt-mâ. Ar brassa froues a oufac'h da denna eus ar mis pini a gonsacrit d'ar Verc'hes a veso, na zouetit qet, eur gassoni brassoc'h brassa eus ar pec'het. Consideromp hirio ar ravach a ra en ene ar pec'heur.

1.° *He faourat a ra ac he dishenori tout-à-fœt.* Trist eo guëlet en nêves-amser, goude ma ves ar guës goloet a fleur, ha pa bromettont ar muia froues, trist eo guelet en un taol ar yenien gris eus ar mintin o tont da sqei a varo an oll esperançou caër-se. Tristoc'h c'hoas eo guëlet ar parqeyer, ar messiou ornet caër dr'er pinvidica eost eur moment diaraoc ravaget dre un arne, eur c'hrisill derrubl, trist eo a lavaran, guelet en un istant distrujet an oll froues eus eur blaves labour. Dindàn an Impalaëret a Rom, e vouë trist, desolant guelet, ar guear a Rom laqeat e ludu dre eun tân-goall violant, en hevelep fêçon,

a lavar un den eus an amser-se, ma oue suffisant eun nosves ebpen evit ober eus a eur guear quer vras eur menes a boultr ac a ludu. Hevelep, ha cals terruploc'h c'hoas, cals prontoc'h eo effet ar pec'het var eun ene. En em represantit eur brinces ornet, habillet caër, ac en un taol, goloet a billou, a druillou, hevelep eo an ene e stad a c'hraç, hevelep e ves e stad a bec'het. O piou a elfe peinti guenet eun ene e graç an Autrou Doué! Pebes guiscamant precius! nac a berles precius, brillantoc'h evit an eol! Hi so caër he robe a innoçanç! Mæs, en un taol, pebes noasder! pebes miser! Collet he deus he Doué, collet he guir en heritach celestiel. Eus a guement he deus great er stad heürus eus ar c'hraç, eus an oll veritou pere he doa destumet eus an eil derves d'eguile dre he fedennou, dre he alusennou, dre he austeriteou, dre an accomplissamant cristen eus he deveriou, eus an oll draou-ze ne chom gati netra. Ne d'eus qet ebqen collet tout, mæs qement a ell da ober en devaligen-ze eus ar pec'het a zo null ac eb mirit ebet. Me voar penaos neuse he fedennou, he alusennou, he finigennou a zo profitabl disi, atao memes necesser, ha pa ves e stad fall, e tle ho redoubli mui eguet jamæs evit obten digat Doué eur gonversion sincer

ha fidel; mæs evit an Eê, an ene pec'heres a zo tout-a-feat diser. Bez ez-eo eur branc dispartiet dioc'h ar vesen, ha ne receo mui a vues, mar-mic'eo. Allas! pa oan e graç gat va Doué, deac'h c'hoas, eur verennat dour roët da eur paour, sin ar groas, un huanaden a garantes Doué, pep tra en-hon a yoa dîn eus er recompans eternel. Hirio hon pec'heur, ac em-eus collet tout; ma continufen, m'am be ar malheur da vervel er pec'het, allas! blavessiou, amser hir a binigen ne servich-fent din da netra!....

2.° *Ar pec'het a rent an ene esclaves, a lam digati he liberte.* Pebes esclavach eo hini ar pec'het! en a zo poanius! en a zo mesus! Pebes bourrevien eo ar remorsiou, pa na veser qet c'hoas tout-a-fæt caledet! Perac e c'huanadit? Perac an tal chagrinus, ar visach tenval-se, ar sellou-se pis ha trist? Perac an teuziou-se spontus, an objedou-se, a gaon pere a en-em bresant d'ho speret? Perac an hirvoudou, ar c'hriadennou-se poulset gat ho coustianç trubuillet? Perac eo livret oc'h ene evel eur preïs d'ar preon crigner? Perac eo eb cess agitet dre eur brezel interieur, jamæs e peoc'h na gat Doué, na gat an dud, na gati he-unan? Perac? Ah! abalamour ma e-maoc'h en

esclavach, e chadennou cruel ar pec'het, Hirvoudi a rit en ho liamou ouarn, eb ners d'ho zreïna, eb bolontés d'ho zerri. Pebes tyranteset eo ar passionou dichadennet en eur galon! Eur bassion mestres a zo eur vouaderes ato leun a sec'het. Petra lavaran-me, eur bassion? Ha bez e vez unan, eb e tired-fe tout ar re all d'he heul Tout assambles, evel monstret devoret gat an aon, e vesont en dro da bep antre eus an ene: nos deiz e c'houlennont, pe guentoc'h e commandont, e criont eb cess: *Digass, digass.* Digass petra? Digass magadures d'ar youl evit an arc'hant, magadures d'ar garantes direol evit ar plijadureeou, magadures d'an ourgouill, magadures surtout d'an impurete-se pini a zevor. *Digass, digass.* Ac e-maout, ô pec'heur, o paëa contribution da dyranteset divar da ene! Erfin pebes mæstr didrues eo an diaoul! Ar pec'heur en d'eus chaseet ar mæstr divin, douç ac humbl a galon, Jesus, pini a rene enna gat qement a vadêles, ar roue-se a beoc'h. ar mignon tèner-se, Jesus. Ha brema cetu en diudan domination ar villa, ar barbarra eus an dyrantet. Ah! ma tisquesse Doué secrejou ar c'halonou, pebes horrol e ve guelet ene qen alies a gristen? Ma tisquesse deomp, en ê oll vileni spirituel,

Lucifer aseset en-hô evel var draou rivinet ha distrujet, o commandi ac'hanò evel eur mæstr d'a un esclav, da vill esclav malheürus prest da obeissa! Ho pet sonc'h eus ar c'habiten var gant d'eus an Aviel, pini a lavare da eur soudard : *D'eus, ac e teue, qea, ac ez-ea;* d'ê servicher : *Gra an dra-mâ, ac e rea.* Gra an dra-mâ, a lavar ive an diaoul, ha neuse ar pec'het-mâ, ha neuse c'hoas ar pec'het-zont ; qea, bale, obeïs, qarter ebet, repos ebet, pec'het var bec'het, eus an eil abym en eguile. Ho pet sonch c'hoas eus an Ampereur romænzont couëset etre daouarn roue Pers, ê adversour : Valerian a ioa mæstr ar bed. Prisonier eus a Sapor, e teu da servichout da c'hoariel d'ê volontes barbar ac insolant ; chadennet evel eur galeour, mæs atao guisqet eus ar pourpr imperial, evit cresqui ê zismeganç, e c'heuill partout Sapor, ê vestr. D'an disterra sin a rea Sapor, Valerian a ya d'an daoulin, stouet a ra, ha discoas eun Impalaër romæn a servich da vountouer d'ar roue a Bers evit pignat var varc'h. O velet un dra qer mesus ha qen dishenorabl ; piou ne gri-fe ? « O dismeganç eus ar vajeste romæn ! » Ha me, pa velan oc'h ene esclavoures an diaoul, me a gri : « O crouadur Doué ! » ô christen dic'hradet. »

3.° *Ar pec'het a ro ar maro d'an ene.* Ober a ra anisi evel eur c'horf maro. Graç Doué a zo buës hon ene, evel m'eo hon ene buës hor c'horf. Allas! eme St.-Augustin, gouela a rit eur c'horf abandonet gat an ene, ha ne vouelit qet var sort un ene a bini Doué zo en-em dennet!... N'eus qet pell c'hoas, hoc'h ene a yoa beo ha caër dirac daoulagad Doué : teureul a rea varnoc'h sellou eun tad mad, ho tisques a reà d'ê oll balæs cœlestiel : « *Cetu aze va mab*, » *cetu aze va merc'h muia caret e pini* » *em-eus laqeat va c'homplæsanç.* » Abaoue ho pec'het, oc'h evit an Eê eun dra heusus, un den, eur c'horf maro. Un den maro en d'eus collet an usach eus ê sqianchou, ne vel mui ; c'hui ive ne velit nac an droug a rit, nac ar maro pini ho courdrous, nac an eternite pini a avanç, na tribunal ar barner pini a zo dijà dresset, nac an ifern pini a zigor : « *Maro oc'h.* » Un den maro ne gleo mui. Ha c'hui, pec'heur, an oll a lavar deoc'h e redit d'ho taonacion : Predicatoret, confessoret, mignonet, lecturiou devot, remorsiou, inspirationou secret, accidantchou, tout a barlant, pep tra a gri oc'h ho tiscouarn. Martese abalamour deoc'h e cros ar gurun, ha ne glêvit netra : « *Maro ez'oc'h.* » Un den maro zo insansibl. Caër zo ê cherissa, er freusa, ne

remu qet. E peb fæçon Doué a glasq ho tiuna, avechou dre vad-oberou, avechou dre issuou mad pere ne c'hortosac'h qet, evit ho picat a anoudègues vad; avechou dre chagrinou, afflictionou, evit remui hoc'h ene stouet etrezec an douar, ac ez-oc'h insansibl, immobil! Un den maro a laosq c'huës fall partout en dro desân. Ar flær eus ho pec'het a sao, ne lavaran qet ebqen betec an Æles ha betec Doué (martese oc'h-eus qen nebeut a feis, ma na ra-fe poan ebet an dra-se deoc'h), mæs mont a ra betec an dud memes. Eb besa eur Sant Philipp a Nery, pini en doa recevet eus an Eê ar privilach extraordinal-se eb besa eur sant, allas! ne santer nemet re c'huës fall ho pec'het: Pep tra à laosq flear ar pec'het. Ar goler, an ourgouill ha surtout an impurete a zigas continuellamant ho c'huës er meas dre ho comsou, ho chestou, ho sellou, hoc'h ear, hoc'h oll exterieur. *Maro oc'h, pec'heur, ne d'oc'h mui nemet eur c'horf maro flêrius.* Ar guirionessiou-se pere a lennit bremà, pe seurt impression a reont-hi varnoc'h? Ma læsit gat reall ar souci da brofita anezo, crenit, car e-maoc'h var bord an ifern; mæs pa barlant mouës ar c'hraç oud ho calon m'ar oc'h eus commancet da velet an abim e pehini hoc'h coezet, ah!

chom a ra ennoc'h eur sqleuric a esperanç. En-em daolit va c'hrouadur, e c'hars treid ar Verc'hes, ar vam a drugares: en-em bresantit dirazi non pas evel m'eo en-em bresantet da Zoué, pur, didach, leun a veritou, mæs evel eur paour clân, ar miserapla, an abandonneta eus ar be-ç'heurien. Livirit disi ar beden-mâ pini he deus salvet qement a eneou, qasi di-sesperet, *memorare* an Tad Bernard, he c'haout a reot e fin al levr-mâ.

EXEMPL.

E commançamant ar seitec-vet canvet, e veve e Paris eur bêlec santel bras, hanvet an Tad Bernard. Bez e voa eus eur famill distinguet erves ar bed; mæs disprijout a reas oll esperançou an douar evit heulia ar baourentes santel eus a Jesus-Christ, ha ne guemeras memes qen hanô nemet an hini a velec paour. Ret eo el lacât e nombr ar servicherien fidella da Vari. Credi a rea e tlie disi ê gonversion ac ê vocation d'ar stad a vêlec. Er publia a rea partout, ha ne neglige netra a guement a helge inspira d'ar re all ar santimanchou a respect ac a fizianç en doa evit ar Verc'hes. Great en doa imprima e pep seurt langach eur beden tennet eus a santimanchou Sant Bernard,

pini en doa desqet gat ê dad ac a gommanç dre ar gueriou-mà : *memorare, ô piissima Virgo Maria. Ho pet memor, ô Mari, Guerc'hes an denerru, etc.* Hed ê vues e tistribuas oc'h pen daou c'hant mil tam paper var bere, e veze imprimet, a dre voyen ar beden-se, e reas un infinite a draou bursudus. Nemet d'ar guener, pini en doa miret evit hospital ar charite, e partage ar sizun tout etre prisoniou Paris : d'al lun ez-ea d'ar *Grand-Chatelet*, ac ar rest evelse eus an eil d'eguile. Un deis ma'z-ea d'ar *Petit-Chatelet*, evit ober ê fonctionou ordinal, e rancontras var ar *Petit-Pont*, daou religius eus a eun urs calet ha rust meurbet. Redet a ra da gaout ar yaouanca, er briata a ra, o lavaret : va breur qer, en em rejouissit, car c'hui a dleo ho silvidigues d'ar Verc'hes Santel. Ar religius yaouancq, pini n'en anavese qet, er c'hemeras evit un den sot, mæs an tad pini en accompagnuneqea a lavaras desân : un den santel eo ennes, hanvet an Tad Bernard : en em rejouissa a dleït eus ar pes en d'eus lavaret deoc'h. Car n'en d'eus qet el lavaret eb ræson. Continui a rejont ho hent, ac an Tad Bernard a antreas er Chatelet. Meur a vloas goude, oc'h antreal er memes ty, e voue lavaret desân e cav-che er prison

un den pini a yoa nêves condaonet da vesa staguet e beo oc'h eur rod evit brusuna ê esqern, mæs pini ne falle qet dezân, clevet parlant a gonfession. An Tad Bernard affliget e diou fêçon eus ar c'hêlou-se, a lacas ê gundui d'ar prisoun. Saludi a ra ar prisonnier, ac e poq desân. En exhorti a ra, er gourdrous eus a goler Doué, mæs inutil eo : ar c'hriminal ne brige qet memes er respont. An Tad er pedas da lavaret diana assambles gantân eur bedennic verr en henor d'ar Verc'hes Santel. Rebutet gat ar prisonnier, e lavaras evel ato ê-unan ar beden. Mæs ô velet penaos ar pec'heur aheurtet-se n'en doa qet priget memes digueri ê c'hinou evit pedi gantân, zêl an Tad Bernard a ro desân hardissêgues, cas a ra betec ê c'hinou ar beden en doa lavaret, a bini en devoa ato gantân meur a gopy, clasq a ra he lacât en ê c'hinou en eur grial : « pa na fell qet did ê lavaret, te he » debro. » Ar c'hriminal ne alle qet en-em zifen avoalc'h, car ê dreid ac ê zaouarn a yoa garrotet, en hevelep fêçon, evit lacat da cessi an importunite eus ar bêlec santel, e promettas desân obeïssa. Neuse an Tad Bernard a boq desân en eur grial « da intercession ar Verc'hes Santel, » va breur qer, e tleit ho conversion. » Guir

eo, va zad, eme ar prisonnier gat eur vouës arretet alies dre an huanadou, pell amser-so oc'h eus en lavaret din; pliget gat Doué n'em bige jamæs en ancounac'heat? ac o cuelet em-eus-me jamæs, va mab, eme an Tad Bernard? (car non pas ebqen n'en anavese mui, mæs n'en doa qet memes a sonch en divige adresset jamæs da zen ar c'homsou e voa e paoues lavaret desân.) Me eo, eme ar c'hriminal, ar religius da bini e poqchoc'h bremà ez-eus meur a vloas var ar Petit-Pont. Mæs penaus, eme an tad, oc'hui coueset er stad miserabl e pini ho quelan? antreet oan, eme ar prisonnier er gouent eb vocation. Clasqet e-moa caout evit pried eur plac'h yaouanq eus eur famill vras ac huël em bro. Mæs he c'herent ô vesa preferet din un digentil eus va amesêgues, gat dipit e quittajon ar bed: oc'h en-em velet en urs tud vad, em bouë mæs da non pas beva eveldo. En-em acquitta rean gant fidelite eus a oll reglennou an ty, ha pa na vige nemet evit souten va henor, va buez a voa reglet ha tranqil. Remercout a rejon un deis en hon ilis em c'hichen, an digentil a yoa bet preferet din. Troublet e vouën, santout a rejon, o tont adarre en-hon, va c'henta desirou a venjanç, ha memes a

raoc sortial eus a dy an Autrou Doué. .. Amà an huanadou a redoublas qement ma crede an Tad Bernard ez-ea da vouga E ty Doué memes, eme ar prisonnier, e quemeris ar resolution, d'en em vengi, ma cav-chen an occasion. Mæs, allas! a ajoutas-en, justiç Doué hon abandon ato d'an tentationou pere hon deves antretenet ha maguet ennomp! An digentil, pini en doa va anaveset, en devoue an insolanç d'am heulia er secreteri, evit digass sonch din eus ar pes a yoa passeet. Respont a rejon gant yenen d'ê civilite : gouscoude evel m'a c'havanças evit va briata, me a avanças ive ac a lavaras desân goustad e qever ê scouarn : m'ar ac'h eus ar mirit a zo supposet did, pa oud bet preferet din, te zisquëso an dra-se hirio da anter-nos just e traon mur hor jardin; d'y e tui gat un habit, armou ac eur marc'h evidon-me. En-em echappi a faot dezân, ha lavaret : mæs, mæs, mæs ebet, a liviris, me lacaio da assassina ma na gonsantes d'ar pes am-eus lavaret. Prometti a ra, ha derc'hel mad d'ê c'her. Me a lamas dreist ar vur evit en-em gaout gantân. Quemeret a ris an habit ac an armou en doa digasset, ac an taol qenta en astennas var ar plaç, maro pe vlesset bras; car n'en-em amusis

qet da redec d'ê gaout ; mæs pignat a ris var varc'h, ac e qemeris hent ar Bourbonnais, va bro. Va famill n'he douë qet cals a blijadur oc'h va guelet er stad-se. Bemdes e reat chagrin din, ha me da redec bro. En em gaout a ris gat eur vanden laëron en eur c'hoad pini a dreusen, ha me assambles gato. En ho zoues em-eus bevet un neubeut amser, ac an Autrou Doué, squiss eus va c'hrimou, an d'eus erfin va livret etre daouarn ar justiç, pini he d'eus va c'hondaounet da vervel var ar rod. Re heürus c'hoas, m'a c'hévitan dre enò poan an ifern, pini am-eus meritet qement. En andret-mâ ê zaëlou ac ê huanadou a gommanças adarre gat qement a ners, ma oue touchet an Tad Bernard. En em gonsolit, va c'hrouadur qer, e m'en Tad Bernard, ar Verc'hes Santel o veza obtenet deoc'h digat Doué ar c'hraç da ober pinigen, na zouëtit qet na obten-fe deoc'h continuation a silvidigues. En em breparit ebqen da ober eur gonfession vad, me ya da glasq deoc'h eur c'honfessour. Allas n'en devoe qet isom. Car penetret oll dre ar guël eus ê bec'hejou, ha dre drugares ê Zoué, ar paour qeas penitant a varvas dre ar c'hlac'har ac ar gontrition, araòc m'oa distroët an Tad Bernard. (*Bues an Tad Bernard.*)

PRATIQ.

Paotret a plac'het yaouancq amourous, cetu aze eur guentel evidoc'h, guelit effejou malheürus eus an amourousdet, an durem-prederes. Mœs ive guelit pebes alvocades puissant oc'h eus en ho malheur e personnach ar Verc'hes. Detestit pep pec'het, mœs ispicial an impurete. Lavaromp d'hor mam guer, d'ar vam a c'hraç: ho pet memor, ô Guerc'hes leun a drues. Ar rest a gavot el levr ar Bris, pe e fin al levr-mâ.

SEISVET DERVES.

PRESANTATION AR VERC'HES EN TEMPL.

Gout a rit, va mignon qer Theotim, penaus Mari, a veac'h oaget a dri bloas, a renonças d'an douçder eus a dy he zad ac he mam, evit en em offr da Zoué ac ê servicha en ê dempl. Pebes courach ne exige qet ar separation-se? ha peguement ar sacrifiç-se ne dleas-en qet besa poanius da galonou Sant Joachim ha Santes Anna. Priejou heürus, tad, mam c'hoas heürussoc'h, pell aoualac'h oc'h eus possedet an tensor precius-se eus an Eê ac

eus an douar. Mari ne d'eo nemet un depos etre ho taouarn, er renta a dliit d'an Autrou Doué, er renta d'an dud eus an douar, a bere eo an douça esperanç. An amser zo deuet, Doué en d'eus parlantet, ha Mari ho press da senti. Ha ne seblant qet deoc'h, va miguon qer Theotim, guelet ar grouaduresic santel-se, conduet, dre zaouarn he c'herent devot da Jerusalem, o tiavanç aneso, oc'h o zreïna d'he heul, o pignat gat joa dre scalierou an ilis, oc'h en-em brosterni e c'hars treid ar bêlec bras, oc'h en-em gonsacri oll, corf ac ene, da servich è Doué. En zo caër ho pale, ô Guerc'hes, merc'h muia caret eus ar Roue bras! Pas eur sell var ho lerc'h na var ar pes a abandonnit, var dy ho tad, na var an deliçou ho pige cavet ennân, var un tad ac eur vam qer caret, na var ar sourciou dioc'h pere ez-it d'en-em diambarassi ac en un oad qen tener, qer sensibl ordinalamant da eun hevelep privation. Guëchal an Autrou Doué a seblante insulti satan, o tisques desân ê servicher Job ac ê vertus bepret ar memes: gat pebes complèsanç n'en deveso-en qet contemplet divar ê drôn en Eê, n'en deveso-en qet disqueset d'an oll balæs celestiel, Mari, qer yaouanq

c'hoas ha dijà capabl eus eun act a vertus qel leun a gourach ha qen huel? Va mignon qer Theotim, Doué ne exich qet diganeoc'h ar memes sacrifiçou. Ar pez a c'houlen diganeoc'h eo eun disparti eternel dioc'h oc'h adversour cruella, ar pec'het, ispicial al luxur.

IMPURETE.

MEDITATION.

Theotim, etoues qement a bec'hejou pere a ra joa an diaoul, ez-eus unan pini zo mæs ar religion, triomph an ifern, sciel an daonation. An impurete eo. N'eus viç ebet injuriussoc'h d'an tri ferson eus an Dreindet adorabl, ac er memes amser noasussoc'h d'an den.

1.° *N'eus viç ebet injuriussoc'h d'an tri ferson eus an Dreindet santel.* 1.° *Da bersonnach an Tad.* Doué a zo santel, va mignon qer Theotim, pe guentoc'h zo ar santêles memes. Pep pec'het a attaq, evit guir, santêles Doué; mæs eus an oll viçou, ar viç impur a zo opposetoc'h dizi evit na deo ar re all. Doué a zo tout speret; ac ar viç-mà, mar gueller parlant evellen, a zo tout matier. Doué en d'eus imprimet ê imach en ene an

den. *Greomp an den*, emesân, *d'hon imach ha d'hon henvelidigues*. Ar pec'hejou all ma carer a zifigur imach an divinite ebars en den; mæs an impurete he effaç, he distruch en hevelep fêçon, ma na gonserv mui hevelidigues ebet gat he Doué. Brusuna, profani ar c'hachet royal a zo eur c'hrim dîn eus a eur suppliç mesus; petra verito età profanation ar c'hachet a Zoué, laqeat var hon eneou. An impurete a ra eus un ene eur monstr, an dra an horrupla, eus a bini ar guël a zo insupportabl d'an Autrou Doué, a squis ac a droubl en eur fêçon bennac ê repos. Ar viç-se, va mignon Theotim, en d'eus, en eur fêçon bennac, casset an droublien e demeuranç ar bonheur eternel, contristet an Æles, ha laqaat ar regret ac ar c'hlac'har e calon Doué. Nan, eme an Autrou Doué, ar vues am-eus communiqet d'an den, ne chomo mui ennân, me zistrujo an den, abalamour ne deo mui nemet qicq. Theotim, distruja a rear quement en d'eus touchet an den zo bet attaquet gat ar vocen. Doué a ra ar memes tra e quever an den impudic: qement en d'eus apparchantet oc,h an den a zalec an amprefanet betec laboucet eus an ear, a zisparisso assamblês gantân. O va Doué, espernit da viana

ar pen-œuvr eus ho taouarn, imach ho perfectionou, an den. An den, imach va ferfectionou! ya, an den pur ha chast; mæs an den corrompet, ne velan mui ennân a henvelidigues ganên, ne velan mui ennân nemet caracter an aneval. Evelse ne allan mui ê support, ha queus am-eus d'er beza tennet eus an neant. Ar gourdrousou terrubl-se ho d'eus ho effet. Contemplit ar bed antier beuset dindàn an dour diluch, Sodôm ha Gomorrh laqeat e ludu, ac e comprennot an injur a ra ar viç mesus-mâ da Santêles Doué.

2.° *N'eus qet a viç injuriussoc'h da bersonnach ar mab.* An den impudic a zo un den sacrilach pini a brofan eur c'horf rentet divin dre incarnation Jesus-Christ, ha dre ar sacramanchou en d'eus recevet. Ar vadiziant, Theotim, erves Sant Per, en d'eus great ac'hanomp eur bobl choaset, un espeç beleyen royal, un nation santel, acquisitet dre c'hoad Jesus-Christ. Ar gommunion santel he d'eus c'hoas rentet parfetoc'h consecration hor c'horfou. Neuse e c'hallomp lavaret gat Sant Paul: *beva a ran, nan, ne qet mui me a vev, mæs Jesus-Christ a vev en-hon.* Dre ar gommunion va daoulagad zo daoulagad Jesus, va daouarn, daouarn Jesus; va c'halon, calon Jesus;

ê c'hoad en d'eus redet dre va goasiet. Petra! mont a rin-me da guemeret memprou Jesus evit ober anezo memprou a impurete! Em personnach e zafen da renta Jesus participant ein disursiou! disques a rafen d'an Æles sebezet daou Jesus-Christ en-hon, unan ar santêles memes, un all.... Ah! ne echuan qet Doué ra viro! Nan, nan, jamæs.

3.° *Viç ebet injuriussoc'h d'ar Speret-Santel.* C'hui zo, ene christen, templ ar Speret-Santel. An impurete a zo ar viç ar muya opposet d'ar santeles necesser evit ober un demeuranç dîn eus ar Speret-Santel. Dec'hradi hon ilisou santel a zo eur c'hrim, ho chench e plaçou profan a zo eur sacrilach. Placi var Auter an Doué beo an doueës eus an impurete, a yoa galvet gat ar prophet Daniel abomination an desolation. Pec'heur, toull ar vurz-se, sell oc'h da galon. Malheürus, poueset ec'h eus da Zoué, ac eur bassion iffam en d'eus gouneset varnesân! An impurete he d'eus placet he zrôn var ar restajou eus a Drôn Doué memes, en da ene souillet. Lamit, eme-d'è en da follentes, lamit eus va c'halon an Doué-se capabl da vesa blesset dre eur gest, dre eur goms impudic. Lamit eus ac'hanon an Doué-se

qer rust, pini a sell qer pis, eus a bini al lêsen a zo qer control ha qer geïnus d'am desirou! evit-hon-me ne fell din qen lêsen nemet va desirou, va fassionou. Ar re-mâ zo va mistri, va doctoret, va rouaneset. Guel, ô christen, guel da ene, templ an Autrou Doué, dic'hradet dre an impurete; an impurete, evel mæstres souveren eleac'h ma rene guechall an Doué teir guech santel. O glac'har! O mæs! O confusion!....

2.° *Viç ebet collussoc'h evit an den. An impurete a zo er memes amser ac ar sin eus an daonation ac ar pen-caos eus an daonation.*

Sin an daonation. Petra velan e demeuranç ar re zaonet? An dallentes, ar gonfusion ac an disurs, ar manq a liberte; ar preon crigner eus eur goustianç eternellamant ac eb cess bourrêvet, cetu enò, va mignon Theotim, an impurete.

1°. *Dallentes.* Sant Bernard en d'eus er lavaret e berr gomzou: pa en-em læs an den, eme an doctor santel, da vont d'an ambition, eo un den pini a bec'h, mæs pini a bec'h evel un eal. Ha couesa a ra er pec'het a avariçdet? Un den eo pini a bec'h, mæs pec'hi a ra evel eun den;

ha pec'hi a ra dre impurete? pec'hi a ra, mæs evel eun aneval. Ma pec'h an den libertin evel eun aneval, n'en d'eus mui età ar sclerigen eus ar speret, pini en differante dioc'h an aneval. En effet, ha rên a ra ar viç malheüïrus eus an impurete en eun ene? Neuse e vez tenvaligen vras, insansibilite, caledder effroyabl en ene-se. Ancounac'haat a ra he deveriou ar re necesserra, sacrifia he famill, he henor, he bues. Ya, ar maro memes ne zigor qet daoulagad an dud impudic.

Mæs deomp Marcoc'h, Theotim *an impurete a zo disurs an ene ha disurs ar societe.* Ar viç eus an impurete, eme Dertullian, a bossed an oll viçou evel dioc'h gajou ha dioc'h paë. Abalamour d'ar viç-se e laser, e c'hampoësonner, e foraner an danvez, e touer faos, e rear ar sacrilachou ar re vrassa. Ar santimant-ze ne deo nemet santimant Jesus-Christ, pa zisques deomp ar speret impur, heuliet gat seis diaoul all qer malin, ac avechou malinnoc'h evintân. Evel-se, Theotim, laquit da sortial eus an douar ha destumit assambles an oll dud incredul, an oll vuntrêrien, an oll griminalet maro var ar chafaud, an oll dud yaouanq, cos dijà ha roufennet oll, pere a varv uset dre ar pec'het,

interrogit-hi, quasi tout e respontint : malheur din-me! Passion malheürus, mignonet treïtour, petra n'am eus-me jamæs oc'h anaveset! Lamit, Theotim, ar burete divar an douar, ha-neuse tout zo e confusion ac e disurs. An division a reno er famillou, ne veso mui a dranquilite nac evit ar goas nac evit ar c'hreg, ar guerent malheürus a greno evit henor ho bugale, mui a union vad. Eur bobl impudic a zo eur bobl barbar; car ar viç eus al lubricite a fell desân ac a c'houlen goad. Lennit an histor, Theotim, ac e credot ar viriones-mâ. D'an dallentes ha d'an disurs, an impurete a ajout *an esclavach ac an esclavach ar mesussa.* Oc'h pen eur vech, Theotim, oc'h eus scuillet daëlou var malheüriou mab ar guella eus ar roueet. Biscoas n'oc'h eus gallet lenn, eb scrija gat indignation, ac eb santout an drues ar vrassa, ar pagennou eus hon histor pere a zisques heritour an nopla eus an oll gurunennou, eur mab bian da 73 roue, eur mab a Franç, Louis 17, livret da volontessiou barbar eur geolier iffam. Ah! Theotim, qemense ac en a zo da vesa comparachet gat an esclavach e pini e ma un ene impudic? Nan, a veac'h eo eur squeud eus an esclavach-mâ. Souden pep-tra a chench en un den yaouanq libertin : ê zaoulagad

zo evel daoulagad un den clàn, guisquet en d'eus liou ar maro, languissa, perissa a ra. Ar chenchamant-se a eston an oll, n'er c'hemprener qet, eur myster eo, mæs eur guer ebqen a zisoloyo deoc'h ar myster. Un tyrant, eur mæstr cruel er lâs goustadic, an tyrant-se eo ar viç a impurete. Antreit, va mignon qer Theotim, antreit e calon an den malheürus pini a zo esclav eus ar furiussa eus an oll bassionou. Pebes esclavach! an diaoul a gommand enò evel eur mætr absolu. Cass a ra an den impudic eus an eil crim en eguile. — Mæs n'em-eus mui pe-a-dra da gontanti da zesirou. — N'eus forç em'en diaoul, qea, amprest, quemer dle var dle. Mæs va memor a vanq, va speret a devalla, oll faculteou va ene a uus. — N'eus forç, qea, obeïs. — Mæs languissa a ran, va ners a zempla, mervel a ran bemdes. — N'eus forç, qea eus an eil disurs d'eguile betec ar bez, ha laca da veza guir ar pes en d'eus lavaret an Doué ac'h eus abandonnet. Ac'hanò e teu *preon ar goustianç* pedervet henvelidigues eus an den impudic gat an den daonet. A veac'h ar pec'heur impudic en d'eus accordet d'ê sqianchou ar pes a zifen ountân lêsen Doué, ma chom disconcertet, leun a væz, livret evel Caïn

d'ê bec'het, pini a zeu da vesa ê bunition ac ê dourmant. Guelet en dro desân mil sujet a spont, mil valheur, caout adre desân un abim, dirasân un all, santout poaniou horrubl, crena rac poaniou horruploc'h c'hoas, comprenit un hevelep stad, ac e vellot stad an den impudic. Ac aoualac'h am-eus lavaret, va mignon qer Theotim, var ar matier-mâ? Nan, êchuomp. *Impurete, pen-caus a reprobation.* Impurete, caos a zaonation eternel. Perac? Abalamour n'eus disurs ebet ac a rent-fe ar pec'heur sujettoc'h d'an affeil, abalamour n'eus pec'het ebet ac er rent-fe qen exposet da dentation an disesper. En effet, en den libertin, ar volontes a zeu da vesa passion, ar bassion a chench en habitud, an habitud e necessite; neuse pec'het var bec'het. Neuze al libertin zo guerset d'ê bec'het. Goude m'en deves en-em zebatet en ê chadennou, penaus ec'h echu ê oll effort? Dre un disesper horrubl. Disesperout a ra eus ê gonversion. Ar pec'het en-hon, emesân, a zo un eil natur, penaus en-em separi diousin va-unan, hà dioc'h ar pes ne ra qasi nemet ar memes tra ganên? Pa ves feas ha mesec eus an esclavach calet-se, mar teu desân eur c'hoant bennac d'en-em zelivra diountân, n'en d'eus qet a fizianç da

guntinui d'en-em zisober eur ê voal banchant. Ha n'em eus me qet, emesân, esseat an dra-se cant guech? Ha cant guech goude ar resolutionou ar re ferma eu apparanç, ha n'oun-me qet coueset er pec'het e mill fêçon deplorabl? Erfin disesperout a ra ac anesân ê-unan ac eus a Zoué: eus a Zoué, goude qen alies m'en d'eus resistet ountân, qen alies a bromessa, qen alies a affeil. E Doué, em'en den impur, pep tra zo santel; en-hon-me pep tra zo pec'het. Doué n'em pardon-fe qet, re em-eus en offanset. Me zo un ingrat, un treïtour, un dra heusus dirasân, indîn eus ê vadelesou. An den impudic a zisesper anesân-ê-unan. È sempladures, ners ê bassionou, ê infidelite d'ê bromessaou, pep tra en eur guer, en digourach betec couesa, peb tra a ra aon desân. Petra da ober, va mignon Theotim, er stad malheürus-se? Ne quet collet tout, pa chom ganeoc'h en Eê un alvocades ac eur vam. Mari zo refuch ar bec'heurien, esperanç ar re zo memes disesperet. Heürus an hini en em daol gat eur fizianç humb var boulgalon ar Verc'hes Santel, ê vam!

EXEMPL.

Daou zen yaouanq eus à Spagn, eus a bere an Tad Maffei n'en d'eus qet falveset

lavaret an hanô, evit non pas dishenori ho famill, ha pere a hanvimp Alphons ha Ferdinand, a yoa mignonet abaoue pell amser, mar galler, diana henvel mignonet ar re a en-em dreïn er pec'het. Er gear a Vadrid e vevent en eul libertinach abominabl. Ferdinand, facil an nebeuta coupabl dirac Doué, en devoe un ure digasset desân gat Doué evit en divorfilà e goeled an abim. Schlantout a rea desân guelet daou geant bras-divusur ha scrijus da velet, pere a en-em lance en ê gambr, a grogue ennâ ac er c'hasse var bord ar mor. Un tourmant-avel ha goal amser a zigouesas ac a save ar goagou-mor betec an Eê. An denvaligen vras eus an nos a voa bep en amser sclerreet dre all luc'het ac ar gurun a grose en eur fêçon spontus. Teuziou ha spontaillou heusus a yoa var ar batimanchou pere a vese distaolet gant an avel var bord ar mor. Chadenna a reant qement den a ellent da baca, ac ho c'hassent garrotet-oll var ho batimanchou. Etoues ar prisoneriense Ferdinand a anavesas ê vignon Alphons : ê-unan ec'h en em velas d'ê dro qillet gat ar monstrou-se, pere a yoa var ar poënt d'en treïna gat-ho, pa invocas an hanô a Vari, a dioc'h-tu ar spectacl spontusse a cessas, mæs evit ober plaç da un all cals spountussoc'h c'hoas.

Ar barner souveren a apparissas en un taol dirasân, aseset var ê dribunal; ê vam santel, ar Verc'hes, a yoa en tu-deou desân, ha millionou a Æles en dro d'ê drôn. Goude besa sellet oc'h Ferdinand gat eun ear rust ac evel evit er gourdrous ez-ea da lanci varnesân ê gurun, pa imploras ar malheürus-se a nêves sicour ar Verc'hes, oc'h ober vœu, m'ac'hobtenge ê c'hraç, da guitaat ar bed ha da ober pinigen eus ê zizursiou, ha pinigen galet. Ar Verc'hes a deuas a ben da zouçaat en ê andret ê Mab coleret, ac a arretas an taol pini a yëa da gouesa varnesân.

Ferdinand o vesa diunet, a gavas betec ar plench memes eus ê gambr glepiet gat an daëlou en doa scuillet hed an nosves effroyabl-se. An avertissamant-se, pini ne alle dont nemet eus an Eê, a inspiras desân reflexionou serius; prometti a reas dirac Doué ac e touas e c'hantrege en eun urs stris ha calet. E-tretant e c'herru ê gamarad Alphons. Souëset ô velet anesân trist ha touchet bras a enep ê gustum, e commanças da c'hoapaat e chagrin apparant, ac e tachas d'el laouennât ô parlant desân a blijaduresou. Ferdinand a gont desân tout an ure en d'eus nêves bet, ac a lavar desân a zêvri penaus eo resolvet;

ac en d'eus memes great vœu da chench bues ha da antreal en eun urs bennac. Goude m'en doa contet an dra-se, Alphons oc'h ober goad anesân, a rebech desân ar sempladures en d'eus da gredi traou evel-se : « Ha fallout a ra-fe did ive va zreina va-
» unan en da follentes? Allon, Ferdinand,
» læsomp a gostes ar spontaillou-se great
» evit ar vugale, ha qemeromp courach
» adarre. Ha me ive, eme Alphons, me
» zesir en-em savetei, me esper besa salvet,
» mæs pas qer buan, divesatoc'h eveso
» amser, ret eo passeal ar yaouanqis
» araoc. Ha ne ousot-te qet penaus ar feis
» a lavar deomp eo aoualac'h finissa mad
» evit besa salvet? » E creis an antretien-se, e teu un domestiq, berr varnesân, da avertissa Alphons eo gortoset e tal an or gat daou zen yaouânq evit un affær bresset. « Mont a ran, emesân, en un
» istant me zistroyo da caout, Ferdinand,
» na sonch mui en traou-ze. » Ac Alphons da zisqen, m'ar gouie, caout a ra er ru daou gavalier yaouanq, gat pere en doa bet affær. Aveac'h er guelont mac'h en em daolont varnesân gat arrach, ê dreusi a reont a vill dâol, ac-hi quït, ac Alphons a chom enò beuset en ê c'hoad. O clêvet an trous, Ferdinand a zired, mæs re zivêsad eo. Pa vel ar c'horf-se leun a

c'hoad, e c'hen-em sant evel scoët gat un tars-curun, anaout a ra ar viriones eus an ure en d'eus bet en ê gousq ; mont a ra quer buan da gaout eur c'honfessour, da bini e cont ar malheur-se, ar vœu en d'eus great, ha pini a renêves ac a grea c'hoas dirac ar bêlec-se. Goude eur gonfession great, o scuilla eur mor a zaëlou, ar penitant nêves a receo an absolven, ac a antre a nêves e graç gat Doué. Dijà en d'eus guerset qement en d'eus evit en distribui d'ar beorien ac evit peur-êchui ê sacrifiç da Zoué. Mæs, ô effet malheürus eus an habitud! souden ê bassionou pere ne voant nemet mouguet a ziun, a gri a nêves : eleac'h distribui ê vadou d'ar beorien, ho foran er jeuïou, er festou, en debochou, adarre ez-a var ê benn e creis ar fang eus an impurete. Epuiset dre guen alies a falloniou, attaquet gat mil infirmite, froues c'huêro ha put eus ê libertinach, e receo c'hoas eun avis dioc'h an Eê. Punç an abymou (an ifern) a seblantas desân diguêri e qichen ê dreid, ac e creis ar flammou evelas millierou tud daonet var bere an diaoulou a use ho arrach. A faç desân e velas adarre Jesus, ar Barner terrupl, azeset var ê dribunal, pini a ordrene d'an diaolou crêgui ennân ac er precipita en abymou. Crena a ra gat an

horror, ac ec'h en em recommand a nêves da vadêles Mari, ha qerqent ar Verc'hes a ya d'an daoulin dirac trôn an Autrou Doué. « Va Mam, eme Jesus, pe seurt » isom oc'h eus-hu c'hoas da intercedi » evit un ingrat? pardonnit desân c'hoas » eur vech a respont ar Verc'hes santel; » ma couës adarre en ê zisursiou, neuse » me zo contant, mui a intercession neuse » eus va fers, mui a bardon eus ho pers, » va Mab. Eh bian! ra veso great età, » va Mam, evel ma c'houlennit, a lavaras » ar Barner just. Mæs c'hui, ô dên, emesân, » dalc'hit sonch mad penaos ma na bro- » fitit eus ar faveur divesa-mâ, n'ho peso » mui a esperanç da gaout e protection » va Mam. » Ferdinand a oue touchet: ober a reas pinigen. Ac ô tistrei d'ar vertus, e cavas ar yêc'het. Mæs, ô ners estonus eus an habitujou fall! a veac'h oa passeet un derves bennac, maz-eas adarre da glasq occasionou a bec'het. Asfeilli a ra, couësa a ra izelloc'h evit jamæs: erruet da vesa paour-glan, n'en deus mui pe-a-dra da fournissa d'ê zebauchou. En em daol a ra en eur batimant, pini a bartie evit an Ameriq, gat an esperanç da retablissa ê affæriou. Erruout a ra e Lima, qear gapital eus ar Perou. Qement arc'hant a c'honit, tout ho dispign ac ho fripp evit contanti

ê bassionou. Dre guement a follenteziou e couës adarre clân, heürus da gaout un hospital pell dioc'h qear e pini e c'hallas beza repuet. Er siad trist-se Ferdinand ô velet ê souffrançou o cresqui bemdes, a gommanç, antren ennân-ê-unan; clevet a ra parlant eus eur missioner santel, anaveset bras e qear ac en hospital dre ê zêl ac ê charite, espagnol eveltân ha memes eus ê vro. Cass a ra d'er pedi da zont da sicour eur malheürus var ar poënt da berissa corf ac-ene. An Tad a zired, ha Ferdinand a ra desân ê gonfession gat cals a zaëlou. Ar religius santel a selaou gat madêles eb an disterra sin a zegoût nac a inouamant an accusation hir eus a eur vuez leun a bec'hejou, mæs pini a za da veza chenchet. Ferdinand a barlant desân eus ar vœu en devoa great; an tad a en em offr desân evit er sicour er choas a eur gouent, ac evit el lacat da vesa recevet evel ma veso deuet e yec'het. El læsel a ra er c'haërra dispositionou, ô prometti desân e tistroje souden. Soulajamant ene Ferdinand a brocuras ive soulajamant ê gorf; mæs ar reflexionou mad a yeas quït gat an danger, ha rentet e yec'het, e tistroas d'ê inclinationou fall. Gat aon na antre-je e couent ebet, e quittas an hospital araoc

distro ar religius, ha ne voue mui guelet er guear a Lima. Goude meur a vlaves a zisurs ac a youl da gontanti ê inclination griminal, ar missiònner santel, conduet dre ê zêl apostoliq, a en em anfonç er menessiou ac er c'hoajou diessa da dostaat out-ho er vro-se eus ar Perou, evit gounit eneou da Jesus-Christ. Choas a reas evit creis ha centr eus ê vission eur guêric vian batisset var eun huelder, ha frecantet gat tud ar menessiou-se. Goude ê labourou santel, evit en-em zifæsa, ez-ea da gonsoli ar re glân en eun hospital e quear, evit desqi deso ar secret da chench ho foaniou a eur moment e tensoriou eternel. Un deis m'edo ô cass a vele da vele ê avisou ac ê gonsolationou, e clêo en eur c'hougn huanadennou tenval ac hir, a yuderez un den e disesper. Redec a ra d'y, ac ê zaoulagad a zo estonet ha sebeset gat an horror : guelet a ra astennet var eun nebeut colo, anter-vreïn un den pe guentoc'h un haring goloet a druillou miserabl, a bini noa nemet ar c'hrochen ac an ascorn : ê zioujout a yoa cleus ha treudheusus, leusqeul a rea eur c'hu'is evel flær ar c'horfou maro : ennes voa Ferdinand. Dijà var bord an eternite, e tigor a anter ê valvennou qasi maro. Anaout a ra an

tad : « Oh! me zo malheürus, emesân » dre un effort divesa! Ha ret eo età » e cafen partout ac bêlec-se? neqet » aoulac'h e c'houfe oll grimou va buës, » ret eo c'hoas em guel-fe ô vervel evel » eun den daonet, ac o commanç va » eternite malheürus! » goude quement-mâ e commanças adarre da yudal, qen a scrije an oll oud ê glêvet. Yudal a rea, facil, abalamour m'en doa collet quement a occasionou da vesa salvet, ac e creis an encrès-se, en despet da oll boan an tad missionner, ene ar paour qeas Ferdinand, beyet a grimou, a en em ziframas eus ar c'horf flêrius-se, ac a yeas, non pas mui dre ure, mæs e guiriones, dirac tribunal terrupl an Autrou-Doué. Evel-se e rentas guir en ê bersonnach ar pes en d'eus lavaret ar Speret Santel. « Esqern an den impudic ha liber- » tin a vezo leun eus a viçou guenta ê » yaouânqis ac al lubricite a zisqenno » gantân er bes. » (*Retrxt an Tad Maffei.*)

PRATIQ.

Pet den a zo bet coueset ha savet qen alies a Ferdinand, coueset en impurete ha savet dre un absolven eus ê stad miserabl? Diouallit oud an divêsa affeil.

Admirit, ô Théotim, admirit en exempl-mâ ac oll-c'halloud Mari var galon he Mab Jesus, ac he madêles a vam evit ar re en-em recommand disi. Mæs ive crenit rac an affeil, pini a zo atao effroyabl. Na rit mui evel ar chass-ze vil pere a zistro da zribi ar pes ho deves rejetet. Grit evel ar Vadalen, Arsen, Jerôm, pere a dec'has dioc'h ar bed ac eus an oll occasionou a bec'het. O Mari, ô va mam, *preservit ac'hanon dioc'h an disterra impurete!* Evel-se beset great.

EISVET DERVES.

PRESANTATION AR VERC'HES EN TEMPL.

Mari, er presantation, a en em offras, a en em voestlas d'an Autrou-Doué, eb reserv, eb distro. Er choas a reas evit he phried, desân e consacras he guerchdet, piou età en doa desqet disi ar pris eus ar burete, a bini e sav hirio ar guiton, epad m'edo an oll merc'hed a Irraël ô clasq gousout piou en divige muia bugale, en esperanç da rei d'ar bed ar Messii, (Jesus) desiret gat an oll nationou? E peleac'h he deus Mari puncet ar sonch

eus un evelep sacrifiç, ac ar gourach d'en offr ha d'en accomplissa? Ah! ar Speret-Santel pini en doa qemeret possession eus he c'halon a zalec ar moment eus he c'honception santel, en doa revelet disi an dudi, ar chalmou celestiel ha divin eus ar guërc'hdet. Evel-se ar grouaduresic admirabl-se ne zesire qen tra nemet Doué he muia caret. « Merc'het Jerusalem, » iit, emisi da lavaret d'ar pried divin, » penaus va c'harantes evintâ am laca da » languissa. Oh! peur e c'hallin-me » lavaret: cavet em-eus an hini zo caret » gat va c'halon, er c'havet em-eus, ha » n'el læsin qet da vont quit? » O Mari! accomplisset eo ho Vœuiou: Doué, ho muia caret, a zo tout deoc'h, ha c'hui zo tout desân. En em blijout a ra e creis ar flourdilis, ac ar fleuren-se dianaveset var an douar, a zeu da boulsa en ho calon. He c'haërdet sqedus, ar c'huïs douç ha delicius pini a ro, ho deus gouneset calon Roue ar roueet, calon Doué.

MOYENOU

d'en em breservi dioc'h an impurete.
Remejou eus ar viç-se.

MEDITATION.

O purete! vertus celestiel, pini a chench an dud en Æles, ma vijac'h aneveset gat

an dud, pebes estim ne rafent-hi qet eus ar berlezen-ze! Pebes precautionou ne guemer-fent-hi qet evit conservi ar vertusse a burete, pini henvel oc'h eul liqueur ar vella zo douguet e væsseliou fragil ac eas da derri! O va mignon qer Theotim, peguen heüreus ec'h en-em estim-fen, ma c helfen inspira deoc'h evit ar Vertus-se ar garantes ac an estim a virit! gat pebes ardeur e sæsisfac'h an oll voyenou pere a elfet da broposi deoc'h evit he lacât en abri ac er meas a zanger da vesa collet e nep fèçon! Cetu amà ar re a ro deomp hor mæstr divin ê-unan. « Beïllit ha » pedit, eme Jesus-Christ, evit na antreot » qet e tantation, ha na viot qet trèc'het » gat-y ». « An espeç diaoulou-se, » emesân e leac'h all, ne all besa chas- » seet nemet dre ar beden ac ar yun. » Ac evel-se'ta beïlla varnomp hon-unan, pedi, en-em vortifia, eo an armou spirituel a bere e fell da Jesus e ra-femp usach a enep ar viç eus al luxur. Petra sinifi beïlla varnomp hon-unan, nemet diouall oc'h an daoulagat, hon diouscouarn, hon teaud, hon daouarn, hor c'halon, ha têc'het dioc'h an occasion a bec'het, a lubricite?

1.° *Diouall oc'h hor sqianchou, ar guëlet.*

ac ar rest! Ar maro, eme Jeremi, a zo antreet dr'er prenestou. Ar prenestou-se eus an ené eo an daoulagad ac an diouscouarn, surtout an daoulagad, dre bere ar viç a antre re alies. Pet den zo ac a vige bet vertusus ha mad, ma vigent bet dall ha bousar. Mæs e vesa m'ho d'eus digoret ho daoulagad var draou dangerus, e vesa m'ho d'eus prestet scouarn da ziscoursiou ha da chansoniou al libertinach, int en-em gollet. Evit evita ar malheur-se eo e lavare an den santel Job ; « Great » em-eus marc'hat gat va daoulagat, evit » na ellin qet memes songeal er pez a » elfe souilla va ené. » Lacqit var ho tiouscouarn, eme ar Speret-Santel, dre c'hinou an den fur Salomon, laqit oc'h ho tiouscouarn éur c'haë spern : ma tiouallit oc'h an daou sqiant-se, ar guëlet ac ar c'hlêvet, oc'h eus dijà gouneset eur victor vras var an diaoul.

2.° *Diouall oc'h ar galon.* Da lavaret eo, e ranqer evita un attachamant re dener, ha qement a elfe en digass en hon ené. Arabat eo credi e vè dizanger ar seurt affectionou-se pa na deuont qet dre ar guëlet, ar c'hlêvet, nac an touch, ha pa vesont fontet var ar vertus ebqen ac ar mirit eus an den a garer. Pe seurt vertus

bennac a elfe besa en eil tû ac en eguile, peguer santel bennac, peguen devot bennac e ve ho mignonet, pe seurt avantach bennac a gred-fac'h tenna anezo evit oc'h avançamant spirituel, laqit eves ha besit en difisianç; unan eo eus ar pechou ordinal stignet gant an diaoul dan dud devot. Pell dioc'h arreti an espeç mignoniach-se, ec'h inspir anisi, he mag ac e ro da gredi penaus an traou-se tout ne d'int nemet profitabl d'ar silvidigues ha da servich Doué. Lacat a ra an dromplæson-se da badout qeit a ma c'hell, ha peguement bennac a amser a implich evit an dra-se, n'en deves qet a gueus, nemet e c'hello dont a ben eus ê zesir, ha nemet e chencho ar c'hommerç spirituel e carantes ar c'hig ac ar goad. Oh! pet ho d'eus commancet dre speret Doué ac ho d'eus êchuet dre ar c'hic! Evidoc'hu, va mignon Theotim, trouc'hit crenn an oll vignoniachou teuer gat personnachou memes devot eus a eur sex control ganeoc'h, pe memes gat goaset eveldoc'h, m'ar d'int troït varzu al luxur, torrit crenn an neuden ho talc'h-fe attachet re oc'h ar seurt tud-se; ho silvidigues en exich diganeoc'h.

3.°, *Tec'het dioc'h an occasion.* Bez ez-eus tentationou a bere ne driompher nemet

o combatti out-ho ; quitaat ar plaç a zo dijà besa trêc'het, Evel-se ne ouïssot jamæs pe ho peso ar batiantet, pe n'ho peso qet ma n'en em gavit e plaç da support eur boan bennac. Evit dont a benn eus an adversour, e ranqer en attaqi en ê faç ha non pas dont a drén. Mæs evit ar pez a sell oud al luxur, eo ar c'hontrol : ne eller besa disouill diout-y, nemet dre an teac'h. Ya, mar goulennit petra a ranqer da ober en occasionou dangerus, e livirin deoc'h : têc'hit. Ac e rafac'h din cant guech ar memes question, me respont-fe atao deoc'h : têc'hit. Dre an teac'h eo ret commanç ar gombat, ê gontinui dre an teac'h, ê finissa dre an teac'h. Ha pa garfac'h ar re dioc'h pere e tleït en em bellaat, mui eguet mab ho lagad, ha pa vent utilloc'h deoc'h evit na deo ho troad deou, ho tourn deou, cetu ar moment evidoc'h da bratica ar pez en d'eus hor mæstr Jesus qement recommandet deoc'h. « M'ar deo ho lagad » deou un occasion a bec'het evidoc'h, » difframit-en ha taolit-en pell diouzoc'h : » m'ar deo ho troad deou eur goal » exempl evidoc'h, trouc'hit-en ha taolit- » en pell diousoc'h. » Petra sinifi eur gourc'hemen qen nersus? Ha ne qet tec'het dioc'h an danger eo, ha tec'het eus an

oll ners? Evel-se læsit a gostes ar c'hompagnunesou suspet-se, an daremprederesse dangerus. — Mæs, eme c'hui, ne santan tentation ebet. — Illusion, tromplerez, finessa eus an droug-speret. Têc'hit, credit ac'hanon. An hini a en em expos d'an danger, a berisso en danger. Ar Speret-Santel en d'eus el lavaret. N'oc'h qet furroc'h evit Salomon, na santelloc'h evit David, pere gouscoudé ho d'eus pec'het, defaut na dêc'hent dioc'h compagnunes ar merc'het. — Mæs ar societe-se a ra va philageadur, va c'halon he c'har mui eguet netra er bed. — Ræson oc'h pen evit he c'huïttat. An Antrou-Doué en ordren deomp dindàn boan da vesa privet dioc'h rouantêlès an Eê. Guelit pe renonç d'an daremprederes-se, d'ar ren amourousdet-ze, pe renonç d'ar barados : choasit.

4.° *Ar beden*, ha dindân an hanô-se e ranqer entend e general qement a deu da sevel an ené varzu Doué, evel m'azeo meditation ar guirionessiou eus ar reglion, eus ar vertusiou cristen, ar sonch eus a vad oberou Doué; ar beden a lavaran, a zo unan eus ar remejou assurra a enep pep seurt tentationou, mæs surtout a enep tentationou a lubricite.

An Autrou hor salver ne lavar qet ebqen : beillit. Mæs beillit ha pedit, evit na antreot qet e tentation. Eun tad eus an Ilis a lavar penaos evel, o crial, e casser al laëron quït, ac e rear d'an ameseïen dont da sicour, er memes tra mouës ar beden a chasse an diaoul ac a c'halv an Æles ac ar Sænt da sicour an hini a bed.

5°. *Sonjal er finoeziou divesa*, a zo c'hoas eur voyen buissant d'en-em breservi dioc'h an impurete. Quemen-se zo recommandet deomp oll gat ar furnes eternel dreist pep consideration, an ifern ac an eternite malheürus a zo capabl da arreti crenn var bordic an abym eus al luxur. Digacit en ho memor ar santimanchou bras-mâ eus a eun Tad santel : « N'en-» em goller nemet eur vech, mæs evit » jamæs eo. Evit eur moment a blijadur, » eun eternite a boaniou. » Re all a gustum sonjal e souffrançou Jesus. Ar guël ebqen a eur Grucifi a zo capabl da vouga oll furol ar bassion : petra a lavar-fen din va-unan ; va Doué a zo stag oud ar groas, ha me a en-em ro-fe da blijaduresou criminel ! Profitabl bras e vezo ive en-em armi eus a sin ar groas, en ober gat ar meut var ar galon, ac invoqi gat ferveur ha fizianç an hanô santel a Jesus.

Evidoc'h-hu, va mignon Theotim, me recommand deoc'h surtout caout recours d'ar Verc'hes Vari, d'ar rouanes-se eus an dud pur ha chast. Evel eur vam pa vel-fe he c'hrouadur prest da vesa devoret gat eur bleïs, a nich-fe d'ê sicour ha d'er saveteï, gat mui a bress ar Verches, hor mam, pa vel-fe ac'hanomp attaqet gat an dentation, hor sicour-fe ac hon dalc'h-fe, dre c'hraç Doué, trec'h-d'an droug-speret a impurete. Neuse c'hoas e vrusun pen ar serpant, e vress dindàn he zreïd adversour an den, an diaoul. « O Guërc'hes privilegiet dreist an oll » guërc'heset, sqer a zouçder ac a vadeles, » goude besa obtenet deomp an delivranç » dioc'h hor faotou, rentit ac'hanomp » douç ha chast. » *Evel-se e ped an Ilis.*

D'ar beden ajoutit an habitud da dostaât oc'h ar sacramanchou a binigen ac an auter. M'ar oc'h eus bet ar malheur da sclabesa ar vertus santel a burete, ha memes da gontracti un habitud fall bennac, ar voyen evidoc'h da sevel adarre, eo commanç tostaât alies oud ar sacramant a binigen. N'eus qet a voyen effedussoc'h eguet an aveu humbl eus ho faotou, ha memes eus ho tentationou. M'ar fell deoc'h e lavar-fen pe seurt rêglen a dleït

da heulia, cetu-y amà : evel ma santot ho ners o timinui, ho pet recours buan d'ar gonfession. Pa veser nêves chenchet, e ret tostaat oud an dribunal da viana eur vech er sizun, m'ar de possubl, qen na veso creeat an ené. Var guemen-se heuillit avis ho confessour. M'ar de util ar binigen, eo utilloc'h sacramant an auter, magadures ar re grén, ar guin divin, tad ar guerc'hdet : evel an dour a voug an tân, er memes tra ar gommunion, ar vagadures miraculus-se eus an Eê, a voug ive, ar flammou impur, eus a bere e chom evel un aolet ebars en den, treac'h a hent-all d'ê voal habitujou, ha memes e stad a c'hraç.

Ar Sænt eus a bep oad ho d'eus consideret ar vortification evel an olen eus ar chastete. Gout a rit da betra e servich an olen. An olen a gonserv ar c'hig. Eh bian er memes tra ar vortification a vir oud ar c'horf ac an ené d'en-em gorrompi. Ne livirin qet deoc'h ober ar pez a rea Sant Bernard, pini evit trêc'hi ar speret malin, a yea da blongi betec ê c'housoug en eur stær pe en eul len sclacet, qen na vige mouguet an tân impur a zante ennân e-unan. Ne livirin qet deoc'h lacât ho taou droad var ar glaou beo evel a rea

Sant Martinien, pe en em ruilla, evel Sant Beneat, var an dres ac ar spern evit dont a ben da vortifia ê vemprou ha conservi ar burete. Mæs lavaret a rin deoc'h :

1°. En em brivit eus an oll gourmandis en eva ac en dribi, caos da vuioc'h a dud da vesa daonet, eguet n'ho d'eus collet a gristenien an dyrantet cruella, Neron, Diocletien ac ar real, oc'h ober dezo renonç da Jésus-Christ.

2°. Na chomit qet rebell en ho quële; Na vesit qet didalves. David a bec'has, abalamour n'en-em occupe da ober netra.

3°. Besit fidel da ramplissa an deveriou eus ho stad; al labour ac occupationou reglet, cetu enò unan eus ar c'henta moyenou da vesa preservet dioc'h al luxur. Al labour ac an occupation eo a rentas Sant Jerôm tout-a-feat treac'h da dentationou ar c'hig. Grit eveltân, na visit qet fæneant, ac e viot pur ha chast.

EXEMPL.

Meun a exempl a brouv deomp penaos eur vortification dister, eur sacrifiç bian offret d'ar Verc'hes Santel; n'ho d'eus jamæs collet ho recompans, ac int memes paët alies gant-y dre faveuriou ar re gaërra. Cetu amà eur breuven a guemen-se.

Un den yaouanc a yoa en eur vag gat eur religius ac eun nebeut re all, evit tremen un treïs bian tost d'ar guear a Gên. Derc'hel a rea etre ê zaouarn unan eus al levriou fal-se pere a zo qer commun en hon amser; a amser da amser el lenne, ac e lavare a voues huel d'ar gompagnunes, evel evit ho insulti. Cetu a-se un heuriou superb leun a draou speredec. Va phligeadur a ra, me garfe er goût dindàn eor, n'er ro-fen qet evit un tenzor. Ha neuse oc'h adressi ar goms d'ar religius: va zad, emesân, bez ho pe c'hui ar guriosite d'er guëlet. Souden e veac'h assuret n'ho tromplan qet. Ar religius a guemeras al levr. N'en devoue qet qentoc'h lennet eul linen bennac, m'ac'h anavesas petra oa, er serri a reas ac er renta dioc'h-tu d'ê væstr. An den yaouanc er presse da gontinui: nan, autrou, aoualac'h eo, eme ar religius: hevelep heurieyer a elfet da anaout dre ar c'huës.... Petra fell deoc'h da lavaret dre guemen-se, eme an den yaouanc? Me fell din lavaret penaos ar flear a laosq ar seurt levriou a zo evel an hini a laosq ar c'horfou maro ac an dour breïn. A bell bras ho santer. Gout a ran ez-eus tud pere a ra ho magadures anezo ac ho phlijadur. Petra fell deoc'h? Pep hini en d'eus ê

c'hout; evidom-me, dre c'hraç Doué, n'en em santan qet un hevelep panchant: cavit mad, me ho ped, e chomfen, evel ma ma-hon. — Ar respont-se a zisconcertas ar c'havalier yaouanc, pini a voue mesec-oll eus ê imprudanç. Ar religius a remercas ê ambaras; mæs divoal mad a reas da brofita anesân evit ê humilia davantach; er c'hontrol clasq a reas gounit ê fisianç dre vanielou douç ac agreabl, surtout dre farçou honest. Evel ma[illegible]oa devot ha savant, e teuas eas a ben da denna caos var sujet ar religion. Commanç a reas da venti chalmou ar vertus, ac en-em attachas surtout da represanti bonheur eur galon bur ha santel. En ober a reas gat qement a onction ac a ners, ma ne allas qet hon den yaouanc, pini en doa recevet un descadures cristen, ha bini n'en doa qet collet ar feis, ma ne allas qet en-em viret da læsel un huanaden bennac da echappi digantân. Ar bêlec santel ne reas qet a seblant da remerqi an effet mad eus e gomsou, mæs o continui ato var ar memes ton, e teploras malheur an dud yaouanc, pere a en-em læs da vesa treïnet gant an houll eus ar pec'het. Ho c'homparachi a reas d'ar mab prodig eus an Aviel, ac e cavas en histor an trezenner yaouanc-se an

imach ac ar mellesour parfet eus eur galon yaouanc decevet ha corrompet dre ar plijaduresou iffam eus ar c'hig, ac honnes oa just histor hon den yaouanc. O sota marc'hat a ra, eme ar religius, an hini a ro ê ené d'an diaoul. Rei a ra tout eb receo netra. En-em drompla a ran, e mesân, receo a ra evel un erres eus an ifern; car, ha bes ez-eus netra ac a dosta-fe mui oc'h stad eun ené daonet, eguet na ra hini eun ené abandonnet da gruelder he fassionou? Ah! da viana m'he divige neuse recours d'ar Verc'hes Santel!... Allas! eme an den yaouanc, me he c'hare qement guëchall! Er scolach e pini em'eus great va studi, oa bet recommandet qement din beza fidel d'he servicha! Douguet em-oa memes epad eur certen amser he livreou! Mæs abandonnet em'eus tout, mes am eus memes da vesa bet eus he servicherien. Ha galloud a ran-me c'hoas esperout adarre he graçou mad? Ya, va buguel qer, a respontas neuse ar religius. Nebeut a gousto deoc'h ho obten. Peleac'h ema al levr-se pehini a veulac'h quement bremà souden? — Ah! va zad, na barlantomp mui anesân. — Er c'hontrol, ret eo parlant anesân. Desirout a rit, eme c'hui, caout a nêves graçou mad ar Verc'hes Vari? Eh bian, grit disi ar

sacrifiç eus al levr-se qer qer d'ho calon. — Va assuri a rit-hu e vezo agreabl an dra-se disi, e tuio adarre da vesa va mam? Ya, va c'hrouadur, m'er goarant deoc'h. An den yaouanc ne zifferas qet davantach. Sellit, emesân, cetu-en amà. Grit a guerrot anesân. — Nan, eme ar religius, ne fell qet din ho priva eus ar mirit d'en-em disober anesân oc'h-unan. An den yaouanq a fell desân atao e ra-fe eun all eguetân an offrand eus al levr d'ar Verc'hes Santel. Evit lacat fin d'ar gontestation, e partajont al levr ac e taolont, pep hini dioc'h e gostés, er mor al loden ho doa paqet anesân. Ah! peguer generus eo Mari da recompansi ha da baëa ar pez ha rear evit-y! Ar sacrifiç-se qer bian ha qen nebeut dîn dreïsân ê-unan da vesa contet evit netra, a voue evit hon digentil yaouanc, eur sourcen a faveuriou celestiel, pere a brocuras desân, goude eur vues tout-a-feat santel, eur maro ar c'haërra: car p'oa distroet en ê vro, e chenchas a vues evel un all en ê blaç: treac'h d'ar respet humen, e quittaas ê oll gamaradet a zebauch. Erfin disabuset dioc'h ar bed, e c'habandonnas ê famill ac ê vadou, ac e c'hantreas en un nrs, a bini e reas betec fin ê vues, an ornamant ac an exempl vad. Evidoc'hu, va mignon

Theotim, ne broposin qet deoc'h ober da Vari ar sacrifiç eus a levriou fall, a imachou fall; credi a ran oc'h eus evit ar seurt traou-se an oll horror a veritont. Mæs en henor da Vari en-em brivit a vechou eus eun dra bennac permettet, dre exempl, eus eur c'hoari bennac pini ne deo qet difennet, eus ar c'hoari cartou da sul; mæs ma veac'h, siouas! angaget en habitud an amourousdet; ah! renoncit neuse, renoncit, eun dever eo evidoc'h. M'ar guelit alies tud, a bere ar gompagnunes a zo dangerus evidoc'h abalamour n'ho d'eus qet doujanç Doué, ah! tec'hit diouto, ac e plichot da Vari. Mæs surtout grit violanç deoc'h hoc'h-unan evit ramplissa mad deveriou ho stad, labourit, pe autramant hoc'h collet, labourit en ho micher. Cetu enò ho mortificationou ordinal, cetu enò ar pez a ellit da ober a militussa; anes remplissa mad deveriou ho stad, an traou mad all a ra-fac'h a ve collet evidoc'h: en-em drompla a rafac'h.

PRATIQ.

Evit non pas couëza er pec'het, impligit bepret an diou voyen roët ha desqet deompgat Jesus: ar beden ac ar vigilanç. Pedi eb

cess, beilla eb cess var n'oc'h oc'h-unan. Cetu enò an diou fêçon general d'en-em breservi dioc'h an impurete. Oh! Mari, Mam a c'hrac, Mam ha guerc'hes, Rouanes ar guerc'heset, pedit evidomp.

NAVET DERVEZ.

BUES MARI EN TEMPL.

Mari e c'hars treid auteriou, pell d'oc'h trous ar bed, dijà unisset gat he Doué, a rea bemdes un avançamant bennac en hent eus ar Santêles. Dindàn an apparanç eus a eur vues commun, e cundue eur vues parfæt. Humbl ha modest, occupet atao a draou spirituel ac habituet da barlant nebeut, n'en-em applique nemet d'ar beden ha dal labour; ne vele, ne savoure en he oll actionou nemet an accomplissamant eus a volontes Doué. Leun a soumission ac a respet en andret ar re a zalc'he plaç Doué en he c'hever, Mari a selaoue ho avisou, a heuille ho c'husuliou, daoust ma possede an donæsonou a gusul, a c'houessiêgues, a furnes, ac an oll donæsonou all qer couls ac an oll

sclêrigennou eus ar Speret-Santel. Ha parlant a rin-me eus he douçder, eus he fatiantet, eus he c'harantes evit Doué ac ar re all, carantes meurbet loyal ha tener, eus a guen alies a vertus all pere a roe disi var he c'hamaradeset eur c'hredit ac un autorite a bere ne rea usach nemet evit ho sevel bepret davantach varzu Doué! Ha lavaret a rin-me erfin penaus Mari a dêc'he dioc'h ar bed dioc'h pini gouscoude n'he doa aon ebet da gaout, ac e refusas desân memes ar c'henta blaveziou eus he bugaleac'h? pebes exempl evidompni, pere zo qer sempl, qer fragil, ha gouscoude qer presset d'en-em blanta partout, qen accustumet da guerset eb difizianç na precaution ebet! Mari confirmet e graç, Mari a bini ar vertus zo en abri dioc'h pep decevamant abers ar bed, dioc'h peb attaq abers an ifern, Mari, erves a seblant-fe, ne gav leac'h assur na cuset aoualac'h enep-tu; ha ni pere a zoug graç Doué e væsseliou douar qer prest da derri dre an disterra stoc, ni a affrount hardissamant an danger, alies memes ec'h en-em exposomp a fætepans d'an droug, evel pa na dlefe qet besa evidomp!....

PEC'HET VENIEL.

MEDITATION.

Bezit fidel en traou bian, ac e viot fidel er re vras. Evitit, va mignon qer Theotim, ar faotou scanv, ac ho 'silvidigues a zo evel assuret. Pe seurt idée, va mignon, oc'h eus-hu bet betec-en eus ar per'het veniel? Pe seurt jujamant oc'h eus-hu great anesân? Contracti an habitud d'er c'hommetti, a zò meritout an daou rebech difficila da supporti evit an den, ar rebech a ingrateri ac an hini a follentes. Martese oc'h va c'hlêvet, em accusot da lavaret re : heuillit ac'hanon, ac e oreddot ar pes a lavaran.

1°. *Pec'het veniel, ingrateri veritabl.* Ne barlantan qet amà eus ar faotou-se a bur fragilite, pere a zo evel partach an natur humen, ac a bere an den just ê-unan ne qet exant; ne barlantan qet memes eus ar fautou-se pere a echapp digat an den casi eb e c'houfe, pe dre an effet eus a vivacite ê garacter. Parlant a ran eus ar mancou volonter-se da observi lesen Doué, e poënchou pere, var ho meno, ho d'eus neubeut a gonsecanç. Goaperes, caqeteres, droug-preseguères dister var

sujet ar re zo er memes condition ganeoc'h, ha martese memes var ar re zo huelloc'h evidoc'h; gueïr, pere a c'halvit farçou, ha pere ne vlessont qet nebeutoc'h a-ze an Doué pini a zo ar viriones qer couls ac ar santêles; lachete, scanvadures, dissipation, pere a ra deoc'h coll un amser brecius, pere hoc'h heuill en exerciçou a religion, betec treid an aoter; complæsanç a vanite var ho sujet oc'h-unan, abalamour da avantachou pe dalanchou pere a imaginit caout; motivou tout-a-feat humen, eb rapporti netra da Zoué, en clasq ac'hanoc'h oc'h unan eb cess en accomplissamant eus ho teveriou. M'er goulen ouzoc'h, nac a bec'hejou evel-se a rebech deoc'h ho coustianç, ha ne qet guir? Tout an dra-se a zo guir en effet, eme c'hui; mæs an traou-se tout a zo nebeut a dra: ne roont qet ar maro d'an ene. Ne zaonint qet ac'hanon, — Ne zaonint qet ac'hanoc'h! Mæs, ha conta a rit-hu evit netra, pe evit nebeut a dra displijout d'ar guella eus ar mistri, d'an dînna a garantes eus an oll vad-oberourien, da Zoué! N'ho taonnint qet! Mæs hevelep faoutou ac hi a zisques eur galon dener, eur galon vad, eur galon carantesus? Eur mab a dle tout d'ê dad o tleout desân ar vues, eur mab a lavar d'ê dad: va zad, commandi

a ellit, me veso atao prest da obeissa deoc'h nemet e talc'hot ar vas en ho tourn. Theotim, ar mab-se ac en a barlant langach an anoudêgues vad ac ar garantes? Mæs, ha ne qet evel-se e parlantomp oc'h Doué, hon Tad? Heuilla a rear lêsen Doué, ya, pa ve eur pec'het marvel he zerri. Mæs, ha question eo da vancout d'al lêsen-se e traou bian erves hor santimant? Ne ves scurpul ebet o vancout. Assista a reor, evel ma conven passabl, e sacrifiç an ofern da sul, abalamour ar gourc'hemen a zo expres, ha ma tenfemp cassoni Doué varnomp, ma vanq-femp; dan deïsiou all ec'h en-em geïnnor nebeutoc'h, e vior nebeutoc'h aonic var sujet an distractionou. Eun hevelep comportamant a n'ef-y qet neubeut loyal? Petra! Doué ha n'ef-en qet atao ar memes, atao qer mad, qer bras, qen dîn da vesa caret ha servichet? Ha ne qet bemdes ar memes Doué a en-em sacrifi, ha ne qet ar memes goad a red var an aoter? Mæs deomp larcoc'h, a rentomp c'hoas sansiploc'h ingrateri eur c'hristen pini a gontract an habitud eus ar pec'het veniel. Eur mignon a ra deoc'h ar brassa plijadur possubl desân eb mar ebet ne gonsant-fac'h qet ober desân eun affront horrubl, horror ho pe da attaqi ê vues; mæs ne rit van evit besa un nebeut

dic'hras en ê andret, eun espeç faë a rit anesân, tec'het a rit diountân : m'ar teu d'ho quelet, er recevit gat un ear a yenien. Seblantout a rit inouet, ha besa en despet deoc'h gantân ; erfin ear fall oc'h eus o renta desân ar servichou mad, eas da accordi, ac eus a bere an anoudêgues vad a ra eun dever da bep calon sansibl. An dra-se ac en zo besa ingrat? Ya, a respontot din. Eh bian ! va mignon, ar mignon-se, ar guëlla eus oc'h oll mignonet eo Jesus-Christ. Petra n'en d'eus-en qet great, petra ne ra-en qet c'hoas bemdes evidoc'h? Gout a rit e tisplich desân ar pec'het veniel, e vless ê galon, er gout a rit, ac e commettit ar pec'het-se qen eas ha qen diremors! Evit oc'h interest mui eguet evit ê c'hloar, e ro avis deoc'h, e command memes deoc'h diouall oc'h ar pec'het veniel, ha gat faë, dre ho comport, e livirit desân : « *Ne rin netra eus ar pes a gommandit.* » Deut goude d'en-em venti eus ho calon sansibl ac anaoudec!

2°. *Pec'het veniel, follentes veritabl.* Ar Speret-Santel eo en declar. Er bed, m'er goar, e songer en eur fêçon all. Mæs ar bed a zo leun a dud disqiant. E consider-fe ar bed ar faotou bian evel scurpulou vean,

n'hon qet estonet; ar pes am eston eo guelet tud pere a ra profession da vesa devot, oc'h en-em bermetti ar pec'het veniel eb chal ebet, oc'h en-em anaout coupabl anesân eb regret, oc'h en-em accusi anesân eb en-em amanti, o træti a vagatellêres un droug qen horrubl dre ê natur, qer malheüvus en ê effejou. *Ar pec'het veniel a zo eur vagatellêres!* Ac evel-se e sonch an Autrou Doué anesân? Ar Bethsamitet laset abalamour da eur sell a guriosite var an arc'h a allianç, eun den Israëlit labeset dre urs Doué evit besa destumet un nebeut coat seac'h deis ar Sabbat, deis ar repos, sul ar yudevien; c'hoar Moyses goloët a eul lorgnes mesus, chasset a doues an Israëlitet, abalamour da eur santimant a jalousi, da eur murmur a enep ê breur; Moyses ê-unan, evit un diffizianç ebqen, condaonet gat Doué da non pas antreal jamæs en douar promettet d'ar Bobl à Israël; David punisset eus a eur mouvamant a vanite dre eur vocen pini a ra desân coll triuguent mill eus ê sujedi, ha mill bunition subit ha terrubl, cetu ar sinalou roet deomp eus a venjanç just an Autrou Doué var eur pec'het pini a seblant deoc'h nebeut a dra. *Ar pec'het veniel a zo eur vagatellêres!* Ac e jujamant an Doué-se pini a zo ar justiç souveren,

ar vadèles infinit, ar purgator n'en d'eus qet re eus ê flammou evit purifia eneou caret gat Jesus evel ê briejou, destinet gantân da bartagi ê vonheur. *Ar pec'het veniel a zo eur vagatellères!* Selaouit ar pez a lavare Santes Cathel à Gèn: « O va » Doué, ma ven placet en eur poull a » blom teuset, ha ne alfen sortial nemet » o commetti eur pec'het veniel, e ve » guëll ganen chom ennân un eternite. » *Ar pec'het veniel eur vagatellères!* Ac evit en expia eo ret humiliationou, fatig, souffrançou ha goad un Doué! Ya, Theotim, laqit assambles oll œuvrou mad an dud just, oll binigennou ar benitantet, separet dioc'h meritou Jesus, ar re-ze tout ne oufent effaci eur pec'het veniel. Erfin, ma na d'oc'h touchet dre ar reflexionou-se, meditit va mignon, effejou malheürus ar pec'het veniel var oc'h ené. He souilla a re, he zacha, he defiguri, fæplaat, annulli casi a ra he oll ners evit ar vad, a nebeudou e voug enni sclêrigen ar feis, he c'harga a ra dre guement a denvaligen ma na vel mui guirionessiou ar vues all nemet a dreus eur goabren pini a deoa bemdes. Ar pec'het veniel a inspir eun dic'hout, pini a ya atao var gresq, evit an traou a sell oud ar silvidigues, surtout evit ar sacramanchou. Evel eur preon criguer e

c'hattaq an oll œuvrou mad ac e falla oll froues ar vertus. Ha tout eo, Theotim? Nan ravach ar pec'het veniel a ya pelloc'h, cals pelloc'h: cundui a ra d'ar maro. Petra da lavaret eus a eun den pini a guemerfe eur berad eus eur poëson agreabl, mæs droug-oberus? Ah! en zo disqiant, a lavarfac'h! Mæs, ha nebeutoc'h foll omp-ni, pa guemeromp habitud eur pec'het pini a ell ac a dle memes beza caos eus hor c'holl? An hini a vanq en traou dister, a vanco en traou brassoc'h. Doué, e tensoriou ê justiç, n'en d'eus qet cals a bunitionou terruploc'h eguet ar re dre bere e teu d'a gastisa ar pec'het veniel. Va venjanç just ha meritet, emesân, a zo priva an ené-se ingrat ha disqiant eus ar graçou special-se a bere ec'h abus, ha lêsel bqen gati ar graçou commun-se pere n'ê ampec'hint qet da sortial er meas a hent ar silvidigues. Va venjanç eme an Autrou Doué, eo læsel troad ar servicher infidel da ricla. O va mignon Theotim, varlerc'h ar c'homsou-se ec'h aller lacât ar re-mâ: en-em bellaït diousign, ené milliguet, iit d'an tân eternel. Ma n'ho peus qet à aon rac ar pec'het veniel voloutær, ho pei aon da viana rac an termen malheürus da bini ne vanq qet râl da gundui, da c'housout eo, maro an ené, an daonation, an ifern.

EXEMPL.

Eur religius santel a urs Carmes, hanvet an Tad Firmin, a en-em zistingas hed ê yaouanqis dre eun devotion vras tout en andret Mam Doué, da brotection pini e credas e voa dleour eus ê vocation ac eus ar bonheur en devoue da vervel evit an hanô a Jesus. Er guer a Amien oa ganet a guerent vertusus, mæs a nebeut a zanves. A veac'h sortiet eus a oad ar vugale vian, ar beden oa ê zeliçou; caret en divige besa atao o pedi. Mæs an necessite da bourvei d'ê vevanç ha da isomou ê famill, ne bermette qet an dra-se. Evit ober evel an hermitet ancien, epad ê labour e cane psalmou, ac e save alies ê galon varzu Doué; bemdes e c'hassiste en oferen, da bini oa qer fidel, ma carge guëll diminui ê gousq, eguet mancout disi. An den yaouanc Firmin en doa qemeret Ilis Carmes evit al leac'h eus ê zevotionou particulier. Religiuset ar gouënt-ze a velas gat admiration ê gomport exemplus, ê ferveur continuel epad meur a vloas. Ar superieur, pini a yoa habituet d'er guelet, a souhætas pinvidicât ê urs a un tensor qer precius; diguêri a reas da Firmin an antre eus ê dy, ac e procuras desân moyen da ober ê studi

Daoust m'en divige he c'hommancet divesad bras e reas qer buan qement a avançamant, ma c'heljot goude un nebeut blavessiou en ober bêlec. He studi n'en doa qet diminuet ê ferveur, ac ar c'haracter sacr a bini oa henoret n'en doa great nemet cresqi ê fizianç e Rouanes an Aëles, pini a vez henoret en eur fêçon special en urs Carmes. Etretant ar revolution a gommance he c'hrimou ac he goal exemplou. Dijà oa digoret ar c'houenchou; mæs epad ma teue lod d'en-em rejouissa eus an traou-se, an Tad Firmin n'en em ziframe nemet gat ar vrassa poan dioc'h an ty-se a zevotion, ac e voue an divêsa o quittât habit ê urs. Souden ec'h allumas partout tân ar bersecution. Ar bêlec santel-mâ a gontinuas evit qemense d'en-em livra d'an oll ardeur eus ê garantes evit Doué ac an nessa. Ar beillou, ar fatig, an dangerou ne dint netra evitân, nijal a ra partout eleac'h m'er galv silvidigues an eneou. Ar guear a Amien a voue d'abord an theâtr eus ê labourou apostoliq; mæs evel ma tiessea bemdez exerci ê fonctionou a vêlec, ec'h en-em laqeas da redec ar messiou o consacri an nos da goves, da sacramanti an dud. Tud fidel a yea e foull d'an oll leïou e pere e ouiet e vige an den santel. Evintân,

goude un nebeut repos, a yea da un andret all evit ar memes tra. Bloas a yoa abaoue m'oa an Tad Firmin occupet a œuvrou a drugares spirituel, a zêl evit gloar Doué, pa oue arretet e qichen qear Amien, a casset e prisoniou ar guear-se. Caout a reas enò meur a vêlec evit ar memes ræson evel-dân. Lavaret a reas deso « Alies, » va breudeur beleyen, hon eus sacrifiet » Jesus var an auter, hon tro a zo bremà » da vesa sacrifiet. » Ar varnerien, dirac pere e comparissas, n'oant qet eus an dud cruel-se pere ne c'houlennent nemet lasa. Contant e vigent d'er savetei. N'ho devoue gard da broposi desân ar sermant exiget dre al lêsen, o c'hout ervad penaos en divige respontet. Ar presidant evit eassât desân ar voyen da achap, a roas desân da entend penaos n'en doa nemet declari e c'hignore all lêsen a enep ar veleyen pere n'ho doa qet great a sermant. Pebes tentation! Qestion eo eus ar vues! An Tad Firmin, o tissimuli, a ell evita ar maro. Aoualac'h eve desân lavaret ne voar qet al lêsen. Selaouit penaus e respont: « Mervel a ellan, emesân, mæs ne allan » qet lavaret eur gaou. » Var ar respont-se oue casset ac e zeas a galon vad d'ar maro, qentoc'h evit ober eur pec'het veniel.

PRATIQ.

Bugale pere a lavar gueyer e pep occasion, guelet a rit-hu Sant Firmin ô vervel qen evit lavaret eur gaou bian? Imitet anesân. Ne rancot qet souffr ar marò ac e lavar-fac'h ar viriones. Petra eo besa cannet, escoas ma eo lavaret eur gaou? netra. Tud gaouiat, en em gorrigit. C'hui tout, tud devot var ho meno, goulennit ar c'hraç dre intercession Mari, da gaout mui a aon evit ar pec'hejou dister eguet n'oc'h eus bet betec vremâ. Guerc'hes Santel, pedit, pedit evidomp.

DECVET DERVES.

ANNONCIATION, INCARNATION AR VERB (MAB DOUÉ).

Abaoue pell amser an Autrou Doué en doa concevet dessinou a drugares en andret an dud coupabl. Falvezout a ra desân lacât ar peoc'h etresân ac ê grouadurien. Mæs an den en d'eus en attaqet; torret en d'eus lêsen an obeissanç, dianaveset autorite ê autrou ac ê vestr: d'an dên eo età da ober ar pas qenta,

eur reparatiou convenabl a zo red, eur reparation dìn eus ar roue bras a enep pini eo en-em revoltet. Mæs petra a el-fe an den da offr a guement a ve capabl da galmi an oll vajeste a roue? E pe leac'h caout an hostif-se santel, pur ac eb tach, pini dre he goad a dle effaci pec'hejou ar bed, ha satisfiá leun da justiç Doué offanset? Doué, evel Doué, ne all besa laqeat d'ar maro, ac eur c'hrouadur simpl, peguer parfæt bennac er suppos-fet, ne ouffe offr eur baëamant e proportion gat an offans : ret eo amà età an union eus an diou natur, humen ha divin, en eur personnach divin. Mab Doué a guemero eur c'horf henvel oc'h hon re-ni, ac en entraillou Mari eo ec'h en-em c'hraïo an allianç admirabl-se, e qemero ar Verb hon natur humen ; e Mari, ha dre Vari, an Eternel a zeuïo da vesa buguel da Adam ac hor breur erves ar c'hig! Pebes bonheur evidomp, va mignon Theotim! comprenit, m'ar deo possubl, eun dra bennac huelloc'h, divinnoc'h eguet na deo ar guerentiach-se etresomp ac an eil ferson eus an Dreindet adorabl.

BADIZIANT.

MEDITATION.

Bugale malheürus a un tad pec'heur, e servich-fe nebeut deomp beza ganet breudeur da Jesus-Christ erves ar goad, m'a n'hor bige qet bet ar bonheur da vesa ganet erves an ené, ma na vigemp dre ar vadiziant antreet e possession hon oll guiriou d'an heritach celestiel. Eus a stad ha varo homp en dour a silvidigues eus ar vadiziant savet d'ar stad a c'hraç dre drugares Doué. Enò hon eus recevet ar saë ven eus an inneçanç, enò omp bet merqet a garacter an dreindet santel, caracter pini ne ell besa effacet.

Dre va badiziant, crouadur d'an Tad Eternel, me a ell gat guiriones adressi desân ar c'homsou caër a ordren hor mæstr divin din da lavaret : hon Tad, pini zo en Eê. Aoualac'h e ve evidon besa diguemeret gantân e niver ê servicherien. Servicha Doué a zo besa Roue. Mæs ne qet aoualac'h evit contanti ê garantes. Guelit, eme Sant Yan, an disqib muia caret, guelit teneridigues an Tad Eternel evidomp, falvezout a ra desân e toug-femp an hano eus ê vugale ac e

vemp en effet ê vugale. Doué am'eus evit tad, me zo ê vab, ac e c'hal-fen en offansi, en outragi, oc'h ober an droug! Ac e prefer-fen d'an tad tener-se eur mæstr rust ha didrues, an diaoul! Doué zo va zad, me zo ê vab, ac e c'hal-fen disfiziout eus ê deneridigues, eus ê brovidanç, eus an desir ac ar volontes en d'eus d'am savetei! Nan, va Doué, nan jamæs. Doué a zo va zad, ê rouantêles zo età va heritach. Tud pinvidic eus an douar, princet eus ar bed igel-mâ, mar hoc'h eus feis, savit ho taoulagad verzu an demeuranç eus an Eê, ar pinvidiguesou-se infinit, ac ho calon n'he deveso qet a boan oc'h en-em zistaga dioc'h ho tensoriou, hoc'h enoriou; ac e creis deliçou ha gloar ar bed, e lavarrot gat eur servicher bras da Zoué : « Peguer vil eo an douar, pa » gonsideran an Eê. » Ha c'hui pere a-ra martese eur sell jalous var madou pere a dremen, c'hui pere a huanad pa basseit e qichen palæsiou ar voundianet, en-em gonsolit, savit ho lagat varzu an Eê; eb aon d'en-em drompla, e c'hallit lavaret : « Cetu a-se ty va zad, m'ar besan fidel, » e veso va zy. »

Anavezet em-eus, eme an den devot

Boudon, eur vaoues vertusus, paour-bras a vadou ar bed-mâ, mæs pinvidic a vadou ar bed all, leun a speret Jesus-Christ, ac a eur garantes tener evit ar Verc'hes. Evel m'oat ô vatissa, er guear e pini e chome, un Ilis magnifiq, e c'hen-em bressas da rei eur scouet, froues eus he espern, evit sicour un dra bennac da sevel an ty-se d'an Autrou-Doué. Mæs ar bêlec da bini e presantas he offranç, he refusas, ac a roas desi da santout penaos e vige plijadur gantân rei disi eleac'h receo digati, abalamour ma vele dioc'h he habit, oa paour. Neuse ar vaoues-se gat eur feis admirabl, a respontas desân : « Me, paour! va zad! » Petra! Ne d'hon-me qet cristenes, » merc'h da eur roue bras, ac heritoures » da eur rouantêles bras, ar Barados. »

Dre va badiziant hon deuet da vesa breur da Jesus-Christ. Droat am-eus d'ê oll veritou. A zalec m'he deus ar vadiziant digoret din dor ê Ilis, ê oll densoriou zo din. Evit renta d'ar c'hrandeur infinit eus an Dreindet adorabl henoriou dîn anisi, em-eus adorationou Jesus, evit paëa an dle infinit eus va fec'hejou, em-eus satisfactionou infinit va Jesus : evit paëa ar pez a rançan a anoudegues vad evit

ar mad-oberou eb niver eus va Doué, em-eus an actionou divin a c'hraç eus va Jesus; erfin evit goulen oc'h Doué ar graçou eb nombr a here em-eus eun isom continuel, em-eus pédennou Jesus, pedennou a briz infinit; ar vadiziant a ro c'hoas din eur guir, ar guir da asesa oc'h *Tuol vu Salver.* — Membr da Jesus, erves ma parlant an Abostol, ne ran nemet unan gant an Doué Salver-se. Eur c'hristen, eme un Tad Santel, a zo un eil Jesus-Christ. È actionou, consacret ha rentet evel pa vent gret gat eun Doué, abalamour d'an union stris-se eu d'eus gat hor salver, a receo un dalloudêgues, eur mirit pini ho sao bete Doué, ho rent dîn eus an Eê. En eur fêçon int actionou un Den-Doué. Heürus va mignon, an dud fidel pere dre c'hraç Doué, a zo memprou beo eus ar pen adorabl-se! Malheürus ar gristenien goupabl pere ne dint nemet memprou coueset e paralysi dre ar pec'het, brancou maro eus ar vesen divin-se, eus ar vinien mysterius-se eus a Jesus! Graç eus va Doué! graç eb he far! Ha pa lacafen e balanç an oll binvidiguesou, an oll gurunennou eus ar bed, un degre ebqen eus ar c'hraç divin-se a boues-fe mui infinimant eguet an oll vadou-se qen estimet eus ar bed,

ha pere e santimant ar religion ne d'int nemet ludu ha poultr. Guelit an den-se paour, abandonnet gat an dud : bez ez-eo un objet a zispris, pe da viana a gompassion, mæs m'ar deo eur membr da Jesus, m'ar en d'eus tensor graç Doué, eo brassoc'h eguet ar re vrassa eus ar bed. Doué en disques de oll balæs celestiel : cetu a-se, emesâ, va mab, va mignon, e pini e ma va flijadur. Ac ar Roue-se, aseset var ê drôn, an den pinvidig-se en dro da bini ez-eus eur foul domestiqet, pini zo maguet en deliçou, guisqet magnifiq, m'ar dema e stad a bec'het, ne deo dirac Doué nemet eun objet a zigout ac a horror, qer couls a dirac an Æles. O va ené, na deues mui da admira an oll henoriou faos-se eus ar voundianet : da vad veritabl eo ar c'hraç sanctifiant.

Dre va badiziant, hon deuet da vesa templ ar Speret-Santel. An Abostol bras eo c'hoas en desq din! Ha ne ousoc'h-hu qet ez-oc'h templou da Zoué, ac e ra ar Speret Santel e zemeurang en-hoc'h. Pa antreit en eun ilis, eme Sant Augustin, eun templ a antre en eun templ, eun templ beo en eun templ eb bues. Mæs, a ajout Sant Bernard, an templou a veïn, a ras, a

c'hoad, ne d'int sanctifiet nemet evit corfou ar gristenien pere a en-em zestum ennô ; hor c'horfou a zo nopleat dre bresanç hon ené, ac hon ené a zo consacret dre bresanç ar Speret-Santel en he c'hreis. Cetu enò perac ez-eus qement a heveli-digues etre ceremoniou ar Vadiziant ha consecration hon ilisou. Evit henori an templou beo-se eo c'hoas e renter qement a henor da relegou servicherien Doué, ac ec'h esancer an dud fidel epad an offiç divin. O cristen, ma c'hanaves-fes da zignite ! N'en-em estonan mui goude qement-se eus ar pez a zo rapportet divar ben Leonid, tad Origên. An tad-se veritablamant cristen ha leun a feis, oc'h admira en ê vab yaouanq Origên, ar burete a c'hraç ê vadiziant, conservet c'hoas, a zave en nos, a dostea goustad oc'h ar c'hrouadur devot-se epad ê gousq, a zisoloe doucic ê beultrin da bini e poqe gat respet, evel templ ar Speret-Santel. Eun templ, va mignon Theotim, a zo eul leac'h a beden. Ho calon a dle besa evel an auter aour-zont a bini e parlant Sant Yan, dioc'h pini esanç ar beden a sav eb cess varzu an Autrou-Doué. En-em unissit gat ar speret a Zoué pini a bed ennoc'h dre huanadou impossubl da lavaret. Eun templ a zo eul

leac'h e pini eo annoncet comsou Doué. Bâtissit en ho calon eur solitud pini a zougot partout. Enò didrous evel en eun tabernacl interieur, selaouit o parlant ar predicator invisibl, ar Speret-Santel pini a zesq deomp pep guiriones. Petra zo caos età, ô va Doué, eme Santes Theresa da Jesus, ma seblantit abandonni qen alies a bec'heur eb parlant oud ho c'halon, allas! a respontas disi hor mæstr divin, me en-em zalc'h eb cess e c'hars dor ar c'halonou-se, o c'hortos eur moment a silanç evit rei deso da entend va moues, ac ar moment ne deu jamæs, qement an drous a ves en ho interieur. Eun templ a zo eul leac'h a sacrifiç. Cristenien, henoret eus a eur veleguiach royal. N'oc'h qet ebqen galvet da rên eun deis gat Doüé en Eê, mæs da rên bremâ var ho passionou. A vremà oc'h roueet, ha deis ho padiziant a zo bet an hini e pini oc'h bet consacret er galite-se. Oc'h pen, oleo ar vadiziant en d'eus evel ho consacret beleyen an Doué beo. Roet en d'eus deoc'h ar guir, memes an obligation da offr d'an Autrou-Daoüé sacrifiçou continuel var an aoter eus ho calon, sacrific ho speret dre ho feis, sacrifiç ho corf dre ar binigen, sacrifiç ho madou dre an alusen, sacrifiç oc'h ourgouill dre an humilite, ar sacrifiç

ac'hanoc'h oc'h-unan dre ar garantes evit an nessa. Erfin eun templ a zo eul leac'h santel. Scrija a ra-fac'h gat an horrol, ma propos-fen deoc'h er souilla dre ar pec'het. O Den, merquet dre garacter ar vadiziant, ac abaoue maguet qen alies avech eus a gorf eun Doué, c'hui zo preciussoc'h, sacroc'h evit na deo tabernaclou santel hon ilisou! Livirit età a nêves ar pez oc'h eus lavaret dre c'hinou ho paëron ho mærones, deis ho padiziant : me renonç da satan, d'ê bompou ha d'ê œuvrou, d'ar pec'het; mervel qentoc'h evit souilla en-hon demeuranç ar Speret-Santel!....

EXEMPL.

Un Tad Missionner en Ameriq a vele alies tûd o tont a uguent, a dregont leo evit receo ar vadiziant. Un deis ec'h enem bresantas eun den savet er c'hoajou eus a bini ar ferveur a seblantas desân extraordinal. Evel ma oue instruet mad eus a vysteriou hon religion santel, e c'hadministras desân ar vadiziant, ac e roas desân memes ar gommunion, pini a recevas gat an transport ar vifa a garantes ac a anoudêgues vad. An Tad Missionner a bartias neuse evit beachou all, ac a zistroas adarre a ben eur bloas

d'al leac'h e pini oa ar sauvach deut da vesa cristen fervant. Evel ma ouesas hemâ oa erruet ar Missionner, pini a gonsidere evel ê dad, e redas d'en-em deureul d'ê dreid, pere a voalc'has gat ah dour eus ê zaoulagad : ne ouie penaos exprima ar joa pini en doa da velet adarre an hini en doa roet desân ar vuës spirituel e Jesus-Christ. Souden e suppli an Tad Missionner da accordi desân c'hoas er vech ar bonheur en doa bet dreisân ar blaves divesa tremenet. A be vonheur e parlantit, eme ar missionner? Ah! ac en ignori a ellit-hu, va zad, eme an den sauvach? Eus ar bonheur da receo en-hon corf va Doué... Gat plijadur, va buguel, eme an tad, mæs araoc e rancot cofes. Examinet oc'h eus-hu ho coustianç? Va zad, he examina a ran bemdes, evel m'ho poa er recommandet din varlene. He bien, neuse en-em laqit d'an daoulin, discleriit din ar pec'hejou e pere oc'h eus gallet couesa abaoue ho padiziant. Pe seurt faotou, va zad? Ar faotou bras pere a santit beza commettet volontieramant a enep gourc'hemennou Doué ha re an Ilis. Ar faotou bras, eme an den sauvach estonnet! Offansi a eller c'hoas an Autrou Doué goudé ar vadiziant, ha surtout goude ar gommunion? Ha bez e ve eun tu-bennac

cristenien capabl eus un hevelep ingrateuri? En eur lavaret an dra-se e vouële puill, ac ar Missionner eus ê gostes a vouële ive en eur veuli an Autrou Doué da vesa en-em breparet betec e coajou an Ameriq, hevelep mignonet d'en adori a speret ac e guiriones. Pebes qentel evit ar gristenien eus hon amser-ni.....

PRATIQ.

Celebrit an deis-a-bloas eus ho padiziant, o tostaat gat dispositionou mad oc'h ar gonfession ac ar gommunion, dioc'h avis ho confessour.

UNNECVET DERVES.

ANNONCIATION AR VERC'HES SANTEL.

Goude beza gortoset pevar mill bloas, deis ar visericord a zo erruet. An Autrou Doué, divar gourre ê drôn, a igela eur sell a gompassion var bugale Adam. Ar Verb, Mab Doué a en-em offr d'ê Dad evit ho savetei, oc'h en-em ober den eveldo, o souffr ac o vervel evito. Unan eus ar brassa a doues an Æles a zo digacet

da gaout eur Verc'hes yaouanc a Juda, evit proposi disi abers Doué an henor da vesa Mam da Zoué. An Dreïndet adorabl a c'hortos ar respont ac ar gonsantamant a Vari, ha ni ive, eme Sant Bernard, ni a c'hortos ar goms-se a c'hraç ac a silvidigues. Guelit e c'hars ho treid, ô Rouanes leun a vadêles, Abraham, David ac oc'h oll dud cos leun a feis. Abaoue pell amser e c'hirvoudont en eur vro a devaligen. Guelit tout an dûd ô terc'hel ho daoulagat fixet varnoc'h. Dioc'h eur guer ebqen eus ho qinou e tepand consolation ar re affliget, redemption ar gaptivet, silvidigues oc'h oll breudeur. Prononcit ar guer-se, ô Guerc'hes Santel! ac ez-omp salvet. Mari er prononç ac ar Verb a zo en-em c'hreat den. O grandeur a Vari! ô qualite a Vam Doué! ô humiliation, aneantissamant eun Doué! Æles santel, ac anaout a rit-hu ar vajeste, an oll-c'halloud eus an hini a adorit en Evou? Ni, pere zo qer caret ganta, anavesomp an infinite eus ê garantes. Sulvui ec'h en-em humili, sulvui e tle besa qer d'hor c'halon.

CONFESSION.

MÉDITATION.

En zo bian, Theotim, an nombr eus an eneou dibec'h! Qasi tout hon eus, dre hor faot, collet graç hor badiziant, ha torret ar c'hontrat passeet etre Doué ha ni: dorojou an Eê a dlie besa serret ousomp. Mæs Jesus n'en d'eus qet hon abandonnet en hor malheur. Læset en d'eus gant an Ilis eun eil voyen a silvidigues, ar binigen, galvet gat an Tadou santel ar planqen uniq goude ar pence, evit erruout e pors ar silvidigues.

1°. *Mad-oberou sacramant ar binigen.* Ar c'henta eo *peoc'h ar goustianç.* Lamit ar gonfession, Theotim, petra e teu an den da vesa? Sempl dre ê natur, treïnet dre ar goal exempl, corrompet dre lecturiou, chansoniou, comsou fall, ez-a eus an eil faot en eguile, eus an eil pec'het en eguile, eus an eil disurs en eguile. Inutilamant e clasq er farcères er c'hompagnunesou, er plijaduresou ar secret da dêc'het dioc'h ar remors, da dêc'het evel diountân ê-unan. È galon a sant eur plaç goullo, un diæsamant pini a gaff partout. Ar guirionessiou eus ar religion

a spont anesân evel en despet desân, ê goustianç en tourmant e creis an devaligen : pep tra a rebech desân ê revolt a enep Doué, ha var guement zo en dro desân ê sonch desân guelet scrivet an daou c'her-mâ : *ingrat, revoltet.* Un den, pe guentoc'h eur monstr, accuset da vesa laset eun den all pini n'oa qet coupabl, ha da vesa evet ê c'hoad, a guesas etre daouarn ar justiç. Goulen a rejot ountân a gallet en doa cousqet goude eun hevelep torfæt. Nan, emesân, besa ez-oa em c'hichen laboucet, testou eus va phec'het, ha pere e rebeche din. Imach guirion a eur pec'heur pourchuet gant ê remorsiou. Mæs trugares Doué he d'eus destinet eur sacramant d'ar regret ha d'ar binigen. En a zo douç neuse evit ar pec'heur goude an aveu humbl eus ê oll bec'hejou, clêvet a c'hinou eur c'honfessour ar c'homsoumâ consolant : « *Va mab, ût e peoc'h » ho pec'hejou zo pardonnet deoc'h ; tout » int pardonnet, tout int ancounac'heat.* »

Eil effet mad eus ar Binigen, *parea a ra clenvejou an ené.* Guelit an den-se attaqet gat souffrançou cruel, ar mercou ar re spontussa a annonç ennâ eur c'hlenvet dangerus. Qerqent eur medicin a zo galvet. Graç da sicour ar vidicinêres, a forç da

gaout soign anesân, an den clân a ello besa rentet d'ar yêchet. Neuse pebes santimanchou a joa! Ha gouscoude n'eo qestion nemet eus a yec'het al loden disterra eus an den, ar c'horf. Hoc'h ene ac-y a zo sujet da habitujou ancien? En-em adressit da veleyen an Autrou Doué. Ho fonctionou ne vesint jamæs eb effet. Un ongant mad laqeat var gouliou ho calon, souden ho guëllaio, ho fareo. Ha petra a exiger diganeoc'h? Remejou poanius, operationou dies? Nan; mæs eun aveu great da eun den epqen, da eun den obliget, abalamour d'ê infirmiteou ê-unan, da implija ar memes moyen evit en-em barea ê-unan, da eun den obliget d'ar secret ar strissa dre an oll lêsennou, da eun den erfin, pini en d'eus evidoc'h calon ac entraillou eun tad, abalamour ma ro deoc'h buës ar c'hraç.

Trede effet mad eus a sacramant ar Binigen. *Bez ez-eo ar voyen assurra evit calmi fulor ar passionou.* Ar gonfession, eme eun incredul bras, Voltær, a zo ar puissanta moyen da arreti ar c'hrimou secret, dleet oa dezân beza lavaret eo ar voyen uniq da arreti ar c'hrimou secret. Lamit ar gonfession, petra a souteno an den er pratiq eus ar mad? An henor?

Mæs a be sicour e veso an henor en occasionou-se, e pere, pell dioc'h pep den, ec'h en-em gaver placet etre an dever ac an interest pe ar blijadur? An henor a arreto an dourn marteze; mæs pe seurt autorite en deveso-en var ar songêsonou, an desirou eus ar galon e pini lagat Doué ebqen a ell disqen? Ha ma revel-fe Doué deomp secrejou ar goustianç, pebes sujet a vez na ve qet cavet er vertussiou fontet var an henor... Consultomp an experianç; eun den yaouanc ac en a gonserv an habitud heürus da dostaat oc'h ar sacramanchou? Neuse ê feis a grea, ê vertus a guemer a zeis da zeis griziennou creoc'h-crea. Er c'hontrol, ha pellât a ra-en dioud ar feunteun a silvidigues (sacramant ar binigen)? Souden ar viçou a guemer plaç ar vertussiou, ê feis a sempla, a beriss, ac e malheuriou ar vues, piou a lavaro bete pegueït er c'hasso an disesper, an dallentez e pini e couëzo; qerent malheürus, ne ousoc'h qet ar ræson a bella ho mab, ho merc'h dioc'h an daol santel? Ho anaout a reot eun deis. Crenit; allas! martese eur maro pront, punition just eus ho disursiou, martese memes eur maro cruel, effet a bassionou pere n'int qet trêc'chet a zisquezo souden ar secret trist pini a dle

ho condaoni d'an daélou, eb e c'halfet ho consoli. D'ar reflexionou-se, permettit din, Theotim, ajouti eun avisou bennac pere ho sicouro da receo gat froues sacramant ar binigen.

2°. *Avisou ha praticou araoc ar gonfession.* Choasit evit confessour an hini a gredot ar guella evit ho cundui da bors ar silvidigues. Na negligit qet hoc'h examin; mæs roït d'ar gontrition eun attantion cals brassoc'h. Beza ez-eus occasionou pere a zispans dioc'h an examin, eus ar gonfession ac eus ar satisfaction reel, nicun na zispans eur ar gontrition. Evit caout an disposition-se absolumant necesser, goulennit-y alies. En-em servichit goude eus unan pe veur a hini eus ar c'honsideratioumou-mâ: eur sujet pini a attaq ê roue, a virit ar maro; petr'am-eus-me meritet, me pini am-eus attaqet majeste Doué? Consideri a rear evel eun den abominabl an hini a daol en eur mor a chagrin ac a boan-speret eur mignon, eur madoberour, un tad; ha me n'em-eus respontet nemet dre ingrateri da oll vad-oberou va Doué! Mervel a ra-fen gat ar c'hlac'har, m'am-be-fe em c'holer roet ar maro d'am zad, ac em-eus oc'h pen eur vech crucifiet va Salver. Ne garfen qet en-em zis-

quës gat eur gouli lous em bisach; allas! e pe stad ema va ené! Pignit a speret ebars en Eê: Barados delicius, bep guech m'am-eus pec'het, em-eus consantet ho coll! Diquennit a speret en ifern: ne zisqenner qet ennâ goude ar maro, pa veser disqennet ennâ hed ar vuës a speret evit consideri ervad punitionou ar pec'het marvel. Epad ar gonfession, evitit an detaillou inutil, mui c'hoas an excusou vean, mui c'hoas da restaol ho faotou var re al, nemet varnoc'h oc'h-unan. Ho confession great, selaouit gat respet ar pez a lavaro deoc'h ho confessour, ha na duit qet neuse var examin ho coustianç; un ard eo an dra-se abers an droug-speret evit distrei pe bartagi oc'h attantion. Ma roer deoc'h an absolven, en-em laqit a galon e c'hars treid ar groas, evit besa goalc'het gat goad ho Salver.

Goude ar gonfession, na zaleit qet da ober ho pinigen: qen nebeut a dra eo e comparæson d'an dle a zo pardonnet deoc'h, ma veac'h eb excus oc'h e differi, ha mui c'hoas oc'h e neglija. Ajoutit memes eun dra bennac oc'h-unan. Goude-se evit conservi ar c'hraç oc'h eus recevet; cetu amà teir voyen buissant: pedi, tec'het dioc'h an occasionou, tostaat

oc'h ar sacramanchou. Erfin, falvezout a ra deoc'h tout an dra-se en abrege? Choasit etre daou dra eas ac assur: unan a zo ober pep unan eus ho confessionou evel pa ve an divêsa eus ho puës, evel a rea ar marechal *Du Muy*, mignon dîn eus an Dauphin, tad Louis c'huesec, pini memes e pad eis vloas a tregont e palæs ar roue, pe e penn an armeou, ne deas jamæs d'ê vele eb besa prest da apparissa dirac Doué. Un dra all da ober, pini martese a seblanto douçoc'h, eb besa gouscoude nebeutoc'h effedus, a zo coves d'ar bêlec evel d'an Autrou Doué ê-unan: essoc'h e veso deoc'h discleria ho faotou. Mui ho peso a gonsolation ha surtout mui a gontrition.

EXEMPL.

Eul Letanant-General, leun a istim evit un officer qen distinguet dre ê zevotion evel dre ê gourach ac ê dalant, en doa great desân pers eus ê zouetançou var ar religion. An officer-mâ en doa er presset d'en-em instrui var eur poënt a guer-bras conseqanç. Gouneset dre ê bedennou, al Letanant a yoa en-em zecidet da barlant meur a vech var ar poëntchou-se gat daou vêlec a eur

mirit bras; mæs daoust ma tigaschent ræsoniou mad, sclær ha cre, al Letenant n'en doa qet gallet besa persuadet, pa anganjas an officer anesân d'en-em adressi da eur bêlec vertusus, pini a yoa ê gonfessour. Al letanant a yeas d'ê velet. Lavaret a reas perac oa deuet, ac an demarchou inutil en doa great evit dissipa ê zouetançou. Autrou, eme ar bêlec, petra a elfen-me lavaret oc'h pen an daou vêlec respectabl-se da bere oc'h bet en-em adresset dijà? Ha pe seurt ræsonniou a glasq-fen-me güëll evit ho re! Ne chom nemet un dra; essait-y, m'ar plich; antreit em orator, pedomp an Autrou Doué ma sclêrigenno ho speret, ma toucho ho calon, ha commancit da goves. Me, autrou! ac a veach e credan e Doué. Credi a rit, autrou, mui evit na songit, ha memes da dout ar religion. Grit sin ar groas; me a zigasso sonch deoc'h eus ho *confiteor*, ac hoc'h interrojo. Goude cals a eston, goude besa repetet alies ne grede qet, goude cals a zifficulte, al Letanant a obeissas ac a respontas sinceramant d'an oll guestionou a reas desân ê gonfessour. Fixet oue gantân commançamant ê habitujou. Antreal a rejot en eun detail bennac var an disursiou da bere oa en-em livret. A nebeudou ralon

al Letanant a en-em zisoloas, ê voues a chenchas, daëlou a ziredas eus ê zaoulagad. Ar bêlec e velet oa troublet, a cessas ê guestionou, ac oc'h en-em livra d'an oll ardeur eus ê zêl, e reas un instruction pini a douchas calon al Letanant betec ar beo. O va zad, eme ar penitant, o suc'hlennat en dra c'helle, qemeret oc'h eus an hent pini ebqen a elle ho cass betec va c'halon. Me zo eur malheürus treïnet gat ê bassion, pini a zougue ê varner e goëlet ê goustianç ac a etouffe ê voues, ha pini a gave gouël non pas credi netra eguet beva mad. Varc'hoas me zistroyo d'ho caout, ac a raïo deoc'h eur gonfession hirroc'h. He ober a reas gat ar santimanchou a c'hlac'har ar re vrassa, ac eun nebeut blavessiou goude e varvas en oll exerciçon eus ar binigen ac eus a eur vuës veritablamant cristen. (Comte de Valmont).

PRATIQ.

Bep tro ma tostaot oud ar gonfession, goulennit ar gontrition dre intercession Mari, o lavoret ar memorare, pe un digenez.

DAOUZECVET DERVES.

ANNONCIATION AR VERC'HES SANTEL.

A veac'h Mari he d'eus roet ar gonsantamant a c'houlenne an arc'hæal digati, a veac'h he d'eus prononcet ar guer-mâ qer puissant : ra veso great! qer puissant evel ar guer a grouas ar bed, m'az-eo enem operet ar myster bras eus an incarnation : eun Doué zo en-em c'hreat den, ac eur grouadurez zo deut da vesa mam da Zoué. Piou a elfe compren humilite Mari, an adoration eus he c'halon an transport eus he c'harantes, he anoudêgues parfæt? er visit ar reas da Santes Elisabeth e prononças he c'hantic admirabl ; ar *Magnificat.* Mæs ar santimanchou pere a gompren a rea nos deis an oll occupation eus he ené santel ; nos deis he c'hlorifie an Autrou Doué, pini en doa great enni traou qer burzudus ; nos deis he c'halon a dride a garantes ac a joa, pa songe en tensor pini a zougue en he c'halon ; nos deis ec'h en-em izelea muia ma c'helle dirac ar vajeste eus an hini pini en doa priget sellet oc'h an

disterder eus he servicheres. Dre an affectionou santel pere he accompagnuneqea e pep leac'h, calon Mari a yoa evel eur barados all evit Mab Doué en-em c'hreat den enni.

COMMUNION SANTEL.

MEDITATION.

Va mignon qer Theotim, ho pet sonch eus ar pez am-eus lavaret deoc'h qen alies a vech : e sacramant an auter eo evel renêveset myster an incarnation. Ah ! pliget gant Doué e c'halfac'h anaout, va mignon qer, an excellanç eus ar sacramant divin-se ac an dispositionou a c'houlen, ar garantes infinit a zisques ennân Jesus evit an den, ar madou eb niver pere a dle besa ar froues heürus eus a eur gommunion santel.

1°. *Excellanç ar gommunion santel. Dispositionou a ranqer da gaout evit he receo.* Pa dosta an derves e pini e tliit en-em vaga eus a eun Doué, ne livirin qet ebqen deoc'h ar pez a lavare Salomon o parlant eus a gonstruction an templ : qestion eo eus a eun dra bennac a vras meurbet ; ne qet da eun den, mæs da eun Doué eo ez-eo ret prepari eun demeuranç : ne livirin

qet deoc'h evel Moyses d'an Hebræanet, an derves diaguent ma voe publiet al lesen var menes Sinaï : en-em sanctifiit, car varc'hoas an Autrou-Doué a veso en ho touez. Heürussoc'h evit ar batriarchet pere ho d'eus huanadet varlerc'h ar bonheur da velet Jesus, heürussoc'h eguet an tri Roue ha Sant Joseph, pere ho d'eus ebqen en dalc'het etre ho daouarn, e partagit en eur fêçon bennac ar brivilach a Vam Doué; er guelet a reot oc'h en-em incarni ennoc'h. Deuet da vesa eun eil Jesus, ne veso mui c'hui a vevo, mæs Jesus eo a vevo en-hoc'h. Goude beza recevet ar gommunion, pa vez deuet ho calon da vesa tabernacl an Doué beo, e c'hallit, va mignon qer Theotim en-em estlami dre ar santimanchou a vrassa levenes : Autrou, c'hui a zo infinimant fur, infinimant pinvidic, infinimant puissant, er c'hredi a ran. Croui mill bed parfætoc'h eguet an hini e pini emaomp, ne deo nemet eur jeu eus ho polontes; mæs goude besa en-em roët oc'h-unan, pe guement bennac ez-hoc'h Doué, ne oufac'h qet rei din davantach. Oh! en zo guir, Theotim, penaus n'eus nation ebet qer bras, qen henoret evel ar bobl cristen, da bini e Zoué a deu d'en-em gommunica gat eur familiarite qen touchant!

2°. *Carantes Jesus e sacramant an auter.* Ha gallet hor bige-ni jamæs imagina eun hevelep carantes m'hor bige assistet er goan divesa, er moment m'az-ea hor Salver da institui ar sacramant adorablmâ, ha divinet hor bige-ni an dessin eus ê galon divin! ah! m'en divige er lavaret deomp, hor bige qemeret ar goms evit en distrei. Petra songit, va Salver, o tont d'en-em rei evel-se d'an dûd? ha n'oc'h eus-hu qet great aoualac'h evito! p'ho peso accomplisset ar myster eus ho passion, pa fell deoc'h absolumant dont betec enò, eur vech pignet en tû-deou d'ho Tad, jouissit neuze eus ho cloar. — Nan, eme Jesus, va deliçou eo besa gat bugale an dûd. Eh bien! va Autrou, m'ar fell deoc'h chom gat an dûd, besit en ho zouès evel eur Roue puissant, evel un Doué, pe autramant souden e viot an objet eus ho indifferanç, pe memes eus ho insultou. — Guir eo, an traou-se tout, eme Jesus, ha mui c'hoas a velan dre avanç; mæs ma na gusan va gloar, va breudeur ne gredint qet tostaat ousign, ha ne allin qet en-em antreteni gant-ho.

Mæs da viana na vesit qet prodig ac'hanoc'h oc'h-unan. Na instituit ar sacramant nemet evit ar gueat a Rom,

na roit nemet d'ar pen visibl eus oc'h Ilis, ar galloud da gonsacri ho corf, ra zisqueso ac'hanoc'h eur vech ar bloas ebqen gat eur pomp magnifiq, ac an oll boblou a ziredo eus a bep costes. — Ya, eme Jesus, mæs ar re baour, ar re glàn, ar vugale, ar re gos, just ar re ho deveso ar brassa isom eus va sacramant, ne ellint qet neuse tostaat ousin.

Eh bian! va Doué, bezit partout, evit besa guelet, bisitet, adoret; mæs besa recevet gat a bep seurt tûd! Passeal dre c'hinaou impur. Disqen e calonnou souillet. — Ah! an traou-se ho revolt, m'er guël er-vad, mæs va c'harantes a supporto c'hoas an dra-se: ne visin contant nemet pa visin unisset gat va breudeur, nemet pa visin en-em rentet presant e meur a leac'h, e meur a hostif evit-ho, nemet pa na raïnt nemet ar memes trâ ganê.

Da viana, va Autrou, accordit din an dra-mâ: na vesit en ho sacramant nemet dindàn condition. Pa viot recevet gant eun ené mad, besit enò veritablamant, a la bonheur; mæs pa gredò eun avaricius, eul libertin, eun den venjançus, tostaat ouzoc'h, ah! ra zisparisso neuse ho personnach adorabl! — Nan, nan ne rin qet an dra-se. — Ah! perac, va

Doué? — Abalamour an enëou leun a zoujanç evid-hon, pere ho deves alies aon da non pas beza disposet mad, a ve atao e douetanç pe me ve presant pe ne ven qet; ac an douetanç cruel-se a anqen-fe ho c'halon, ac ho ampech-fe da barlant ousin gat ar fizianç a zesiran.

Erfin, va Doué, n'em-eus mui nemet eur goulen da ober ousoc'h : na vesit presant e sacramant an auter nemet en instant m'ho recevor; car, mac'h en-em angagit da chom atao dindàn ar speçou consacret, e vellot penaus e vezoc'h lojet e cibouerou vil, e tabernaclou carguet a boultren; læset e viot oc'h-unan, eb beza bisitet dervesiou ha sizunvessiou en antier, commetti a raor en ho presanç mill irreveranç, mill ha mill impiete. — Er veach c'hoas gortos a ran peb seurt ingrateri; mæs va desir eo beza ato ha bep moment refuch an enéou fidel. Ia bez e visin gato bemdes betec fin an amser, evit ma c'hellint en-em antreteni ganên da bep moment, exposi din ho izomou, caout en-hon eur sicour en ho dangerou, eur sclêrigen en ho douetançou, eur c'honductor en ho demarchou, eur souten en ho sempladures, eur gonsolation en ho foanniou.

Cetu enò, Theotim, cetu enò ar garantes a galon Jesus, pe guelloc'h, cetu a-se eun ide imparfet meurbed eus ê garantes evidomp. Cetu enò an hini en andret pini hor c'halonou a zo quer yen! Retrejou, meditationou, exhortationou, solaniteou a zo necesser evit teusi un nebeut ar sclaç eus hor c'halonou; ha c'hoas ar momenchou qenta a seblant deomp padout eun heur pep hini! A veac'h e reomp eun effort bian bennac, e sacrifiomp eur blijaduric bennac evit en-em brepari da receo an Doué-se, ha gouscoude, ha pa na barlant-fe qet ê garantes cre aoualac'h oud hor c'halonou, hon interest a dlefe hor c'hundui betec ennâ.

3°. *Effejou heürus sacramant an auter.* Bez ez-eo ar bara pini hor souten e pelerinach ar vuës-mâ betec menes Doué, ar barados. Bez ez-eo ar remed ar puissanta a enep ar pec'het, ar voyen an assura da gonservi ar burete en hon enéou. Pe seurt graçou ne ro qet Jesus din-me er gommunion! Graçou a enep va fassionou, evit ho semplaat; graçou a enep an diaoulou evit triomphi aneso. Graçou a enep ar bed, ac ê chalmou tromplus, evit va disabusi diout-ho, evit distaga va c'halon diout-ho, graçou pere ho

d'eus creat ar verzerien, produet an enéou pur ha chast, formet an oll sænt. Cetu enò petra a amprouas daou scholaër yaouanc, unisset assambles dre eur vignoniach santel. Great ho doa condition penaus an hini a varf-che ar c'henta, a c'houlen-je oc'h Doué ar bermission da zont adarre da gaout ê gamarad evit rei da anaout desân ê stad er bed-all. An Autrou-Doué a c'halvas unan d'ê gaout, ac hema ne vancas qet d'ê bromessa. Dre bermission Doué e c'happarissas d'ê vignon seitec derves goude ê varo. Enem rejouiss ganên, emesâ, me a zo er Barados, heürus evit jamæs. Araoc m'enem dennas quit, ê gompagnon a lavaras desân: lavar din ar voyen he d'eus muia sicouret d'az renta heürus. Ar gommunion great e stad vad, ha gat ferveur, a respontas an ené heürus.

EXEMPL.

Unan eus ar brassa graçou a brocur ar Verc'hes Vari d'he servicherien, eo ar c'hraç da receo sacramant an Auter. Great he d'eus bet miraclou evit accordi ar faveur-se. Sant Stanislas Kostka a zo eur breuven a guemense evel m'el lenner en ê vuës. Un nebeut amser goude m'oa

bet ar sant yaouanc-mâ clân-bras ha communiet gat daou eal dre intercession Santes Barba, da bini oa ive devot bras, ar Verc'hes Vari evit pini en doa un devotion dener meurbet, a inspiras desân renonç da oll esperançou eus ar bed. Evit obeissa da ursou ar Verc'hes e sortias eus ar guear a Vienn, dic'hiset en eur paour. Un deïs e cavas var ê hent un ilis digor ha tûd pere a bede Doué. Ar c'hrouadur santel, o credi oa enò eun occcasion gommod evitân da glêvet an Oferen ha da ober ê zevotionou, a antreas en ilis-se ac a enem laqeas da bedi evel ar re all. Mæs o velet e pe fêçon e celebret an offiç divin, ne oue qet pell eb remercout penaos oa eun templ a Lutherianet. Bez en devoue eur c'hlac'har ar vrassa o velet ar mysteriou santel profanet gat ministret heretic, ac o vesa ne alle qet contanti en deis-se an devotion en doa da receo hon Autrou Jesus-Christ, e vouële dourec. En-em glem a reas oc'h an Autrou-Doué en eur fêçon qen touchant, ma veritas besa consolet: car epad m'edo er stad-se, e velas eur vanden Æles oc'h apparissa; unan a zougue ar sacramant ac o vesa tosteat ountân gat un ear leun a vajeste, er c'hommunias ac ell læsas leun a joa er bossession eus ê vuia caret.

PRATIQ.

En ho communionou, quemerit ar c'hustum en devoa Sant Louis Gonzag. Hemâ a implige an anter eus an amser abaoue ê gommunion evit trugarecât Doué, ac an nemorant all betec m'az-ea da goves a implige d'en-em brepari da eur gommunion all.

TRISECVET DERVES.

VISITATION AR VERC'HES SANTEL.

Hi zo dudius, va mignon Theotim, an demarchou eus a Verc'h Doué dre excellanç. Mari a glêv dre c'hinou an eal penaus an Autrou-Doué en doa great eur miracl e faveur Elisabeth pini a yoa bet qeït amser eb bugale; qerqent ar Verc'hes leun a humilite, eb consideri nac he dignite nêves a Vam Doué pini e voa o paoues receo, nac ar fatig eus a eur veach poannius, à nich a dreus ar menessiou, evit mont da offr d'he c'hiniterv ar sicourou ac ar c'honsolationou eus ar garantes. Penaos lavaret na rei da anaout an antretien santel eus an diou vam-se privilegiet, pere a dlie lacât er bed, unan hor Redemptor, un all ar brassa

prophet a oue biscoas? A veac'h e d'eus ar Verc'hes heürus parlantet, ma clêv Elisabeth o crial gant eun transport a joa santel, benniguet oc'h, ô Mari, dreist an oll gragues, ha benniguet ar froues a zouguit. Evel m'oc'h eus parlantet, em eus santet ar c'hrouadur a zougan, o lamet em c'hreis gat ar joa. Mari a respont disi dre ar c'hantiq admirabl, galvet gat Sant Ambroas an transport eus he humilite: « Va ené, eme Mari, a c'hlorifi an » Autrou-Doué, ha va speret a en-em re- » jouiss e Doué, va Salver. » O Theotim! Caërra antretien! caërra santimanchou! Ty santel a Zacharii, a bebes bursudou ne doc'hu qet test! Elisabeth zo leun eus ar Speret-Santel, Yan-Vadezour a zo sanctifiet a raoc besa guelet sclerigen an deis: ha teaud ê Dad Zacharii a zo diliamet evit benniguen ha trugarecât an Doué a Israël... Piou jamæs en d'eus clêvet netra quer burzudus? Nac a viraclou assambles en eur myster.

COMMUNION INDIGN.

MEDITATION.

Peleac'h caout, ô Theotim, santimanchou cré aoualac'h, termeniou nersus aoualac'h, evit parlant eus ar gommunion

indign, evit peinta ar c'hrim a sacrilach great expres ha gat anoudêgues vad?

1°. *Eur gommunion indign a zo un outrach da furnes Jesus-Christ.* Sacramant an Auter, eme Sant Augustin, a zo ar basen huela eus a furnes Doué. Dre ar sacramant-mâ Jesus en doa cavet ar voyen da satisfia er memes amser d'ê garantes evidomp, d'ê bromessaou, da justiç ha da c'hloar ê Dad. Mæs eur gommunion indign a ziranch tout, a annull an invitationou adorabl-se eus a garantes Doué. Eur gommunion indign! Chench a ra an erres a visericord Doué en eur sin a goler. Eus eur breuvach a silvidigues e ra eur breuvach a berdition ac a varo. Eur gommunion indign! ha neuse ar goad-se a Jesus, pini a bigne betec an Eê evit goulen graç, a gri creoc'h evit goad Abel ac a c'houlen justiç ha venjanç. Ar sacrifiç-se pini a zisarme breac'h an Oll-C'halloudec, ne ra mui nemet excita ê goler ar vrassa, allumi en ê zourn ar foultr ha guervel ê oll vailossiou : en-em represantit, ô Theotim, an diaoul o rên evel eur mæstr adsolu en ené ar pec'heur sacrilach; d'an tyrant cruel-se, var an auter eus ar galon impur ha coupabl-se, eo ez'a da veza offret eur sacrifiç a abomination.

Bêlec Jesus-Christ en d'eus parlantet, an Eê a zigor, an Æles a zired e foul etro an Auter, ha Mab Doué a zo disqennet e toues an dûd. Sperejou heürus, vouëlit c'huëro! Ilis Jesus-Christ, cessit ho canticou a joa! Cetu erru an den sacrilach. Tromplet dre an apparanç faos eus ê respet, ar bêlec en d'eus roët desân Oan-Doué oc'h an daol santel. An den impi n'er receo nemet evit el lacât ec'hars treid satan: « Sell, emesân d'an diaoul, » sell, cetu-a-se va Doué, an Doué pini » en d'eus da chadennet ac oc'h pini e » c'heus horrol, ê abandonni a ran etre » da zaouarn, gra a guiri anesân. » Ac evel-se ar roue a c'hloar, Jesus, a zeu da vesa sacrifiet da Satan; ac ê c'hoad precius, pini a effaç pec'hejou ar bed, a sciell ar c'hontrat horrubl dre bini ar pec'heur sacrilach en-em ro mui-oc'h-mui d'an diaoul ac a en-em voëstl d'an ifern.

2°. *Ar gommunion indign a zo eun outrach infinit da henor ha da c'hloar Jesus-Christ.* An Abostol Sant Paul a lavar penaus dismeganç hor Salver a zo êchuet, penaus amser ê humiliation ac ê souffrançou ho d'eus great plaç dan amser eus ê c'hloar ha dar stad exant a souffrançou. C'hui, ô pec'heur sacrilach, dre ho confession fall,

a deu da reï an demanti dan Abostsl santel, c'hui, siouas! a renêves outrajou ha souffrançou Mab Doué, outrajou, insultou cals memes cruelloc'h evit na doa ê re guenta. O pezet sonch, ô Theotim, eus a impiete an ampereur païan-zont pini a laqueas placi var ar c'halvar imach eun Douees païan, Douees an impurete, ac un imach qen abominabl var bez memes Jesus-Christ. Pebes dismeganç! me a anaves eun affrount brassoc'h c'hoas, *eur gommunion indign.* O pezet sonch eus ar sacrilachou abominabl dre bere revolution Franç he d'eus spourounet ar bed : Templou an Autrou-Doué chenchet e tyes a c'hoariou iffam, an tabernaclou-brusunet, ac c'halevriou, ar cibouerou santel souillet dre an debauch, an impurete aseset e triomph var an auter, ac eur bobl en antier gant an dishenor ar brassa stouet dirac imach eur *vaoues fall.* Pebes outrajou? me a anaves unan horruploc'h, *ar gommunion indign* eo. Digacit er fin ho memor ar pez a lavarer eus a grueldet infernal ar juif-zont pini a enem brocuras un hostif consacret. He zoulla a ra a doliou canivet : ar goad pini a red anisi, a gresq ê furol; he zreusi a ra adarre, ar goad a red a nêves ; he zeureul a ra en tân, mes, ar flamm e respet ha ne douch quet memes out-y : he zreusi

a ra gat eur c'hlese, he zeureul a ra en eur podat dour bêro, pini a ruzie gat ar goad a Jesus. (Tout an traou-se oll a basseas dirac cals tûd e Paris.) Scrija a rit, Theotim. Ah! me gred el lavaret; bez ez-eus c'hoas un outrach horruploc'h, *ar gommunion indign.* Amà ne deo mui e toues imachou mud ha maro, mæs e creis eur galon leun a bassionou, a viçou, idolou beo ar pec'her, ez-ê placet Jesus gat ar c'hristen sacrilach. Unissa a ra memprou un Doué mill guech santel gat ê vemprou leun a gorruption ac a actionou mesus: musellou-souillet dre gomsou lubric, teodou goloet a impurete, a douch Jesus, ar burete, ar garantes memes! un teod pini, erves ma parlant Sant Augustin, he d'eus douguet an diaoul, speret a denvaligen, a zoug Mab Doué!.. Guéchall eun tyrant a laqea staga tûd leun a vuës ac a yec'het, oc'h corfou maro breïn ha flærius, ha c'hui pec'heur, gaouiat, er gonfession, pe absolvet eb qeus d'ho pec'het, c'hui a stag, a dach ar c'horf pur ha chast a Jesus oud ho corf leun a gorruption ar pec'het ha merqet a linadur ho mæstr, an diaoul! Ha c'hui, pec'heur, a ra da Jesus besa evel unan gat ar pec'het en ho calon! Eur c'horff iffam da veza ê gorf, ê c'hoad a deu da veza mesqet gat eur goad impur,

a red e goasiet eur c'horf a bec'het! O mæs eus va Doué! O triomph eus an ifern! O crim eus an ené sacrilach!.....

3°. *Ar gommunion indign a zo un affrount infinit da garantes Jesus-Christ.* Un Doué en d'eus hor c'hrouet erves ê imach ac ê hevelidigues; eun Doué en d'eus quitteat ê c'hloar, a zo en-em incarnet evit hor silvidigues e cof eur Verc'hes, ac a zo marvet evidomp var ar groas : ne qet aoualac'h : eun Doué ô chom en hon toues, o veva evidomp, a zo hor magadures er sacramant an Auter : cetu an effort divêsa eus ê garantes evit an den. Institution sacramant an Auter eo an degre huella a garantes Doué epad ma vezimp var an douar. Ya, va mignon Theotim, mæs ive profani ar sacramant-se a zo an huella degre eus a valiç an den. Selaouit Sant Paul : « An hini a gommuni indignamant, » a zo coupabl a gorf ac a c'hoad hor » salver. » Ar muntrer a respont eus a vuës ê guenseurt, an den a voal exempl a respont eus a ené ê nessa : mæs an hini a zigass d'an daol santel eur pec'het marvel var ê goustianç, a respont eus a gorf ha goad Jesus-Christ. Dre pep pec'het marvel, m'er goar, Doué a zo infinimant offanset : mæs ar pec'hejou marvel all,

dre exempl, eul lez-faos, ne reont casi nemet evel teureul oc'h Doué birou pere a guës dan douar eb ê dreusi, e qever an trôn eus ê vajeste. Er gommunion indign Doué ê-unan a zo attaqet en ê bersonach propr. An den sacrilach a bourchu realamant Jesus en ê gorf, en ê ené, en ê zivinite. E guiriones eo muntrer Jesus-Christ, eme Sant Yan Chrysostom. Evel-se, ô Theotim, ha lavaret a rin-me deoc'h eo ar gommunion indign an ingrateri ar vrassa a ve possubl! Petra! c'hui, crouadur an Ilis, heritour an Eê, breur, mempr Jesus-Christ, c'hui, en outragi er sacramant eus ê garantes, en instant memes m'en-em ro deoc'h! Er pourchu betec dindàn ar speçou mysterius, dindàn pere n'en-em guse nemet evit en-em unissa ganeoc'h! Ha lavaret a rin ez-eo ar valiç ar gruella, a ve possubl! Amà, question ebet eus ar passionou-se furius pere a droubl ac a zall an den: a ben-ê-greïson, var ê dranquilite ha gat gouessiêgues vad, ar pec'heur sacrilach a gompren, a arranje, a ra ê dorfet. An dioual a rên en ê galon, er gouzout à ra, eun Doué eo a za da receo: qestion eo martese evintân eus eur mallos eternel, er gout a ra ive, na-mui-na-mæs e peur-achu ê grim. Va Mignon Theotim. ar guer mâ a

gompren tout : « ar gommunion indign a zo muntr eun Doué. »

4°. Erfin, *ar gommunion indign a zo eur c'hrim punisset gat Doué er fêçon an terrupla.* An hini a receo indignamant corf ha goad Jesus-Christ, a ev ac a zêbr ê gondaonation, da lavaret eo, ar pecheur sacrilach a zo eur pec'heur e part, pe guir hor Salver a etabliss eun differanç effroyabl etresân ac ar bec'heurien all. Er vues-mâ memes evel m'en deves commettet an torfæt, ar proces zo arranget, ar setanç prononcet, an arret qasi douguet. — Ar proces a zo græt. Ar bec'heurien all da heur ar maro a vez galvet dirac ho barner; al levr terrupl var bini eo scrivet œuvrou an den, a vez digacet dirazo, an Æles a vez testou, an diaoul ê-unan e damall, a accus an den maro e stad a bec'het; mes amà, an oll brocedyou a zo inutil. An hini en deves communiet fall, a zoug ennân ê-unan an-hini en accus, an test, ar barner, ar breuven eus ê grim. — Ar setanç zo prononcet. En amser ancien e contragnet ar griminalet da lonca ho arret a varo, evit disquës dezo n'oa qet a voyen d'en terri. Un hevelep tra a erru e condaonation an den sacrilach. Evel scrivet

eo en ê gorf gat goad Jesus-Christ. O tra effroyabl da sonjal! an den coupabl ne ra mui nemet unan gat ê setanç, evel griet eo partout dre e gorf, redec a ra en ê voasiet, unisset eo gat pep loden eus ê bersonnach. — Erfin an arret ha ne seblant-qet executet? eul loden eus ar valediction a brononças Doué var ar guear a Jerusalem, caos a varo Jesus-Christ, a boues var ben an den sacrilach. Memes abandon abers an Autrou-Doué. An Æles, o pellât diountân, ho d'eus criet: *deomp ac'halen.* Memes dallentes. E creis ar vrassa sclerigen, eo mouchet ê zaoulagad, ne vel mui netra, na grevusdet ê bec'het, nac an ifern digor dindàn ê dreid ha prest d'el lonca. Memes caledder a galon. Pe seurt moyen a silvidigues a chom gantâ c'hoas? sacramant a binigen? allas! ne gret qet avoui ê grim. Ac oc'h-pen ar profanationou a zo deut da vesa familier, evel eun habitud, eun eil natur evintân; eur c'henta lam a bouls varzu eun eil lam, eun eil abym varzu eguile. Ar remorsiou? betec ar gommunion indign ar goustianç a grie: malheürus, petra ez-ez da ober? ha goude ar c'hrim, e crie c'hoas! malheürus, petra ac'h eus great? mæs eur gommunion indign a zo heuillet a re

all indignoc'h. A nebeudou ar remorsiou a zo mouguet; goad Jesus profanet a zo chenchet en eur c'halir pini a sempla ar pec'heur ac el læs mor-gousqet en ê bec'het. Great eo, p'eur echu eo ê gondaonation. En-em drompla a ran, ne qet c'hoas. Ya, Theotim, bez ez-eus eur voyen da repari ar gommunion indign; eur gonfession vad, eur gommunion parfæt. O c'hui, pere oc'h eus bet ar malheur da blaci ho Toué e templ an diaoul, na zisesperit qet me ho suppli. Iit da gaout Mari gat eur galon leun a regret ac a fizianç. Obten a raïo deoc'h an donæson a ners da goves ho pec'het, an donæson a zaëlou evit er vouëla chouêro ac ar memes goad pini, dre ho faot, en doa ho taonet, dre ho clac'har hoc'h absolvo, ho rento just ha santel.

EXEMPL.

Lother, roue a Lorræn e Franç, dic'houtet dioc'h e c'hreg Thietberch, a guemeras Valdrad en he flaç. Ar pap Nicolas en excummunugas. Etre-tant e varvas ar pap Nicolas, e plaç pini oue hanvet Adrien. Lother en devoue c'hoant e vige savet an excummunuguen. Goulen a reas permission da vont da Rom evit receo an absolven

eus ar çansuriou dre bere oa punisset, Souhæti a rea oc'hpen e teuje ar pap Adrien da reconcilia anesân solennellamant o celebri ar mysteriou santel en ê bresanç ac oc'h e gommunia eus ê zourn propr. Adrien goude beza quemeret precautionou necesser, a en-em rentas da zesir ar prinç. Mæs e moment ar gommunion o qemeret an hostif sacr etre ê visiet ac ô trei varzu ar Roue, e lavaras : « Prinç, emesân gat » eur voues huel ha sclear, mar oc'h eus » qemeret eur resolution ferm da guittaat » Valdrad, tostaït gat fizianç ha recevit » corf ha goad Jesus-Christ, an erres eus ar » vuës eternel; mæs ma na deo qet sincer » ho pinigen, na vesit qet effrontet aoua- » lac'h evit receo corf ha goad Jesus, ho » Toué, ha da zebri ho condaonation, » oc'h er receo e stad fall. » Lother a scrigeas; mæs d'ê lez-faos e c'hajoutas ar gommunion sacrilach. Ar pap a lavaras goude-se d'an autrouïen pere a yea da gommunia assembles gat ho frinç : « ma n'oc'h-eus qet consantet da grim ho » mestr ra veso corf hor Salver evidoc'h un » erres a silvidigues eternel. » Hiniennou a reculas, mæs an darn-vuia a gommunias gat ar roue. Ar bunition a heuillas pront ar sacrilach. A veac'h erruet er guer a Luq, Lother ac an autrouïen

a oue attaqet gat un derzien dôm pini a broduas an effejou ar re estranja ac ar re spontussa. Ar bleo, an ivinou, ar c'hroc'hen memes a guese a beziou, epad m'oa ho c'hreis devoret gat eun tân al lisquidussa. Erruet e Plæsanç, ar roue a gollas an anoudêgues ac a varvas eb an disterra sin a c'hlac'har. Ar re all a berissas er memes fêçon, ac ar maro ne espernas nemet ar re eus a gompagnunes ar roue, pere n'ho doa qet communiet, en hevelep fêçon ma voa impossubl non pas anaout enò, ar venjanç just a Zoué en andret ar roue ac ê autrouïenn sacrilach. (Histor an Ilis dre Berault-Bercastel.)

PRATIQ.

Araoc communia, examinit mad ho coustianç; na dostüit jamœs gat pec'hejou marvel var ho coustianç oc'h taol ar gommunion. Mar oc'h eus bet ar malheur-se, na rit quet evel Lother, na varvit quet eb regret, eb enem adressi gat fizianç dre ar Verc'hes Vari, d'ho Salver memes, pini oc'h eus outraget. O refuch ar bec'heurien sacrilach, ô Mari, pedit evito ac e vesint c'hoas salvet.....

PEVARZECVET DERVES.

VISITATION AR VERC'HES.

Heurus ty Zacharii ac Elisabeth, pini a bossedas epad tri mis an hini a zo ar sourcen eus an oll graçou, ac an hini a zo evel ar c'houëren dre bini e tiredont, Jesus ha Mari! dre voyen ê Vam santel e falvezas da Vab Doué accordi ar guenta eus ê faveuriou en urs spirituel; dre Vari e oue santifiet Yan Vadezour ê brecurseur, evel tregont vloas goude, ar c'henta miracl eus ê vüës public, ar chenchamant eus an dour e guin en eured Galilee, a voue accordet da beden ar Verc'hes Vari. M'ar greas ar goms qenta eus a vouës Mari an effet bursudusse var Sant Yan Vadezour, pe seurt impressionou mad ne dleas quet da brodui, epad tri mis, he antretienou devot, he exemplou admirabl var ar priejou vertusus pere bemdes a yoa testou anesô. Oh! peguement e scuillie Mari en dro disi ar c'huës mad a Jesus-Christ. Zacharii ac Elisabeth ne squizent jamæs oc'h admira

vertussiou ar Verc'hes-se didach, an douçder eus he c'homsou, an ear laouen eus he bisach, ar vodesti eus he sellou, he humilite vras, he c'harantes acqetus ha tener, erfin he union continuel gat Doué. Goudé m'oa partiet, e c'hallent lavaret evel disqibien Emmaüs, goude beza bet quitteat gat Jesus : « Ha ne qet guir » oa anflammet-oll hor c'halonou, p'hor » boa ar bonheur da velet ha da glêvet » Mari ? »

GOAL EXEMPL.

MEDITATION.

Hi zo crén, va mignon qer Theotim, an impression eus an exempl! Brassa mad a ouffemp da ober d'hon nessa, eo sicour anesân d'en-em savetei, ac ar voyen effedussa da vesa util d'ê ené, eo an exempl vad. Malheur età d'an hini pini, eleac'h rei exempl vad d'ar re all, a zeu da vesa evit-ho evel eur mean var ho hent, pini ho laca da guesa er pec'het! Ya, malheur d'an den-se, eme Jesus : « Guell » e ve d'an den-se, (poësit mad ar » c'homsou-mâ) ne vige jamæs ganet, » pe e vige staguet eur mean-milin oud ê » c'housoug ac e vige precipitet er mor. »

Ar goal exempl a zo eur pec'het bras. Grit reflexion var ar pez m'eo coustet eun ené da Jesus-Christ. Deuet eo eus an Fê, var an douar evit he savetei; coustet eo desân ar vez, an tourmanchou eus ar groas, coustet eo desân ê oll c'hoad. Ya, cetu a-se pris eun ené. O va ené, qemen-se a dales! Ac an ené-se, tûd a voal exempl, an ené-se a zifrâmit eus a dre zivrac'h Jesus-Christ, eur blijadur eo evidoc'h, eur blijadur cruel, accabli calon Jesus a c'huërder. Ar c'haqetêres, an droug-preseg, an discoursiou, ar c'husuliou abominabl, an aliou fall-se, ar gest, ar sin, ar sell-se martese, ho d'eus pep hini anezo roët ar maro da enéou pur bete neuse. Grit eur sell oc'h ho taouarn! Henvel int dirac Doué oc'h daouarn eur bourreo, goloët a c'hoad ho preudeur.

Ar goal exempl a zo un abym a bec'hejou. Na songit qet, Theotim, eve ar goal exempl eur pec'het actuel d'an hini ebqen er ro. Ar goal exempl a zo eun espeç pec'het originel. Passeal a ra ac'hanoc'hu d'ho mignonet, eus ar re-mâ da re all, eus an tadou d'ar vugale, ha piou a voar e peleac'h e c'harreto an droug? M'ar deo ar pec'het, a bini oc'h caos, pec'het

ho preur collet dreïsân, ez-eo ive ho pec'het-c'hui, ac an oll bec'hejou pere en d'eus commettet ac a gommetto abalamour d'an hini qenta-se, m'ar dint ê bec'hejou, ez-int ive ho pec'hejou-c'hui. C'hui-zo bet eur scol a bec'het evintàn. En d'ê drø, a zo bet evit ar re all. Contit, va mignon qer Theotim, contit oll bec'hejou ar re-mâ, ho pec'hejou int ive, abalamour ma tiredont eus ho coal exempl evel eus ho sourcen guenta. Evel-se e continu ho pec'het, e passe eus eun ené e mill ené all, pere el laca da redet eb cess, ha da heur ho maro e viot sæsiet a spont dre ar sonch eus ho coal exemplou. Guelet a reot e c'hars ho cuële mamou o vouela pere a c'houlenno diousoc'h ho bugale savet gat-ho en innoçanç, ar foul-ze a vignonet pere ho peso treïnet er fanc eus ar pec'het ha pere a ziscargo varnoc'h oll boues ho disursiou. Guelet a reot o sortial eus an ifern enéou precipitet ennân dre ho coal exemplou ha pere a grio venjanç en oc'h enep.

Ar goal exempl a zo pec'het an diaoulou. Dreïsân e rit ar brezel da Zoué memes; sicour a rit Lucifer da lamet ê c'hloar digat Doué, e qement a m'eo possubl, evit profani ha souilla ê demplou pere

eo hon enéou; evit diminui en eur fêçon, caërder ha guenet rouanteles an Eê, o priva an demeuranç santel-se eus a venedictionou, eus a ganticou qen alies a gristen, pere, anes-doc'h, ho divige perseveret e graç Doué; erfin evit peupli ha carga mui-oc'h-mui rouantêles an ifern, ha cresqi enò niver ar re a vlasphem hanô Doué. Cristen, clêvet a res-te mouës da Zoué e fond da galon? Selaou ê glêmou: « Va mab, espern an ené-se, great eo » erves va imach; maguet em-eus anisi gat » va substanç popr, va c'horf, va goad. » Æles-mad am eus carguet d'he diouall. » N'eus forç, a respont àn den a voal exempl: me fell din e servich-fe d'am plijadur, d'am passionou. — Mæs da vreur eo; crouadur eo eveldot d'an Ilis Santel, da vam; maguet eo bet eus ar memes leas, droat en d'eus d'ar memes heritach, na ro qet età ê ené d'an diaoul; coustet eo din va oll goad. — N'eus forç, eme an den a voal exempl, n'eus forç, me fell din e peris-fe. Pebes langach, Theotim! Ha nef-en qet lagach an ifern! Ha bez ez-eus e tensoriou misericord un Doué eur pardon da eun hevelep crim? Ya va mignon, n'eus forç peguer bras eo, ez-eus eur voyen da repari an droug bras-se, ha cetu-en amâ: rei exempl vad. — Rei

exempl vad, a zo instrui ar re all eb parlant; mæs hi zo eloqant al langach mud-se, hi zo effedus dre he silanç! Ar baïanet ho-unan ho d'eus en anaveset. Ar guël eus eun den honest, eun den vertusus, eme Seneq, ar sonch memes anesân, a zo aoüalac'h evit trei eun den varzu ar mad, varzu ar vertus. Arabat eo sonjal gouscoude ne ve red lavaret guer ebet evit rei exempl vad. Avechou eo red parlant, avechou e red tevel. An exempl vad eus a eur c'hamarad, eur guer mad bennac sortiet eus ê c'hinou, a doucho calonou, pere martese ho d'eus resistet oc'h graç eur retret, eur mission. O tisques an hent, ac o vale hon-unan a-raoc, e plænear an hent da gals a garacteriou fæbl ac aonic, pere dre enò a veso hardisseat ha creeat er vad. An exempl vad a zo un tân pini a ro buës da guement hini a deu tost desân. Ar roue santel Venceslas a yea alies epad an nos eus an eil ilis d'eben, da visita ar sacramant, ha jamæs ruster an amser, n'en ampechas da gontanti ê zevotion! Eun nosves e creis ar goan en doa qemeret gantân eun digentil eus ê lez evit en accompagnunecaat; ac en despet d'ar yenien ar rusta, ez-ea var ê dreid noas dre ar sclaç, exposet da un avel put,

gat eur viscàmant scanv ha dister, humbl ha paour. An digentil er c'hontrol en doa bet souci da guemeret an oll brecautionou imaginet e contreou an nord a enep ruster ar goan, ha gouscoude ne alle resista oud ar boan. Ar roue devot er remercas; touchet a gompassion, e lavaras desân lacât ê droad en toullou a rea ê dreid-ên ebars en erc'h. An digentil er greas, ha souden oue estonet o santout eun domder douç o tont dre ê vemprou. Imitit Sant Venceslas, ma mignon Theotim, baleit araoc ho preudeur dre oc'h exemplou mad, ac o vale var ho roudou, e cavint en-ho eun impression heürus a domder, pini a roio desô buës ha courach en hent eus an Eê. Dre enò è ramplissot dever eun Abostol, da bini homp tout en eur fæçon bennac obliget. Goude ho maro e læssot e cals enéou eun heritach precius a vertussiou ac a veritou, pini a yelo atao var gresq: evel eun eil Frances-Xaxier e cafot e c'hars dor ar Barados an enéou pere ho peso cacet d'y, ha pere a gresco ar gloar eus hoc'h antre a driomph en Evou, eb conta ar re a yelo goude c'hoas var ho lerc'h ac ho pennigo hed an oll eternite da vesa procuret ho silvidigues pe da viana da vesa ho sicouret d'en-em savetei dre

hoc'h exemplou-mad, hoc'h aliou mad, hoc'h horror evit pep seurt pec'hejou, hoc'h assiduite d'ar gonfession, d'ar gommunion, etc.

EXEMPL.

An Autrou Queriolet, qen anaveset dre ê exemplou fall ha dre ar binigen dre bini ho reparas, a zo unan eus ar re a bere ar gonversion a zo bet gloriussa d'ar vam a visericord, d'ar Verc'hes. È galon, abandonnet d'an droug a zalec ê vugaleac'h, a refusas crenn an education gristen a falveze d'ê guerent rei desân. Leun a gas evit ho c'hentelliou mad ac evit ho-unan, e c'houlennas besa casset da Roazon, var digares ober ê studi, mæs en effet evit jouissa eus ê liberte. Erruet er guear-se an Autrou Queriolet yaouanc a ra societe gat ar scolêrien falla, a hent gat-ho ar jeuiou ac an andrejou a zebauch, a bersecut gat arrach ar scolêrien vertusus, a implich qement arc'hant a ell da laëres evit destum camaradet fall. Distroet d'ê famill, pini a yoa bet mad aoüalac'h evit paëa ê c'hle dre ma ho destume, e teu da laëres e bureau ê dad ar somm a zaou vil lur. Paqet oue, furius ha leun a vez d'en-em velet disoloët, ec'h antre-

prenas eur veach a c'huec'h cant leo evit mont e bro an Turqet, e dessin da abandouni ar religion gristen ha d'en-em renta Mahometan. Eur brovidanç trugaresus en-em opposas e mill fêçon d'an dessin sacrilach-se. Goude beza bet ac amà ac aont, ha beza scuillet cals a c'hoad er c'hombajou e pere ec'h en-em gavas, ac en duel, Queriolet yaouanc a zistroas d'ê vro, mæs evit malheur Breïz, a bini e voue an desolation dre ê gruelder ac ê emgannou. Brassoc'h adversour c'hoas da Zoué evit d'an dûd, pell dioc'h besa trufuillet dre c'hourdrousou an Eê, ne reant nemet creski ê furor ac ê impiete.
« Eun deis, emesân ê-unan, eun deis ma
» tistroen dioc'h Roazon d'ar guear, al
» luc'het a yoa qer continuel, ar gurun
» qen horrubl, ma ne allen qasi derc'hel
» va marc'h. A veac'h voan antreet em
» zy, ma couesas ar gurun em c'hichen
» var eur vesen zêro. Rei a rejon mil
» mallos d'an Eê. Pignat a rejon d'am
» c'hambr, va armou a c'houlen-jon, ha
» me carga va fistoligner, diguêri ar pre-
» nest, a tenna oc'h an Eê. Fier eus an
» attaq-se evel p'am bige gouneset eur
» victor, ez-is da gousqet. Cousqet mad
» e voan, pa gros en un taol ar gurun
» a zioud va c'hambr. Pilier va guële a

» oue pulluchet. » Ar pec'heur-se ne reas van eus a verquou qer patant a batiantet eun Doué oll-c'halloudec. Eun ure a reas var nesân mui a impression. Doué a reas desân disqen a speret ac e beo en ifern. Epad c'huec'h heur dioc'h-tu e sonjas desân besa veritablamant en ifern, eb gallout distrei eur moment ê speret eus ar sonj-ze; credi a reas guelet ar plaç preparet dezân dre ê grimou e fonç an ifern; spontet e voue, sqei a reas var ê beultrin, ober a reas pinigen epad eur mis bennac ac ec'h antreas en urs ar chartreuset. È bassionou ne doant nemet evel moredet, divorfila rejont : souden e savas secretamant dreist mur ar gouent, ac en adarre d'en-em brecipita en oll grimou gat mui a furor evit jamæs. Eun arrach infernal er possede a enep qement a apparchant oud ar religion, ar sacramanchou, offiçou an Ilis ac ar veleyen. Sacreal a rea pa c'houlenne ar beorien ountân alusen en hanô Doué, ac avechou e roe dezo var ar gondition ne bronon-chent qet an hanô santel-se. Gouscoude en despet da guement a zisursiou, dre eun attach oc'h ar Verc'hes, pini a zalc'he dioc'h e guerent mad, ne bassee derves ebet eb lavaret *an Ave, Maria;* ac eb mar, eo d'an henor dister-se rentet d'ar

Verc'hes e tleas ê silvidigues. È guerent ho doa gret meur a beden evit ma teuje da chench buës. Laqeat ho doa lavaret evit ar mab-se faziet meur a ofern en eur chapel consacret da vam Doué, dindàn an tître a *Itron-Varia a Drues* : ho fedennou a voue selaouet. Er bloas 1636 e teuas da Loudun. Ar guriosite en digassas en eun ilis epad ma conjuret eun den possedet. An diaoul en distinguas er foul, ac a grias dre c'hinou an den possedet : Cetu a-se va mignon bras! Cetu a-se va chamarad! Ha neuse, o parlant ountân, e lavaras desân gant eur vouës estlamus. Petra res amà? Petra ne d'ez quit? Ar speret a devaligen en doa aon rac ar pez a erruas goude-se. Qeriolet estonet a en-em dennas. Antronos e teuas adarre d'an ilis. An hini a dlie chasseal an droug-speret a c'houlen neuse oc'h an diaoul perac oa en-em rentet mæstr eus an den-se, perac ne felle qet desân ê guittât. Perac? eme an diaoul; martese evit conversion an den-se, en eur zisques Qeriolet. Hemâ a gredas ive interrogi an diaoul var an troïou cusetta eus ê vuës : etre cals a draou all, e falvesas desân gousout piou en doa er goarantisset dioc'h ar foultr pa guësas var ê vele, ha perac voa sortiet a gouent ar chartreuset.

D'ar guenta qestion an diaoul a respontas : anes ar Verc'hes Vari ha da Eal-Gardien em bige neuse da sammet. D'an eil guestion e respontas goude besa bet cals pedet, penaus oa sortiet eus ar gouent-se abalamour da bec'hejou mesus pere a hanvas, ha pere na souffras an Autrou Doué en eun ty qer santel. Neuse, eme Queriolet, e commanç-jon caout aon. En-em santout a rejon boulverset oll. Passeal a rea en-hon eun dra bennac impossubl da explica. A eur c'hostes ec'h en-em santen presset da chench a vuës ha da goves var ar plaç; a eur c'hostes all e voan arretet gat ar vez. Petra leveror ac'hanon, ma covessaan, ma chenchan? Erfin ar c'hraç a c'hounesas. Ar penitant nêves a scuillas eur mor a zaëlou, ac en-em laqeas da ober a boues ê ben an aveu eus ê bec'hejou brassa. Goude-se, er memes derves, e reas er gonfession e detail anesô tout, ac ec'h en-em gavas chenchet en eun den all. Pevar bloas a tregont en doa pa zistroas oc'h Doué. He gonversion a oue padus, evel m'er prouvas mad oc'h en-em rei da eur binigen qer public ha qen eclatant evel m'oa bet ê grimou ac ê voal exemplou. En eun taul evel-jot an den-se qer pront ha qer brutal, o tont da vesa douç, o

vouga furor ê bassionou ac oc'h en-em rei d'ar pinigennou ar re galetta. Humbl ha penitant, ec'h en-em viscas evel eur paour. Beachi a reas e meur a vro, o rei partout exemplou diffarant dioc'h ar re en doa roët guechall. He gastel a deuas da vesa eun hospital atao digor da dûd malheürus pere a serviche ê-unan gat eun humilite ac eur garantes admirabl. Refus a rea tout desân ê-unan; epad meur a vlaves e passee daou, tri derves eb dibri tam. He dy a yoa eul leo dioc'h Santes-Anna-Venet. D'y ez-ea alies. Var ê zaoulin e rea an troïou custum d'ar chapel-se. En eur guer, netra ne voa da veza comparachet d'ê binigen nemet ê anoudêgues vad en andret ar Verc'hes Vari. Epuiset a souffrançou ac a binigennou rust. e falvesas dezân mervel e ty Carmeliteset Santes Anna.

PRATIQ.

Pa dostaot oc'h sacramant ar binigen, examinit ho coustianç var ar pec'hejou a bere ec'h allit besa bet caos. Reparit evel Qeriolet dre hoc'h exemplou mad an exemplou fall oc'h eus roët.

PEMZECVET DERVES.

VISITATION AR VERC'HES.

A betra en-em occupe ar Verc'hes Santel epad an tri mis a basseas e qever he c'hiniterv? Lavaret a ellomp, va mignon Theotim, oa partaget he oll momenchou etre an œuvrou a drugares ac ar garantes a Zoué. An amser pini n'oa qet impliget e servich he c'hiniterv, a roe d'ar beden. He oræson a veze a veac'h discontinuet dre eur momentic bennac pini a roe d'ar c'housquet, ac epad ma repose he memprou, he c'halon a veille. Piou a elfe en-em represanti ferveur Mari? Peguer vif voa an huanadou eus he c'harantes evit Jesus, he muia caret! Pebes ardeur santel en he antretienou gantân! Pep tra he sicoure d'en-em sevel varzu an objet eus he c'harantes. Er guelet a rea partout ac e pep tra. Pep unan eus ê actionou, memes ar re zisterra, a yoa eun occasion evit-y da sevel he c'halon varzu an hini en d'eus great pep tra, he oll actionou a yoa età eur beden. He c'halon bur a yoa evel an auter-aour

a bini e parlant Sant Yan, var bini ezanç eun adoration fervant a zêve eb cess e presanç ê Salver. Evel-se ar Verc'hes a offre deomp e presanç Doué ar model ar parfæta eus an enéou pere ne glascont nemet redec varsu ar vrassa perfection.

CLOUARDER SPIRITUEL.

MEDITATION.

1°. *Mercou ar glouarder.* Meritout a reont tout, ô Theotim, besa poëset gat eves. Eun ené clouar e servich Doué a zo eun ené pini n'he d'eus aon nemet rac ar pec'hejou marvel, a gemer evit netra ar pec'hejou bian; an hini a en-em acquit eus an exerciçou a zevotion dre gustum, gat digout, gat lachete; pini a bed eb attantion, a goves eb chench, a gommuni eb devotion ac eb profit; an ené clouar eo an hini en actionou pini n'en d'eus urs ebet, pini ne rapport netra da c'hloar Doué, pini ne seblant occupet nemet eus an diaveas, atao pell diouti he-unan, o tec'het dioc'h presanç Doué, ac importunet dre ar sonch ebqen a Zoué. An ené clouar eo an ené a zo contant eus eun devotion bassabl, a dec'h dioc'h compagunes ar re fervant, a en-em blich e toues an enéou lach, pere ne garont geïnamant ebet; an ené clouar

eo an ené pini a ra he fossubl evit en-em ober illusion, evit calmi spont eur goustianç troublet gat ræson; an ené clouar eo an ené pini memes, o tostaat oc'h an daol santel, a gonserv ac a vag intericuramant cassoniou, jalousiou, desirou secret a venjanç, eun attach re vif ha re natural evit certen tûd, un habitud da gaout abec ha da gaqetal; an ené clouar a zo possedet gat eur garantes secret evit-y he-unan, pini eb e remercout, a en-em laca en he oll actionou, ac evel eur preon crigner, ho ampoëson en ho grizien ac a lam digat-ho ar vuës; an ené clouar erfin he d'eus horror oud al labour ac ar boan, ac a glasq e pep tra he c'honsolationou bian, he repos, he eas. Unan ebqen eus ar mercou-se a ell rei deomp da anaout pe ni hon eus ar glouarder spirituel, pe n'hon d'eus qet. Petra e ve-ta m'ho c'hafemp tout assambles en-homp?

2°. *Effejou fall eus ar glouarder.* Abalamour m'oc'h clouar, eme an Autrou-Doué, me ya d'ho rejeti eus va guinou. Er c'hlêvet a res-te, ar gourdrous spontus-se, ô ené malheürus? Doué a en-em brepar da resteurel, ha martese evit biqen. Ya, an Doué a red da rancontr ar brassa pec'heurien, ac a receo ar mab prodig gat tene-

ridigues, an Doué-ze ne all mui da supporti. Barraat a res entraillou ê visericord, lacât a res ê galon divin da sevel gat an heug, evel ma ra en den eun dour clouar ha goular a bini e clasq en-em zibarassi. Souden ma na chenches, e visi henvel oc'h ar restadou-se heugus restaolet gat ar guénou, ac a bere ar guël ebqen, ar sonch memes a ro digout ac heuz da eun den. Ha ne grenes qet, ené clouar! Lenn a res, selaou memes ar guirionessiou-se terrupl gat da neglijanç ordinal. Guell eve ganê, va mignon Theotim, eun ené capabl da receo eun impression grén, capabl eus eur resolution gourachus, eguet an enéou-se plonget er mor-gousq eus ar glouarder spirituel. Ac hennes eo vœu ar speret-santel? *Pliget gat Doué e viges yen!* Netra difficilloc'h da barea eguet eun ené clouar. Perac? abalamour n'en-em gred qet clân, an dallentes spirituel o vesa eun effet eus ar glouarder, ac an ené-se oc'h en-em dranqilisa var an digares ma ra atao ar memes exerciçou a religion. Perac c'hoas? abalamour ar remejou a deu da veza evit-y eun ampoëson, pe da viana ne d'int qet profitabl disy: meditationou, pedennou, confessionou, oferennou, communionou, cetu ar pez a bare ar re all, cetu ar pez a voassa stad an ené clouar. Perac erfin? abalamour ma tigass Doué

disy en ê visericord graçou extraordinal evit he sicour da sortial eus he gourdêgues. evel m'az-eo habituet da zissipa, da goll ar graçou-se, ez-eus pep leac'h da gaout aon ne ra-fe qet a attantion out-ho, ha na læs-fe da echapi an oll inspirationou, an oll sicourou-se a silvidigues. Ha n'oc'h eus-hu qet guelet avechou eun den attaqet gat eur c'hlenvet-poulmon, pini en us goustad ac er c'hundu d'ar bez eb e sant-fe? Ne sant qet a glenved; deperissa a ra bemdes eb e remerq-fe; sevel a ra evel ar re all, asesa oc'h taol evel ar re all, derc'hel ê blaç en eur gompagnunes, en-em zisques er ruiou, er pourmenadennou, alies siouas! er jeuiou dangerus, en assambleou monden. Seblantout a ra besa eus a niver ar re veo, ac en effet evit c'hoas ema en ho zoues, mæs ne veso qet evit pell amser. Ar bez a zigor a nebeudou dindàn ê dreid. Deis memes ê varo, e cousq, ec'h ev, e têbr, e parlant evel an ordinal, ac en eun taol, pa sonje nebeuta, ar maro er sco. Hevelep eo imach eur c'hristen clouar e servich Doué. Ober a ra c'hoas pedennou, cofes a ra, ober a ra evel a ra ar re all; mæs a forç da vernia eb scrupul infideliteou volonter, pec'hejou veniel commettet gat gouessiêgues, ec'h en-em c'hrear, dioc'h an dentation, ec'h

en-em habituer da offanci Doué : evel bale a rear en dro d'ar pec'het marvel, ac eun êjaden a zo aoualac'h evit lacât an ené-se da guesa en abim, var bord pini he deves baleet pell amser. Ac ar pec'het e pini e cueser, ac e remerqui a rear? Ah! siouas! el lacât a rear e renq qen alies a bec'het veniel commettet en ê raoc : tranquil var guemen-se e cousqer e guelet an abim spirituel. Ar c'hlenved terrupl-se, eme c'hui, ac eb remed e ma? Nan, Theotim, n'eus qet a glenved impossubl da barea, pa vez eur medicin oll-galloudec.

3°. *Remejou a enep ar glouarder.* Mar doc'h attaquet, gant ar c'hlenved-se qen alies marvel, ne livirin qet deoc'h : considerit ê effejou malheürus. Daoust ma n'he doa qet Santes Theresa commettet a bec'het marvel, gouscoude Doué a zisquësas disy ar plaç he divige bet en ifern, m'ê divige continuet he buës clouar ha lach. Ne livirin qet deoc'h: songit er mæstr bras a servichomp. Sant Ignaç o velet eur breur lach o labourat, a c'houlennas ountân evit piou e laboure. Evit Doué, eme hemâ. M'ho pige respontet : evit an dûd, eme ar sant, em bige oc'h excuset; mæs labourat evit Doué gat qement a negligeanç, a zo

en-em renta indign a bep excus. Erfin ne livirin qet deoc'h : songit er gonsolation douç pini a santer var ar maro, pa vez bevet er ferveur. Neuse e veser paët evit ar violanç a vez gret varnomp hon-unan. Neuse e lavarer evel eur religius santel: n'em bige qet credet e vige qement a zouçder o vervel. Petra livirin deoc'h età, ô Theotim, a enep ar glouarder? Daou dra ebqen; ar c'henta, ober bemdes un effort varnoc'h hoc'h-unan; an eil, caout recours d'ar beden gat eur souci nêves, betec fin ar mis-mâ a venediction; heürus an nep ne læso qet da basseal inutilamant an deisiou-mâ a silvidigues ac a c'hraç! Guërc'hes, squër an enéou fervant, pedit evit an enéou clouar, e servich Doué.

EXEMPL.

Denis ar chartreux a rapport penaus eur vam o velet e fallé d'he mab antreal en eun urs bennac a religion, a laqeas he oll boan evit en distrei dioc'h e zessin mad. An den yaouanc, pini a zalc'he ferm d'ê resolution, a oppose da guement a lavare ê vam ar c'homsou-mâ ebqen : *me fèll dint savetei ou ené.* He vam, o vesa ne alle gounit netra var-nesân, el læsas mæstr da ober ar pez a blische gantân.

Ac ar mab a guemeras an habit a religius. Mæs souden ê ferveur a ziminuas, commanç a reas da veva gat qement a lachete, ma na velet ennân merq ebet eus ar zêl ardant-se a bini en doa seblantet besa anflammet evit traou an Eê. He vam gouscoude a deuas da vervel, ac ê-unan e cuësas er memes amser en eur c'hlenved dangerus. O vesa semplet, e voue transportet a speret dirac ê varner, ac enò e velas ê vam pini gat cals a re all a c'hortose setanç he c'hondaonation. Trei a reas he daoulagad varzu ennân: « Petra, » va mab, emisi, petra eo deuet da vesa » ar c'homsou-se pere a repetac'h qen » alies : *Me fell din savetei va ené?* Ac » evit en-em goll oc'h antreet en urs- » se? » An den yaouanc, leun a gonfusion, ne ouie petra da respont. O vesa deuet eus ê fallaën, Doué o vesa permettet e pare-je eus ar c'hlenved-se, e consideras an ure-se evel eun avertissamant eus an Eê, ac e chenchas tout-a-fæt a gomportamant. Eb cess e vouële ê faotou, ha n'en-em occupe nemet da ober pinigen anesô. Meur a hini en angage d'en-em voderi, ac evit el lacaat da ziminui eun dra bennac eus ê austeriteou, a represante desân an torr a rea d'ê yêchet; mæs pell dioc'h selaou ho avisou, e lavare

desô : « Ma n'am-eus qet gallet souten
» rebechou va mam, penaus e soutenin-
» me rebechou Jesus-Christ en deis ter-
» rubl eus ar varn! »

PRATIQ.

Qemerit evit ho qenta ac evit ho tevotion muia caret an devotion d'ar c'halonou sacr a Jesus ac a Vari. An diou galon-ze anflamet a garantes a allumo a nêves ac a antreteno ho ferveur e servich an Autrou Doué.

C'HUEZECVET DERVES.

PURIFICATION AR VERC'HES SANTEL.

Pebes sacrifiç a offras daouarn Mari da Zoué deis ar Chandelour. Presanti a reas, voëstla a reas d'an Tad eternel ar victim adorabl, an oan divin, Jesus, pini a dlie effaci eun deis dre ê varo pec'hejou an oll dûd. Hi he-unan, o clêvet prediction an den cos ha santel Simeon, a velas qerqent, en amser da zont, an oll boaniou pere a ra-ge eus he c'halon a yam evel un abim a c'huërder.

Renêvesi a reas e c'hars treid an Autrou Doué an act a soumission ac a resination pini he doa great pa gonsantas besa mam d'he Salver : « Servicheres ez-hon d'an » Autrou Doué, ra veso great em andret » evel oc'h eus lavaret. » Evel-se dre ar c'hourajussa eus an oll sacrifiçou, e sacrifias er memes amser da Zoué ac he mab ac he c'halon he-unan! Theotim, crouadur Mari, grit evel ho mam. O va Doué, a lavaroc'h, allumit eur flamm divin ha sacr ebars em ené; ô Guerc'hes, va mam, grit n'am bezo repos quen n'am beso offret ha roet d'am Doué qement zo a c'hanon, grit ma rèno evel eur mæstr absolu var va sqianchou, va speret, va c'halon. Mæs penaus, va mignon qer Theotim, erruout jamæs d'ar stad heürus-se, ma na zelivrit oc'h ené dioc'h an tyrant pini he c'hommand ac he accabl en despet d'ê zouçder tromplus, dioc'h ar monstr pini he freus memes pa seblant he cherissa muia, en eur guer, dioc'h ho panchant crea?

PASSION DOMINANT. (*Ar grea ar galon.*)

MÉDITATION.

Tachomp, va mignon qer Theotim, da gompren petra eo ar pez a c'halver ar bassion dominant. Goude, ny a glasco-

pe seurt mercou he ro da anaout, pe seurt effejou fall a brodu, ha pere eo ar remejou evit resista out-y.

°. *Petra eo ar bassion dominant?* Bez hon eus tout en-homp an ad eus an oll bassionou. Mæs e pep hini ac'hanomp ez-euz eur panchant, pini a zo dreist ar re all, ha pini a zo evel ar fond eus hor personnach. En unan, ar panchant crea a zo eur vivacite pini el laca d'en-em facha evit an disterra controlies; evit ar viana opposition, e sao ar goad d'ar pen, ec'h en-em drenqer, e læser da echappi proposiou a zispris, leshanvou injurius. Hevelep e vige bet Sant Frances de Sal, m'en divige heuillet ê brountitud naturel; mæs ar religrion grén pini a sunas gat al leas eus è vam, a servichas da gorrija ennân ar panchant-se eus eun natur violant ha transportus, ac er rentas a zalec ê vlavessiou qenta unan eus an ardanta servicherien da Vari ac ar squër admirabl eus eur c'hongreganist parfæt. E scol ar Verc'hes-se leun a vadêles, a zouçder, a drugares, e tescas qer couls commandi ê goler, ma na remerqjot jamæs ennân, pas memes en occasionou diessa, an disterra sin a impatiantet, mæs ato eur speret ingal ac un douçder

bepret ar memes. — En un all, ar bassion dominant a zo an ourgouill, pini a guemer mill fæçon differant : avechou ec'h en-em zisques a vel d'an oll ; atao e fell desân en-em sevel, atao besa distinguet dioc'h ar re all : ne ure nemet henoriou, cargou brillant, issu mad ha triomph e pep tra ; avechou aonicoc'h ha goloetoc'h, ec'h en-em gus ê-unan dindàn eur vodesti en apparanç ; mæs goude e c'happariss ar pez m'az-eo, pe autramant e vag en ê galon eun dipit secret, eun inouamant pini er c'hrign ; mar bez an ear d'en ancounac'hât, da breferi re all desân, an ourgouill a deu d'en-em facha. Ma seblanter er meuli, en istimout, en admira, ec'h en-em c'hues en eur fêçon quer ridicul m'az-eo dîn a drues. Sant Frances-Xavier a vige bet collet dre ar bassion eus an ourgouill, ma n'en divige qet Sant Ignaç desqet desân he distruja pe he zrei evit gloar Doué ; ac an ourgouill-se, an ambition-se, chenchet en ardeur evit gloar Doué, a roas d'an Ilis e personnach Sant Frances, Abostol an Indes ac ar Japon. — En eun den all, ar bassion dominant a zo eur fond a zidalloudêgues ac a ziegui, un etat a c'hourdêgues ac evel a vor-gousquet. Ne ouzor netra, nè doar capabl a netra : an deisiou, ar

sisunvessiou, ar missiou, martese ar blavessiou a basse, eb evet avancet a eur pas er vad, e carantes Doué. e distruch an habitujou fall; atao sonch da ober mill dra, eb ober jamæs netra, o commanç atao, eb jamæs echui. — Pet passion dominant a zo c'hoas, a bere e ve re hir parlant amà! Eur mor a gomzou pini ne voar qet en-em arreti; eur speret malin pini a vez atao o clasq, o caout abec er re all; eur gommançamant a avarisdet disprijabl ha vil; eur vanite sot, eur vanite ridicul evit an avantachou an disterra; ato prest da lavaret gueyer, eur speret doubl, eur gountel pini a drouc'h dioc'h an daou dû. Mæs e daou banchant e c'haller lacât tout ar re all, evel en ho sourcen: an ourgouill pini en-em glasq ê-unan e pep tra, ac ar sansualite pe an diegui pini ne fell dezân en-em geïna e netra. Eus an diou bassion-se besit sur, Theotim, ez-eus unan dreist ar re all en-homp, ha martese eben ne ma qet eb exerci varn'homp eun domination bennac. Ar bassion dominant-se a ellomp da gonsideri evel hor mortella adversoures. Oh! en zo profitabl bras, en zo necesser deomp e c'hombatti! Mæs evit-se e ranqer he anaout. Goulénnit an anoudêgues precius-se dre intercession ar

Verc'hes. Goulennit-hi dre ho pedennou, en eur retret, en eur gonfession general, epad ar mis-mâ a silvidigues ac a venediction. Livirit deoc'h oc'h-unan gat Sant Yan-Chrysostom : me zo sur penaus va adversour ar finna, ar fallacra, an dangerussa, ar c'hruella a zo cuset em c'halon : oh! ma c'halfen ê anaout! eh bian! cetu amà eur merq bennac evit-se.

2°. *Mercou ac effejou fall eus an defaut brassa en'homp.* Bez ez-eo da 1°. An hini a zo ar pen-caos ordinalla eus an oll bec'hejou all. Ac ê anaout a rit-hu? 2°. An hini a droubl davantach repos oc'h ené, ac a zo caos eur ar muia remorsiou. 3°. An hini a ra ar vatier ordinalla eus ho confessionou. Ma na d'e qet aoualac'h ar mercou-se, cetu amà eur pevare : ho panchant crea eo an defaut mignonna d'ho calon : ha pa attaq-fet ho tefautou all, ne rit qet cals a van ; mæs evel ma toucher emâ, an defaut mignon mâ, tad ho pec'hejou mignon, neuse e toucher mab ho lagad. Cetu a-se ar bassion grea, cetu a-se an adversour, va mignon Theotim, an adversour a virit muïa ho cassoni ac ho mallos. Goude er besa anaveset, e ranqit en detesti, ac evit-en detesti, eur reflexion ebqen a zo aoualac'h. Songit er

vad, Theotim, mar ho pez ar malheur d'en-em goll, ar sonch-se am laca da scrija ha c'hui ive facil, allas! Ya, mar ho pez ar malheur horrubl d'en-em goll, ho tefaut crea, ho pec'het mignon eo ho taono. Daonet en d'eus qement hini zo bremà en ifern. Daoni a raïo qement hini a gueso er punç-se a valheur eternel. En effet ho passion dominant a zo an andret sempla eus oc'h ené: bez ez-eus eur manq er vur, ha m'ar bez qemeret eun deis ar plaç, eo dre an andret fæbl-se ec'h en-em rento an diaoul mæstr ac'h-anoc'h; evel ive, ma creaït an andret sempl-se, mar en diouallit mad, e viot mæstr, e triomphot, m'er voarantis deoc'h. M'ar pilit d'an douar ar panchant brassa pini zo henvel oc'h ar geant Goliath, an oll Philistinet pe an oll bassionou a veso trec'het ganeoc'h, ac a dêc'ho diousoc'h. Trista stad eo hini an ené a læs he habitud mignon d'he c'hommandi! Ar pec'hejou a antre en ené-se a bep tu, ar bassion grea, ar bassion-væstres ho c'hresq bemdes. Ac'hanò e teu ma sempla a nebeudou an ené, ners an habitud he c'hass, he digass gat crueldet evel eur c'hoariel; tenvaligen an ené-se a deoa bemdes: alies siouas! Evit an difin divesâ, e varver eb ober pinigen,

e veser daonet. Heürus ha fur eo età ar re pere a gombat ho fassion-væstres! Courach età, Theotim, ha pa ho suppos-fen abaoue pell amser esclav eus ar bassion dominant an absoluta, ar gruella, songit eo creoc'h ar graçou evit na deo an difficulteou, puissantoc'h ar sicourou evit na deo an inimiet.

3°. *Remejou oc'h ar bassion-vœstres.* Ne rin nemet ho disques en eur basseal. 1°. Eur resolution loyal ha courachus. An anter-vertussiou, an anter-bolontessiou a ell ervad arreti evit eun amser bennac youl ar passionou, mæs jamæs ne brocuront eur victor veritabl, ha souden an habitud mignon, o sevel var gourre, a exerço gat crueldet he domination adarre var hon ené. 2°. An habitud santel eus an examin a goustianç, ha surtout eus an examin particulier. An habitud-se d'enem examina bemdes a zispos an den d'enem brecautioni a enep ar faotou pere en d'eus commetet en derves trèmenet. An obligation a guemer volontæramant da renta cont desân ê-unan eus ê oll songêsonou, er rent eveziantoc'h a enep an droug, pini a dle da evita, ha var ar vad a dle da bratica. Eur roue a Syrii, a bini e parlant ar scritur santel, var

ar poënt da ober bresel d'ar roue a Israël, a ordrenas d'ê oll officerien teureul ho oll birou oc'h Achab ebqen. C'hui ive, Theotim, ordrenit da officerien oc'h ené, d'ho memor, d'hoc'h ententamant, d'ho polontes, attaqi ar roue eus oc'h oll viçou, me fell din lavaret, ho tefant brassa. Erfin, d'an habitud d'en-em examina bemdes, ajoutit eur fizianç a vab en ho mam ar Verc'hes Vari, ac e viot victorius.

EXEMPL.

An exempl-mà a apparchant oc'h an amser guenta eus a Ilis Jesus-Christ. Theophil qer brudet ha qen anaveset dre ê vuës scandalus ha dre ê binigen, a yoa carguet eus a densor an Ilis a Adana. Bez ez-oa qer vertuzus ha qer respetet. ma voa bet c'hoant d'en ober escop. Mæs ne eljot biscoas caout ê gonsantamant. Peguen direbech bennac ê vige e vuës, e oue cavet gouscoude tûd goal intantionet, pere en accusas da vesa great dispignou foll gat madou an Ilis, a bere oa carguet. Qeit e voue poulset an affær, ma oue lamet eus è garg gat an escop. Theophil a voue qen dipitet, ma resolvas en-em vengi eus an injur-se, coust-che pe goust-che, ac evit contanti ar bassion pini en

trêc'he, en doue recours d'an ifern. Eur juif impi, da bini en-em adressas, a bromettas desân ar pez a zesire, nemet e ra-je qement a vige ordrenet desân. Theophil, dallet dre ê goler, a gonsantas da dout. Ar juif, ministr an diaoul, er c'hass hed an nos var eur blacen bublip. En avertissa en doa great da non pas en-em sponta eus ar pez a vel-je, ha surtout da non pas ober sin ar groas. Peguer bras fermete bennac en divige disqueset Theophil, e voue spourounet oll gat ar pez a velas : eun assemble voa a zroug-sperejou, e creis pere ec'h apparisse an diaoul, aseset var ê drôn. Ar juif a reas tostaât Theophil, ac a c'houlen evintân sicour an diaoul. An diaoul a bromet, mæs var ar gondition ma renonço da Jesus ha da Vari. Ar broposition-se a laqeas d'abord Theophil da scrija, mæs an desir d'en-em vengi a vougas pep consideration all. Sina a ra gat ê zorn propr e renonç da Jesus ha da Vari. Etretant providanç Doué a reas anaout voa bet Theophil accuset e faos. An escop er galvas d'an Ilis, ha dirac an oll el lacâs adarre en ê garg. Ar reparation solanel-se eus an injur en doa recevet, a gonsolas Theophil ac en douçaas. Commanç a reas guelet ar grevusdet vras meurbet eus ar pec'het

en doa great o renonç dre venjanç da Jesus ha da Vari. Nos-deis bourrêvet gat ar remors, spontet oll rac jujamanchou Doué, e scuille eur mor a zaëlou. En-em ruill a rea var an douar, en-em gastisa, o veilla, o yun, ha dre bini-gennou all, eb gouscoude en-em gaout consolet dre an disterra neuen a esperanç. Ar pez a laquea ar barr en ê zizesper, eo m'en doa renoncet d'ê vam santel, ar Verc'hes, dre bini en divige gallet obten ê bardon digat Doué, en hevelep fêçon ma na vele hent ebet evit ar c'hraç da zont betec ennân. Ar sonch gouscoude eus a visericord Mari a deuas en ê speret ac en hardisseas eun nebeut. Mont a ra da eur chapel d'ar Verc'hes. Stouet d'an douar, beuzet en ê zaëlou, e lavar : « Guërc'hes santel, alvocades an dûd ha » refuch ar bec'herien, ansao a ran e » faç an Eê ac an douar ez-hon indîn » eus ar c'hraç pini a c'houlennan, aba-» lamour d'ar c'hrim am-eus commetet » a enep ho mab ac en hoc'h enep; mæs » courachet dre ho madelesou, m'en-em » daol e c'hars o treïd, ac ho suppli » en hanô an drugares-se a bini ar brassa » pec'heurien ho d'eus santet an effejou, » da gaout compassion oc'h eur mal-» heürus pini zo en-em læset da vesa

» tromplet gat an diaoul. C'hui ebqen,
» ô Mari, a ell calmi ho mab, cour-
» roucet gat ræson, em eneb : da biou
» caout recours, m'am abandonnit? N'oc'h
» eus jamæs rebutet vœuiou ar bec'heurien
» benitant. Ha me e veso età ar c'henta
» pini n'em bezo qet gallet ho touch
» dre va daëlou? Presantit d'ho mab ar
» resolution sincer e pini e-ma-hon da veva
» hivisiqen ha da vervel fidel d'ê servich. »
Goude daou-uguent derves a bedennou, a zaëlou, a austeriteou, ar Verc'hes, Mam Doué a appariss desân; ha goude besa represantet desân an enormite ac ar grevusdet eus ê faot, e ra desân prononç eur brofession nêves a feis, ispicial var divinite Jesus ha var ê galite a varner ar re veo ac ar re varo. Goude m'en devoue great Theophil ar brofession-ze a feis gat santimanchou bras a c'hlac'har, ar Verc'hes a brometas intercedi evintân, ac a zisparissas. Theophil eus ê gostes, ne ziminuas netra eus ê bedennou ac eus ê binigennou, prosternet dirac an imach eus an hini digant pini e c'hortose ê silvidigues. Ar vam-se a vadêles a apparissas desân eun eil guëch ac a lavaras desân, gat eur visach douç ha laouen :
« Theophil, en-em gonsolit, presantet
» em-eus da Zoué ho taëlou ac ho pe-

» dennou, ho recevet en d'eus, ho pet sonch » ebqen da gonservi betec ho maro ar » fidelite oc'h eus touet d'am mab ha » din-me. » Ar c'hraç-se qeit amser gortoset, a gargas Teophil a gonsolation. Gouscoude eun dra en tourmante c'hoas, an act dre bini en doa sinet e renonce da Jesus ha da Vari, ac a yoa chomet etre daouarn an diaoul. Supplia a reas ar Verc'hes da gaout c'hoas eur vadêles all en ê guever, o lamed ar scrid-se a dre daouarn ê adversour. Ha tri devês goude, pa ziunas, e cavas ar billet var ê beultrin. Impossubl eo exprima ar joa en devoue neuse. An deis varlerc'h pini a yoa eur zùl, pa voue deuet an escop d'an ilis, Theophil a en-em strincas d'ê dreid, a gontas desân ar pez a yoa erruet, a roas desân ar billet a yoa passeet etre an diaoul ac en, ac er pedas da lacât ê lenn dirac an oll. Ar prelat santel, touchet oll ha tenerreat, a sao Theophil, er briata ra a greis ê galon, o rei mill bennos d'ê Salver a d'ê Vam santel. Goude e lacas dêvi ar billet-se dirac an oll assamble, pini a grie gat eun transport a joa ac a gompassion : Autrou-Doué, ho pet truës outân. An escop, o vesa great silanç, a êchu an ofern ac a ro ar gommunion d'ar penitant bras-se.

Hemâ goude besa recevet ê Zoué, enem denn e chapell ar Verc'hes, e pini en doa recevet ê c'hraç, ha goude besa chomet enò pell en oræson, e santas an attaq qenta eus eur c'hlenvet pini a annonças desân penaus Doué er galve d'ê gaout; en effet eun nebeut dervesiou goude, o vesa laqeat urs en affæriou ê dy., e lavaras adieu d'ar bobl fidel assamblet, o publia betec ê halanad divêsa meuleudiou Doué ha re an Itron-Varia.

PRATIQ.

Goulennit oud ho confessour ma ho sicouro da anaout ha ma tisquëso deoc'h ar moyenou da gombatti ho passion-vœstres, ho tefaut brassa, ha considerit evel eun derves collet evit ar Barados an hini e pini n'ho peso great netra a enep disi. M'ar besit fidel d'ar poënt-mâ, me respont eus ho silvidigues.

SEITECVET DERVEZ.

PURIFICATION AR VERC'HES SANTEL.

Mari ac y a yoa obliget da chom eb antreal en templ epad daou-uguent derves? Lêsen ar burification ac y a selle out-y

evel oc'h ar mamou all a Israël? Nan sur, Theotim : atao guërc'hes, atao pur, atao didach, araoc, epad ha goude beza laqeat Jesus-Christ er bed, n'oa qet bet enni an disterra souilladures spirituel. Ha rac petra he divige aon oc'h antreal en templ, y pini a yoa templ Doué, ar guir *Sant ar Sænt?* Sant ar Sænt a yoa eul loden eus a dempl Jerusalem, e pini ne alle den antreal nemet ar bêlec-bras eur vech er bloas. Sant ar Sæent a yoa eur figur eus ar Verc'hes, e pini eo disqennet mab Doué evit en-em ober den. Mæs falveset e voe d'he mab en-em soumetti da lêsen ar Circoncision, daoust m'en-em laca-je evel-se e renq ar bec'heurien. Mari, fidel da vale var roudou Jesus, a zo guell gat-y passeal evit pec'heures eguet na deo mancout da bratica an humilite ac an obeissanç. Evit observi eul lêsen pini ne selle qet out-y, e lèz a gostes an droajou ac ar privilachou eus he c'halite a vam Doué. Ha ni, Theotim, a vanq d'an deveriou ar re santela, d'hon interest preciussa! Perac? En aon rac an dismeganç, rac doujanç an dùd, en aon rac ar pez a lavaror ac'hanomp! O respet humen, terruploc'h eguet ar brassa persecutourien, ô respet humen, nac a enéou ac'h eus-te pecipitet en ifern!

Nac a enéou douguet d'ar vad, calonon great evit ar vertus, leun a garantes evit an devotion, pere he admire, pere ho doa memes avi oud ar re a yoa devot! Allas! m'ho divige bet mui a gourach, an Eê a yoa deso, ac an ifern a zo deut da vesa ho fartach!

RESPET HUMEN.

MEDITATION.

1.° *Respet humen, esclavach mesus.* Petra zo servilloc'h, va mignon qer Theotim, eguet en-em lacât en necessite da regli pratic ar religion var fantasi ar re all, da vesa cristen e qement ebqen a ma plich d'ar re all? ma falvesse da unan bennac ober deoc'h eun observation var unan eus ho tefotou, er ped-fac'h martese d'en-em emmelli eus ê afferou. Amà e c'hattaqer ho qaliteou mad, ho vertussiou, ho religion, ac e veac'h sempl aoualac'h da ruzia anesô! Petra! Eur c'haqetêres, eur sin, eur gest ho troubl! Aon oc'h eus eme c'hui, da basseal evit eur speret fæbl a zen, ha ne songit qet eo an aon-se eur sempladures, ac ar viserapla eus ar sempladuresou! Ya, Theotim, ar respet humen, doujanç an

dûd, a zisquës eur c'haracteric fæbl, eb tam ners, ac an den a deu da suja desân, a deu dre enò da suja d'an oll dûd. En effet guëlit-ên o passeal dirac eun Ilis. Ar goustianç a lavar desân : assist er sacrifiç santel, antre en ilis-se, ty da Zoué eo, demeuranç da Autrou Jesus-Christ. — Oh! ne gredan qet. — Rac-petra ec'h eus aon? — Ha ne velit-hu qet an dûd-se pere a basse ha pere a sell ousin? — Mæs pe seurt droug a raint did? — Droug ebet, mæs aon am-eus.... Pebes lachete! Heuillit an den a respet humen en eur veach. Qemerit plaç oc'h ar memes taol gantân : clêvet a rit-hu ar vouës pini a barlant e voëlet ê galon, ac a lavar desân : observ lêsen an Ilis, gra vigel. — Ah! ne ouffen ober. — Mæs da Zoué, da religion, da goustianç a ra did eur gourc'hemen a-ze — Guir eo; mæs an dûd-se a zo presant ac a ra-fe goab ac'hanon! — Petra! Pretanti a res caout courach? Ma c'halfet ac'hanot lach, ec'h en-em gred-fes cals offanset, ac eur guer bennac a ra did crena? Remerqit amà Theotim, pebes dallentes er pes a lavar ac a sonch ar bed! Eb cess e repeter penaus pratiq ar religion a serr ar speret, a ra tûd faos. M'er goulen ousoc'h, examinit pere eo ar sperejou fæbl, faos, pe an enéou

courachus-hont pere a bigne eb aon var ar chafaud ac a lavare d'ar varnerien: ne allan qet consanti d'an droug a broposit din; va c'houstianç, va Doué en difen ousin; pe autramant an dûd-se, christenien a hanô ebqen, pere a deu da grena dirac eur stringel yaouanc eb religion, pini a lavar dezô n'eus qet a ifern, ha pere a repet varlec'h an doctor nevez-ze nan n'eus qet a ifern, pere leun a aon dirac eur mignon corrompet a vousc'hoars o clêvet ê gomsou libertin condaonet gat Doué ha dispriget gat an dûd a vir henor? Allas! Pet cristen evel-se trec'het ac evel garrotet gat ar respet humen, evit pere Doué a zo evel eun Doué dianaveset! Oh! hi zo guir ar goms-mâ a Dertullian: va silvidigues zo en assuranç, ma na ruzian qet eus va Doué: lamit, Theotim, ar respet humen, ac e tisparisso an darn-vuya eus ar pec'hejou a afflich ar bed.

2°. *Respet humen, abandon mesus a Zoué ac eus ê religion.* Constanç Chlor, tad an ampereur Constantin, a yoa païan, ha gouscoude en doa officerien gristen en ê balæs. Ho assambli a reas tout dirazân, ac e parlantas out-ho e termeniou great evit ho zenti; erfin ho oblija a reas

d'en-em rei da anaout ha d'en-em explica. Hiniennou, trec'het dre ar respet humen, gant aon da goll ho flaç, a ouë guëll gato n'ac'h ho religion : mæs an darnvuya ferm en ho c'hreden, a en-em zisclerias cristenien a vouës huël. Constanç a zisgrâcias ar re guenta, ac a zalc'has ar re all en ê servich. Ar re-mâ, emesân, a zo tûd a ben, fidel d'ho Doué, e visint fidel d'ho ampereur. Jugi mad a rea ar prinç Constanç. En effet pe seurt istim a ell meritout tûd pere evit eun interest pini a basse a læs a gostes an deveriou ar re santella, ha pere, dre eun aon imaginet, a abandon ho religion e faç an oll? hevelep eo ar re a zo malheürus aoualac'h evit plega d'ar respet humen. Lavaret a eller desô : muioc'h a aon hoc'h eus rac eun den evit n'hoc'h eus rac Doué: lacât a rit er valanç ho Toué ac eur mignon, ac hemâ a boues muioc'h en ho santimant! Ha piou ef-ên ar mignon-se? Alies eun den yaouanc, a bini ar scanvadures, me elfe lavaret memes, ar gorruption, a zo qen anaveset ganeoc'h evel m'az-eo ê neubeut a religion, eun den a bini ne garfac'h quet, heuilla an avisou, da bini ne grettac'h quet, obeissa en eun affer demporel. Cetu enò gouscoude an hini da bini e sacrifiit ac ho Toué

ac ê c'hourc'hemennou! Ober evel-se, Theotim, ha ne qet renonç da Zoué, d'ar Religion? Car erfin, ar gourc'hemennou eus ho Religion ac hi a zo digat Doué, pe n'int quet? — Digat Doué int, eme-c'hui; mæs m'ar quittaan compagnunes hemâ, ma na vesan laouen o clêvet decrial ar veleyien, m'ar d'an d'ar rosêra, da gana canticou en Ilis, m'ar d'an alies da goves, e veso lavaret traou ac'hanon, e visin caketet. — Tout ema enò? — Ya, a-peu-près. — Ha pa ve qer guir an dra-se evel m'er c'hredit, qen impossubl da evita evel ma songit, e valancit, hoc'h eus aon d'en-em zecida! Ac e livirit e credit e divinite ar religion, en eternite an ifern! Ma credit, ha lacât a rit-hu età assambles er valanç a eur c'hostes an ifern eternel, eur boan qen effroyabl, a eur c'hostes all, eur c'haketeres dister? Theotim, læsit da barlant an dûd disquiant, m'ar parlantont, ne barlantint qet pell. C'hoas eur bloas bennac, ac e visint galvet, treinet da dribunal Doué. Neuse, eme ar Speret-Santel, an dûd just a barisso gat eun assuranç vras e presanç ar re ho deveso persecutet ho vertus; ac an dûd vechant, er guël a guement-se, a veso sæsisset a droublien, a horror ac a spont: sebeset oll e chomint, pa velint

ar bonheur eus an dûd just. Ho speret leun a regret, ho c'halon mantret, e teuint da huanadi ha da estlami. Cetu a-se'tà ar re eus a bere e reamp goab guëchall, ha pere hor beus caketet! Tùd disqiantet m'az-oamp! Ho buës a seblante deomp eur follentes, ac ho maro eb henor ha gloar, ha cetu int-hi contet e niver bugale Doué? En-em dromplet omp età! En-em squizet omp età evit en-em goll! Oh! peguen dies eo bet hent an ifern evidomp! Ah! Theotim, pa deuio ar spont eus ar respet humen d'ho troubli, galvit ar feis d'ho sicour. Livirit deoc'h hoc'h-unan : pe doare sort en deveso an hini en deveso ruziet eus ar vertus, ruziet eus ar religion, ruziet a Jesus-Christ? Hor Salver a ruzio anesân en deiz bras eus ar varn, ha leun a véz eus eun hevelep disqib, e tistroio divàr-nesân ê zaoulagad, Neuse e peleac'h e vezo ar re a vezo bet douget var an douar mui eguet Doué? Ra savint età, a ra deuint da sicour an hini en devezo ho douguet mui evit ê Grouer? Er c'hontrol, hi vezo douç ar fizianç, hi vezo consolant ar peoc'h eus eur servicher da Zoué, pini en deveso trec'het pep respet humen, ha pini a vezo bet eus guir gonfessour eus ar feis! Heürus c'hui ha

me, Theotim, ma c'hel-femp beza merzerrien evit ê souten!

EXEMPL.

En eur guear gonsiderabl a Franç eur c'hrouadur en-em zispose da dostaat evit ar vech quenta oc'h taol ar gommunion santel. Mæs ar malheur en doa da apparchantout oc'h tûd pere ne heuillent qet ar religion. An usach a yoa gat-ho da zebri qiq epad an oll amzer eus ar bloas. Ar c'hrouadur a en-em accusas er gonfession da vesa, evel-t-ho, manqet da lêsen an Ilis. He gonfessour a roas desân reglennou var guemen-se evit an amser da zont. Ar penitant yaouanc a bromettas ho heuil-je. Souden en devoue occasion d'en ober. Ar guëner genta goude, e voue servichet qic oc'h taol. Offr a rear desân, refusi a ra gat modesti. Perac e refuses, a c'houlenjot ountâ? An Ilis en difen, eme ar paot, pini a zisquësas desir da dremen gat eun tam bara. È dad fachet e veza ma resiste, a ordrenas desân chom qen a vige antronos en eur gambr, ha ne bermettas qet desân memes qemeret an tam bara a bini e vige en-em gontantet. Obeissa a reas dioc'h-tu, n'en-em glemas qet, ha ne roas sin ebet

da veza fachet, gouscoude ar vam dre druës ountân, a falvesas cass e secret d'he mab eun tam bennac da zibri, o rebech desân evel ato ê zisobeissanç d'ê dad ha disy. Peguement ne oue qet surprenet, pa respontas e mab disy : m'en divige va zad commandet din eun dra bennac ac a eljen da ober, m'em bige great dioc'h-tu : ne qet dre eur moulpennat em-eus refuset senti d'ar pez a exige diganên. Ordrenet en d'eus din dont amâ, ac on deuet, abalamour m'a c'hellen dont eb blessi va c'houstianç; na visit qet fachet ne guemer-fen qet ar pez a fell deoc'h er-vad digas din. Ar respont-se fur ha courachus a zigoras he daoulagad d'ar vam : estonet ac evel er meas anisi he-unan, e sorti evit galloud gouëla en he eas, ha goude ez-a da rapporti d'he fried ar pez so passeet. An tad touchet ê-unan, ha leun a admiration, a ansao penaus ê vab a zo guëll evintân. Mont a ra d'ê gaout, poqet a ra desân, condaoni a ra ê galedder, ac e c'houlen ountân piou en doa gallet rei desân avisou qer fur. O clêvet penaus oa ê gonfessour, ez-a rac-tal da zisquës desân ê anoudêgues vad evit ar souciou bras en doa qemeret eus ê vab, er ped d'er receo e nombr ê benitantet ac en-

em ro da Zoué qer couls ac ê bried. Crouadur heürus da veza guëset dre eur fermder gristen, distrei dioc'h an hent fall ar re a vige dleet dezo beza roët desân exempl vad! (Catekis ar Mans.)

PRATIQ.

Goulennit oc'h ar Speret-Santel, dre intercession ê bried ar Verc'hes Vari, an donœson a ners a enep ar respet humen, evit ma toujot atao mui an Autrou-Doué evit an dûd. Pliget ganeoc'h m'ho meulin, ô Guerc'hes Sacr: roit din ners a enep oc'h inimiet, *evit ma trêc'hin, evel ar paot bian-se, ar respet humen.*

TRIVAC'HVET DERVES.

PURIFICATION AR VERC'HES SANTEL.

Mari, va mignon Theotim, a ro deomp er myster-mâ eur guentel a gonsecanç vras o tesqi deomp ar pris eus an obeissanç. N'he d'eus nemet eur mab, ac, evit obeissa d'al lêsen, e consacr anesân a galon vad da Zoué oll-c'halloudec. Ar vam dener-se a voar an ursou rigorius eus an Eê; gouscoude dre eun effort eus ar gourajussa obeissanç, e consant e ve

he mab sacrifiet evit redemption an dûd, ha ne ve mui Jesus disy nemet gat an necessite da basseal he bues er souffrançou. Ar Verc'hes Vari, qer sourcius eus he guërc'hdet p'oa qestion evit-y da zont da veza mam da Zoué, a zo hirio guëll gati obeissa eguet na d'eo en-em occupi eus an henor a dlie dont disy eus ar memes guërc'hdet-se dirac daoulagad an dûd. Guërc'hes pur ha didach, ec'h en-em laca digomplimant e touës ar foul, eb beza arretet dre an aon da seblantout coll eun tîtr, an tîtr a Verc'hes, pini a apparchant out-y ebqen e touës an oll gragues. Eus an oll humiliationou, houma zo eb comparæson ar boaniussa d'he c'halon.

En deis-mâ, Mari a gommanç ive da ramplissa ar fonction a visericord pini a ra consolation ac esperanç he servicherien e moment ar maro : lacât a ra he mab divin etre divreach ar bêlec bras Simeon. A veac'h an den cos-se ha santel en d'eus er recevet, m'ac'h en-em estlam en transport eus ê joa, ha ma lavar n'en d'eus mui netra da zesirout var an douar, eo hévisiqen distag dioc'h pep tra, ez-a da vervel e peoc'h, p'ho d'eus ê zaoulagad guëlet ê Salver. Finves heürus, ô Theotim, recompanç eus ar re pere ho devezo

servichet fidelamant Jesus ha Mari, pe bere dre eur binigen sincer ho devezo diavancet ar rigor eus a justiç Doué.

CONVERSION DIFFERET PE APPELLET.

MEDITATION.

Pep tra er bed, va mignon Theotim, a ali ac'hanomp da celebri madoberou hon Doué, da zisquës desân hon anoudêgues vad ac hor c'harantes; an douar pini hon doug, an eoll pini hor sclêrigen, ar boued pini a antreten hor buës, ar viscamant pini hor golo, a zo ouvrach daouarn Doué. Var guement en-em bresant d'hon daoulagad, e seblant din lenn ar gueriou-mâ : *car da Zoué :* en urs ar c'hraç, pep tra a ro deomp da entend an ali douç-mâ eus a Zoué, hon Tad : *va mab, ro din da galon.* Gouscoude, nac a gristenien, a refus desân ho c'halon ! evidoc'h-u, va mignon qer, heuillit avis ar Speret-Santel, ha na appellit qet a zeis da zeis eur gonversion qen necesser evel m'az-eo consolant. Evit hasta an distro heürus-se varzu eun tad mad, varzu Doué, meditomp assambles an injustiç ac an effejou trist eus ar gonversion differet, pelleat hirra ma c'heller.

1°. *Injustiç eus ar re a appell ho chenchanaut a vuës.* Doué en deveus ho crouet; desân eo ho puës ha pep istant eus ho puës. Ho prenet en d'eus dioc'h an ifern dre ar priz eus ê c'hoad : dleout a rit desân età tout ar pez m'az-hoc'h : tout en-hoc'h a zo tra an Autrou-Doué ac ê heritach. Cetu a-ze eun den ac a labour ho touarou, a zo ho fermier. Petra lavarfac'h ma na zigas-fe deoc'h evit oll baeamant nemet restajou greun treud ha seac'h? Ha c'hui, pec'heur paour, a ro d'ar c'hig, d'ar bed, d'an diaoul ar greun mad, an darn vuia, al loden vella eus ho puës, ha d'an Autrou-Doué n'ho peus sonch da rei nemet al lousou, an ivre! Petra, Theotim! eun Doué maro var ar groas evit ê grouadurien, un Tad a laca ê blijadur da ober ê zemeuranç gat ê vugale, eur pastor mad pini a zo en-em gondaonet da guement a fatig evit ê zenved, eur Salver pini bemdes a en-em offr d'ê Dad var an auter evit hor bonheur, ha ne virit-ên qet carantes evit carantes? Ho pet sonch, Theotim, eus ar pez a reas an daou vissionner-hont, occupet abaoue pell amser da zigaç var an hent mad eur bobl caledet. Ho labour a yoa eb frouës, ho sarmoniou inutil. Unan anezo, resolvet da ober eun effort

divêsa, a barlant gat an oll dân inspiret desân gat ê zêl evit ho silvidigues : en eun taol eur voasien a roump en ê beultrin, quësa a ra ha mermel. He gamarad a bign er memes deis er gador-se, c'hoas rus gat goad ar merzer eus ar garantes : disques a ra ar soudanen-se c'hoas goloët a c'hoad : « Cetu amâ, emesâ d'ar bobl » pini er selaoue, cetu amâ ar goad scuillet » evidoc'h, ha c'hoas e root d'an diaoul » enéou pere a zo coustet quen qer » deomp ! » D'ar guël a guemen-se, ac o clevet ar c'homsou-se, an oll auditoret a guez d'an douar, a arros pave an ilis gat ho daëlou ac a sco var boul ho c'halon gat glac'har. Tout e renonçont d'ho disursiou, ac eur bobl a bec'heurien a deu da vesa, eur bobl a benitantet. Theotim, petra ne allan er moment-mâ disques deoc'h ar robe leun a c'hoad eus a Jesus, ho Toué ! En-em deureul a ra-fen d'ho treid, ac e lavar-fen deoc'h : cetu amà ar goad zo bet scuillet evidoc'h : ha fallout a ra deoc'hu satrifia d'an ifern eun ené coustet qer qer da Jesus-Christ ? Ma na veac'h touchet dre ar guël-se, Theotim, petra elfen da lavaret deoc'h oc'hpen ? Hoc'h ené a zo blesset marvelamant dre ar pec'het : livirit din, Theotim, m'en de-fe recevet ho corf eur bless dangerus, gortos a ra-fac'hu eun

deves bennac evit ê soigni ac ê bansi? Petra! hoc'h ené a zo blesset marvelamant dre ar pec'het, ac ec'h appellit? ac e cassit d'an derves varlec'h ar sourci d'he farea? Ma ve lamet diganeoc'h ho tanves, ha ne ra-fac'hui netra evit ho ch'aout a nêves-flam? Abym an ifern a zo digor dindân ho treid, qasi prest d'ho tevori: ho puës ne deo soutenet nemet evel gat eun neuden, ha c'hoas e livirit bemdes: varc'hoas me a chencho. Ha goût a rit-hu penaus e perissas eun tyrant eus a guear Théb? En-em ententet oat da rei desân ar maro: unan eus ê vignonet a zisoloas ar c'homplot, scriva a ra desân gant hast, lavaret a ra desân dre ar c'hommissionner lenn prestic al liser, eo qestion a draou a gonsecanç. An tyrant, dijà tomet dre ar guin, a respont: « varc'hoas, » varc'hoas an traou a gonsecanç. » Eun anter-heur goude, oa maro. Cetu enò facil eun den disqiant; mæs, ha ne d'hoc'h-u qet qen disqiant ac ên, ha disqiantoc'h? Car erfin ne d'e qet qestion evidoc'h da goll buës ar c'horf, mæs da zaoni oc'h ené. Ne qet qestion eus a un amser, mæs eus an eternite. Ha c'hoas ne chenchit qet! Ha c'hoas ec'h appellit!

2°. *Effejou malheürus eus ar binigen ap-*

pellet, esper faos da ober pinigen. Var betra ec'h-en-em dranqilis eur pec'heur en habitud eus ar viçou? Var eun amser da zont, pini ne qet desân. Me raio pinigen, eme c'hui, me a chencho. C'hui a raio pinigen! den disqiant! Evit lacât eur mignon da ober eun dra bennac ha lavaret hoc'h eus-hu jamæs desân: c'hui ho peso queus, c'hui a binço ho piziet: neus fors grit-ato, grit hardismant an dra-se. Ha c'hui, evit en-em gourachi da bêc'hi, a lavar: me a raio pinigen. Peur? ac assuret hoc'hui da non pas beza scoët gant eur maro subit? Chench a reot? Va mignon qer, mar deo bremà ho passionou qer crén, ma na ell ar remors ho arreti, ha n'eus qet a leac'h da gaout aon na grea-fent dre an habitud ha na voug-fent divesatoc'h ar c'hri eus ho coustianç? Chench a reot da heur ho maro! Neuse ho corf a vezo prestic da vervel, hoc'h ené e languiss, ho speret digourachet oll, ho ners uset, ac e songit e vezo essoc'h ober neuse ar pez ne allit qet bremà, p'eo yac'h ho corf, mad ho speret! Chench a reot a vuës var ho maro! petra! neuse e credot lavaret d'ho. Toué: me m'eus contantet va oll inclinationou vicius, squis houn eus va disursiou, an diaoul en d'eus bet va c'haërra blavessiou. C'hui,

Autrou-Doué, ho pezo ar restajou eus a eur c'horf uset dre ar viç, eus a eun ené sclabezet dre ar c'hrim. Mæs lêsit ac'hanon e repos. Varc'hoas, varc'hoas. Ha perac atao ar varc'hoas-se? Perac non pas respeti ho tignite, c'hui, c'hui crouadur Doué, breur Jesus-Christ, templ ar Speret-Santel? Yaouanc oc'h, eme c'hui, ha pet a varv yaouanc? yaouanc oc'h? Selaouit setanç ar Speret-Santel: « Viçou an den » yaouanc a gresco gantân: a yëlo betec » mel ê esqern, ha cousqet a raint gat ê » relegou er bes. » Ha cetu enò an eil effet, an terrupla effet eus ar gonversion differet en amser da zont, *dallentes ar speret caledder ar galon.*

Doué a bella dioc'h an ené, he abandon; ar sonjou mad a en-em bresant ralloc'h, an touch douç ha crén eus ar c'hraç n'en-em ro qet da santout mui, ar remorsiou memes a zo qasi mouguet; neuse, pe seurt remed a vezo da savetei an ené-se? Ar beden? Mæs ar feis en-y a zo sempleat, qasi marvet? Exempl an dûd yaouanc vertusus ha renget mad? Tec'het a rear diout-ho, caqetal a rear ho devotionou; gourdrouzou crén da guittaat an hent fall? Alies, eleac'h ober vad, e fallaont an den fall, e coleront anesân. Spont ar maro

ac-en a deuio da zivorfila ar pec'heur-se e goëlet an abym e pini emâ? Ar maro! N'he guëler nemet pell, pell diousomp. Ac oc'h-pen esperout a rear ec'h ancouna-c'haio Doué ê justiç offancet, ê droajou var an ené coupabl, ha n'en devezo sonch nemet en ê drugares. Ha caout a reor neuse ar pare e sacramant ar binigen? Mæs penaus e c'hallo ar sacramant-se parea e moment ar maro an hini ne dostea mui oud confession ebet abaoue pell amser, pe ne dostea nemet eb contrition, eb resolution vad, dre gustum ha martese dre hypocrisi? Ah! neuse eo e vez evel eur goumoullen deo o tevallât pep tra evit ar pec'heur: ne gred mui, ne sant mui qasi guiriones ebet: assoupet eo e cousq ar maro. Calet eo evel ar mean. Hini ebet a virou ar c'hraç ne all mui antreal en ê ené. Aheurtet en ê attach oud an droug, ar galon a zalc'h qer stard ountân, ma na seblant qet capabl ar guirionessiou ar re derrupla eus ar religion santel d'he diframa dioc'h ar c'housquet-ze malheürus. Mar ê d'eus graç Doué touchet ho calon o len ar pagennou-mâ, hastit buan, va mignon qer, profitit eus ar moment precius-se. Grit eun effort varnoc'h hoc'h-unan, en-em daolit da dreid Mari. Ne viot qet ar c'henta ê de-fe tennet a zor an ifern.

EXEMPL.

Sant Gregor, Pap ha Doctor eus an Ilis, el levr pevare eus ê Gollocou, a rapport eun exempl estranch, erruet èn ê amser, ha pini a dle sclaci gat ar spont eun ené e stad a bec'het marvel, eun den lubric, eul laër, eun teod fall, eun den venjançus, etc.

Eun den pinvidic, hanvet Chrysaorius, a veve abaoue pell amser en eul libertinach scandalus. Chrisaorius, eme Sant Gregor, a yoa eun ené tout-a-fæt stag oc'h an douar, a bini an oll affectionou a yoa partaget etre an avariçdet ac an debauch. E zisursiou a squisas justiç Doué: scoët oue gat eur c'hlenvet pini a nebeudou el laqeas en extremite. Mæs araoc ma oue diframet ê ené dioc'h ê gorf, dre eur bunition just a Zoué, pini a falle desân rei da santout d'ar pec'heur bras-se ê voaligner memes er bed-mâ, ê zaoulagad a zigoras en eun taol, ac e velas en dro d'ê vele eur foul a ziaoulou heüsus ha spontus da velet, pere a c'hourdrouse en treïna e beo en ifern. An den clân a oue trufuillet oll, ê oll vemprou a grenas, eur c'huësen yen a deuas var ê dal: a boan, dre ar rest a vouës sempl pini a chome c'hoas gantân, e c'hellas guervel ê vab Maxim. Maxim, va mab,

emesân en eur scrija, Maxim, va mab, d'eus buan. Va mab qeas Maxim, e pet sonch n'em-eus great did nemet vad, sicour età ac'hanon. Maxim, o clêvet ar c'hri-se, a nich da vele ê dad. Souden eo erruet an oll famill. E vean e seller a bep tû; an diaoulou ne dipt guëlet nemet gant an hini clân. An assistantet ne remerq-jont netra nemet trufuill an den coupabl. Er meas anesân, ê-unan, e lame en ê vele, e clasqe en-em guzat dioc'h ar foul derrupl-ze a ziaoulou. En-em drei a rea, e-vêr dioc'h costes an assistantet, e-vêr dioc'h costes ar voguer. Mæs partout e cave ar foul a ziaoulou arraget oc'h e boursu: erfin en-em lacaat a reas da grial qement a ma c'helle: *qarter, qarter* qen a veso var c'hoas. E creis ar c'hri-forç-se e rentas ar malheürus-se ê ené da Zoué.

PRATIQ.

Ho pet sonch, ô Theotim, penaus an Doué en d'eus promettet pardonni eur pec'heur glac'haret, n'en d'eus qet promettet an derves varc'hoas d'an hini a appell è gonversion d'a eun deves all, ha qemerit ar resolution da gaout recours dioc'h-tu d'ar gonfession, mar ho pez ar malheur da guësa en eur pec'het marvel bennac.

NAONTECVET DERVES.

POANIOU MARI O TÈC'HET EN EGYPT.

PREDICTION an den cos Simeon ne zaleas qet da vesa accomplisset : hoc'h ené, ô Mari, emesân, hoc'h ené a veso treuset gat cleze ar c'hlac'har, pe guentoc'h, Theotim, ar c'hlese er moment-se a anfonças en he c'halon a vam, ac ar vam desolet-se en dougas ato partout gant-y. Atao ha partout souffrançou oll vuës he Jesus a yoa presant d'he speret : ar guël ebqen eus ar mabic qeas-se a ramplisse he ené a c'huërder. Poqet á reac'h desân gat teneridigues, ô Guërc'hes Santel, ha qerqent poq Judas, evel eur bir lem, a dreuse ho calon. Ravisset e vese ho calon o contempli ê visach caër, ha qerqent e seblante deoc'h he guëlet muntret a daoliou, freuset dre ar gouliou, goloet a granch : pa boqe deoc'h Jesus, p'ho priatea, e santac'h ê zaouarnigou o voasca daouarn ê vam, ha qerqent e seblante deoc'h ho guëlet tachet oc'h ar groas. O c'hortos ma c'herruo an traou-se, Mari a evo eb cess eus a galiçr ar chagrin, an dribulation. A

veac'h he deus great d'an Autrou-Doué an offranç eus he mab, m'az-eo obliget da dec'het dioc'h eun tyrant cruel, Herodes, evit er preservi dioc'h e furor. Heuillomp, Theotim, Mari, Joseph ha Jesus en ho beach hir ha poanius en Egypt. Peguement ne dleas qet souffr ar galon a Vari, o velet ê mabic divin exposet da bep privation, d'an oll rigor eus an amser en desertchou seac'h-se ac epad an nosvessiou yen-se! Pebes poan ho devoue erfin o caout eul lojamant en douar estranjour-se! Herodes cruel, da Zoué a dêc'he a zirazot; mæs petra ac'h-eus songet, p'eo bet digoret da zaoulagad dre ar maro, ha pa oud parisset dirac ar memes Doué-se, aseset var ê dribunal! Peguer bras ne dle qet besa bet ar spont ac an encres eus a bersecuteur ar Mabic Jesns!

MARO.

MEDITATION.

Terrupla diun, ô Theotim, eo diun ar maro! neuse pep illusion ha pep tromplêson a ra plaç d'ar viriones. Neuse ec'h anaveser ar vanite eus a draou ar bed-mâ, an neant eus a bep tra, nemet eus ar vad. En zo fur, va mignon qer, an hini

en d'eus great a zêvri reflexion var ar maro! Pet den en d'eus chenchet a vuës dre ar sonch eus ar moment divesâ-se, eus an divêsa act-se eus ar vuës! Nac a enéou clouar, nac a bec'heurien divorfilet dre sonch ar maro; a zo eat da gresqi an dud er gouenchou ac a zo deut da vesa an habitantet heürus eus ar Barados! Eun den pinvidic, leun a speret ar bed, o vesa couëset eun deis var ar pempet chabist eus ar Genes, e pini eo parlantet eus an dûd qenta a vevas var an douar, a remercas e finisse ho buës hirr dre ar c'homsou-mâ : ac *e varvas*. Adam a vevas naoc'hant tregont vloas, ac *e varvas*. Seth a vevas 912 vloas ac *e varvas*. Erfin Mathusalem a vevas betec 969 vloas, ac *e varvas*. P'en devoue lennet ar c'homsou-mâ e serras al levr, ac e commanças da sonjal? Petra, emesân, ha pa ve ar vuës a vill vloas, he d'eus eur fin! Ha petra a chom neuse eus ar plijaduresou ac ar pinvidiguesou? Ar reflexion-se a sclêrigennas anesân qement, ma velas oll vanite, oll neant madou an douar, ma quittaas ar bed ha ma teuas da vesa eur sant en urs Sant Dominic. P'eo qen util ar sonch eus ar maro, Theotim, en-em occupomp anisy hirio. Deut ganên da eur vered. Ne raimp qet cals a hent eb

caout unan. Digoromp eun nebeut an douar, ne veler nemet esqern, breinadures ha ludu. Leveromp bremà : ar re a velan a zo bet beo evel-d'hon, ha me, eun deis, qent evit na sonjan a veso ar pez m'az-int. En-em arretomp var ar mean-bes-mâ, ha meditomp eun instant.

1°. *Ar pes a basse araoc ar maro.* Ar maro zo certen : eun arret eo prononcet a enep an oll. En traou all, ec'h all besa assuranç ha manq a assuranç : martese e c'hounesin ar proces-se, martese e savin eus ar c'hlenved-se, martese..... mæs var sujet ar maro n'eus qet a var : bevit ar regletta possubl, ho pet ar vedicinet habilla, grit usach eus ar vagadures ar yac'ha, ar re vella, ret eo mervel. Ar re gos a varv, ar re pinvidic ive; ar re ignorant a varv, ar re habil ive ; ar Verc'hes Vari a zo maro, Jesus-Christ zo maro, ha ni ive a varvo. Eun amser a deuio e pini e lavaror ac'hanon-me pini a scriv an dramâ, ac'hanò-c'hui pini el lenno : ne ousoc'h qet eun nêvesenti. An den m'an den zo maro. N'en-em fizït qet var ho yaouanqis : nebeut a dud a erru er gosni. Taolit ho taoulagad var eur foul vras a bobl ; ha guëlet a reot-hu en ho zoues cals a bennou guennet gat ar blavessiou?

Pa scoas ar maro he zaol qenta, oa pevar den var an douar : Abel a yoa ar yaouanca, ac a varvas ar c'henta.

Ar maro a zo incerten : incerten e qever ar fœçon e pini e c'herruo. Ha mervel a reot gat eun derzien geinus pé dre eur bless, er mor pe dre eul lam, gat un taol curun, pe dre apoplexi, pe dre unan all eus an accidantchou-se, pere a c'hoarves qen alies en hon amser? Ha mervel a rin-me gat eur c'hlenved pini a lamo diganen an anoudêgues, pe a lêso ganên usach va ræson? Ne ouson dare. *Ar maro zo incerten e qever al leac'h e pini e c'hoarveso.* Ha mervel a rin var an douar, em guëlc, var eur blacen publiq, en hent pe en Ilis? Ne ouson netra. *Ar maro zo incerten e qever an amser.* Peur e varvin? Ne ouzon qet. Perac non pas er mis-mâ, en nos-mâ? Ha bes e veso a ben uguent vloas? Allas! en ignori a ran. Ar pes a ouson eo eus cals a varvou subit, eus cals a dûd pere ho deves differet ho c'honversion bete neuse. Hoguen, mervel e peć'het marvel, a zo mervel e den daonet. Erfin ar pes a ouson eo penaus hon Autrou Jesus-Christ en d'eus lavaret. Me a deuio evel eul laër : ha pa ne sell-fe ar gourdrous-sé nemet oc'h eun den ebqen, pep hini a dle-fe lavaret

en eur grena : ha ne qet d'am surprenme e teuio evel-se? Eun arret eo douguet a enep an oll dûd, ha qasi den ne sonch en dra-ze!

2°. *Ar pes a accompagnuneca ar maro.* Guelit an den pinvidic ha puissant-se, guelit an den yaouanc-se, den a blijadurezou, astennet var eur guêle a varo : cetu amâ ar birou lem a dreus ê ené : an amser basseet, an hini bresant ac an hini da zont. — An amser basseet. È vuës zo passeet evel eun ure : ar plijaduresou, an henoriou, ar meuleudiou, tout zo disparisset. Ne vel mui nemet ê bec'hejou renqet evel eun arme vras en dro d'ê vele. An amser bresant. Pep tra a echapp digantân. Teureul a ra eur sell trist en dro d'ê dy, pe d'ê gambr, ê oll meubl precius, ê appartamanchou caër, ê jardinou delicius a seblant lavaret desân : hivisiqen ne veli mui ac'hanomp-ni. Pried, bugale, mignonet, mont a ra da guittat tout evit en-em ambarqi ê-unan var ar mor bras eus an eternite. Ac ar c'horf-se a bini en d'eus bet qement a sourci, da bini en d'eus great qemènt a lidou, pini en d'eus qel lardet, mont a ra d'ê guittaat ive evit ma zaï da vreïna en douar. Eun noter a zo galvet da gaout

ar moundian-se. — Autrou, petra læsit? Piou a læsit evit ho c'heritour? Amà an den clân a gommanç da lavaret en eur grena : Læsel a ran... Læsel a ran... Læsel a ran va douarou... Læsel a ran va c'hastel... Læsel a ran va mobilier... , læsel a ran va renchou... Læsel a ran va arc'hant... Læsel a ran tout..., ha petra læsit gat oc'h ené, a c'houlen Sant Augustin? Guervel a rear eur bêlec alies pa na ves mui a amser : mæs an diaoul a zo enò evit ramplissa ê fonctionou. Redoubli a ra a gourach, redoubli ê attaqou, o c'houtervad n'en d'eus mui nemet nebeut a amser. Evel m'a c'hanaves mad an andret sempl eus a galon an den-se prestic da renta ê ené, ac an tentationou dre bere en d'eus great dezân cuësa er pec'het aliessa ac essa, eo dre enò ive e teu d'en attaqi. Guir eo, ar bêlec a inspir d'an den toc'hor actou a zevotion. Mæs penaos e fell deoc'h-u e ra-fe eun den anter-varo actou dreist-natural, da bere eo qen nebeut accustumet! Ar c'hardinal devot Bellarmin a exhorte d'ar maro eun den a c'hoad huel. Er pedi a rea da ober eun act a gontrition? Petra eo an dra-se, eme an den toc'hor? Petra eo eun act a gontrition? Neuse ar c'hardinal a gommanças da explica desân an dra-se. Mæs an hini clân n'oa qet evit supporti

ar pez a lavare. N'oc'h ententan qet, emesân, læsit ac'hanon tranqil ; ne qet hemâ ar moment, emesân, d'en-em occupi eus an traou-se. Eun nebeut goude, e tremenas, o læsel var ê lerc'h mercou sclear a zaonation.

An amser da zont. Ar Roue-Prophet en d'eus exprimet deomp an amser-se e nebeut a gomzou. Cetu int amà, va mignon Theotim ! Disqen a raïnt en entraillou an douar; goude ar maro an den a zisqen en entraillou an douar, disqen a ra noas, privet a dout, pe da hirra tout goloet gat eun neubeut lienach dister, evit besa magadures ar prenvet, ha breïna : cetu enò partach ar c'horf. An ené a zo treïnet da dribunal an Autrou-Doué. Laqeat eo dindàn glese ê justiç ; cetu enò evit an ené. An oll vadou a guës etre daouarn heritourien avaricìus, pere a c'hortos a veac'h ma ve casset d'an douar ar c'horf maro, evit partagi entreso an danves. En-em arretomp eun nebeut da gontempli al loden-se ac'hanomp hon-unan, pini a garomp qement, da bini e sacrifiomp qen alies an eternite, me fell din lavaret, hor c'horf. Petra e teu da vesa pa ves separet an ené dioutân ? Yen eo, eb buës, insansibl. Ha guëlet oc'h

eus-hu jamæs eur c'horf maro? Petra oc'h eus remerqet, Théotim? Eur guinou anter-zigor, heüsus da velet, daoulagad fixet ha mouguet dindàn malvennou pere n'ho d'eus mui a vouvamant; eun tal drouglivet var bini e remerqer c'hoas eur restad eus ar c'huesen-se qer yen ac ar sclaç, pini a erru araoc an halanad divesâ: eur visach eus eul liou horrubl, divoc'h cleuset, musellou dislivet. Petra eo deuet da vesa an ear-den-se qen anad, al liou-se qer sqedus? Allas! ne chom mui ar squeud eus an traou-se: cetu enò perac e vez alies qement a boan oc'h anaout eun den maro..... Va Doué, pebes chenchamant horrubl a ra ar maro, ne lavaran qet eur bloas, eur mis, mæs memes eun instant bennac goude ma vez dispartiet an ené dioc'h ar c'horf? Na ma ten-fen dirac ho taoulagad eur c'horf maro enterret abaoue eur sisun bennac a ve? Ha c'hui a elfe souten ebquen ar guël anesân? Goude tout, va mignon qer Theotim, ne qet ar ravach effroyabl eus ar maro var ar c'horf eo a dle ober muia aon da zen ebet. Impossubl eo ampech an dra-se, ac ar pez a gonsol en eur fèçon, eo ma n'ho santer qet. Mæs sort an ené, goude ar maro a zo eun dra all; sort hiniennou a zo scrijus. Da viana e tepand diouzomp evita ar sort

malheürus eus ar re zaonet, ac evit-se ar recours d'ar Verc'hes Vari a zo eur voyen excellant.

EXEMPL.

Guillaum, Roue Bro-saos a yoa bet caqetet gat ar Roue a Franç abalamour m'oa lard. Evit en-em vengi eus ar goapères-se, e teuas è Franç, e penn un arme terrupl. Partout e laqea ar spont ac an desolation, dêvi a rea an eostou ac ar guiniennou. Mæstr eus ar guear a Vant, e laqeas e ludu Ilis an Itron-Varia. Guillaum a dostaas re oc'h an tan-goall oc'h pini e selle gat plijadur, ac a en-em santas geïnet gat ar re domder. Lacât a reas ê gass d'ar guear a Rouan. Evel ma oa erruet enò, Gilbert, escop Lisieux, ha Goutard, abbat Jumiech, a annonç desân n'en deus mui nemet eun dervesiou bennac da veva. Ar c'hêlou-se a voue evel eun taul-curun evit Guillaum, crial a rea qen er c'hlêvet dre bevar c'horn an ty. Ne qet m'en divige aon rac ar maro, var bini en doa great fea e qen alies a gombat : mæs ne oa qet evit en-em gonsoli da vervel araoc besa great pinigen, ha remorsiou ê goustianç a rea desân souffr mui evit ar poaniou cruel

eus ê glenvet. An esqibien ac an ebet pere a yoa deuet d'ê gaout, a dache da inspira desân santimanchou a fizianç e trugares Doué. Ober a reas ê gonfession ac e recevas ar viatiq santel gat santimanchou bras a regret. Rei a reas ê densoriou en heritach d'an ilisou pere en doa laqeat da zêvi er bresel divêsa, accordi a reas al liberte d'an oll brisounèrien. Ar prinç-se ne alle en-em galmi dre an oll œuvrou mad-se, ac a reas eun espeç confession publiq eus ê oll vuës. « Allas! emesân, » crena a ran er guël eus a niver a gre- » vusdet va fec'hejou. Cetu me o vont » da apparissa dirac an dribunal terrupl » a Zoué, ha ne ouson petra da ober » vit caout graç enò; car abaoue m'oan » crouadur bian, hon bet maguet er bresel, » ac em-eus scuillet cals a c'hoad. Im- » possubl eo niverri ar pec'hejou am-eus » commettet abaoue m'hon ganet, ac eus » a bere en-em velan obliget da vont da » renta cont. » Goude-se e lavaras un abrege eus ê vuës, ac eun detail eus ar fautou principal pere a rebeche dezân e goustianç, surtout abaoue m'oa deut da vesa mæstr a Vro-Saos. Neuse e parlantas evellen oud an esqibien ac ar breladet, pere a yoa en dro-desân. « Me » ho ped ac ho suppli da bedi Doué ma

» plijo gantâ accordi din pardon eus a
» guen-alies a bec'het. Me a ordren dis-
» tribui va zensoriou d'ar beorrien ha d'an
» ilisou, evit ma veso impliget e qers
» ar sænt ar pes am-eus destumet dre
» gals a injustiçou. Mæs surtout c'hui
» esqibien ac ebet, me ho ped da non
» pas ancounac'hât gat pebes teneridigues
» em-eus ho caret, ha gat pebes interest
» em-eus difennet ho caos. N'em-eus jamæs
» violet droajou an Ilis pini a zo hor
» mam. Er c'hontrol atao em-eus-y
» henoret erves va galloud. Cresqet ha
» pinvidiqeat em-eus nao Abbaty a Venac'h
» ac unan a Leaneset, pere a zo bet
» fontet en Normandi gat va zud cos:
» Oc'h pen epad ma c'houvernen ar vro,
» eus bet savet enni seitec couent goaset
» ha c'hueac'h a verc'het, e pere an Autrou-
» Doué a zo servichet gat cals a exempl
» vad. Ar re-se eo ners an Normandi,
» en-ho e tesq an Normanted combatti
» an diaoul ha viçou ar c'horf. Great, ap-
» prouvet pe brocuret em-eus tout ar
» gouenchou-se. »

D'ar yaou, navet derves a vuëngolo, Guillaum o vesa diunet etro goulou-deis, a glevas o sini ar c'hloc'h bras eus ar Gathedral; petra souner, emesân? Cloc'h

ar brevier en Ilis an Itron-Varia, a lever-jot desân. Qerqent e savas ê zaoulagad ac ê zaouarn varzu an Eê, o lavaret : « M'en-em recommand d'hon » Itron, ar Verc'hes Vari, mam Doué, » ha me he suppli d'am reconcilia dre he » fedennou santel gat ê mab qer. » O prononç ar c'homsou-se e varvas en oad a driuguent vloas, ar blaves varnuguent abaoue m'oa roue e Bro-Saos, ac an daou ac antercant abaoue m'oa duc a Normandi. Goude ê varo e voué qasi abandonnet. Pep hini a songe er pillach. Gouscoude oue casset corf ar roue d'ar guear a Gaen. Mæs obliget oüet da baëa plaç d'ê enterri. Pa falves-jot lacât ar c'horf en douar, an toull a en-em gavas re vian, an archet a grevas, ac ar c'horf crevet ive a laoscas eus c'huës insupportabl, en despet d'an traou a c'huës mad pere a zev-chot. Trista exempl eus a viser an den. (Histor an Ilis a Franç. tom 10. Berthier.)

PRATIQ.

O vont da gousqet, en-em astennit en ho quële ho tivreac'h croachet var ho peultrin, evel pa veac'h var ar varv-scuon, ha livirit ar beden-mâ d'ar Verc'hes Vari : Mari, mam a c'hraç, mam a visericord,

difennit ac'hanon a enep an droug-speret, ha da heur va maro, qemerit ac'hanon dindàn ho protection special.

UGUENVET DERVES.

POAN AR VERC'HES PA GOLLAS HON AUTROU JESUS-CHRIST D'AN OAD A ZAOUZEC VLOAS.

PEGUER calet, ô va mignon Theotim, e vez alies an Autrou-Doué en andret ar re pere a gar muia, pa fell desân ho amprou! pebes tristidigues evit ar Verc'hes Vari! pebes chal, pebes troublien, pe guentoc'h, pebes anqenn evit calon eur vam, pa glaskas, epad tri derves ha teir nosvès, ê mab Jesus partout eb ê gaout! er goulen a ra oc'h qement den a gave, eb ec'h alget lavaret disy peleac'h e voa; er guervel a rea eb cess, ha ne glêve qet ê vouës! Piou a elfe compren ar pez a souffras he c'halon neuse? Nac a songesonou afflijant a dreuse he ené evel qen alies a virou lemm! O va mab, petra oc'h deut da vesa? Ha me a ello c'hoas rei deoc'h an hanô douç a vab?

Ah! eb mar, va c'harantes evidoc'h ne doa qet ardant aoualac'h. Eb mar, n'em-eus qet respontet gat aoualac'h a fidelite d'ar graçou a bere oc'h eus carguet ho servicheres. Allas! Pegueit ne seblantas qet disy an amser vêr a dri derves!

AR VARN.

MÉDITATION.

Ar Varn! An instant-se qer consolant evit an den just ha qen terrupl evit ar pec'heur; ar Varn! e pini e commançò ac e peur-êchuo an union eternel eus an ené santel gat Jesus; ar Varn e pini e commançò ive an disparti eternel eus ar pec'heur dioc'h ê Zoué, pini ebqen a zo ar sourcen ac evel pa lavar-fen, ar c'hreis eus ar guir bonheur. Ar Varn! pebes trubuill evit an ené sortiet eus ar vuës-mâ e droug-c'hraç Doué, pa ana-veso mad an hini he d'eus collet dre ê faut, ha ne ell mui possedi! Meditomp, va mignon Theotim, an act qenta eus ar vuës all, varzo pini e c'havançomp eb cess, eb galloud en-em arreti eun instant! Consideromp pevar dra: ar Barner, ar c'hriminal, ar proces, ar setanç.

1°. *Ar Barner.* Doué eo, an Doué-se infinimant puissant, infinimant just. Enò, just e leac'h m'am beso rentet va halanad divêsa, em c'hambr, enò an dribunal va veso dresset : Jesus a barisso leun a c'hloar, a vajeste. Allas! Va zad oa, ha n'em-eus qet er c'haret, va roue oa ac em-eus-en abandonnet! En-em renqet hon e toues ê inimiet! Bez ez-oa va Doué, ac em-eus-en dispriget, en outraget! En un taol-lagat, e lacaio da bouësa var n'hon an oll beac'h eus va ingrateriou, eus va insolançou, eus va revoltchou. Pebes stad! eur preon douar, eur c'hreunen-boultren e presanç an Oll-c'halloudec! eur speret crén var ê veno, eun den yaouanc incredul, difeis, ê-unan dirac ar vajeste a Zoué! Eun den pini a veve a blijaduresou, a grimou, quement enclasqet ha meulet gat ar bed, ê-unan dirac an oll-c'halloud a Zoué! Eun ené goloët oll a bec'hejou, spontet, ac o crena dirac ar burete, ar santèles a Zoué! Peleac'h tec'het? Ac en-em daol a rin-me etre divreac'h Mari? Mæs, ha credi a rin-me en ober? Me am-eus he servichet qen nebeut ha qer fall! Me am-eus crucifiet ê mab dre va c'hrimou! Ac en-em drei a rin dioc'h costes va eal-mad? Mæs gat pe seurt fizianç? Qasi atao em-eus

ê gontristet, ac evel en heurtet diousin : an diaoul, hed va buës, a zo bet va mæstr, va roue. En deis-se scrijus, e deis ar Varn, allas! An treitour a deuio, en eun taol, da vesa va adversour ha da sevel em faç.

2°. *Ar c'hriminal.* Piou eo? An den, an den ê-unan e presanç Doué ê-unan. Pebes encres e veso neuse encres ar pec'heur! Gout a rit, va mignon Theotim, ar pez a rapport ar Scritur eus a Valthazar, ar roue impi-ze. Aseset oc'h taol eur banqet caër, en dro desân an dûd vras eus ê rouanteles ac officerien ê balæs, Balthazar a ancouac'ha eo den, sujet d'ar maro. An ourgouill en doa er rentet qer foll ha qen disqiant, ma lacaas digaç ar væssel sacr eus a dempl Jerusalem. An dûd vras eus ar rouantêles, ar roue, ar gourtisanet a souill ac a brofan ar væssel consacret dre ar religion; eva a rear betec re, venti a rear doueou an nation, doueou-arc'hant, doueou-mean. Eur joa foll a dransport oll dûd ar repas royal. En eun taol eun dourn a appariss, scriva a ra var ar vur; Balthazar er remerq; spourounet eo, crial a ra, ê visach a chench, guisca a ra liou ar maro; crena a ra var ê isili, ê oll ners a vanq

dezân. Roue bras! Petra! C'hui a grên, a c'hui carguet eus an oll henoriou sqedussa possubl da eur roue? — Ah! Ha ne velit-hu qet?..... Prinç, petra a velit? — An dourn-se pini a scriv. Ha! va mignon qer Theotim, ma crenas eur roue puissant o velet oc'h apparissa dioc'h-tu dirasân eun dourn o scriva an arret eus a justiç Doué, pebes trubuill e veso hini an den pec'heur, pa velo d'abord ê Zoué, pa rancontro d'abord ê Varner! Pas eur mignon, pas eur c'herent evit en difen: en tu-deou desân ê eal-gardien, test en ê enep, en-tu cleis an diaoul evit en accusi ac en tamal. E peleac'h ema-hoc'h, a grio neuse ar pec'heur, c'hui evit pere n'em-eus qet bet a aon da offanci Doué, e peleac'h e ma-hoc'h-u? Allas! Den n'en-em offr da barlant en ê faveur; cetu-en etre diou eternite! Mar sao ê zaoulagad, e vel ê Varner coleret a bini ar sellou a zo evintân evel ar foultr prest da guësa varnesân; m'ac'h igella ê ben, e vel an ifern o tiguêri ê abimou evit en devori. Adrên desân ema ar bed qer pell dioutàn ma ne all nac ê remercout nac en-em rei desân da glêvet; en dro desân ema an arme eus ê bec'hejou eb niver, dirazân e vel ar mor bras eus an eternite, mor pini n'en d'eus na goëlet na bord

3°. *Ar proces.* Al levr bras eus a justiç Doué a zo digor; placet eo dirac va daoulagat; varnesân e tistingan va oll bec'hejouu, pec'hejou va bugaleach, pec'hejou va yaouankis, pec'hejou eun oad avancetoc'h! An oll vad a dlien beza great, ha n'em-eus qet great! Quement a amser gollet! Qen alies all a inspirationou mad restaolet! Qen alies a exemplou mad dispriget! Qen alies a zispignou evit ar jeu, ar c'horf, ar vanite! Allas! evit besa taolet en tân, eo aoualac'h beza manqet da zouguen froues mad. Me, a lavaro din va Barner, am-eus bet naon, ha n'hoc'h eus qet roet din da zibri; sec'het am-eus bet, a n'hoc'h eus qet roet din da eva. M'ar bes condaonet an den abalamour d'an œuvrou a drugares negliget, pe doare sort er gortos evit qement a bec'hejou pere ho d'eus souillet ê deaud, ê zaoulagad, ê zaouarn, ê oll sqianchou? Pe seurt digares a glasco evit en-em excusi? Ha lavaret a raïo-ên penaus ar c'hraç a vanqe desân? Evel beuset eo bet gat ar c'hraç a Zoué; ha m'en divige falveset!.... Mæs nan, ê faot eo, ê faot ê-unan ê vrassa faot. Pec'heur malheürus, petra a zigaresot er moment terrupl-se evit en-em zifen! Ha lavaret a reot-hu oc'h eus bevet evel ar re all, evel an darn-vuia,

evel ar foul vras? Ha n'hoc'h eus-hu qet lennet en Aviel penaos an nombr bian eus an dûd a deu d'en-em savetei, penaos hent an daonation a zo franc ha ledan, ha penaos eo dreisân ez-a ar foul? Va c'haracter a voa qer viff, eme ar pec'heur, va fassionou a yoa qer crén! — Mæs, ha ret oa età ho antreteni, ho allumi? Perac non pas tèc'het dioc'h an occasion? Perac lenn al levriou fall-se, perac en-em fourra er c'hompagnunesou-se e pere e velac'h mill arves sot, ê clevac'h mill goms fall, a enep ar religion, ar veleyen, ar burete, an devotion. — An diaoul am zente, eme ar pec'heur. — Ha n'ho poac'h-u qet hoc'h eal-mad? Pini aneso ho daou hoc'h eus choaset, preferet? — Mæs, eme ar pec'heur, aon am boa da vesa caquetet. — Aon ho poa rac an dûd, ha n'ho poa qet aon rac ho Toué! Ha ret oa deoc'h gortos qen na vijac'h galvet dirasân, evit cessi d'en outragi davantach, an Doué-se, ho mad-oberour, ho tad? — Mæs erfin an droug a zo great, ac en a zo età eb remed, eme ar pec'heur? Ha ne d'eus qet eur voyen a silvidigues evit-hon e teusoriou eus a drugares va Doué? — E trugares ho Toué, pec'heur? Araoc ho maro, araoc ar varn, a la bonheur; mæs er varn, a zalec meines oc'h uanad

divêsa, mui a bardon, neuse e ma poënt ar justiç.

4°. *Ar setanç.* Evit ar re just, deut, enéou benniguet gat va zad. Evit ar re zaonet : Qit, enéou milliguet, qit pell diousign. Piou a-elfe compren an differanç etre an daou c'her-se : deut, qit. *Deut.* Da beleac'h età, ô va Doué? Gat Jesus en ê Varados. *Iit*, ha da beleac'h e zaïnt-hi ô va Salver? Gant an diaoulou en ifern. Mæs ha ne zistroor qet var ar setanç-se? Nan, jamæs. Ha ne veso-hi qet chenchet? Nan jamæs. Ne chencho qet steud er vlêven. O Doué! pe seurt setanç am beso? Malheur din-me pini a dle besa barnet, ha pini a sonch qen nebeut er varn.

EXEMPL.

Eun hermit en doa bet ar malheur da veva pell amser en eun neglijanç vras eus ê silvidigues. Cuësa a reas clân e danger da vervel, ha souden ec'h erruas en extremite. Neuse e voue ravisset a speret, ac epad eun heur dioc'h-tu e seblantas er meas anesân ê-unan. Epad ar ravissamant-se e velas ar rigor ac ar grisder just eus jujamanchou Doué. O vesa distroët en hân-ê-unan, e voue qer sæsisset eus ar pes en doa guilet, m'ac'h en-em

resolvas d'ar binigen an extraordinalla. Supplia a reas qement den a yoa presant, e toues pere oa Sant Yan Climaq, pini a rapport an exempl-mâ, m'ho supplias, a lavaran, da vont quït. Ha neuse o vesa mançonet dor ê lochic, e chomas enò epad daouzec vloas, eb parlant oc'h den, ac o veva gat dour a bara pere a zigacet desân. Aseset ec'h en-em zalc'he, medita a rea continuellemant ar pes en doa guelet, chom a re ato er memes fêçon, ê zaoulagad fixet a scuille eun diluch a zaëlou. Pa oa prest da vervel, an hermitet a anfonças ar vur pini a glose ê lochic, ac a dosteas ountân. Tout er ped-chont neuse da adressi deso eur goms vad bennac; epad pell amser e refusas, erfin e lavaras deso : « Pardonnit din, va » breudeur, ma na lavaran deoc'h nemet » eun dra : e guiriones, e guiriones, ma » c'houfe an dûd peguen effroyabl eo » jujamanchou Doué, na gred-fent jamæs » hen offansi. » Ha goude besa lavaret ar gueriou-se, e varvas, o læsel an oll religiuset all penetret oll gant a spont.

PRATIQ.

Qemerit an habitud santel da non pas mont jamæs da gousqet eb besa prest da apparissa dirac Doué. Ar voyen eo d'en-em

viret da vesa surprenet. Ne veser surprenet nemet eur vech, mœs evit eun eternite co e veser surprenet.

DERVES UNAN VARN'UGUENT.

POAN AR VERC'HES VARI E-C'HARS TREID AR GROAS.

En-em accomplissa a ra, va mignon Theotim, ar goms eus ar bêlec bras Simeon; ha cetu calon ho mam, ar Verc'hes, treuset gat ar c'hlese-se a c'hlac'har annoncet qen alies a vlavessiou araoc. O c'hui, pere a dremen, guelit a bez ez-eus eun affliction henvel oc'h hini ar Verc'hes Vari. Lavaret a rear penaos mam ar Vacchabeet a varvas qen alies a vech evel a velas eus ê bugale o vervel dindàn ê daoulagad; mæs c'hui, ô Guerc'hes Santel pet guech oc'h eus-hu anduret horror ar-maro e-c'hars ar groas-se var hini e veljoc'h ho mab o vervel. Ah! n'eus mar ebet n'ho pe-fe souffret qen alies a varo evel a scuillas Jesus a verad goad, qen alies a varo evel a boulsas a huanad var ar guële-ze a souffranç. « O » va mab, a lavarac'h neuse en affliction

» hoc'h ene, petra ho poac'h-u età-great,
» evit besa trætet en eur fèçon qer cruel!
» Petra! N'ho cuelin mui o tistrei dioc'h
» an nos da gaout ho mam, heürus da
» vesa savetet an enéou, gat an desir
» ar brassa da savetei c'hoas re all! Ne
» allin mui sec'hi ar c'huesen eus ho tal,
» pa zistro-ac'h eus ho peachou poanius!
» Ne glêvin mui eus ho qinou ar c'homsou
» celestiel-se, pere a ravisse va ené!....
» O Jesus, petra e teuin da vesa, p'am
» beso ho collet?.... O Jesus, petra ne
» allan-me besa staguet oc'h ar groas ha
» mervel ganeoc'h. » Va mignon Theotim,
ret oa oll-c'halloud eun Doué evit lamet
ar vuës digat eun Den Doué; me a gred
el lavaret, eur bursud qer bras oa necesser
evit ampech na varf che Mari gat ar
c'hlac'har var ar c'halvar. Ar pez a rentas
he merzerenti incomparabl, eo ma ne
voue qet furor ha maliç an ifern a voue
caos anisi, mæs he c'harantes ardant
evit è Doué, evit ê Mab ac evit an
dùd; ac unan eus ar poaniou cruella a
souffras Mari voue guelet an ifern o tiguêri
e-c'hars ar groas evit al laër cleis ha cais
a re all pere, daoust m'en-em sacrifie ê
Mab evit-ho, en-em brecipite gouscoude
en abimou, ac a rente inutil ar goad
divin a rede evit ho silvidigues. O Theo-

tim, deut da lavaret pegueit ez-a souffrançou Mari, nep a ello compren bete pegueit ez-ea he charantes evit ê Doué ac evit e nessa.

IFERN.

MEDITATION.

Petra a livirin-me deoc'h, ô Theotim, eus an ifern? Rapporti a rear penaus an ampereur Zenon a oue sammet eus ê balæs, epad m'oa cousqet mêso, ac e oue enterret e beo. Ar vesventi a en-em zissip; Zenon a ziun, en-em gaout a ra en eun denvaligen ar vrassa, ha ne sant qen c'huës nemet hini ar bessiou. Guervel, crial a ra; sujedi, courtisanet, mignonet, den ne respont. Neuse en ê furor e freusas ê gorf gat ê zent, ac o sqei gat ê ben var ar mean, e vrusunas ê empen ac e varvas. Mæs en ifern ne varver qet! Oh! petra ne allomp-ni clêvet unan eus ar re malheürus zo ennân o rapporti deomp ar pez zo enò, ar pez en d'eus cavet oc'h antreal er punç eternel-se! Darn eus ar re a zo cueset enò, a yoa tùd pinvidic, abandonnet d'ar plijadurésou, servichet dre gals domestiquet; n'en-em brivent eus a netra var an douar;

plijadur an daoulagad, an diouscouarn, ar c'huës, ar ginou : taol servichet magnifiq, camprou, salliou superb, guin delicat, meubl precius, compagnuneson brillant, partiou plijadur eb cess : tout an traou-se ho d'eus padet un amser bennac : mæs erfin marvet int an dûd heürus-se erves ar bed, ac er moment ma varvont, int barnet, condaonet, precipitet en ifern. O Doué! pebes chenchamant. Pebes guelvan spontus, e peleac'h ema-hon-me! Pebes demeurançheusus! Barados delicius e pini e tlien besa, e pini ne visin jamæs! Guervel a ra ê vignonet; en-em dereul en tû-mâ ac en tû-hont var ê vele a dân. Ah! eme an den daonet, ne allan mui..... Me, savet qen dilicat; nan, ne allan chom pelloc'h er flammou-mâ pere am devor. Petra eo età an ifern, ô Theotim? Petra eo an demeurançz-se eus an dûd daonet? An ifern-zo, 1°. *Eun Doué collet.* 2°. *An oll dourmanchou laqueat assambles.*

1°. *Eun Doue collet.* Ar pec'heur o sortial eus a vuës ar bed-mâ, galvet da dribunal an Autrou-Doué, en d'eus guelet oll guenet ê Grouer, en d'eus comprenet ê oll vadêles : an Eê, pini e tlie rên, a zo digoret, eun instant en d'eus consideret

peguer magnifiq eo. Allas! ret eo en-em bellaat dioc'h ar Brados, ac en-em bellaat evit biqen. Pebes coll horrubl! nac a regrejou! hi so c'huëro! Doué en doa va destinet da jouissa eus ê vonheur, ha ne deo qet falveset din. Goulen a rea va c'halon ousin, ac em-eus er refuset! Va fedi a rea d'er c'haret, ac e bet guell ganên er c'hassaat ac en outragi! Malheürus m'az-hon, collet em-eus tout, va ené, va eternite heürus, va Doué! An den daonet en ifern a en-em lanç, fallout a ra-fe en-em ziframa eus a voëlet an abimou, sevel betec ar Barados. Eun ners impar ên dalc'h tachet e leac'h eus ê dourmant. Neuse e commanç crial, yudal en eur fæçon scrijus, ac ar pez a beurgresq ê zisesper, eo ma vel penaus e Doué pep tra a zo justiç ha lealdet. O Doue, emésân c'hui a zo mad, ha me a zo bet fall ac a veso atao! C'hui a zo just, ac ho parnedigues a zo ive. Evidon-me mui a Varados, mui a vonheur, mui a repos : me a zo collet! Credi a ra guelet oc'h ar vaout eus an abimou croas ê Salver goloet oll a c'hoad. Malheürus m'az-hon! A gri c'hoas an ené daonet, goad eun Doué en d'eus redet var ar groas evit va bonheur, ha dre va faot em-eus collet tout. Va Doué a zo bet goloet a c'hou-

liou, scuillet en d'eus betec ar veraden divêsa eus ê c'hoad, maro eo evit va savetei, ac ê c'houliou ac ê c'hoad am-eus rentet inutil evit-hon!... O Barados dudius! O Jesus! N'ho cuelin età mui! Ar sonch eus ar graçou a vez recevet var an douar, ar sonch penaos oà qen eas ober ar silvidigues, a zo unan eus ar brassa poaniou eus ar re a zo en ifern. Ifern an ifernou, eme eun den devot, eo sonjal e vige bet qen eas ampech da guesa en ifern. Petra a vige bet ret evit an dra-se? Qen nebeut a dra, Distrei oc'h Doué dre eur binigen pront ha sincer, qemeret eur reglamant a vuïs cristen ac en-em habitui d'ar reglamant-se. Allas! N'em boa nemet eur guer da lavaret, nemet eur pas da ober. Me a elle lavaret da Zoué: « Pec'het em-eus » en hoc'h enep, ac a enep an Eê: » me a elle en-em daol da dreid Mari, ha n'eo qet falveset din! Parlant a reat din eus an dra-se, va fressi a reat, va c'halon am poulse var-zu qement se, va c'houstianç am angage da-ze, ha n'eo qet falveset din en ober! Ah! ma c'helgen obten eun derves bennac. Ah! ma c'helgen commanç ar gonfession, ar retret-se, ar mis-se a Vari. Mæs nan, impossubl éo, en ifern e m'a-hon, en ifern e visin; car en ifern n'eus qet a esper da vesa biqen redimet na delivret.

2°. *An ifern a zo an oll dourmanchou assambles.* Sant Paol, savet betec en huella eus an êvou, en transport eus ê admiration, a grie : nan lagad an den n'en d'eus guelet, speret an den ne ello jamæs compren netra da vesa comparachet d'ar pez a brepar Doué d'an enéou santel. Va mignon Theotim, ret eo lavaret ar memes tra eus an ifern : speret an den n'en d'eus comprenet, ê lagad n'en d'eus guelet nac ê scouarn clêvet netra da vesa comparachet gat ar pez a brepar ar justiç santel ha rigorius a Zoué da guement den a varv e stad a bec'het marvel. Laqit var ben eun den ebqen an oll boaniou pere a afflich an dûd, ha bez ho pezo eun dra henvel oc'h tourmanchou eun den daonet? Nan, va mignon Theotim, clêvet hoc'h eus martese parlant eus an tourmanchou horruppl a anduras merzerien ar Japon. Divisca a reat eur c'hristen, scuilla a reat goustadic dour bêro var ê gorf : souden ar c'hig a fraille, en-em gorrompe, ar merzer a deue e beo da vesa magadures ar prenvet, ac ar suppliç horrupl-se a bade a vechou eur mis hed-a-hed. Da eun all e tennet ivinou ê dreid ac ê zaouarn, lamet a reat ar c'hic dioc'h an oll vemprou gat machinou ouarn hir, ac an tourmant-se ne finisse nemet gat ar

vuës. Scrija a rit, Theotim, ha gouscoude ho trompl-fen, ma lavar-fen deoc'h e ve an dra-se an ifern, An Tad Lallmand a oue qemeret gat tûd hanvet *Iroqoa* en Ameriq. An dûd gouës-se a laqeas en dro desân croc'hen guës seac'h, ac a c'huësas an tân ennô. An Tad a yoa yaouanc ha crén. Resista a reas oc'h ners an tân. An Iroqoaït furoret a dennas ê zaoulagad eus ê ben, ac a antretenas glaou-tân beo en ho flaç epad seitec derves. Terrupla poan! Ha bez ez-eo tourmant an ifern? Nan, Theotim. En ifern an den daonet a zo plonget en eul lenn a dân; tân var ê c'horre, tân a zindannân, tân en dro desân, tân en ê ziabars. Ar goad a verv en ê voasiet, ar mel a verv en ê esqern. O ifern, a ret eo gortos besa er flammou evit credi ennot, evit caout aon razot? Ac ar suppliç-se a bado ato! Perissa er vech, a zo perissa evit jamæs, ya, evit jamæs. Ah! pegueit e pad ar jamæs-se! Eus a zaëlou eun den daonet, supposomp e conser-fe Doué unan bep mill bloas, pet a ranc-fet evit ramplissa ar spaç a zo etre an Eê ac an douar? Ha pa ve leun a zaëlou an oll æar pini a zo etre an Eê ac an douar, e pe boent eus an eternite e vet? Allas! ne ra-fe c'hoas nemet commanç? Cetu enò

perac ar roue David a den da gomparachi an eternite malheürus oc'h eur rod pini a gommanç da ruilla e leac'h just ma seblante finissa. Ebars er rod-se a valheur e ruill abaoue qen alies a vill bloas eur Judas, eur C'haïn, ar fals pinvidic, Lucifer; ha goude m'ho deveso ruillet enni qen alies a villion blavessiou ha canvejou evel a zo a stered er firmamant, a c'hreun sabl var bord ar mor, e commancint eur mouvamant pini n'en deveso qen fin nemet an eternite a Zoué memes, eternite eb fin ebet. Justiç eus va Doué, piou n'en deveso aon da guësa etre ho taouarn qen terrupl? O eternite, abîm eb fond, mor eb bord, guënoden a zindan-douar a bini ne oufet sortial, piou ne greno oc'h da gonsideri? Ha me a ve disqiant aoualac'h evit en-em lacât e cas da caout evit partach etoues ar re zaonet, abalamour d'ar moment a blijadur a oufe rei din eur pec'het?

EXEMPL.

Tennet eus a eul levr hanvet Comt a Valmont.

Eur pec'heur pini en doa passeet ê vuës en habitud eus ar brassa disursiou, o vesa cueset clân e danger da vervel, eur bêlec vertusus, pini a gare anesâu, a zeuas d'er guelet ac en angajas da sonjal

e silvidigues ê ené. An hini clân ne respontas netra. Bèlec an Autrou-Doué a represant desân an danger e pini e mâ, en exhorti a ra da goves. — Ya, ya, me a govessaïo, mæs divesatoc'h. — Ar bêlec animet a eur zêl santel, er press mui-oc'h-mui da goves. — Eh bian, deut var c'hoas, ha me a govessaïo. — Antronos ar bêlec a zistroas. O vesa ê-unan gat an hini clân, e ra sin ar groas ac en angach da gommanç ê gonfession. Hemâ a chom eun nebeut amser eb lavaret netra. Ac en eun taol, gat eur vouës crén ha terrupl, e prononç ar c'homsou effroyabl-mâ eus ar scritur : « Ar pec'heur a velo ac a en-em » facho. » Ac en instant e c'hanfonç en ê vele, ê c'holo ê visach ha ne lavar guér. Ar c'honfessour en disolo ac a lavar : ne de mui qestion da zifferi, mæs da goves eb dale davantach. — Ya, ya, va zad, e-me an den clân, me a govessaïo, ac e cuntunu an text effroyabl : « Ar pec'heur » a scrigno ê zent, scrijal a raïo gat an » arrach, » ha dioc'h-tu evel ar vech qenta e cus ê visach ac e c'hanfonç ê ben dindân an dillat-vele. Ar c'honfessour en disolo a nêves, ac er ped en eur vouëla da sonjal en ê gonfession. — Ya, ya, va zad, covessaomp, covessaomp, ac evit an trede guech e c'holo ê visach, ha gat

eun daoulagad henvel oc'h re eun den spourounet, ec'h en-em anfonç c'hoas muioc'h en ê vele, en eur lavaret ar c'homsou divêsa-mâ : « Desirou ar bec'heurien a » berisso gat-ho. » Ar c'honfessour chagrinet oll en disolo, mæs maro e voa.

PRATIQ.

Malheürussa sort eo hini ar bec'heurien a guntunu ho goal vuës! An ifern a vez purvuya ho fartach evel m'az-eo, a dra sur, sort ar pec'heur eus an exempl rapportet bremà souden. Va ené-me ac hi a zo e stad vad? Eternite eus an ifern, ô tra effroyabl! ma ven condaonet da bazseal eun derves, eur mis, var benneu va daoulin, pebes poan! Petra e veso'ta besa da viqen en ifern, ô va Doué!...

EIL VARN'UGUENT DERVES.

JESUS MARO, ETRE DIVREAC'H AR VERC'HES SANTEL.

Un dra drist meurbet eo evit eur vam, va mignon Theotim, guelet o vervel dindàn he daoulagad, eur mab uniq; nac a zaëlou a scuill var ar c'horf maro-se! Allas!

e silvidigues ê ené. An hini clân ne respontas netra. Bêlec an Autrou-Doué a represant desân an danger e pini e mâ, en exhorti a ra da goves. — Ya, ya, me a govessaïo, mæs divesatoc'h. — Ar bêlec animet a eur zêl santel, er press mui-oc'h-mui da goves. — Eh bian, deut var c'hoas, ha me a govessaïo. — Antronos ar bêlec a zistroas. O vesa ê-unan gat an hini clân, e ra sin ar groas ac en angach da gommanç ê gonfession. Hemâ a chom eun nebeut amser eb lavaret netra. Ac en eun taol, gat eur vouës crén ha terrupl, e prononç ar c'homsou effroyabl-mà eus ar scritur : « Ar pec'heur a velo ac a en-em » facho. » Ac en instant e c'hanfonç en ê vele, ê c'holo ê visach ha ne lavar guér. Ar c'honfessour en disolo ac a lavar : ne de mui qestion da zifferi, mæs da goves eb dale davantach. — Ya, ya, va zad, e-me an den clân, me a govessaïo, ac e cuntunu an text effroyabl : « Ar pec'heur » a scrigno ê zent, scrijal a raïo gat an » arrach, » ha dioc'h-tú evel ar vech qenta e cus ê visach ac e c'hanfonç ê ben dindàn an dillat-vele. Ar c'honfessour en disolo a nêves, ac er ped en eur vouëla da sonjal en ê gonfession. — Ya, ya, va zad, covessaomp, covessaomp, ac evit an trede guech e c'holo ê visach, ha gat

eun daoulagad henvel oc'h re eun den spourounet, ec'h en-em anfonç c'hoas muioc'h en ê vele, en eur lavaret ar c'homsou divêsa-mâ : « Desirou ar bec'heurien a » berisso gat-ho. » Ar c'honfessour chagrinet oll en disolo, mæs maro e voa.

PRATIQ.

Malheürussa sort eo hini ar bec'heurien a guntunu ho goal vuës! An ifern a vez purvuya ho fartach evel m'az-eo, a dra sur, sort ar pec'heur eus an exempl rapportet bremà souden. Va ené-me ac hi a zo e stad vad? Eternite eus an ifern, ô tra effroyabl! ma ven condaonet da bazseal eun derves, eur mis, var benneu va daoulin, pebes poan! Petra e veso'ta besa da viqen en ifern, ô va Doué!...

EIL VARN'UGUENT DERVES.

JESUS MARO, ETRE DIVREAC'H AR VERC'HES SANTEL.

Un dra drist meurbet eo evit eur vam, va mignon Theotim, guelet o verve dindàn he daoulagad, eur mab uniq; nac a zaëlou a scuill var ar c'horf maro-se! Allas!

peguer glac'harussoc'h e tleas besa c'hoas evit ar Verc'hès Vari ar moment-se e pini e tisqenjot etre! è divreac'h ar c'horf eus ê Mab Jesus! Pec'heur, tosta, laca da zourn var ar c'horf-se, yen eo! Guel ar memprou-se sounnet dre ar maro. Ac anaout a-res-te da Zoué? Da bec'het eo en d'eus great desân mervel. — Guel an daëlou-se a bere Mari a c'holo bisach ê muia-caret; clêo clemou ar vam dener-se.... Pec'het cruel, emisi, lamet ec'h-eus diganen va Jesus, va c'harantes. Va mab zo maro, ac ê c'hoad ne arreto quet da ravach! O bugale an dùd, bete peur ho peso-hu ho calon qer pounner dre ho pec'hejou? Bete peur e veso qen indifferant evit ê Doué? Petra! ho Toué n'en deveso qet varnoc'h qement a bouvoar ac eur bassion vesus, ar vesventi, ar venjanç, al lubricite! Ah! ha ne velit-hu qet e redit d'ho malheur? Allas! va mignon Theotim, ne deo nemet re vouir penaos o redec var-lerc'h an disursion, ec'h en-em brecipitomp en eun abîm a valheuriou ac en eun abîm eb fond. Dre ar pec'het e collomp Jesus, ac er c'hollomp evit biqen. Mari, eb mar ebet, a oue evel plounget en eur mor a dristidiguez, pa velas ê Mab maro. N'er chollac'h, ô Guerc'hes sacr, nemet evit eun instant bennac; souden e tlie sortial

eus ar bez, treac'h d'ar maro ha d'an ifern. Mæs an den maro e stad a bec'het marvel, a goll Jesus, a goll tout o coll Jesus, non pas evit eur pennat, mæs evit eur jamæs. An ifern ebqen a chom gantân; an ifern! terrupla guiriones! Goulen a ra va oll reflexionou pe-guir e rancan besa sant, pe daonet. Ah! va mignon qer Theotim, meditit mad ar viriones-se, meditit-y e-c'hars treid ho Crucifi. Ra zeuio guel a un Doué maro evit savetei oc'h ené da ober deoc'h dont adren evit non pas cuesa en abîmou.

DEVOTION D'AR GRUCIFI.

MEDITATION.

Ar groas, va mignon Theotim, a zo evit an ené cristen pini he c'honsider gat daoulagad eur feis crén ha beo, ar pez a ell da velet a vrassa, a gapapla d'he instrui ha d'he c'honsoli. Ar groas a zo ar gador divar gourre pini eun Doué a instru tout ar bed, ar scol e pini eo en-em formet an oll sænt, e pini ho d'eus puncet ar furnes pini a ra ar sænt. Abostol ar Gentilet, Sant Paul, a en-em c'hlorifie da gaout eun desçadures ebqen, anoudègues ar Grucifi. Sant Bernard ne falle desàn, ne zesire nemet Jesus crucifiet. E-c'hars

treid ar groas e cave Sant Bonavantur an douçder-se en ê santimanchou, ar sclêrigemmou-se qer pur, ar gouessiêgues-se qer bras pere a estone an doctor angelic ê-unan. Ya, an hini en d'eus studiet mad ar Grucifii, n'en d'eus mui netra da zesqi, goût a ra tout. Nac a guentelliou parfæt ac huel a zo en effet merqet deomp gat goad hor Salver er Grucifii, el levr admirabl-se, abrege eus an Aviel. Ar Grucifi a ro deomd da anaout justiç Doué, hon angach da garet Jesus. Bez ez-eo evidomp ar sourcen eus an instructionou ar re vella, eus ar c'honsolationou deliciussa.

1° *Ar Grucifi a ra deomp anaout justiç Doué.* Evit compren ar justiç terrupl-se, ya mignon Theotim, ne d'eo mui red ho cass a speret da zorojou an ifern, na disqen e beo en abimou-se e pere e têver en eun tân pini ne vougo jamæs. Chomit e-c'hars treid ho Crucifi, selaouit anesân, parlant a ra evel eur predicator eus an Eê : parlant a raïo ouzoc'h gat mui a eloquanç evit na ra ar flammou-pere a zêv an dûd daonet. Petra a velan e demeuranç ar re-mà? Pec'heurien caledet, tûd ingrat, bet insansibl da oll graçou Doué, tûd guechall revoltet publicamant a enep ho mæstr souveren, ac ho d'eus perseveret en ho

revolt betec ar maro. Ha petra a ellan da gaout a extraordinal e suppliç an dùd daonet, pa gonsideran ar punitionou roët d'ar re vechant gat an dùd a justic amà var an douar? Martese oc'h-pen eur vech hoc'h eus scrijet o lenn pe o clèvet an tourmanchou horruql en devoue da anduri muntrer Guillaum, prinç a Oranj : ê gorf a oue freuset gat ivinou ouarn, neuse ec'h anfonchot en ê gorf poëntennou lem Erfin laqeat oue da rosta a-zioud eun tân pini en dève a nebeudou, ac er moment m'azea da vervel, goude ma oue dêvet, ê zourn gat eun ouarn rus, oue staguet ountân pevar loan pere a chache var ê vempron ac ho distagas. Ar malheürus-se a yoa en-em rentet coupabl a eur c'hrim bras, guir eo; mæs goude tout, n'en doa attaqet nemet eun den sujet d'ar maro. Ar pec'heur a en-em guemer oc'h roue an Eê, en-em sevel a ra a enep Doué memes, ac ar c'hrouadur deuet da vesa muntrer un Doué, a aneantis qement a ma c'hell Crouer an Eê ac an douar. Aoualac'h-eo; ha neuse an ifern n'en d'eus netra a guement am eston-fe. Mæs pa daolan va daoulagad var eur Crucifii, oh! peguen terrupl e seblant din justiç va Doué! Peguer scrijus eo! Petra velan var ar potanç mesus se? Ac eur c'hriminal eo leun a dorfæjou?

Nan, Theotim, ar vertus, ar santêles, an hini a zo just, santel dre excellanç, Jesus. Piou a velan var ar Grucifi? Eun den, eun esclav? Nan, Theotim, ho Toué eo ha va Doué-me, ar Mab uniq eus an Tad Eternel, an objet necesser eus ê gomplæsançou ac eus ê garantes. Gouscoude, abalamour m'eo en-em garguet eus hor pec'hejou, ha m'en d'eus an apparanç a bec'het, ê Dad a zo deuet da vesa evintân eur barner didruës; er sqeï a ra eb espern ebet. Tostait, Theotim, ne squizit qet o consideri an Den a boaniou, Jesus crucifiet; considerit ar penn-se curunet a spern, ar giñou-se distrempet a vestl ac a vinægr, an daoulagad-se mougnet ha beuset er goad, ar memprou-se freuset oll, an treid, an daouarn-se treuset a dachou, erfin tout ar c'horf-se distronqet, bronduet, goloet a c'houliou. Cetu a-se, va mignon Theotim, ar satisfaction estonabl exiget gat justiç Doué evit hor pec'hejou. Ya, ar sonch eus an ifern a dle nebeutoc'h sponta ar pec'heur, evit na dle eur Grucifi. Car erfin m'ar d'eo Jesus, henvel dre ê santêles oc'h eur c'hoad glas, trætet gat qement a rigol, an den pini dre ê grimou a zo en-em rentet henvel oc'h coat seac'h, ac en a veso espernet? Ma na gav ar santêles, an Den-

Doué, espern na teneridigues ebet en eun Tad, pini en d'eus evitân eur garantes infinit, ô den, ô criminal m'az-hoc'h, pebes sujet n'hoc'h eus-hu qet da grena? O Theotim, ha credi a reot-hu c'lroas, outragi eur vajeste qen terrupl, ac en-em exposi da daoliou justiç Doué? ar justiç-se qen effroyabl?

2°. *Ar groas a zesq deomp caret Jesus.* Eb douetanç eo util ha mad douja an Autrou-Doué; mæs doujanç Doué ne deo nemet commançamant ar furnes. Ar pez a rent eur c'hristen parfæt, eo carantes Doué. Doué a zo carantes; fallout a ra desân besa caret, ha petra a zo guelloc'h eguet eur Grucifi evit touch ha gounit va c'halon? Eun tad santel, o consideri hor Salver maillurct ac astennet var eun nebeut colo, a lavar : pebes mouës puissant er c'hraou ac er memprouigou qer sempl eus ar Mabic Jesus! En zo touchet va c'halon dre ê zaëlou ac ê huanadou! Ah! va mignon qer Theotim, peguement eloqantoc'h ne de qet evit ar galon gristen an imach eus a Jesus crucifiet! È zaëlou, ê huanadou, ê c'houliou, pep berad eus ê c'hoad, tout er Grucifi a gri ousomp : carit, carit Jesus. Jesus er Grucifi ne de mui un Doué pini e creis al luc'het ac ar gurun, a ro

ê ursou evel eur mæstr, ac a gommand din ê garet. En eur Grucifi, e velan un Doué, evel dre re a garantes ac oc'h pris ê oll c'hoad, deuet da vesa va Zad ha va Salver; ê zivreac'h a zo astennet evit va zenna varzu ennân, ê ben a zo stouet evit offr din ar poq a beoc'h, ê galon a zo digor evit va receo, eus a bep unan eus ê c'houliou e sorti eur vouës leun a zouçder : va mab, emisi, va mab, car ac'hanon, ha me a caro, ro din da galon, a me roïo did va hini. Ah! hi ho doa meditet Jesus var ar groas, an enéou fervant-se pere a c'houlenne chom eb jamæs mervel, evit na ceschent jamæs da souffr dre garantes; eur Santes Theresa a repete eb cess : « Pe souffr, pe vervel. » Eur Sant Frances a Assiss a gavet alies o c'hlepia ê Grucifi gat ê zaëlou, ac o crial er meas anesân ê-unan : ar garantes (Doué) ne qet caret! Evidomp-ni, Theotim, caromp ar garantes-se dispriget ac outraget. Leveromp alies : « Jamæs » aoualac'h a garantes evit eun Doué infi- » nimant carantesus ac infinimant din da » vesa caret. »

3°. *Ar Grucifi hon instru ac hor c'honsol.* Hi zo puissant var va c'halon ar vouës a Jesus crucifiet. *An hini maro a barlant c'hoas*;

eme ar mæstr divin, divar gourre ê vele a boaniou. Selaouit ar c'homsou a viriones ac a vuës pere a zisqen divar ê vusellou. Pini eo ar sarmouuer a ra qement a effet var ar galon, a ro da danva d'an ené qement a blijadur evel a ra ar Grucifi, pa zigass en hor memor an heürusdet-mâ eus a bere e parlant an Aviel. « Heürus » ar beaurien, heürus ar re n'ho d'eus qet » ho c'honsolation var an douar, heürus » ar re a vouel? Ar grucifi a lavar deomp: » souffr a rit, ha me ive am-eus souffret: » mæs qemerit courach, me ho cuelo, » ha c'hui am guelo a nêves; neuse ec'h » en-em rejouissot, ha den ne allo lamet » diganeoc'h ho choa. » Piou en eur fèçon qér strufuillus evel ar Grucifi, a daol ar mallossiou-mâ: « Malheur deoc'hu, tûd » pinvidic eus ar bed-mâ, malheur deoc'hu » pere a danva oll blijaduresou an douar! » Bez e ma-hoc'h en deliçou ac ho Toué a » zo curunet a spern; mæs souden ar » madou-se a echappo diganeoc'h, diuna a » reot eus ho cousq marvel: ac ho taouarn » goullo a œuvrou mad, n'ho deveso ne- » met pec'hejou da bresanti d'ar barner » souveren. Ya, Theotim, ra davo an oll doctoret, ra davo an oll grouadurien, ra barlanto Jesus ebqen, Jesus crucifiet, oud ho calon ac ho speret! Ar souch eus

ho pec'hejou ac-en a ra deoc'h aon, ac-en ho troubl? Interrogit ho Crucifi, eur vouës secret a lavaro deoc'h : « Bezit tranqil, » va mab, taolit em goad oc'h oll grimou, » ha me ho effaço. » Er c'hontrol, ha ne rit-hu van ebet evit guelet ho faotou? Interrogit ho Crucifi, ac eur vouës interieur ho rebecho deoc'h, ho c'humilio ac ho toucho. « Ho pec'hejou, eme Jesus er Crucifi, » ho pec'hejou a zo coustet din va oll » goad, ha n'ho d'eus qet c'hoas coustet » deoc'h-u eur berad daëlou? Va goad en » d'eus brusunet dorojou an ifern, ha n'en » d'eus qet c'hoas brusunet ar galedder » eus ho calon! » En amser an dentation, ho Crucifi a grio ousoc'h : « Antreit dre » ar gouli eus va c'hostes, en-em gusit » em ç'halon, enò e viot en assuranç. » E-chars treid ar groas, ec'h en-em gourrachot pa viot lach, ac e leverrot deoc'h oc'h-unan : « Un infirmite vian am arret, » eur gontrolies dister am digourach neat, » eun nebeut inouamant am accabl, a ra » din sellet var va lerc'h ; mæs, ha me am- » eus evel va Doué, resistet betec scuilla » va goad? Ha c'hui a zo e poan speret? Aa Crucifi a zisqueso deoc'h e pe fèçon e bet trætet ho Salver : soutenet, courachet adarre dre ar sonch eus ar pez en d'eus lavaret Jesus en Aviel : an disqib

(ar c'hristen) ac-en a zo huelloc'h evit ar mæstr (Jesus)? Cetu enò ar goms pini a rentas ar gourach guechall d'a eur vam affliget. Melanii a vouële da eur pried pini he doa collet ha pini a gare cals : evit bar a valheur, e coll ive ê mab uniq. D'abord ê c'hourac'h a deuas da vralla dre an daou daol terrupl-ze. Mæs souden e tistroas enni he-unan : « Va Jesus, va mæstr, » emisi, o poqet d'ê C'hrucifi, torret oc'h » eus va oll chadennou, netrà ne stag mui » va c'halon oc'h an douar igel-mâ ; ne » garin mui nemedoc'h ebqen, ô Jesus » crucifiet : ra viot benniguet da jamæs! » Ya, Theotim, el labouriou, en droug-c'hraçou, en humiliationou, ar poaniou-speret ha poaniou all, partout ac ato, ho Crucifi ho consolo. Er guël eus ho crucifi e leverrot gat joa : « O va Doué! ho » polontes bezet great. » Pa en-em bresanto ar maro gat he oll horror, er moment-se terrupl e pini pep tra ho tilæso, e pini ho qerent ho-unan a veso forcet doc'h abandonni, Jesus crucifiet a veso ho tivêsa mignon, ên ebqen n'ho quittaïo qet. Heürus neuse, ah! mil guech heürus an hini en deveso henoret ar groas! Evidoc'h-u, Theotim, carit-y ar groas-se, ra vezo eur c'hloar evidoc'h caout en ho ty, en ho campr, var ho quële, var ho peultrin, imach ho

Salver crucifiet, ajoutit disi imach ê Vam santel Mari. Pell diousoc'h ar malheur da ober evel cristenien lach pere ho d'eus méz da gaout eur Grucifi, imach ar Verc'hes, pe an dûd difeis pere a sell out-ho eb interest, eb na van na seblant, pe martese gat disprijanç : mæs qentoc'h, ô va mignon qer, livirit gat an abostol bras : « Doné ra » viro e teu-fen jamæs d'en-em c'hlorifia » e netra all nemet e croas va Salver » Jesus-Christ. »

EXEMPL.

An den yaouanc Charles Clarantin, ganet e Royi, a yoa squër ê gamaradet e scolach ar guear a Amien, ac unan eus ar memprou fervanta ha devota eus a gongregation ar Verc'hes. Seblantout a rea besa yac'h ha dispos, pa oue en eun taol attaquet gat eur boan gostes ha poaniou all partout, mercou ordinal pere a zisques ezear da ober eur c'hlenved a zoare. N'en-em dromplas qet var ê stad; qerqent e c'houlennas ac e recevas ê sacramanchou diveza gat eun devotion gaër ha tener. En eur moment e pini e seblante souffr davantach, ê gonfessour a dosta ountân evit ê gourachi ha souten ê batiantet, ac a c'houlennas ountân penaos en-em gave. « Va zad, a respontas Charles, o lacat

» he zaou zourn var ê beultrin, evit ar » c'horf en avouan deoc'h e souffran » cals; mæs va ene a zo leun a gonso- » lation. » Ar bêlec a bresant desân ar Grucifi: er c'hemeret a reas, ac o poqet desân gat transport, e lavaras meur a veac'h: « Va c'harantes a zo crucifiet, » ha me zo beo c'hoas! Souden d'ar santimanchou eus an ardanta carantes e c'hajout ar santimanchou eus ar vifa fizianç: « Piou a gredo, emesân o sevel ar Grucifi » en ear, ac oc'h e voasca var ê galon, » piou a gredo va attaqi? Piou a gredo » va c'hombatti? » Ha neuse o placi ar Groas dirac ê zaoulagad, e lavare: « Cetu » a-ze va sabren; cetu a-ze va armou, » va diffennourien, er groas-se e-ma va » oll sicour. Enni e lacan va oll fizianç. » Pa santas n'en doa qet pell mui da veva, ec'h astennas ê zivreac'h e croas, evit mervel en eur fêçon bennac evel ê Salver. Goude besa chomet eur pennat eb parlant, e testumas ê oll ners evit qemeret ê Grucifi, e savas ê zaoulagad varzu an Eê en eur lavaret: « Va zad, me laca » va ene etre ho taouarn. » En eur êchai ar guer-se, e tremenas. (Ar maro heürus-se a erruas er bloas 1652.)

PRATIQ.

Bemnos en-em laqit d'an daoulin dirac eur Grucifi ha grit deoc'h oc'h-unan an diou guestion-mâ : « Va ene he d'eus coustet goad » eun Doué, petra am-eus great hirio evit » he savetei? – Jesus en d'eus va c'haret » betec rei ê vues evidon : va c'halon ac-hi » a lavar din er c'haran? »

TREDE DERVES VARN'UGUENT.

JOA AR VERC'HES VARI E RESURRECTION HOR SALVER.

Cetu amà an derves en d'eus Doué great. Evel-se eo, Theotim, ec'h annonç an Ilis d'ê oll bugale an deis eus a Resurrection Jesus, ê fried divin. Ne ma qet eb gousout penaus Doué, o vesa ar Roue immortel eus an oll amserio, en d'eus great an oll dervesiou, à bere eo composet buëz ar bed-mâ; mæs fallout a ra disi lavaret penaus an derves e pini an hini en d'eus hon delivret oll, a zo sortiet victorius eus ar bez, a zo ê zerves dreist ar re all tout, eun derves pini en

d'eus great evit ê c'hloar p'e guir, o quemeret ar vuëz nêves-se, e triomph er memes amser ac eus ar maro ac eus an ifern. Ha ne ellomp-ni qet lavaret, ô Guerc'hes, penaus ar Sul-Fasq a zo ive an derves en d'eus great Doué evit consoli ho calon? Just oa e sant-che ar galon-se qen alies beuset en eur mor a c'hu"rder, just oa e sant-che eur joa proportionet d'an niver bras eus he foaniou. Ha peur eo he devoue ho calon qement a joa! Er moment e pini ho mab a en-em zisquezas deoc'h en oll eclat eus ê resurrection, ha pa adressas deoc'h ar c'homsou-mâ eus ar scritur: *Saoit, va mignones, deuit : ar goan a zo passeet, amser va souffrançou a zo tremenet. Hastit buan, amser ar glao ac ar frim a zo disparisset, e ma dijà pell meurbet diousin. Pers oc'h-eus qemeret em poaniou, qemerit ive pers em joa ac em zriomph.* Ha ni ive, ô Rouanes ar Verzerrien, a lavar deoc'h: en-em rejouissit, tridit gat ar joa, abalamour m'eo ressuscitet, erves m'en doa el lavaret, Jesus, an hini oc'h eus meritet douguen en oc'h entraillou chast. Va mignon Theotim; eur resurrection all a zo evit ar Verc'hes eur sujet vras a levenes, hor resurrection spirituel. Ya, ar pes a rejouiss calon ar vam dener-se,

eo guelet eur pec'heur sortiet eus a varo ar pec'het. Mæs netra ne d'e capaoloc'h da ober deomp desirout ar resurrection-se eus hon enéou, d'he renta padus evit jamæs, eguet na d'eo consideri madelesou an Autrou-Doué.

TRUGARES AN AUTROU DOUE EN ANDRET AR PEC'HEUR.

MEDITATION.

Betec bremà, Theotim, n'em-eus qasi parlantet deoc'h nemet a virionessiou terrupl; laqeat em-eus dirac ho taoulagat ar pez he d'eus ar religion a gapapla da inspira eur spont santel ac util; ar pec'het, ar maro, ar varn ac an ifern. Ar guirionessiou-se ho d'eus sur pe-a-dra da dàol an droublien ac ar spont en hon énéou, m'ar conservont c'hoas eun nebeut bennac a feis; ha malheur d'an ené ne d'ê qet remuet dre ar guirionessiou-se qer bras! an ené-se ne qet ebqen morgousqet, mæs maro. Gouscoude an doujanç-Doué-se qer profitabl ne d'éo nemet ar gommançamant eus ar furnes, ne qet aoualac'h, ret eo ajouti disi carantes Doué. Evit he excita en ho calon, ez-an da barlant deoc'h eus a drugares an Autrou-Doué,

an hini eus ê berfectionou, a hini ec'h en-em c'hlorifi ar muia, an hini a ra evel al loden necesserra anesân : car, eme Sant Leon, natur Doué a zo besa madelesus, ni eo a forç anesân da vesa just ha rigorius. An drugares divin-se a en-em zisques bemdes en andret ar pec'heur. Teneridiguez an Tad mad-se a zo evit ar mab prodig distro't var an hent mad, evit ar Vadalen glac'haret, evit Per o vouela an abandon, an diansao en doa great eus ê vestr, evit al laër pini, n'oa qet pell, er blaspheme, mæs pini bremà a deu da implori ê vadelesou; ac an nombr bras, ar c'hrevusdet eus hor pec'hejou, pell dioc'h besa eun opposition d'an drugares-se eus hon Doué, ne servichont nemet d'he huellaat a d'he c'hresqi c'hoas en hon andret. En-em arretomp, va mignon qer Theotim, var ar berfection-se a Zoué qen dìn eus hor c'harantes, qer consolant evidomp, ha meditomp e pe fêçon ec'h implich Doué anisi en hon andret.

1°. *Ar pec'heur a bella dioc'h Doué, ha Doué er galv adarre varzu ennân.* P'oc'h eus pec'het, va mignon Theotim, Doué a elle lamet diganeoc'h ar vu z, evel m'en d'eus great da guen alies a re all; ha memes qement tra a zo, indignet da vesa e servich

eun den adversour ê grouer, a c'houlenne digat Doué, en eur fèçon bennac, ar bermission da vengi ê c'hloar. Mæs Doué, petra en d'eus great? Ê vadêles a arret an traou crouet; evel guechall David a zifenne oc'h ê droupou touch e nep fèçon oc'h Absalon revoltet oc'h e dad, er memes tra an Autrou Doué, p'oac'h revoltet ountân dre ho pec'het, en d'eus difennet ive oc'h ar grouadurien touch ouzoc'h, ac en d'eus ho conservet. P'oc'h eus offanset ho Toué, ho Toué, Theotim, a gontinu d'ho carga a vadoberou, gat teneridigues ho calve evel un tad pini en d'eus collet ê grouadur, evel ma c'halve guechall Adam : « Adam, » Adam, emesân, e peleac'h e-ma-oud? » Va c'hrouadur, petra oud deuent da vesa? » Clêvet a res-te va mouës? Petra m'eus » great did evit va abandonni, va chasseal » eus da galon? Ha cavet ec'h eus-te » guelloc'h mæstr, tenerroc'h tad? » Ya, ené cristen, da Zoué a laca tout en usach evit da c'hervel a nêves varzu ennân. D'abord e laca, evel en despet did, eun droublien da sevel en da galon. Ar remors eo a implich da Zoué evit da bicat ha da ziuna e goëlet an abim eus ar pec'het. Goude-se e sclêrigen ac'hanot en eun taol ac'e ro sclear did da anaout ar c'hre-

vusdet eus da faot, an danger terrupl eus ar stad e pini e-ma-oud, an neant eus ar blijadur pini a zo passeet qer buan, c'huerder eur regret pini a veso eternel ma na chenches. En ho pec'het, Theotim, Doué a zigass en ho memor ar bonheur a saourac'h araoc m'ho poa ên offanset, ac ar promessaou ho poa great desân. Evit touch ho calon, Doué ne c'hortos qet e ra-fac'h ar pas qenta varzu ennân, dont a ra d'ho rancountr, ne refus qet memes deoc'h an hanô douç a vab : » Va mab, emesân, ro din da galon. » Petra sonch-fac'h eus eur barner pini a gouvi-fe eur c'hriminal da receo ê c'hraç ac ê liberte? Petra da sonjal eus eun den coupabl pini a refus-fe ê bardon! Ar barner-se eo Doué. An den coupabl-se eo ar pec'heur obstinet.

2°. *Ar pec'heur bousar d'ar vouës a Zoué, a deac'h diount-hân evit en evita, ha Doué a bourchu anesân evit er savetei.* Bemdes Doué a renêves, evit an enéou e stad a bec'het ar pes en d'eus great, eun nebeut blavessiou araoc ar revolution, evit eur Protestant eus ar guear a Lyon. Ar Protestant-se a rancountras eur bêlec pini a gasse ar gommunion santel da eun den clân. Fachet d'er besa rancontret, ar Protestant a deac'h

eus an eil ru en eben. Tra eston! Ar bêlec en heuill pas oc'h pas, o vesa n'en doa qent hent da vont d'an ty m'oa galvet. Ar Protestant n'en-em bossed mui. Antreal a ra dre an or guenta a gav, pignat a ra d'an estach huella, ha just er gambr m'edo an hini clân. En eun taol-count e vel en dro desân an dud a yoa oc'h-heul ar Sacramant Santel. Cetu-en forcet da chom, eb galloud tec'het. En instant-se graç Doué a douch anesân, er press en ê galon. « Petra emesân, me a deac'h » dioc'h Doué, pini am pourchu! Nan, » va Autrou, emesân, ne fell qet din » resista. Me a ra deoc'h an hommach » eus va feis; me a gred, renonç a ran » a vremâ da bep error, me a veso fidel » deoc'h bete'r maro. » Ha ne qet evel-se; ô pec'heur reuseudic, e pourchu Doué ac'hanoc'h evit ho savetei En-em gaout a ra ganeoc'h pa bassiit, n'eus forç e pe dû e troit ac e tistroit, partout oc'h heuill epad m'oc'h dianqet. Ac erruout a ra ganeoc'h eun droug-c'hraç bennac? Qerqent Doué a en-em gav en ho qever. Qea, va c'hrouadur, emesân, ar sourcen eus da oll boaniou a zo en da greis, bes'e visi malheürus epad ma tec'hi diousin. Ha coueset oc'h en eur c'hlenvet bennac? Cetu dioc'h-tu ho Toué e qichen oc'h

oriller. Allas! va c'hrouadur, emesàn, da ené a zo en eur stad cals tristoc'h evit da gorf. Ha mont a rit da guemeret ho repos? Ho Toué adarre a zo enò evit lavaret deoc'h: Va mab, da ené ac-y a zo e peoc'h? Da galon ac-y a zo contant? Ma varfes en nos-mâ, ez-a-fes eus da vele er bez, eus ar bez en ifern. Ah! distro, distro ousin, evit c'hoas eo poënt. Ne baoues, an Doué-se a vadêles, d'ho couvia da chench a vuës, el leac'h memes ma sonch deoc'h besa ar pella ac ar muia en abri dioc'h ar poursu a ell da ober deoc'h, betec e creis ar plijaduresou-se e pere e clasqit beusi ho remors. En-em gaout a reot chagrinet, goulen a raor ousoc'h perac, ha ne ellot lavaret ar ræson a ze. Ho calon a zo en digout, eb e c'houfac'h perac: ho taoulagad a veso o sellet amà ac aont, eb gout oc'h petra; ho speret a veso occupet bras, eb e c'houfac'h a betra. En dra-se ne vellot nemet unan eus ar momenchou-se a velconi qen ordinal da dùd ar bed, ha me a vèlo enò trugares ho Toué pini ho tic'hout dioc'h pep tra, evit ho tistrei d'ar guir vad. Autrou Doué, petra eo età an den, evit ma prischac'h en-em occupi evel se anesân? Pebes patiantet en hon Doué! Mæs pebes insolanç en den!

Pebes combat, pebes gourin incomprenabl etre madêles Doué ac ingrateri an den, ingrateri obstinet.

3°. *Ar pec'heur a bersecut Doué, ha Doué a en-em efforç da ober ê vonheur oc'h en tenna dioc'h an tfern.* Meditit, va mignon Theotim, an exempl zo amà varlerc'h, e pini e vellot bete pegueit ec'h ell mont madêles eun tad, ac e pini ive e cafot eun ide eus a drugares Doué e qever ar pec'heur. Eun tad vertusus n'en doa ancounac'heat netra evit sevel ac instrui ê vab e guir gristen; mæs an natur fall ac ar passionou foll eus an den yaouanc malheürus-se a rentas inutil oll souciou ê dad. Eus an eil disurs d'eguile, e teuas betec etoufi pep santimant natural. An desir eus an danves, eus al libertinach, ar c'hoant da vesa mæstr, a reas dezân qemeret an dessin horrubl da rei ar maro d'an hini a bini e tlie ober ar bonheur. Fixa a ra ar moment, e pini e tle executi ar muntr trubuillus-se. He dad a glêo ar pez en d'eus songet ober. Dissimuli a ra, laouennoc'h oc'h appariss memes evit na vese ordinalamant, ac evit ober eun effort divêsa, e propos d'ê vab eur bourmenaden var ar meas. Ar mab barbar n'en-em bossed qet gat ar

joa en d'eus da gaout eur voyen qen eas da gommetti an torfæt en d'eus songet. È dad er c'hass a nebeudou betec eun andret distro ha larc ræsonabl en eur forest. Neuse en arret dioc'h-tû ac e lavar desân : « Va mab, me ho car, me anaves ho » tessin ; me a fell din rei deoc'h eur » merq divêsa eus va zeneridigues : ni zo » amà hon-unan, n'eus test ebet ; ho crim » ne qet anaveset : cetu ase va feultrin, » va mab, cetu ase eur c'hleze, scoit : » da viana o vervel amà, me ho savetaio » dioc'h daouarn an dûd a justiç ; ac o » vervel, em beso saveteat ê vuës d'am » mab. » O clêvet qemen-se, ar mab estonnet ha tenerreat a en-em daol da dreid an tad mad-se, ho arrousi ara gat ê zaëlou, ac en assur penaus hivisiqen ne vevo nemet evit bonheur ar guella eus an tadou. Va mignon Theotim, pebes madêles en tad-se! Admirabl eo meurbet ; gouscoude ne qet c'hoas qement a madêles, na trugares hon Doué e qever eur pec'heur. Er moment memes e pini eur c'hristen gouneset gat eun inclination griminal, a gri evel ar Yudêvien : ne qet hemâ, mæs Barabbas, ne qet Jesus, mæs an diaoul a fell din evit va roue ha va mæstr ; epad, a lavaran, ma cri ar pec'heur evel-se, Jesus a ro da entend

dezân ê vouës leun a zouçder : « He
» bian! pa fell did, va mab, me a bella;
» mæs chom a ran e-c'hars dor da galon,
» var bini e scoan, e scoïgn, qen n'a
» peso digoret din. Pec'heur, pec'heur,
» da galon a n'effe-y qet gouneset dre
» guement a vadelesou abers da Zoué?
» Va mab, va mab ingrat, sco età,
» crucifi a nêves da Jesus, crucifi da
» dad en da galon dre bec'hejou all, ê
» c'hoad ne grio qet a vengeanç en da
» enep! Ah! va mab, ra ello ar goad-se
» ober da vonheur, purifia da ené, ha
» serri evidot dor an ifern. Ne fell qet
» din maro ar pec'heur, mæs ê gon-
» version ac ec'h antre-fe adarre en hent
» ar vuës, en hent ar Barados. »

EXEMPL.

Unan eus ar brudeta sarmonêrien eus ar c'hanvet divesa a oue galvet en nos da goves eun digentil yaouanc coueset clân eb anoudêgues. Redet a ra d'ê gaout. Ne vel, ne barlante. Etro goulaoui-deis e lavar en ê intantion an ofern en henor d'ar Verc'hes. P'oa erfin, oue lavaret desân, oa deuet an anoudêgues vad d'an hini clân. Dioc'h-tû e teu d'ê gaout, ac er c'hav leun a santimanchou ar re vella a

binigen ac a gontrition. Offr a rea a galon vad ê vuës da Zoué evit pinigen d'ê bec'hejou. Coves a ra, ha receo ar sacramanchou gat ar vrassa devotion. Ar c'honfessour estonet ha soueset ne ouie petra a yoa caos eus eur bursud qer bras a drugares abers Doué e qever eun den a bini an disursiou ne doant nemet re anaveset. Interrogi a ra an bini clân : Hemâ, oc'h huanadi, a respont desân : Va zad, emesan, ar c'hraç-ma a dlean da drugares va Doué pini, me zo sur, en d'eus selaouet ho pedennou ha re va mam. Houmâ, p'oa prest da vervel, am galvas da gaout he guële, a goude besa lavaret din an oll chagrin e doa var sujet an dangerou a gav-chen er bed, e comsas evellen : ho læsel a ran dindan brotection ar Verc'hes Santel. Promettit din, va mab qer, an dra pini ebqen a c'houlennin digaueoc'h evel erres eus ho teneridigues evidon ; an dra-se a gousto nebeut deoc'h : an dra-se eo lavaret bemdes ho chapelet. Prometti a ris el lavaret atao bemdes, ac en ansao a ran ne m'eus abaoue dec vloas, great netra eus va religion nemet an dra-se. Ar c'honfessour ne zouetas mui na vige d'ar Verc'hes e tli-ge ar santimanchou caër a binigen, e pere en doa er c'havet. En assista a reas en ê vomenchou di-

vêsa, ha bèz'en devoue ar gonsolation d'er guëlet o vervel en dispositionou ar re gaerra. (Mis Mari dre an Tad Lalomia.)

PRATIQ.

Hirio araoc mont da repos, lavarit ar Regina Cœli, en-em gonsolit evit mad, *evit trugarecât ar Verc'hes, da non pas en-em gaout en ifern, daoust m'ho pe-fe er meritet meur a vech dre ho pec'hejou.*

PEVARE VARN'UGUENT DERVES.

JOA AR VERC'HES VARI

EN ASÇANSION HE MAB JESUS EN EÊ.

Hor Salver en d'eus êchuet ê vission var an douar. Dirac ê Ebestel ac ê Zisqibien, daou-uguent derves goude ê resurrection, e sao e triomph en ear; eur c'hoabren gaër er receo en he c'hreis, an dûd just delivret dreïsan eus al limbou a en-em gav en dro desân; an Æles a laca an Evou da dreguerni gat an ecleo eus ho c'hanticou a victor ac a driomph. Digorit, dorojou eternel, dorojou ar guear

santel eus an Eê, roït plaç d'ar roue a c'hloar, da Jesus. Cetu an Doué crén, an Doné puissant, o tont da aseza var ê dron ha da reposi dioc'h ê gombajou ac ê boaniou. Va mignon Theotim, en-em represantit joa ar Verc'hes Vari, pa velas Jesus o pignat en Eê evit commanç enò besa er rouanteles heürus pini ne finisso jamæs. Abaoue an deis-se, he ené, couls lavaret, ne chomas mui var an douar. He c'horf a yoa c'hoas etoues bugale an dûd, mæs he c'halon a yao tout en Eê. Ar roue-prophet ne baouese da huanadi, abalamour m'oa qeit an amser eus ê belerinach var an douar. Sant Paul a en-em gave presset, treveillet dre an desir da vesa gat Jesus en ê Varados. Va mignon Theotim, peguer bras ne dleas qet besa an desirou, an ardeur santel a Vari, betec ar moment, e pini an ners eus a garantes Doué o vesa torret al liamou pere he dalc'he stag oc'h ar bed-mâ, e qemeras erfin he err evit nijal d'ar vro eus ar c'hloar. Descomp, dre exempl hor Mam, en-em zistaga dioc'h eur bed pini a dremen, ac huanadi bemdes varzu hor guir vro, an Eê.

AN EÊ.

MEDITATION.

1.° *En Eê me räio va demeuranç gat va Doué.* Penaos peinti deoc'h, Theotim, an demeuranç heürus, e pini Doué a receo ê vignonet? Nan, eme an abostol Sant Paul, lagat an den n'en d'eus qet guëlet, ê scouarn n'he d'eus qet clêvet, calon an den ne oufe compren ar pez a brepar Doué d'ar re er c'har. Pourmenomp hon daoulagad var an etandu vras eus ar bed-mâ; nac a draou bursudus a zisques deomp emmân a bep-tû an Doué oll c'halloudec. Contemplit ar vaout-se eus an Eê, ar stered-se pere a bourmen gat qement a vajeste a zioud hor pen, an eol-se pini a bubli gloar an hini en d'eus er great, ar mor-se pini en eur fêçon a represant deomp immansite ê grouer; cetu enò traou pere a gavomp eur ravi da vêlet ac hor c'harg tout-a-fæt a admiration. An traou-se ac hi a zo eun imach eus an Eê, ac ê c'hloar? Nan, Theotim, an Autrou-Doué, ne læs da guesa var an douar nemet eur merqic bennac gros ac imparfæt eus ê c'hrandeur. Mæs an Eê, cetu enò an andret e pini ebqen eo veritablamant manifiq. An douar-mâ ne d'eo

nemet un danten savet dioc'h ar mintin ha difreuset dioc'h an nos : an Eê a zo eur palæs pini a dle padout en tu-all d'an oil vlavessiou. Erfin, an douar á zo demeuranç eur c'hrouadur disprijabl, eur vro abandonet da vlasphematourien ha da dûd eb religion, eul leac'h estranjour, ar prison eus an den pec'heur. An Eê a zo ar guir vro eus an den santel, al leac'h a repós eb fin, promettet d'an esperanç cristen; an Eê a zo rouantêles an Æles ac ar re heürus, an trôn a eun Doué. Ah! va Doué, c'hui pini oc'h eus great qement evit an douar, prison an den, petra reot età evit an Eê, ê balæs? Enò ebqen oc'h veritablamant manifiq. Sion santel, qear henorabl eus ar Sænt, lavaret a rear a c'hanoc'h traou bursudus! An abostol Sant Yan en d'eus he guelet, ar Jerusalem-se eus an Eê, ac a lavar penaus ar fond anisi a zo great a vein precius a liou glas superb, hanvet *saphir*, ac ar re all hanvet emeraud, a bere al liou a zo guër; he muriou a zo composet a jasp, mean precius a liou guën, brun, glas, guër, gris, ac a dopaz, a liou melen, sclear meurbet. Soutenet eo gant pillierou cristal sternet en aour ar purra. Er Barados, Theotim, ez-eus eun eol-mill guech sqedussoc'h eguet an eol pini a sclèrigen bemdes ac'hanomp, an

eol-se eus ar Barados a ro eur sclêrigen eternel: an eol-se eo an Oan, eo Jesus. Er barados ema ar vesen a vuës, pini a zoug froues pere a bouls atao ha pere a zo ato meür. Enò e red ar rivier a beoc'h, e pini ar re heürus a en-em garg a joa, a immortalite. Enò ema an trôn eus an Doué beo, dirac pini an oll sperejou celestiel a en-em brostern ac a gan eb fin ebet ar c'hantic mysterius-mâ: « Henor, » gloar, benediction d'an hini a zo aseset » var an trôn ha d'an Oan-divin, da Jesus, » epad an oll eternite! » Mæs petra a ran-me, Theotim? Henvel hon ous eur c'hrouadur savet en eun ty-taouarc'h, pini a falvesse desân lavaret a betra eo great palæsiou ar roueet: Bez'ez-hon evel eun den dall pini a glasq-fe peinti sclêrigen an eol ha caërder an Eê, eb ho besa jamæs guelet.

2°. *En Eê me velo va Doué.* Ya, Theotim, en Eê ni a velo ar mæstr souveren, ar speret infinimant parfæt-se, pini ne ell qet al lagad da remercout, abalamour m'eo invisibl; pini ne ell qet an teaud da explica, abalamour ma ema dreist pep coms, pini ne ell besa touchet, santet, abalamour m'eo speret ebqen; pini ne ell an amser da vusura, abalamour m'eo eternel, da bini ne eller merca plaç ebet;

abalamour n'en d'eus na musur na taill ebet: *Me a velo va Doué!* Neuse mui a devaligen, mui a figuriou, pep guiriones a veso anaveset, an oll vysteriou a veso anad, e qement a m'eo possubl evit ar chrouadur. *Me velo va Doué*, da lavaret eo, an union pini ne allan qet exprima, an union pini a ra eun Doué ebqen eus a dri ferson adorabl an Dreindet. *Me a velo va Doué*, an Tad Eternel pini en d'eus va c'hrouet, ar Mab pini en d'eus va frenet, ar Speret-Santel pini en d'eus va santifiet, *Me a velo va Doué*, da lavaret eo, ar brovidanç-se adorabl, mæstres souveren, pini a bermet pe a ordren qement a erru er bed, ar brovidanç trugaresus-se, pini a bep eternite he deveso va destinet da vesa salvet, pini dre voyenou douç ha crén er memes amser, he deveso va c'hunduet d'ar finves heürus eus ar vuës eternel. *Guëlet a rin va Doué*, da lavaret eo ar Jesus-se, da gontempli pini eo occupet ar sperejou heürus en Eê ac eus a bini ar guël a raviss anezo. O va Salver! ar Batriarchet ac an enéou just eus al lêsen ancien a huanade varzu an deis e pini e teujac'h er bed evel ho redemptor : Simeon ho cuelas en ho corf sujet d'ar maro ac e lavaras en doa bevet aonalac'h : Pebes joa e veso età ho cuelet e

gloar ar Barados, en oll gaërder infinit eus ho cloar? Me a velo Jesus, ac e qichen Jesus, Mari va Mam dener, Mari pen-œuvr eus an traou crouet, ornamant ar Barados, evel ar peur-êchuamant eus an Dreindet, eme an Tadou santel. O Guerc'hes santel! amà ho pedan, mæs ne ellan qet ho cuelet; neuse ho contemplin, ha goude Jesus, e viot an douça objet eus va c'harantes, an hini da bini e qirin muia disques va anoudêgues vad, p'eguir, goude ho Mab, eo deoc'h e visin dleour eus va bonheur. Erfin me velo Mari, ha gat Mari an Æles santel, va difennourien hed ar vuës-mâ, me velo va Sænt Patronet, pere am-eus qen alies pedet, me velo an oll enéou, an oll sperejou heürus, gat pere em beso ar memes heürusdet. Er Barados, Theotim, ni a gavo eur mignon, eun tad, eur vam dispartiet evit eun amser diousomp dre ar maro. Evel batimanchou erruet en eur pors-mor, int erruet er pors assuret eus an eternite heürus; teureul a reont c'hoas ho daoulagad var ar mor eus ar bed-mâ var bini omp taolet, distaolet gat an tourmant eus an tentationou; asten a reont deomp ho divreac'h, hor guervel a reont. Pebes joa e veso evidomp en-em velet a nêves ebars er vro celestiel. O mam

ar Vachabeet, ô Symphorosa, peguer bras ne dle qet besa ho transport a levenes er guël eus ar vugale guer-se, pere guechall var an douar, oc'h eus courachet da souffr ar maro qentoc'h evit mancout da heuilla lèsen Doué?

3°. *En Eé me a garo va Doué.* Santes Monica, eun nebeut dervesiou araoc he maro, a barlante gat he mab eus ar bonheur da garet Doué en Eê. Neuse an Autrou-Doué a roas deso evel un tanva en avanç eus an deliçou preparet d'ar re heürus. « Er » moment-se, a lavar deomp Sant Augus- » tin, he mab, ar bed-mâ a seblantas » deomp disparissa. Ravisset hon daou ac » evel er meas ac'hanomp hon-unan, pell » amser hon daoulagad a chomas fixet ac » hor guinou a chomas mut: credi a re- » jomp besa savet er Barados. Erfin, va » mam a dorras ar silanç ac a grias : » petra a ran-me amâ età, ha piou a ell » c'hoas staga ac'hanon oc'h an douar! » Cetu a-se, Theotim, eun imachic fæbl eus ar Barados. Guelit eur Sant Frances a Assis o souffr, guelit-ên dispriget, persecutet gat an dûd, ha clêvit pe seurt cri a deu eus ê galon? « Va Doué, va oll » dra. » Theotim, eur berad eus a zeliçou an Eê a zo cueset en ê galon. Selaouit

eur Sant Frauces Xavier, poa consolet gat Doué var an douar : « Re a joa, ô va » Jesus, re a joa a roït din, re a gonso- » lation a accordit din er vuës-mâ. » Cetu aze petra a lavare eun den accablet gat al labourou apostolic. Selaouit eur Santes Theresa : guervel a ra ar souffrançou ac ar c'hroassion : « Va Doué, souffr pe » vervel, emisi. » Theotim eur berad eus an deliçou celestiel a zo cueset en ené Xavier ha Theresa; ac an abostol bras, Sant Paul, e creis ê dribulationou ac è boaniou, a lavaro facil : « Re em amprouit, » ô va Autrou! Nan, mæs : re a joa, » re a gonsolation a roït din, ô va Doué! » Eur berad eus a zeliçou ar Barados a zo coueset en ené Paul. Mæs en Eê ne d'e mui eur berad, mæs ar mor eb musur, eb bord na goëlet, eus ar plijaduresou ar re burra, eus ar plijaduresou divin, a garg, a ramplis tout an ené santel. Evel-se ne lavar qet Doué ec'h antreo e joa en ené ar servicher fidel : joaüsdet an Autrou-Doué a zo re vras evit besa ranfermet en eur væssel qer stris ha qer bian : mæs ar servicher, ar servicheres fidel eo a antreo e joaüsdet ho mæstr; er joaüsdet-se e neuint evel e creis eur mor a blijadur ac a zeliçou.

4° *Er Barados me a bossedo va Doué.* Doué ê-unan eo en assur deomp : me va unan a veso ho recompans! Pebes recompans! Diou santimant, Theotim, a gresq c'hoas heürusdet an ené pini a bossed an Autrou-Doué : da guenta eo eur recompans accordet d'ar mirit. Pep unan eus ar re heürus a el lavaret : an trôn-mà a zo ar pris eus va foan ; ar gurunen-mà a zo ar pris accordet d'ar victoriou ameus gouneset gat sicour graç va Doué. Ar re heürus ho d'eus joa, o tigass en ho memor ar sonch eus ar c'hombajou ac eus ar poanniou ho d'eus bet da souten var an douar. Eus an Eê, Sant Anton a vel c'hoas an desertchou-se, testou guechall eus ê binigennou; Sant Frances Xavier, ar vro eus an Indes, pini a c'hlepias qen alies gat ar c'huesen eus ê visach; Sant Lauranç, ar brasouerou-se allumet, var bere e triomphas eus a grueldet an dûd ac eus a furor an ifern ; Sant Louis-Gonsag a vel eus an Eê ar grandeuriou en d'eus bresset dindàn ê dreid ha dispriget. O croasiou heürus! Poaniou a eur moment, paët gat Doué dre eur pouës immans a c'hloar! M'er goulen ousoc'h-hu, pere a zo er Barados, ha credi a rit-hu besa great re var an douar evit gloar ho Doué? Ha ma c'helge ar regret antren e demeuranç

ar bonheur, eb mar ebet, ec'h em glemfac'h da vesa great re neubeut evit ho Doué hed ho puës amà. — D'an eil, bonheur ar Barados a zo eun assuranç eus eur bonheur eb fin. Beza heürus, ac er besa evit jamæs, cetu enò ar sonch a soutene an hermitet e creis ho finigennou, cetu enò ar santimant a gourach ar verzêrien devoret gat al loënet pe dibennet var ar chafaud abalamour da Jesus. Besa heürus ac er besa evit biqen! Caërra santimant, ô Theotim! Atao guélet va Doué, atao er c'haret, atao er possedi, atao, da lavaret eo, goude qement à villion blavessiou evel a zo a verad dour en abîmou ar mor, a c'hreunen-sabl var ê vord, a stereden en ear, va bonheur en Eê ne raï nemet commanç. Atao, da lavaret eo, va heürusdet a bado qeit amser a ma veso Doué. O barados! ô eternite heürus! Ra duio va dourn-deou, da zisèc'ha, ra stago va zeod oc'h va staon, ma cessan jamæs d'ho tesirout, da huanadi varzu ennoc'h.

EXEMPL.

An Autrou Boursoul a exerças e Roazon epad oc'h-pen daou-uguent vloas, ar fonctionou santel a vêlec; betec fin ê vuës e soutenas eb digourajamant ar fatig eus ar gador-sarmoun ac ar vicher boanius

eus ar c'honfessionou. Me a garfe, emesân, mervel evel eur soudard er gombat, an armou em daouarn. Meur a veach, p'edo var ê yec'het, e lavare : ah! ma ven dîn da obten eür faveur digat va Doué! Me c'houlen ountân bemdes êchui va bues e cador ar viriones, pe er gonfession oc'h exerci ar guiriou eus ê justiç ac ê drugares. Eur beden inspiret dr'er motivou-se crea eus eur garantes ardant evit Doué ac an nessa, a verite besa selaouet gat Doué. D'al lun-fasq, pevare a vis ebreul 1774, an Autrou Boursoul a lavaras an ofern da bemp heur ac a yeas goude da goves. Var dro divheur goud cresdeis, e zeas da Doussaint, parræs a guear Roazon, e pini, en despet d'ê oad ha d'ê infirmiteou, e presegue ar c'horaïs er bloasse, ha da deir-heur e pignas er gador evit parlant eus a c'hloar ac eus a vonheur ar Sænt. Parlant a rea gat quement a ners ac a ardeur evel a ra-ge eun den yaouanc; ê vouës a yoa sqiltrussoc'h eguet an ordinal; ê vouvamanchou a yoa qer viff, ê gestou qer just, ma tisquese petra ezea da lavaret araoc er besa lavaret. Var dro fin ar c'henta poënt, goude besa peintet, evel var eun daolen, caërder ar Barados ac heürusdet ar Sænt, e reas eun effort divêsa ac e crias : « Nân jamæs

» ne veso roït d'an daoulagad fæbl eus
» an den souten var an douar an oll guenet
» eus a vajeste Doué! » Goude-se ec'h igelaas ê vouës ac e lavaras: « En Eê » eo er guelimp faç-a-faç ha disolo. » Ar c'hemsou-mâ a oue prononcet crén ha var eun ton pini a ya betec ar galon. Ho repeti a reas e latin, ac oc'h ho finissa, e varvas stouet var bord ar gador. E zaoulagad a yoa fixet oc'h an Eê ac a chomas bepret er memes fèçon. An ilis a yoa carguet eus a eur foul extraordinal a dùd, ha tout e teujot da vesa trubuillet. Darn a grie, darn all a vouele. Lod all a semple, hiniennou a lavare a vouës huel: eur sant eo. Maro eo o parlant eus a vonheur an Eê. Eur c'hrouadur a oue clêvet o lavaret: parlant a rea eus ar Barados ha cetu-ên e vont d'y. (Bues an Autrou Boursoul great gant an abbat Carron).

PRATIQ.

Pa visit tentet, savit ho taoulagad varzu an Eê, ha livirit deoc'h hoc'h-unan: aont em gortos eun eternite a c'hloar. Ha c'hoant am be-me d'he c'holl evit eur moment a blijadur, evit eur pec'het?

PEMPET DERVES VARN'UGUENT.

JOA AR VERC'HES VARI

PA ZISQENNAS AR SPERET-SANTEL.

Pebes assamble santel, ô va mignon Theotim, oa an hini e pini Mam Doué a zalc'he a renq huela! Pebes union etoues an oll vugale heürus eus an Ilis, pini a gommance dreiso d'en em etablissa var an douar! Nac a bedennou ardant a save eus ho c'halonou ebars er cenacl varzu an Eê, evit goulen ma tisqen-je varneso ar Speret-Santel! Abaoue m'oa pignet Jesus en Eê, ê Zisqibien, erves m'el lavar Sant Lucas, ne reant tout nemet eur galon. Perseveri a reant er beden assambles gat Mari, Mam Jesus. Erfin an Eê a zigor. Eun avel grén a annonç donedigues an Doué-se, pini a deue evit renêvesi faç an douar. Disqen a ra e teodou a dân var pep unan eus an Disqibien assamblet. Allumi a ra en ho c'halonou an tân eus a garantes Doué, ho chench a ra e tûd all. Bez'ez-int evel mesvet dre ar guin eus ar garantes santel-se. Ho c'halon a

zo evel qen alies a fournes ardant ac ho c'homsou a zo comsou a dân. Pebes abondanç a c'hraçou ne recevas qet en deis--se ar Verc'hes Vari! Mæs er memes amser pebes joa he devoue o velet an donæsonou admirabl eus ar Speret-Santel en oll galonou-se qer couls preparet. O va migon Theotim, gloar ar Verc'hes Vari, he douça joa a zo guëlet carantes Doué o rên en enéou, abalamour carantes Doué a zo bet he fassion vras, ac en effet eb carantes Doué, pep vertus a ve inutil evit erruout er Barados. Evel m'eo an ené buës ar c'horf, carantes Doué a zo ive ené ha rouanes an oll vertussiou. Ya, va mignon Theotim, crouet omp evit ober er vuës-mâ an essa heürus, evit receo an descâdures douç eus ar garantes-se a Zoué, pini a raïo, hed an eternite, occupation ac heürusdet hor c'halonou, m'ar deomp d'ar Barados.

CARANTES DOUÉ.

MEDITATION.

Great omp evit caret Doué, ac ê-unan en d'eus læset ganeomp eur gourc'hemen expres d'ê garet. Ha n'oa qet dijà re evidomp, ô va Doué, e permet-jac'h deomp ho caret? An den ha n'effen qet

dijà henoret aoualac'h dre ar bermission d'ho caret, eb e ve isom evit en ober eus eun urs expres eus ho pers. An tad venerabl Louis du Pont a ruzie oc'h ober eun act a garantes : me ho car mui eguet pep tra, da lavaret eo, dreist an oll draou crouet, mui eguet an oll binvidiguesou, an oll henoriou, an oll blijaduresou eus an douar Seblantout a rea desân penaus an dra-se a yoa lavaret da Zoué : me ho car mui eguet pri, mui eguet poultren, mui eguet moguet. Petra a ranqer evit gounit ho calon? Madêles, guenet, vertus, talanchou? E peleac'h ema ar sourcen eus an traou-se tout, nemet e Doué memes? Pebes mor a bep seurt perfectionou, Pebes assamblach eus an oll galiteou necesser evit meritout carantes! Doué ac-ên a zo caër? Doué ac-en a zo dîn da vesa caret? Ah! eme Sant Augustin, guelit qement zo er bed a agreapla, oll guenet an traou crouet ne deo nemet eun diveraden en d'eus læset an Autrou-Doué da guëza eus ar mor bras eus ê c'henet; ha lavaret a reot din-me penaùs ar genet-se a Zoué a zo c'hoas invisibl evidomp? Ah! va mignon Theotim, ar pes en d'eus gréat; an Eê, an douar, a zo da viana eun imach, dister evit guir eus ê c'henet. Pep tra er bed a bresec deomp carantes Doué.

Eb cess ha partout ne velomp nemet ê vad-oberou; a be gostes bennac e tro-fen, ô va Doué, em douguit etre ho tivreac'h evel eur c'hrouadur bian. Pep objet, pep fleuren, pep planten, pep unan eus an traou oc'h eus crouet a gri ousin en ho yes ac en ho guis: kar an hini en d'eus va c'hrouet evidot. Joseph a lavare d'ar c'hreg infidel, pini a dénte ê vertus: Putiphar, va mæstr, en d'eus fiziet en-hon ê oll vadou, ac e c'halfen en outragi! Doué en d'eus great pep tra evidomp, ac e za-femp d'en offansi! Passeomp eus ar madou general d'ar madou particulier, eus a vadou an natur da vadou ar c'hraç. An Doué bras-se hor c'har, Theotim, ya, ni e particulier, ni hon-unan. Ar re o d'eus da guenta hor c'haret er bed-mâ, eo hor c'herent. Mæs Doué en d'eus hor c'haret en ho raoc, araoc ma vige aneso, araoc an oll amser. Erfin, o vesa guelet en ê furnes penaus hor c'halonou terrien ne gargent nemet an traou sansibl, nemet an dùd, eo en-em c'hreat den dre garantes evidomp. Ya, eun Doué a zo en-em c'hreat den evel-domp ac evidomp. Ho calon ne ouffe en-em ampech da garet. Eh! bian carit, mæs carit dre breferanç ar pes so dinna a garantes. En ho mignonet petra eo hoc'h attach? Eun ear douç ac agréabl?

Jesus a zo ar c'haërra eus a vugale an dûd. Ar c'hraç vad, ar vodesti, an douçder ha qement zo capabl da renta dîn a garantes, a zo evel scrivet var ê vusellou. Ac an talanchou eo a glasqit, a garit en eun den, an talanchou caërreat, huelleat dre ar vodesti? Jesus a zo ar furnes eus an Tad Eternel, an oll densoriou eus a c'houessièguès Doué a zo enna, ha gouscoude guelit-ên, ar re ignorant a ell ê entend, parlant a ra langach ar paour, en-em lacât a ra etoues ar re simpl; caret a ra guelet ar vugale vian en dro desân. Erfin, eur galon vad ha prest da rei, eur galon garantesus eo a ranqer evit caout ho mignoniach? He bian ha bes e oue biscoas calon carantesussoc'h eguet calon Jesus? È oll huanadou, ê oll bassiou, ê oll c'huësen, ê zaëlou, ê oræsonou hirr, ê veachou, ê viraclou, tout an traou-se a zo bet inspiret desân dre ê garantes evidomp, dre ar garantes al loyalla possubl. Clasqomp e Jesus eun dra bennac pini n'en defe qet impliget dré garantes evidomp. Guelomp a ni a ell er surpren en eur moment bennac e pini ne ve qet bet occupet a-c'hanomp. Evidomp ez-eo ganet crouadur bian en eur c'hraou. Evidomp artisan simpl en un attelier paour, evidomp predicator, missionner e creis

mill fatig, mill isom, mill bersecution; evidomp eo bet rassasiet a væs, ha rebutet gant an oll, goloet a c'houliou, staguet oc'h eur groas, evidomp eo aseset en tudeou d'ê Dad en Evou, e peleac'h, evel hon alvocad, e souten eb cess hor c'haos; erfin (ac an dra-mâ a zo ar pen-œuvr eus a guement en d'eus inventet ê garantes evit an dûd). Evidomp ema e Sacramant an Auter, e pini e'ra hon oll gonsolation. Amà, va Jesus, ec'h ellan ho tifiat da gas pelloc'h ar mercou eus ho carantes: p'ho possedan, va Doué, petra a elfac'h da rei din davantach?

Ac aoualac'h eo quement-se evit hor lacat d'ê garet? M'ar d'ê necesser eur motif all bennac, digassomp en hor memor a be stad ê garantes he d'eus hon tennet. Allas! en despet da vill c'hraç accordet da bep unan ac'hanomp, graç da c'henel en eur famill gristen, da gaout eun descadures vad, graç da gaout eur galon douguet varzu ar vertus, sansibl d'an exemplou mad, poaniet ha chagrinet pa vés e stad a bec'het, en despet d'an oll graçou-se, penaos hon eus-ni passeet eur certen amser eus hor buës? È pebes abîmou doun a bec'hejou oamp en-em daolet, abîmou e pere hon eus bet poan oc'h en-

em anaout! Pebes niver a bec'hejou, ha pe seurt pec'hejou! Gouscoude Jesus ne d'ê qet en-em squizet nac en-em inouet. Hor pourchuet en d'eus gat carantes. E pep seurt manielou en d'eus hor galvet, ha ne velimp sclear, nemet en deis bras eus ar varn, an oll finessaou eus ê brovidanç, an oll voyenou en d'eus impliget, an oll brecautionou, an oll studi en d'eus laqeat en usach evit remui eur galon revoltet ountân, eur galon ingrat, glorius. Na ma vusurfemp pegueit a zo etre Doué ac an den? Doué ac ar pec'heur! Pebes immansite a zo etreso! Jesus gouscoude en d'eus treuset an distanç hir-se. Deuet eo evit hon tenna eus a fanq ar pec'het. Hor goalc'het en d'eus en ê c'hoad, ha goude besa laqeat guisca deomp, dr'er gonfession, ar saë a santêles, en d'eus hor laqeat da asesa oc'h ê daol santel, ac en-em roet ê-unan deomp da vagadures. O den, ha galloud a res-te non pas caret Jesus! O Mari, prestit din ho calon! O speret-Santel, deut, carguit oll galonou an dûd fidel, ac allumit en-ho an tân eus a garantes Doué!

Va mignon Theotim, eus a oll gourc'hemennou Doué, ar justa, an dinna eus hor c'harantes, co ar gourc'hemen a

ra deomp d'ê garet : er santet hoc'h eus ha desirout a rit gousout dre be vercou e c'hallot besa assur e carrot ho mad-oberour ac ho tad. Cetu amà eur merq bennac; mar ho anavesit en-hoc'h, bezit tranqil, ho calon a zo neuse da Jesus.

1.° An hini a gar, a glasq plijout d'an objet eus ê garantes : hennes eo an effet naturalla ha necesserra eus ar garantes, ha cetu perac Jesus, hor mæstr divin, a lavare d'ê Zisqibien : « ma carit ac'hanon, » heuillit va gourc'hemennou. » Cetu enô ar merq qenta eus a garantes Doué.

2.° Caret Doué a zo en-em viret dioc'h qement a ell hon treïna etrezec carantes ar grouadurien e prejudiç hor c'hrouer. Doué a fell desân hor c'halon, ar galon-se a zo great gantân, ha cetu perac e consider evel eus insult, an disterra partach a ra-fet eus ar galon-se etre re-al ac-ên. An hini a gar Doué ne laca netra e comparæson gat ê Grouer. Va mignon, grit na gavo netra grouet ebet plaç en ho calon nemet gat bolontes vad ho Toué : carit Doué ebqen abalamour desân ê-unan; eus ar rest na garit netra nemet e Doué, erves Doué; pell diousoc'h, va mignon qer,

ar malheur terrupl da bartagi ho calon, an dra-se a eller da c'hervel eur guir verzerenti; n'en-em attachit oc'h den en eur fèçon diregl. Ar garantes-se a zo ar sourcen a gals chagrinou; ar pen-caos a gals fautou, ac erves santimant eun Tad Santel, an divêsa mercou eus a angony ar burete: passion ridicul ha diregl, mæs aheurtet pini a rêvin eun ené, he disec'h, a ra disi languissa miserablamant ac inutilamant; amourousdet, passion gruel ha sul-gruelloc'h ma veser c'hoas caqetet pe drueset gat ar re all, epad ma veser an unan qer malheürus gati; passion leun a viser, pini a chench en eur jalousi chagrinus ha dèbrus; neuse pebes ifern eo stad an ené amourous-ze!

3°. Caret Doué, a zo non pas caout quen bolontes nemet è ini, receo gat anoudègues vad pe gat resination ar vad ac an droug eus ar vuës, poqet d'an dourn pini a sco varnomp evel d'an hini a ra cher deomp; cetu enò, va mignon Theotim, ar merq certen eus ar garantes veritabl ha parfæt evit Doué. Doué en doa roet din tout, eme Job, Doué en d'eus lamet tout diganen; ne d'eus erruet ganen nemet ar pez so pliget gantân: meulet ra veso è hano. O va Autrou, ô va Doué,

eme Sant Martin, prest da vervel, ne zoujan qet ar maro, ne refusan qet ar vuës, m'ar d'hon necesser d'ho pobl, hon prest da labourat ha da souffr; ra vezo great ho polontes santel. Sonch oc'h eus, va mignon Theotim, er beden a rea da Zoue eus a voëlet he frison, ar brinces vertusus, Elisabeth a Franç. « Petra erruo » ganên hirio, ô va Doué? Ne houson » dare var guemen-se : ar pez a houson » eo, ne erruo ganên netra a guement » n'ho pe-fe goueset, reglet, falveset, » ordrenet a bep eternite. An dra-se zo » aoualac'h evidon, adori a ran ho tes- » sinou cuset oc'h an den, en-em soumetti » a ran dezo eus va oll galon dre garantes » evidoc'h, me fell din tout, me zo » contant a dout, me ra deoc'h ar sacrifiç » eus a bep tra. » Grit evel ar brinces vras-se, Theotim, ac ho peso accomplisset ar gourc'hemen bras eus al lêsen. Carit ho Toué, carit-ên eus oc'h oll ené, eus oc'h oll ners, ac e viot ar pez ma tle besa pep guir gristen.

EXEMPL.

Sant Frances-a-Sal, varlerc'h Sant Bernardin a Sienn, a rapport ar pez so amà varlerc'h.

En amser ma teue ar gristenien distinguetta dre ho goad huel ac ho danves, da gonsideri evel eun dever, evit disques ho c'harantes da Jesus-Christ, treusi ar moriou evit bisita ar plaçou e pere eo bet accomplisset mysteriou hor redemption, eun digentil yaouanq a antreprenas ar pelerinach heürus-se. A veach erruet er vro santifiet dre souffrançou Jesus-Christ, ec'h en-em rent presta ma c'hell er guæric à Nazareth. Pa vel ar vourgaden-se, e pini ar Verc'hes santel a chomas qeit amser, ac e pini en-em accomplissas myster an incarnation, ar sonch eus a garantes tener Jesus ha Mari a excit en ê galon, dijà preparet mad, ar santimanchou brassa a anoudêgues vad ac a garantes. E Bethleem, e tisqueser desân ar c'hraou, e pini eo ganet ê Salver ac ê Zoue : en ardeur eus e feis e seblant desân guelet astennet er c'hraou ar mabic Jesus : daëlou a deneredigues a red en abondanç eus ê zaoulagad; n'eus fin ebed desân da boquet d'ar c'hraou santel-se, pini en doa recevet an daëlou qenta eus a Jesus. Neuse evit contanti ê garantes, e visit pep unan eus an andrejou merqet dre eur circonstanç bennac eus a vuës ê væstr mad: ne ancounac'ha nac ar Jourden, e pini oue badeset Jesus gat Sant Yan-

Vadezour, nac an desert e pini goude besa passeet daou-uguent derves er yun ac er beden, e voue tentet gat an drougsperet. Mæs oc'h en-em arreti surtout en andrejou pere a zigass sonch desân eus ar mysteriou divêsa a vues ac a bassion an Den-Doué, e sant e jardin Gethsemani ê ferveur o renêvesi. An oll souffrançou a Vab Doué en-em bresant d'ê speret, seblantout a ra desân clêvet ê huanadou ac ê glêmou tener : sonjal a ra desân guelet ar c'huësen-se a c'hoad pini er laca en angoni; ô vesa ne all scuilla ê c'hoad evit ê Zoué, ec'h arros an douar gat ê zaëlou. Goude-se e passe dre an oll stationou, heuill a ra a speret ê vestr e ruiou Jerusalem, en accompagnunecaat a ra e tyes Gaïphas, Pilat ac Herodès; er guelet a ra divisquet, scourgeset, sonjal a ra dezân heulia pas-a-pas ê Salver o touguên ê groas. Erfin pignat a ra var Menes Calvar : enò, prest da vervel gat ar c'hlac'har, e lavar : amà eo, emesân, amà eo bet crucifiet va Doué, amà eo bet treuset ê zaouarn ac ê dreid gat tachou bras, amà eo bet peur-achuet an œuvr eus va sividigues ac a silvidigues an oll dùd.

Goude besa impliget meur a heur er reflexionou devot-se, ez-a d'ar bez ac

eus ar bez e za varzu ar plaç-se da jamæs dîn a bep respet dre ar roujou sacr eus a dreid hor Salver, merqet enò, pa bignas en Eê. Er guël a guemen-se, e cuez d'an douar. Poqet a ra, evel en doa great qen alies a vech en andrejou all, poqet a ra d'an douar pini a zougue ar merq eus a dreid ê Salver; ha neuse o sevel ê zaouarn ac ê zaoulagad varzu an Eê : « ô Jesus, » emesân, ô carantes eus va c'halon, da » beleac'h e fell deoc'h ez-a-fen bremà? » bisitet em-eus an oll blaçou, e pere oc'h » eus priget passeal eul loden bennac eus » ho puës var an douar, ar re e pere » oc'h eus souffret; heuillet em-eus ac'ha- » noc'h var ar c'halvar ha betec ho pez, » cetu-me, ô va Jesus, el leac'h eus a » bini oc'h pignet en Eê. Da beleac'h » ec'h ellan-me mont, ô va Jesus, ma » ne d'an var ho lerc'h? Grit età, ô » va bues, ô va oll dra, m'oc'h heuillin » er Barados. » Goude ar c'homsou-se, e teu d'en-em inclina, ê galon a zigor, mervel a ra ac ê ené a nich d'ar Barados. — O va mignon qer Theotim, en zo douç mervel dre garantes Doué! Oh! amà eo ec'h-ellomp repeti ar vœu-mà : « Ra varvin evel ma varv an dùd just! » Ra ellin mervel evel m'eo maro an » digentil devot-mâ! » Mæs evit caout

eur maro qer precius dirac Doué, eo ret caout, evel-t-ân, hor c'halon distag dioc'h oll vadou an douar, dioc'h oll blijaduresou vean ar bed-mâ. Ret eo caret Doué evel m'en d'eus er c'haret. O Mari, Mam ar garantes caër, obtenit deomp carantes Doué. (E træte carantes Doué dré Sant Frances a Sal.)

PRATIQ.

En-em accustumit da invoki gat cals a feis ar Speret-Santel e commançamant oc'h actionou. E recompans, ec'h inspiro deoc'h carantes Jesus ha Mari. O Guerc'hes, pried ar Speret-Glân, deskit din ar fèçon da garet va Jesus ar guella m'eo possubl.

C'HUEC'HVET DERVES VARN'UGUENT.

BUES AR VERC'HES GOUDE DISQEN AR SPERET-SANTEL

—

Jesus o vesa caret ê Zisquibien, ho c'haras betec ar fin. Ya, va mignon Theotim, hor c'haret en d'eus betec ar fin. Sacrifiet en d'eus tout evidomp, ê c'hloar,

ê henor, ê vuës memes, ac araoc ma souffras evidomp an tourmant eus ar maro, en d'eus lezet ganeomp en heritach ê gorf adorabl e Sacramant an Auter. Eun dra ebqen a chome gantân er baourentes vras e pini oa en-em laqeat dre ê garantes evidomp. Ar Verc'hes, ê Vam santel, a yoa e-c'hars ar groas; ac'epad m'oa abandonnet gat ê Zisquibien ac ê Ebestel ho - unan, ar Verc'hes Vari a renèvese desân da bep instant ar bromessa eus he fidelite ar vrassa. Jesus a sell gat madeles oud ê vam, ha gat aon da gresqi he foan oc'h he guervel dre'n hano tener-se, e lavar : « Maoues, emesân, cetu » ase Sant Yan, hennes zo ho mab. » Ha neuse o trei oc'h Sant Yan, ê Zisqib muia caret, e lavar desân : « cetu-ase » ho mam. » Va mab, a lavar da bep unan ac'hanomp-ni, va mam a vezo ho mam, c'hui a vezo he mab. C'hui vezo evit-y ramplaçamant ho Toué, hi a vezo evidoc'h ar pez m'eo bet evidon-me, ar vam denerra. A zalec ar moment - se an Disqibl muia caret a guemeras ar Verc'hes en ê dy ; a zalec neuse ive Mari a ramplissas ar garg vras a-neuse fiziet enni. Asten a reas he c'harantes a vam var an oll gristenien eus an Ilis pini a gommance en-em furmi Heuilla a rea

an Ebestel ê bugale en ho oll beachou, ho c'hourachi a rea en ho labouroù, creät a rea dre he fedennou courach ar Verzerrien, goulen a rea digat he Mab perseverançe ar gristenien neves, pere a renonce d'ho goal stad evit heuilla an hent a binigen recommandet en Aviel. — Mæs carantes Mari ne qet bet ranfermet en nombr bian a vlavessiou he doa c'hoas da dremen er vro estranjour-mâ; en-em astennet eo bet var an oll amser, ha peb amser en d'eus bet santet an effejou heürus eus he zeneridigues. Imitomp va mignon Theotim, ar garantes eus an hini en d'eus roet Jesus deomp evit Mam ac evit squër. Dre ar vertus-se a garantes evit an nessa, pini a beur-echu ar gourc'hemen bras eus an Aviel da garet Doué, paëomp d'hor C'hrouer eul loden eus an dle sacr eus an anoudêgues vad, ha ramplissomp ar pez a exich hon Doué diganeomp oll, caromp hon nessa eveldomp hon-unan.

CARANTES AN NESSA.

MÉDITATION.

Bremà eus eun nebeut dervesiou, va mignon Theotim, er guël eus a drugaresou Doué var oc'h ené, m'er goulen ous-hoc'h

ha ne santac'h qet an espeç ambarras e pini ec'h en-em gave ar roue David, pa lavare : petra a rentin d'am Doué evit an oll vad en d'eus great din? Va mignon qer, ne ous-hoc'h qet petra da ober d'ho Doué evit ê oll drugares en hoc'h andret. Eh bian! Doué en d'eus pourveet d'an dra-se. Qement ho po great, emesân, d'ar biana eus ho preudeur, din-me eo ho peso er great. Evit païa età da Zoué an dle eus oc'h anoudègues, n'hoc'h eus nemet caret an nessa. Selaouit c'hoas ar pes a lavaro deis ar varn : naon am eus bet, a lavaro d'ar re heürus ac hoc'h eus roet din da zibri. Ar merq, emesân c'hoas en aviel Sant Yan, ar merq dre biui ec'h anavesor e viot va disqibien, a veso m'ac'h en-em garit an eil eguile. Ac en effet, ar pez a douche ar baïanet en amser guenta eus an Ilis, oa an union gaër a rene e toues ar gristenien, ac a rea aneso tout evel eur galon ac un ené. Guelit peguement en-em garont, emeso. Sant Pâcom a deuas da vesa christen dre an exempl eaër a roas desân ar gristenien eus ho c'harantes evit an nessa. Païan oa ha soudard en armeou an tyrant Maxim. He gompagnunes ac'ên, nêves anrolet e troumpou ar Romanistet, a chomas er guear a Dhèb da basseal eun nebeut amser.

Officêrien an arme o zræte er fæçon ar rusta, ha ne læsent gat-ho nep liberte da bourmen. Ar gristenien ho devoue trues oc'h ar soudardet nêves. Sourcial a reant anco evel pa vigent ho bugale bropr, procuri a rejont deso pep seurt sicourou. Eur vertus qer ral a qen desinteresset a reas eun impression betec ar beo var speret Pacôm : en-em santout a reas touchet a garantes evit lêsen ar gristenien, dont a reas ennâ eun desir an ardanta da servicha an Doué, pini a inspire hevelep santimanchou d'ar re ên adore. — Caromp hon nessa, va mignon Theotim, p'eguir, erves Sant Yan, eo gourc'hemen an Autrou-Doué, ha p'ema e stad a varo spirituel an hini n'en observ qet. Caromb an nessa non pas a c'hinou, mæs c'hoas a galon ha dre action. Caromp anesân e christenien, abalamour m'az-eo hor breur ha crouadur da Zoué, caromp anesân, abalamour m'eo caret gat Jesus; prenet gat priz ê c'hoad, destinet d'ar Barados evel-domp. Caromp an oll eb excepti nicun, nemet gouscoude gallond a ra-femp caout e toues an dûd unan ebqen pini ne ve qet crouet gat Doué, pini ne ve ar priz a c'hoad eun Doué.

Cetu amà e nebeut comsou tri dever

da ramplissa e qever an nessa. 1°. Ar re-all ho d'eus droat d'ho reputation ac e tleomp e respeti, evel ma fell deomp e ve respetet hon hini. Na attaqomp jamæs, Theotim, reputation ar re-all, na dre suspicionou, na dre jujamanchou temerer. An hini a seblant deomp besa vicius pe disprijabl, a zo dijà pe a vezo martese eun deis cals guelloc'h evidomp. Na zrouc-presegomp den. An drouc-preseguêres, e matier a gonsecanç, a laz qasi ato diou ené, alies teir, an hini a zrouc-presec, abalamour d'ar valiç pini a inspir disy drouc-presec; an hini he selaou abalamour d'ar blijadur malin a guemer; erfin an hini a zo drouc-preseguet abalamour d'ar gassoni e pini e laqear anesân avechou. Un hermit en doa cunduet en apparanç eur vues nebeut fervant; gouscoude d'ar maro ê goustianç a yoa tranqil bras. È dad superieur a oue chagrinet eus ar c'halm-se evel eus eun dromplæson abers an drouc-speret, ac a c'houlennas ountâ petra a yoa caus m'oa qer calm en eur momet qen terrupl evel hini ar maro. An hermit a respontas: va zad, hon Autrou Jesus-Christ en d'eus lavaret: na varnit qet, ha ne viot qet barnet. Tachet em-eus hed va buës da non pas drouc-presec den, da non pas ober

jujamanchou fall a zen, ha da sonjal mad a bep unan. Ah! Va breur, eme an Tad superieur, marvit e peoc'h!

2° Ar re all ho d'eus defautou, ret eo ho support, bes ho deves tor, ret eo pardonni ho zor. Ni hon eus ive hon defautou, ac ar-re all ho fasse deomp, Doué surtout hor support abaoue qeit amser. Ha lavaret a reot-hu hoc'h offanset gat ho nessa. Mæs a ne qet oc'h imagination eo a ro deoc'h da gredi an dra-se? Mæs ni, ha n'hon eus jamæs offanset Doué ha meritet ê venjançou? Mæs hon Autrou Jesus-Christ ha n'en d'eus-ên souffret nemet nebeut a dra? ne ouzon qet penaous en d'eus great Doué va c'halon, eme Sant Frances a Sal. Mæs ma command-fe din cassaat eun adversour, ne elfen qet dont a-ben d'en ober; ha p'en defe tennet din eul lagad eus va fen, emesân c'hoas, e sell-fen ountân agreabl evel ato gat al lagad all. Va mignou qer Theotim, arretit ar mouvamant quenta eus ho prontitud, dr'er voyen-se ec'h ampechot mil ha mil malheur a bere e ve caos ho transport. Mirit na guso jamæs an eol var ho coler. An den a gassoni ac a venjanç a zestuyn var ê benn ê-unan eur mor a dàn. Pardonnit, supportit, ac

e leverrot ho *Pater* gat assuranç. — Yan Gualbert, digentil yaouanc eus an Itali, a verve gant an desir da vengi maro ê vreur assassinet. E dad er c'hourache dre ê aliou. En disposition-se e rancontr ar muntrer, digentil yaouanc eus ar vro. Eul leac'h distro, eun hent stris a yoa favorabl d'ê zesssin. Sevel a ra ê vreac'h evit sqei ê adversour. Ar malheürus-mâ pini a yoa eb arm ebet, en-em daol d'an daoulin, ê zivreac'h e croas, eb lavaret guer : deïz guëner-ar-groas oa. Yan Gualbert, oc'h e velet evel-se, ac o sonjal ive e maro hor salver, ha daol pell diountân ê glese, a zao ê adversour, ac a lavar desân gat douçder : ne allan refus deoc'h ar pez a c'houlennit ousin en hanô Jesus-Christ : accordi a ran deoc'h non pas ar vues ebqen, mæs ive va mignoniach ; pedit Doué ma pardono din va fec'het, ac e poqas desân gat teneridigues. Goude ar victor-se gouneset var ê galon, e c'hantre èn eun ilis, ez-a d'an daoulin dirac eur grucifi, ar C'hrist a stouas ê ben, bursud dre bini Doué a zisquésas desân peguen agreabl oa d'ê galon ar garantes en doa bet evit ê adversour.

3°. Hon nessa en d'eus isomou ac e tleomp ê soulagi. Eun ené charitabl a zo

merqet evit ar Barados. An alusen, eme ar fur, a resist oc'h ar pec'het, evel ma voug an dour an tân. Ar beaurien a zigor dorojou ar Barados. Ar beaurien zo mignonet pere a dlcomp da c'hounit evit antreal enò. Ar roue a zo ar portret beo eus a Zoué var an douar, ac ar paour a zo ar portret beo eus a Jesus-Christ. Er roue e velan va Doué, ac er paour e velan va Salver. Eur verennat dour roet en hanô Jesus ne veso qet eb recompans. Cetu enò perac ar Marichal a Luxambourg, qer brudet er bresel, a lavare var ê dremenvan : bremà e prefer-fen d'ar c'hlòar eus a guen alies a victor, inutil dirac tribunal Doué pini a varn an dûd a vresel, bremà e prefer-fen d'an henor-ze eur verennat dour roet d'ar paour dre garantes evit Doué.

EXEMPL.

P'oa ar revolution e Franç en he c'hrea, en amser m'oa quen trubuillus beva, an autrou Aurain, person Figeac, a roas eun exempl caër meurbet eus ar gourachussa carantes evit ê nessa. Oc'h an Auter oa, o paoues prononç ar c'homsou eus ar gonsecration. An dûd a yoa stouet, tranquil bras, pa gommanças dioc'h-tu

an alarm da sini. Ar merc'hct a spount, ar goaset a sao, eur c'hrouadur a zired en ilis en eur grial: ar republicanet a zo erruet, emaïnt tost. Ar bêlec n'en doa great nemet divisca è ornamanchou-ofern. Daou zragoun a erru èn or-dâl an ilis; ar person ho guël, ac o tisqen buan-a-buan dioc'h an Auter, ec'h en-em echapp dre ar secreteri, er vered e cav daou soudard all pere a fell deso crêgui enuân; echap a ra, pignat dreist eur vur ha mont var ar meas. Erruet var bord eur rivier vian, ne chom qet da varc'hata, en-em deureul a ra ebars, ac he zreus varn neun. Erruet er c'hostes all, e tistro da sellet ac evel an daou soudard atao en arrach d'er pourchu; unan aneso en-em daol er rivier evit he fasseal. An autrou Aurain, per guël, a red adarre, ac a bign eur greyen, a forç da ober dillo ema dizanger dioc'h ar re ho doa touet ê varo. Bez edo e savete, clêvet a ra crial, ac ên èn dro da sellet. Divar goure ar greyen e vel unan eus ar soudardet oc'h en-em isignat en dour ha prest da vesa beuset. Ar bêlec pini en doa preseguet d'ar re all besa truesus, pardonni ha renta ar vad evit an droug, ne oue qet beusar oc'h moues eun adversour, pini er galve d'ê sicour: qel liger a

m'oa pignet, e tisqen, en-em deureul a ra èn dour, plongi a ra alies evit savetei ar soudard malheürus, pini zo e vont da veusi. Erfin apparissa a ra var an dour; digass a ra da vord ar rivier ar soudard anter-varo ac eb anoudêgues. Ober a ra tân evit ê doma, renta a ra desân ar vuës. Ar soudard, o vesa deut en ê anoudêgues vad, a anaves person Figeac: petra emesân, c'hui oc'h eus va saveteet, c'hui pini a bourchuen, a bini em oa touet ar maro! Tromplet omp età! Ebcess e lavarer deomp penaus ar veleyen ne glascont nemet en-em vengi. — Va mignon, a respont ar person, guelet a rit a guir eo ar pez zo lavaret deoc'h; oc'h o savetei n'em-eus great nemet va dever: pep bêlec, pep christen a dlie ober ar pez am-eus great. Me zo bet heürus, cetu enò tout; trugarecât a ran Doué, trugarecait-ên ive, ha na bersecutit mui ar re a servich Doué ac a gred ennân.

PRATIQ.

Na guemerit jamœs ho repos gat ar gassoni èn ho calon, ha pa rit an alusen, grit-hi dre garantes evit Jesus ha Mari, az eel p'he grafac'h deso.

SEISVET DERVES VARN'UGUENT.

MARO AR VERC'HES SANTEL.

Exant dioc'h ar pec'het original, Mari n'he deus qet refuset souffr ar boan dleet desân; en-em soumettet eo gat joa da eur setanç pini a seblante dleout espern anisi, d'ar setanç prononcet a enep oll bugale Adam : falveset eo disi mervel evit henori dre ar sacrifiç-se ar buissanç souveren a Zoué var ê grouadurien. En effet, va mignon Theotim, m'ar goulennit ousin e pe andret eus ar bed ec'h apparis gat mui a eclat ar buissanç absolu a Zoué, me lavaro deoc'h penaus goude ar C'halvar ac an Auter, eo var guéle ar maro ac er guérejou e c'happariss ar muia. Ral eo eve offanset enò gat ar re veo, ac ar re varo dre ho stad a humiliation ac a zistruch, a zisquës tout eo Doué ho mæstr absolu. Mari zo falveset disi mervel evit en-em renta henvella mà c'helle oc'h ê Mab divin : Jésus ên d'eus partaget ê oll vertussiou ac an hevelidiguesou eus ê vuës mortel etre ar Sænt ; mæs falveset

eo desân ho unissa tout e personach rouanes ar Sænt. Erfin Mari zo falveset disi mervel, evit douçaat ar passach-se d'ê servicherien; henvel eo èn dra-se oc'h eur vam vad, pini da guenta a danva eur remed c'huëro, evit lacât ê c'hrouadur d'er c'hemeret gat nebeutoc'h a zigout. Ha c'hoant oc'h eus, va mignon Theotim, da zouçat evidoc'h ar c'huërder eus ar moment divêsa-se? Henorit, carit, servichit ar vam vad-se, n'och abandono qet èn heur divesa; me lavaro guell, Theotim, da eun devotion dener da Vari, unissit eun devotion tenerroc'h c'hoas, m'ar d'e possubl, d'ar galon eus ê Mab Divin. Heürus, mill guech heürus ar maro c'hristen goude eur vuës consacret d'ar galon admirabl-se eus a bini ho calon, ô Guerc'hes didach, a zo bet an imach parfæta!

DEVOTION D'AR GALON A JESUS.

MÉDITATION.

Penetrit ho calonou eus a santimanchou ac affectionou calon Jesus. Cetu enò, Theotim, an abrege eus an Aviel; cetu enò ar berfection gristen; cetu enò ive evit pe fin e tleer besa devot da galon

Jesus, devotion just ha naturel en ê objet, necesser erves dessinou providanç Doué, admirabl dre an avantachou a brodu.

1.° *Eo just ha naturel en he objet.* En effet, Theotim, objet an devotion-mâ eo calon an Dén-Doué; ar galon-se, buës ê gorf endra edo var an douar; ar galon-se, e pini oa ê oll affectionou, pini a serviche d'ho frodui; ar galon-se unisset en eur fæçon qer stris gat ê natur divin. Goude maro an dûd a galite, e renter d'ho c'halonou maro henoriou particulier; ho ranfermi a rear e creis an aour ac ar mein precius; petra a lavaran-me? laqeat e vesont ha diouallet mad e templou memes an Autrou-Doué. Ar guël ebquen anezo a zigass èn hor memor ar sonch eus a guement so bet a vras ac a extraordinal èn ho santimanchou hed ho buës. Pebes henoriou età ne dleomp-ni qet da renta d'an dînna a garantes, d'ar parfæta eus an oll galonou, da galon an Dén-Doué, atao beo ac atao consumet dr'er garantes ar vrassa? M'hor bige amà calon unan eus an dûd-se pere a zo bet, dre ho vertussiou, imachou beo eus a galon Jesus, m'hor bige amà calon Frances Xavier, calon Viçant a Baul, calon Frances a Sal, gat pebes joa ne boq-femp-ni qet

d'ar c'halonou-se venerabl pere a zêv dre ar zêl an ardanta ! Ac èn dra-se ne ra-femp nemet obeissa d'ar greden grén-se, pini a lavar d'an oll dûd penaus, m'ar d'eo an ené ar sourcen eus an oll santimanchou mad ha vertusus, ar galon a zo evel ar c'hreis anesô, ar galon e d'eus pers en oll affectionou an ené, ha, dre enò memes, he d'eus guir d'hor respet èn eun dén santel; ac e Jesus-Christ, Doué ha Dén, ar galon he d'eus droat non pas ebqen d'hon oll garantes, mæs d'hon henor ha d'hon adoration. Guelit, Theotim, peguement ec'h estim an Autrou Doué calon an dén; ne zisprich qet, an Doué-se infinimant bras, ansao eo amourus eus ar galon sempl-se, e laca ê c'hloar d'he gounit ha da rên en he c'hreis. Avechou e command gat autorite, ac e lavar deomp: c'hui am c'haro eus oc'h oll galon. Avechou all ec'h en-em isela betec an ton eus ar beden: va mab, roït din ho calon. Prometti a ra en-em zisques d'ar c'halonou pur, prometti a ra ne lacaïo musur ebet d'ê vadelesou èn andret ar c'halonou mad: m'ac'h en-em indîn a enep ê bobl, eo abalamour m'ho d'eus an Israëlitet distroet dioutân ho c'halon. Ma pardon, e pardon d'ar galon gontristet ac humiliet; ma parlant ousomp, eo d'hor c'halon e

teu d'en-em adressi. Daoulagat Doué a zo eb cess fixet var galon an dèn, ne vel, en eur fêçon bennac, ne istim èn dén nemet ar galon; ac e c'houlen-fet goude-se perac e rentomp eun henor particulier da galon Jesus, da lavaret eo, da galon hon Doué! Guir eo, evel m'eo bet instituet an devotion d'ar galon sacr a Jesus, meur a hini a grie: « eun devotion neves eo; » mæs ac eun nêvesenti oa henori ar garantes infinit-se eus a eun Doué evit an dûd, ar garantes-se pini ne d'eo qen tra nemet Doué memes? Nan, Theotim, an devotion santel-se ne qet nêves, lavaret a eller memes eo bet devotion an oll Sænt, ac o vesa commancet var ar C'halvar, n'he deus great nemet cresqui ac en-em asten muioc'h er seitecvet canvet, e pini isomou brassoc'h a c'houlenne sicourou abondantoc'h.

2.° *Devotion da galon Jesus, necesser e dessinou ar brovidanç.* Passionou ha miseriou calon an dén ne reant nemet cresqi eus an eil oad d'eguile; erfin èn amser, e pini gant an oll dallentes ac an oll faziou eus an amseriou dremenet, e voué guelet, disursiou dianaveset betec neuse, ê galon eo, dre eun effort divêsa eus ê garantes, ê galon ê-unan, da lavaret eo, an tensor

eus ê c'hraçou ar re breciussa eo a roïo deomp hor Salver Jesus-Christ ; ac en dra-se, Theotim, admirit dessinou eur brovidanç leun a visericord. *Qenta dessin eus a brovidanç Doué :* Tûd henvel oc'h an dûd difeis a zo bremà, a yoa o vont da barissa ha da attaqi èn ho furor personach Jesus-Christ. Ne dlient espern netra evit pellaat an dûd dioc'h Jesus-Christ, ac evit er chasseal, ma vige possubl, eus ar bed-mâ. Evit renta inutil ha vean oll efforchou an dûd-se deut evit evel prepari an hent d'an Antechrist, petra a raïo providanç Doué ? Inspira a raïo d'ar gristenien eur garantes c'hoas tenerroc'h evit ho mæstr divin, en eur diselei qement zo en ê galon dîn eus ho c'harantes, en eur dont d'ho lacat da antreal en tabernacl adorabl-se. Piou a ellô ho separi dioc'h Jesus, pa veso unisset ho calon gat ê galon ? E vean e c'havanç an dûd eb religion, an dûd fall, e vean mill ha mil guech e touont distruja religion Jesus-Christ, ar religion a zispag dirac daoulagad ar boblou, ar guiton eus a galon sacr a Jesus, ha bugale an Autrou Doué, ar gristenien, a deu d'en-em zestum tout, ha d'en-em starda mui evit jamæs èn dro da Jesus-Christ. *Eil dessin eus ar brovidanç.* An avel eus a gomsou ac œuvrou an dûd fall

o vesa commancet eur vech da c'huësa, a dlie necesséramant disec'ha ar c'halonou, ha ramplaci ar santimanchou nobl ha loyal dre an interest an-unan ha dre an dismeganç eus ar Religion : car cetu enò ar froues a brodu an aliou ac an exemplou fall : dre enò e tlie erruout an amser, annoncet gat Sant Paul, dre enò e tlie sevel ar raç fall a dùd a bere en d'eus great ar portret quer guirion : « Guésit, emesân » d'ê zisqib Timothee, penaus èn amser » divesa e veso eun amser trubuillus ; bez'e » veso tûd pere a en-em adoro ho-unan, » tourmantet gant an désir da gaout ar- » c'hant, blasphematourien, direspet en » andret ar re digat pere ho deveso recevet » ar vuës, eb anoudêgues vad, capàbl eus » an oll grimou, pere ne glasqint nemet » contanti ho c'horf, leun a ourgouill, » pere a adoro plijaduresou ar chic mui » eguet Doué. » Er portret-se piou ne anaves-fe hon amser-ni ? Hirio an dén ne ra van eus a oll valheuriou ê nessa, pa vez ê vadou ê-unan en assuranç ; araoc peb-tra ê interest ac ê blijadur ê-unan ; an aour, ha gant an aour e prener ar blijadur, cetu enò ê zoucou. Pe seurt remed oc'h ar yenien-se, oc'h an indifferanç-se e qever ar Religion, e qever Doué ? Pe seurt remed a ve mad a enep

an idolatriach-se, a enep au enclasq-se a ra an dén anesân-ê-unan dreist pep-tra, pe seurt remed, nemet ar garantes eb musur, an deneridigues incomprenabl eus ar galon douç ac humbl a Jesus, Dén ha Doué, maro dre ar garantes ar burra ac ar generussa? *Trede dessin eus a brovidanç Doué.* Crimou bras a en-em brepare, ac an dûd fall a rede varzu an torfæjou ar re horrupla; ret oa derc'hel prest ar moyenou capapla da galmi justiç Doué o vont da vesa qen outraget. Ar brovidanç pini a veill var hon oll isomou, he d'eus pourveet dezo; digoret he d'eus en avanç, evit an amser a c'hoad ac a horror, tensoriou calon an Dén-Doué; car an henor a rentomp disi a zo evit goulen pardon en ê hanô eus ar c'hrimou, ha dre ar ræson-se eo great evit hon amser ac hor bro. Ya, Theotim, an henor rentet d'ar galon sacr a Jesus a apparchant oc'h ar Franç, abalamour m'eo commancet en hon toues. Evel eur stereden a silvidigues, an devotion-se he d'eus brillet da guenta var hor bro, ha goude var ar rest eus ar bed cristen; apparchanti a ra oud ar Franç, abalamour hor c'hêriou a zo en-em hastet d'he fratica, abalamour m'he d'eus saveteet hor proviuçou dioc'h ar vocen. Apparchanti a ra oud ar Franç, abalamour ar

roue merzer, Louis c'huësec, o velet ne voa mui remed all ebet oc'h malheuriou ar Franç, a gonsacras ê rouantêles d'ar galon a Jesus, qer couls ac ê famill ac ê bersonach ê-unan. Mæs leveromp-en, Theotim, an devotion-mâ a apparchant surtout oud ar Franç, abalamour ar Franç, coupabl bras ha quer malheürus, n'he d'eus a voyen evit effaci he c'hrimou ha parea he gouliou, nemet er galon eus he Doué.

3° *An devotion da galon Jesus a zo admirabl dre ar froues a brodu.* Ne ignorit qet ar c'homsou consolant a lavaras hor Salver da eun ené santel. « Ar gristenien, eme » Jesus, a gavo èn devotion-ze qén util » d'ar silvidigues, an oll sicourou necesser » d'ho stad, ar peoc'h èn ho famillou, » benedictionou Doué var guement a antre- » prenint : er galon adorabl-se eo e » cavint e guiriones eul leac'h a refuch » hed ho buës, ha surtout da heur ho » maro. Ah ! en zo douç mervel goude » beza bet eun devotion fidel da galon » an hini a dle beza hor Barner ! » Tost da zaou c'hant vloas so abaoue m'eo verifiet promessaou hor Salver. An dûd clân ho d'eus pedet ar galon a Jesus, ac ho d'eus recevet ar yec'het. Ar bec'heurien ho d'eus taolet ho fec'hejou ebars

er galon-se, mor a drugares, ha gat he graç ho d'eus recevet peoc'h eur goustianç vad. Nac a enéou affliget ho d'eus cavet e calon Jesus eur soulajamant en ho foaniou. Pet ené sempl ac o c'horellat ho d'eus cavet en-y an ners ac ar victor! O va mignon, carit an devotion-ze. Ra vezo ho refuch ac ho souten betec oc'h huanad divêsa! Cetu amà eun avis pini a essaio deoc'h pratiq an devotion-mâ. 1° *Evit bep bloas.* Ar guéner goude eisvet ar Sacramant a zo consacret gat an Ilis evit ober ar gouël solanel eus calon Jesus. En deis-se e reot eun amand henorabl, ac e communiot evit repari an offançou ac an outrajou en d'eus recevet hor Salver ac a receo c'hoas er sacramant adorabl eus an Auter. Jesus ê-unan ên d'eus merqet an deves ac ar praticou-ze, p'en d'eus revelet an devotion douchant-se: promettet en d'eus penaus ê galon sacr a scuill-ge èn abondanç faveuriou ac effejou he c'harantes var guement a rent-je desân an henor-se. 2°. *Evit bep mis,* Ar c'henta guéner eus ar mis a zo particulièramant destinet da henori Calon Jesus. An deis-ze a elfac'h da santifia dre eur visit d'ar Sacramant, dre bedennou ha dre ar gommunion. 3° *Evit pep sizun.* Pep guénerves a dle digaç èn hor memor ar sonch eus

a souffrançou Jesus-Christ. Ha læsel a reot-hu da basseal an derves-se eb renta eun henor particulier bennac d'ho Doué? 4° *Bemdes.* Custum an enéou devot a zo recita bemdes ar *Bater*, an *Ave*, ar *Credo*, ha da c'houlen dioc'h ar mintin da nav heur, ha dioc'h an nos, da beder heur, carantes ar galon sacr dre ar bedennic vêr-mâ : « ô calon Jesus, leun a garantes » evidon, allumit em c'halon-me ar flammou » santel eus ho carantes. » 5° *Erfin*, Theotim, me oc'h alio da antren èn unan bennac eus a vreuriesou ar galon sacr a Jesus. (Oc'h pemn) an nombr bras a indulgeançou ho d'eus staguet out-ho ar pabet, e cafot ennô graçou puill evit beva santelamant, eur voyen effedús a berseveranç ac an erres assur eus ar maro mad.

EXEMPL.

Doué pini ne bermet an droug nemet evit accomplissa an dessinou eus ê drugares, ha pini a laca da orgella ar bed en antier evit rei d'ê vugale ar vuez spirituel eus ar c'hraç dre voyenou anaveset gantâ ebqen, a bermettas ma vige e 1720 ar Provanç ravaget gat eur vocen horrupl. Ar guear a Varseill a oue ar guenta attaquet gat ar c'hlenved-se, pini,

e nebeut missiou, a laqeas d'ar maro, an anter eus a habitantet ar gucar vras-se. An autrou Belsunç a Gastelmoron, escop Marseil, o velet e voa inutil oll remejou an dûd, a resolvas caout recours d'an hini a zalc'h èn ê zourn alc'huëssiou ar maro ac an ifern, ac opposi, e faveur tûd ê escopti, da goler Doué, ar meritou eus a galon sacr ê Vab divin. Esperout a reas caout èn henor public rentet da galon Jesus eur remed a enep eun droug, a enep pini oll remejou an douar ne allent netra, ac ê esperanç ne oue qet tromplet. Alia a reas tûd ê escopti da antreal er memes intantion ha da gaout ar memes esperanç. Ordren a reas ma vige solaniset hivisiqen gouël ar galon a Jesus d'ar guéner goude eisvet ar Sacramant, ha ma vige celebret evel unan eus ar brassa guéliou eus ar bloas. Deis gouël an Oll-Sænt goude eur procession pini a reas var ê dreid noas, ac o touguen ar Sacramant, ec'h en-em voëstlas solanellamant, ên ac ê oll escopti, d'ar galon sacr a Jesus. È beden a voue selaouet èn eur fèçon sansibl. A zalec an deis-se ar c'hlénved, betec neuse qer furoret, a ziminuas cals, ac e berr amser, e tisparissas tout-a-fæt. An autoriteou civil eus ar guear-se ho d'eus declaret ac anaveset

dre scrid ar faveur-se eus ar galon sacr. Mæs Doué a reserve da ferveur an escop santel ac ê bobl eur brotection sansiploc'h. Er bloas 1722, er. mis maë, ar vocen pini a songet tremenet tout-à-fet pell a yoa, a gommanças a nêves-flam e qear, ac he laqeas er gonsternation ar vrassa. Calon Jesus a voue eun eil guech recour ar Prelat santel. An oll autoriteou, dre ê aly, a reas vœu da vont bep bloas en hanô ar guear, da ilis ar Visitation; deis gouël ar galon-sacr, evit henori ar galon-se meurbet dîn eus hor c'harantes, evit receo enô ar gommunion santel, offr eur flamboch-coar-guen a bevar lurbouës, ornet a eur figur pe eur portret choaset evit represanti ar guear-se, ac erfin evit assista er brocession general pini ên doa sonch an escop da ober ato bep bloas èn deis-se. Ar vœu-se a oue prononcet publicamant dirac auter ar gathedral dre ar c'henta eus an autoriteou en hanô an oll, deis gouël ar Sacramant, araoc ar brocession, an autroun'n escop a zalc'he ar sacramant etre ê zaouarn ha quement hini a voa e carg a yoa var bennou ho daoulin dirasân. Tout ar bobl a en-em unissas da eur vœu a bini gant eur feis crén e c'hespere an issu mad. Selaouet e voue èn eur fêcon pini a reas admiration

en-em izeleat ac en-em humiliet mui eguet an oll verc'het a Israël : hirio e receo an domination absolu var guement zo crouet : qer bras e santimant Doué evel m'eo bet dister èn he santimant he-unan, Mari a vezo hivisiqen alvocades an oll bec'heurien, ho refuch, ho esperanç ar vrassa goude Jesus. Ar Verc'hes Vari he d'eus great da Zoué ar sacrifiç eus he mab unic, ha cetu an nombr eus ar re he d'eus qemeret evit he bugale o vont da vesa e qer bras niver evel ar sabl e bord ar mor. Guerc'hes santel, ha clêvet a rit-hû ar vouës eus ho mab Jesus o crial ousoc'h : savit, ô va muia-caret, deut da guemeret possession eus an trôn am-eus preparet deoc'h. Dorojou an Eê, digorit, ho rouanes eo, kœuriou a Æles, antonit eur c'hantic a vouleudi er solanite-mâ. Va mignon Theotim, seblantout a ra din guélet ar prophet David o qemeret ê instrumant musiq ac o cana a nêves : hi zo leun a c'hloar, ô va Doué, ar rouanes-se pini a velan en tû-deou d'ho majeste ! An aour a vrill var he guiscamant e mill fêçon diffarant ha dre enò admirabl. Admiraploc'h c'hoas eo ar c'hloar interieur eus a galon merc'h roue ar roueet. An oll dûd heürus eus ar Jerusalem nêves, eus an Eê, a lavar paravia : henor, gloar da vam salver ar

bed, d'an hini he d'eus brusunet penn ar serpant, distruget pouvoar ar droug-speret, henor, gloar d'ar Verc'hes)...

GRAÇ DOUE,

PINI HOR RENT SANTEL.

MEDITATION.

1° *Graç eus va Doué, graç infinimant precius*, c'hui ebqen a denn var eun ené daoulagad ar mæstr souveren, dreisoc'h e teu eun ené da veza an objet eus a gomplæsançou Doué, ar viriones eternel. En effet, va mignon Theotim, ac em be an oll guessiêgues, an oll buissanç eus ar bed-mâ, ma n'em-eus qet graç Doué em c'halon, da betra e servich-fe din an traou-se dirac Doué? Er gout a rit, pa deuas eun arc'hæl a bers Doué da annonç da Vari e vige mam he Doué, ez-oa tûd puissant, tûd vras erves ar bed, pere a ramplisse an douar dre ar brud eus ho hanô, ac a rea levriou ha traou caër pere a dlie ober ac a ra en effet admiration ho bugale vian. Ha credi a rit-hu e sell-je Doué nac ê Æles oc'h an oll dûd-se, pere a denne varneso attantion an dûd var an douar? An Æles ac hi a lavare an eil d'eguile: guelet a rit-hu

an dûd habil-se brudet, ar generalet-se quen vantet, ar roueet-se puissant! Nan, va mignon Theotim, ha ma læsent eur sellic bennac da guesa var an dûd-se qer meulet, oa eur sell a druïs a reant out-ho. Eun tyic dister, eur verc'hes yaouanc, dianaveset gat an dûd, a denne ho oll attantion: piou, emezo an eil d'eguile, eo hounnes a zo qer sqedus, qer superb e creis an denvaligen, ar flourdilisen-se e creis ar spern? Hounnes, a responte an Doué oll-c'halloudec, hounnes eo va merc'h muia caret, an objet eus va oll blijadur, ha va oll c'homplæsançou. Perac, va mignon qer? Abalamour m'he doa graç Doué, graç pini a voue e c'henta titr evit beza choaset da veza mam da Jesus. Mar deu hon religion da offr unan eus hor roueet deomp da henori evel sant, ne qet e de-fe an Ilis guelet er prinç-se eur roue puissant, eun dén distinguet er bresel pe dr'el lêsennou en d'eus roet d'ar vro: nan, oc'h hon oblija da ober gouël, Sant Louis, roue a Franc, nan an Ilis n'he d'eus consideret ennân nemet mignon an Autrou Doué; ac abalamour d'an dra-se ebqen eo e conserv ê relegou precius, epad ma c'habandoner mesq-a-mesq gat poultren ar bessiou ar restadou, al ludu eus an dûd a vresel-se qer brudet var

an douar. Relegou ar Sænt ne d'int proposet gat ar feis d'hor veneration ha d'hor respet, nemet abalamour m'oant, araoc ar maro, santifiet dre c'hraç Doué. Eur vanite eo età destum danves pere a beriss, eur vanite eo clasq henoriou pere a basse, eur vanite eo redet varlerc'h plijadurezou ha jouissançou eus a eun derves! Pep tra a zo vanite nemet caret Doué ha besa caret gat Doué. O va ené! na admir mui ar madou faos eus ar bed. Da vir vad eo ar c'hraç santifiant.

2° *Graç eus va Doué, mad uniq eus an ené.* Eb an tenzor precius-se da betra e servich-fe tout ar madou all, ha mar hoc'h eus ar c'hraç-se, petra a ell mancout deoc'h? Gat ar c'hraç, ho tisterra actionou a zeu da vesa miritabl evit ar barados Eb ar c'hraç hon oll œuvrou memes ar re gaërra; a zo dister ha scoët a varo dirac Doué; gat ar c'hraç, ha pa veac'h an affligeta eus an dùd, e cavot eur gonsolation abondant ac evel eun ongant mad da barea oll gouliou oc'h ené; eb ar c'hraç ac-ên a eller tânva eur bonheur bennac var an douar, ha surtout ac-ên a eller esperout heürusdet ebet goude ar maro? « Bet houn » pep tra, a lavare an arapereur Sevêr, » pini eus ar rencou divêsa en arme a yoa

» bet pignet betec an trôn, bet houn pep
» tra, ac em-eus guelet penaus tout ar
» pes m'hon bet ne servich din da netra. »
Cetu a-ze an difin eus a dregont vloas a labour, a fatig ac a brosperite. Parlant just a rea, va mignon Theotim : eun dra a vancqe desân, ar c'hraç pini a rent santel, mignon da Zoué, ac e vesa ma vancqe desân, peb tra a echapp digantâ, amser ac eternite. Abalamour da-ze, petra n'ho d'eus qet great ar Sænt evit conservi ar c'hraç pe evit he c'haout a nêves? Hermitet santel, petra a reac'h, sebeliet e beo ebars er c'havargniou ac en desert-chou? Ah! eme c'hui, douguen a reamp eun tensor bras, ac en douguemp e væsselliou eas da derri. An andrejou cuseta, dounna er c'hoajou, n'ho d'eus qet seblantet deomp re assur evit conservi an tensor-se, graç Doué. Penitantet santel, pere a velan droug-livet ha difiguret, perac ober qer rust pinigen! Allas! eme c'hui, gouela a reomp ar c'holl hon eus bet great a c'hraç Doué : heürus m'ar guellomp a forç da scuilla daëlou, he obten adarre ac en-em greâat a enep hor sempladures! Ha c'hui, merzerien courachus dreist pep tra, difennourien henorabl eus ar feis, petra ho laca da bignat gat joa var ar chafaudou? Petra ho laca d'en-em brecipita

e creis ar flammou? Ho coad a respont din : mervel a reomp gat joa, abalamour o vervel e conservomp graç hon Doué.

3°. *Graç eus va Doué, c'hui a zouça an oll boaniou.* Graç Doué a ro deomp da anaout ar falsentes, ar goullo, an neant eus a vadou ar bed, ar fin qasi atao effroyabl pini a reont deomp ober evit an eternite. Mouës ar c'hraç a lavar deomp e goëlet hor c'houstianç : malheur d'an dûd pinvidic, stag oc'h ho danves! Malheur deoc'hu pere a vev er joa! Neuse netra essoc'h eguet besa distag dioc'h ar bed, quittaat, ancounac'haat eb poan ar pez ne estimer mui. Graç Doué a ya pelloc'h c'hoas : douçaat an deveriou ar re boanniussa, lacat a ra da servichout d'hor bonheur ar pez a seblante dleout ên distruja. Pet Sant ho d'eus ên amprouet e peb amser eus an Ilis! Pet ené just ên amprou c'hoas bemdes! Sant Paul a drid gat ar joa e creis ê drubuillou, Sant Andre var ar groas, Sant Laurenç e creis ar flammou : gat graç Doué, ar souffrançou a deu da veza chenchet e consolationou admirabl. Selaouit, Theotim, an dén just astennet var eur guéle a souffranç : ar vuës, ar maro, ar yec'het, ar souffranç, tout zo agreabl din, pa fell ervad

d'am Zad ha d'am Doué: souffr a ran, Doué ra vezo benniguet! Anés e ven re heürus, ne falves-fe mui din quittaad ar vuës-mâ. O va Doué, pini vezo joa an Eê, p'e-guir ez-eus qement a gontantamant en draoïen-mâ a zaëlou! Graç Doué a ro eur saour douç ha santel d'ar poaniou ar re sansipla. Guelit ar vam-se o c'hlepia gat he daëlou ar c'horf eb buës eus he mab uniq, qer qer d'he c'halon: va mab, emisi, a voa da Zoué, er guervel a ra d'ê gaout, ra veso great ê volontes: netra n'am stag mui oc'h ar vuës, n'em beso sacrifiç ebèt mui da ober, pa guittaïn an douar. Graç Doué a rent eas ha delicius ar passach eus an amser d'an eternite. Eur fallaen divêsa a zisques d'an dén just ez-eo erruet an heur eus ê zelivranç; ar religion a sao he mouës, a zisques desân an Eê digor evintân: parti, ené cristen, eme vinistr Jesus-Christ, sorti eus ar bed èn hanô an Doué oll galloudec pini ên d'eus da grouet, èn hanô Jesus, Mab Doué, pini ên d'eus souffret evidot, èn hanô ar Speret-Santel pini ên d'eus da santifiet; pa en-em separi dioud da gorf, ra veso digoret did eun hent eas ha libr da bignat var menes Sion, e qear an Doué beo, er Jerusalem celestiel, er societe heürus eus an Æles ac ar Sænt: ra gon-

templi eternellamant da Redemptor faç-a-faç! Ra elli da jamæs, presant dirac ar viriones digaget dioc'h pep goabren, he c'hontempli eb fin ebet er ravissamant eternel eus ar bonheur! An Evou a zigor, an ené a nich ac a deu da reposi eternellamant e calon Doué. Graç eus va Doué, heürus an dén n'ên d'eus jamæs ho collet! Heürus an hini ho possed! Mill guech heürus an hini ho conserv betec ê huanad divêsa! Mari, mam a c'hraç, difennit ac'hanon a enep adversour ar c'hraç, an droug-speret, ar pec'het.

EXEMPL.

Cathel a Harlay, sortiet eus eur famill distinguet dre he anciented ac he vertussiou, a recevas eun descadures veritablamant cristen, a bini e oue redevabl da sourciou eur vam dîn eus an hanô-se. Cass ha conservi a reas er briadèles an oll vertussiou a yoa bet admiret en-y a zalec ar vugaleach. A veac'h e voa bet daou vloas e compagnunes an Autrou de La Meillerai, ma voue attaqet gat eun derzien violant. He foan a yoa divoder, eb gouscoude e teuje jamæs d'en-em glem. « Continuit, emisi, continuit, ô Doué » a visericord, da augmanti va foaniou, » m'ar d'eo ho polontes: ne c'houlennan

» ousoc'h nemet an ners ac ar gourach
» d'ho souten, ac ar c'hraç-se a c'hou-
» lennan en hanô ar Verc'hes leun a
» burete, pini epad nao mis a zougas
» va Salver èn he antraillou santel. »
Goulen a reas ar viatiq santel, ha dre respet evit ar mad-oberour adorabl, pini ez-ea da receo, e falvesas disi e vige ornet he c'hambr gat ar pez he doa a breciussa, ac e vige scuillet liqueuriou a c'huës ar guëlla en andrejou eus an ty dre bere e passe-je he mæstr divin. He sempladures a yoa bras meurbet. Gouscoude é c'hordrenas ma vige savet evit receo, prosternet dan daoulin, he Salver ac he Doué. « Petra emisi d'ar re a en-
» em oppose d'he desir, ha just e ve e
» teu-fe va Autrou ha va Doué d'am zy,
» ac er rece-fen eb prijout lacât va zreid
» en douar evit mont d'ê rancontr? »
Senti a rejot out-y, ha soutenet gat diou eus he flac'het, e chomas var he daoulin epad an oll amser eus ar ceremoni. Er moment ma remercas he Salver, e lavaras a vouëz huel: « M'oc'h ador, ô bara
» a vuïs, guinis an enéou heürus, deliçou
» an æles ac an dûd. Me a offr deoc'h,
» me gonsacr deoc'h va c'horf, va c'halon
» va ene gat he oll buissançou. Disposit
» ac'hanon erves ho polontes santel. »

An danger o vesa deuet da vesa brassoc'h, e c'houlennas alies an nouen, neuse evit purifia an ené-se dijà qer parfæt, Doué a bermettas d'an eal a denvaligen he amproui. « Santout a ran, emisi d'ar » vinistret santel pere a yoa en dro d'he » guële, ema adversour va silvidigues oc'h » essaat teureul an droublien em ené, o » lacât dirac va daoulagat ar justiç rigorius » eus va Doué ac ê varnedigues terrubl; » mæs d'an traou-se capabl d'am disesperi, » ec'h opposan ê drugares infinit. Pro- » mettet ên d'eus pardonni d'ar péc'heur » glac'haret, ha m'ar emaon en ê c'hraç, » rac petra em be aon nac er bed-mâ » nac er bed all? Ne c'houlennan clêvet » mui nemét comsou a fizianç e Doué, » na zisquesit din mui nemet gouliou va » Salver, digor evit va receo. » O santout he maro o tostaat, e tesiras besa astennet var an douar evit renta he huanad divêsa. He c'honfessour, èn aon d'en-em opposi da inspiration ar Speret-Santel, ne gredas qet refus disi ar bermission a c'houlenne gant quement a ardeur; he asten a rejot var an douar, ac e oue mill boan o clasq he lacât da gonsanti caout eun oriller dindàn he fen. Er bosition-se, e c'houlennas eur grucifi, ac e reas placi eun all dirazi, neuse e prononças gat eur

vouës crén ac animet ar chomsou-mâ : « O va salver, pebes differanç etre ho » maro ha va hini-me ; etre ho tourman- » chou ha va re-me ! hoc'h accabli a reat a » outrajou, ha me ne glêvan nemet comsou » a beoc'h ac a gonsolation, c'hui a oue » abandonnet gat ho mignonet, va re-me » a zo èn dro din. Peguer bian bennac » e ve va souffrançou, recevit-hi, ô va » Autrou, e pinigen d'am péc'hejou. » O prononç ar c'homsou-se e stardas he musellou var imach he Salver, ac e varvas en uguenvet blaves eus he buës.

PRATIQ.

Bisitit bemdes eur chapel eus ar Verc'hes santel, pe da viana ho pet eun imach eus ar Verc'hes dirac pini e pedot ma c'hobteno deoc'h ar bonheur da vervel quentoc'h evit coll graç Doué dre eur pec'het marvel.

NAVET VARN'UGUENT DERVES.

ASSOMPTION AR VERC'HES SANTEL.

Mam ar Vac'habeet, va mignon Theotim, he doa guelet c'hueac'h eus he bugale o sacrifia ho buës e creis an horrupla tourmanchou evit difen ho religion. Ar

yaouanca a yoa o vont da antreal e liç. Ar vam admirabl-se en alye da vale var roudou ê vreudeur, da restaol eveldo promessaou Antiochus, ha da offr a galon vad ê vuës d'an Doué digat pini en doa-he recevet. Va mab, a lavare-y desân evit er c'hourachi, sellit oc'h an Eê, e peleac'h eur gurunen ac eun tròn a zo preparet evidoc'h. Ha c'hui ive, va mignon Theotim, pa vezo amprouet ho feis, pa rancot enebi oud adversour ho silvidigues, sellit oc'h an Eê, savit ho taoulagad varzu ho Mam ac ho Rouanes. Ac he guelet a rit-hu o vrilla e creis ar c'hloar? Pep pouvoar a zo roet disi en Eê ha var an douar. Deut d'am c'haout-me, emisi ô c'hui pere a souffr, pere a languis en draouïen-se a zaëlou. An hini am c'havo-me, a gavo ar vuës, ar guir vuës, ar vuës eternel. Nan, eme Sant Ephrem, ne qet possubl e peris-fe hiqen eur servicher, eur c'hrouadur da Vari. Sant Bernard a zifi an oll generationou da zisques eun dén pini ên de-fe invoqet Mari ha ne ve qet bet sicouret gant-y. Evel-se an Ilis a laca e guinou ar Vam dener-ze ar c'homsou-mâ qer consolant: heürus an hini a glêo va mouës, a veill e-c'hars dor va chapelou, ha pini a visit bemdes va auteriou. Ya, va mignon Theotim, heürus an hini ne læs derves

ebet da basseal. Eb renta da Vari eun henor particulier bennac ! Pedit-y, bisitit anisi bemdes ; bemdes he c'havot prest d'ho selaou, ac evit recompans eus an henor o peso réntet disi e c'hobteno deoc'h graçou a vuës ac a silvidigues.

ROSÆRA, CHAPELET, SCAPULÆR.

MEDITATION.

Etre an oll bedennou a ellit da adressi da Vam Doué, n'eus qet a guement a recommand-fen deoc'h mui evit ar Rosæra pe ar Chapelet. Doué en-em servichas a Sant Dominic evit rei da anaout ac etablissa an devotion eus ar Rosæra. Ar Rosæra a zo composet eus a gant-antercant Ave, Maria. Ar Sant a fixas an nombr-se, evit ma c'hel-je ar gristenien pere nè allent qet lavaret ar c'hant antercant psalm a Zavid, supplei da guemen-se en eur lavaret ar Rosæra. Ar Verc'hes he-unan a revelas desân an devotion-ze evel eur voyen pini a dlie da implija evit conversion an heretiquet hanvet Albijoa. An oll dûd catholic he recevas gat eur vall extraordinal. Dont a reas ar Rosæra e nebeut amser da vesa eur merq a religion pini ho distingas dioc'h an heretiquet, ac abalamour d'an dra-se memes eo atao

en-em savet adversourien an Ilis a enep an devotion-mâ. Ar gassoni-ze eus a adversourien ar Religion a ve dijà eur ræson buissant evit hon attachi oud ar Rosæra. Mæs, va mignon Theotim, bez hon d'eus ræsoniou creoc'h c'hoas evit hon lacat da recita ar beden-ze. Pep tra e devotion ar Rosæra a zo dìn eus hor respet. D'ar Verc'hes ec'h en-em adressomp dreïsân, ha ne oufemp caout re alies recours d'hé frotection. Ar pedennou pere a gompos ar Rosæra eo an oræson dominical ac ar salutation angelic, ar re santella, ar re barfæta a oufemp da adressi d'an Eê; ar mysteriou a zigass èn hor memor, a zo ar mysteriou touchanta eus ar Religion; ar froues a santeles ên d'eus produet èn enéou a zo immans. Evel-se an dùd ar re distinguetta dre ho goad, ho zalanchou ac ho vertussiou, ho d'eus great ho brassa plijadur eus a exerciç ar Rosæra. Cetu perac an Ilis he d'eus pinvidiqeat anesân eus a densór he induljançou, ac an Eê en d'eus en autoriset dre gals a viraclou bras. Petra a livirin davantach? An Ave, Maria, repetet alies a ra eus ar Rosæra peden eur galon humbl, ac an humilite eo a denn graçou Doué eus an Eê. Ar paour e-c'hars dor ar pinvidic a ra atao ar memes goulen, ac hor Salver

èn unan eus ar circonstançou truesussa eus ê vuïs var an douar, oc'h offr ê zesirou ac ê c'hoad evit silvidigues an dùd, ne cesse da renêvesi ato ê beden er memes comsou.

Ar chapelet ne d'éo netra nemet an drederen eus ar Rosæra. Sant Frances a Sal, èn despet d'ê labourou dreist-vusur, er lavare bemdes. Na ancounac'haït qet, Theotim, ar respont a reas eun deis an escop santel-se d'ê secretour. Occupationou dreist-ordinal n'ho doa qet permettet desân lavaret ê Chapelet d'an heur m'oa custum. An nos o vesa dijà avancet, ec'h en-em brepare, daoust m'oa squis-maro, da ramplissa an dever-ze a zevotion. Ar secretour pini er remercas, er pedas da daol cont en isom bras meurbet en doa da reposi, ha da lesel ê chapelet betec an derves varlec'h. Va mignon, eme ar Sant, ne dleer jamæs câss d'an derves varlec'h ar pes a eller da ober èn amser bresant. — An den venerabl Berckmans a zougue atao ê Chapelet gantân: bez'em-eus, emesân, tri densor gat pere e carfen ervad mervel: va c'hrucifi, va chapelet ha levr va reglennou. Mervel a reas èn effet o terc'hel ê Chapelet en ê zourn.

Carit, va mignon Theotim, an devotion santel ze eus ar Chapelet; e moment ho maro, Mari pini ho peso qement henoret èn ho puës, a deuio d'ho rancontr ac a lavaro gat eun douçder pini ne oufet da explica : « Va mab, c'hui oc'h eus va » saludet qen alies gat an Eal, n'hon » quet bet insansibl d'ho devotion. Va » guervel a reac'h, Mari, Stereden ar » Mor, me fell din er besa evidoc'h, me » ya d'ho cundui d'ar pors assuret, d'ar » maro mad, ha d'ar barados. Va guervel » a reac'h leun a c'hraç, ha me am-eus » obtenet deoc'h ar c'hraç da berseveri » e stad vad betec ar fin. Va c'hompli- » manti a reac'h, o lavaret din : *an* » *Autrou-Doué a zo ganeoc'h*, bremà m'en » assur deoc'h ive, e vezo ganeoc'h-hu; » car souden e zit d'er guelet ha d'er » possedi da jamæs. Va entraillou a bere » hoc'h eus benniguet ar frouës, a zo bet » ac a vezo evidoc'h guir antraillou a » vam. Cetu erru an heur eus ho maro, » heur evit pini oc'h eus qen alies va » fedet. Ah! va c'hrouadur, pell amser » zo e pedan evidoc'h, ha va Mab Jesus, » dre va fedennou, a zigor deoc'h dorojou » an eternite heürus. »

Oc'h pen devotion ar Rosæra, ho pet

ive, va mignon Theotim, devotion ar Scapulær. An dén santel Simon Stock, da bini homp redevabl eus a zevotion ar Scapulær, a veve bremà es-eus oc'hpen c'huec'h-cant vloas. Bez ên doa eur fizianç leun, eur fizianç 'a vab e Mam Doué. Eun deves m'he fede gat ferveur, ha m'he supplie da rei desân eur mercq bennac eus he affection, e c'happarissas gat eun nombr bras a Æles, ac e presantas desân eur Scapulær. Er memes amser ên assuras penaus an habit-se a vige evit ar re he doug-je eur merq a silvidigues èn dangerou, eur sin a beoc'h ac a allianç gat-y. Qasi an oll brincet eus an Europ en-em henoras da zouguen varnezo livreou Mam Doué. Ar Babet, Yan eil varn'uguent, Alexandr pempet, Clemant seisvet, Pii pempet ha Gregor trisecvet a approuvas an devotion santel-se, ac he finvidiqeas a densoriou an Ilis (induljançou.) Ha miraclou ho deus roet da anaout peguen agreabl eo d'ar Verc'hes.

Me voar, va mignon Theotim, penaus an heretiqet a zo en-em efforcet da gaqetal ha da c'hoapaat devotion ar Scapulær santel; mæs, livirit din, m'ar d'eo eun henor, e santimant ar bed, douguen livreou eun dén a galite, e servich pini oar en-

em laqeat, perac n'em be qet a vall da zouguen var va c'halon al livreou glorius a vam Doué. Oc'h pen, ha ne qet eun injustiç ac eun interest fall disprijout eun devotion approuvet gat Viqel Jesus-Christ var an douar, meulet gat Sænt bras, pratiquet gat qement a avantachou abaoue qeit amser, soutenet a desteni Doué memes dre guement a faveuriou ar re gaëra, eun devotion erfin pini a bella ar viç, a inspir ar vertus, a gommand e particulier purete ar c'horf ac an ené? Car santout a rit, va mignon Theotim, peguen indign e ve douguen livreou Mam Doué ha cundui eur vu's libertin. Mar fell deomp jouissa eus a brivilachou an habit santelmâ, henoromp-hi dre ar pratiq eus ar vertussiou cristen, ha surtout dre eur chastete ar vrassa. Guir vugale Mari a zo devot, humbl, chast ha pur, carantesus evel ho Mam.

EXEMPL.

Meur a Sant a gred penaus ar Verc'hes a grea ac a gonsol dre he fresanç he servicherien ac he servichereset èn ho momenchou divêsa; da viana e c'haller lavaret penaus ar c'hraç a fell disi muia procuri dezo, eo ar c'hraç eus eur maro mad, erves ar beden ho deves adresset disi qen

alies hed ho bu's. Pedit evidomp, pec'heurien baour, bremà ac èn heur hor maro.

Er guear a Amien, an Autrou Lahay, eus eur famill henorabl ha leun a un devotion ferm ha solid, en doa quitteat eur c'hommerç considerapl evit en-em occupi ebqen eus a affær vras ar silvidigues. He bried n'he doa qet nebeutoc'h a religion evintân; ho daou poulset dre eun devotion dener d'ar Verc'hes Vari, e lavarent ar Rosæra, e communient d'he oll gouëliou, ac e santifient ispicialamant ar sadorn èn he henor. Eur pastor venerabl, an Autrou Bichron, maro er blaves 1824, eus a bini ar vemor a zo e benediction er guear-se, ha pini a yoa ho c'honfessour, a oue galvet eun deis da goves an itron Lahay, clân e danger da vervel. Goude besa he c'hovesseat, e passeas da gambr an Autrou evit gout penaos a rea, araoc mont quit. Estonet bras e voue d'er c'haout en ê vele. Petra! clân e veac'h-u, emesân? — Nan, ne santan poan ebet; mæs ne ouson qet perac, eun impression oc'h pini ne allen resista, he d'eus great din en-em lacât em guêle. Guelloc'h so, ne sortiot qet memes n'ho peso va c'hovesseat. — Caër en doa ar person represanti desân n'en doa ræson ebet da ober

an dra-se, ac e teuje da goves d'an ilis-parres, ha da ober ê zevotion erves custum an dûd fidel, ret oue ê goves. Neuse an Autrou Lahay a bropos d'ê gonfessour eun idee drolloc'h c'hoas : er pedi a ra da zistrei da gaout ê bried ha da c'houlen outi eus ê bers pardon eus an oll boaniou a bere e c'hal-je beza bet occasion disi abaoue m'oant assambles. Ar bêlec a c'houlen ountân eun eil guech a clân ec'h en-em sant. — Nan, emesân, me zo yac'h, ha ne santan poan ebet. — Mæs, ha pa veac'h e vont da renta oc'h ené, ne ra-fac'h qet muioc'h eguet na rit; perac e fell deoc'h-hu e za-fen da barlant oc'h ho pried? Penaos goulen outi ar pardon-se, eb ober aon disi ac he goassât? — Guir eo; gouscoude, me ho ped, rentit din c'hoas ar servich-se. — Ar c'honfessour, o vesa ne alle mui miret, a yeas da ramplissa e qever an itron ar gommission-se ambarrassus. Distrei a reas da gaout an hini clân, evit renta cont desân eus ar pez ên doa great. Pebes eston ên devoue pa velas an Autrou Lahay var ar poënt da vervel, ên pini eun nebeudic araoc a yoa leun a vues ac a yec'het! admira a reas ar souci a Vam, pini he deves ar Verc'hes eus a vomenchou divêsa he servicherien, ha ne zouetas

qet n'e divige ar Vam dener-se dreisi he-unan, pe dre voyen an ÆEles santel, inspiret d'an autrou-se, he servicher touet, eun desir a bini n'oa qet evit en-em renta cont desân-ê-unan, mæs a bini an accomplissamant a dlie er prepari da apparissa dirac Doué.

PRATIQ.

Quemerit an habitud da non pas passeal derves ebet eb lavaret ho Chapelet pe eun dizenes bennac. Lavarit teir dizenes da sul ha diou bemdes ar rest eus ar sizun, ha bep sizun e leverrot neuse eur Roœra. Evit gounit an induljançou, eo ret touch pep greunen. Ar goasct, surtout ar re a zo en-em negliget var ar poent-mâ, a dle-fe diguêri ho daoulagat var ho neglijanç en eur poënt dioc'h pini e tepand martese ho silvidigues. Ar Rosœra eo ar voyen unic dre bini meur a zen lubric a ell ebqen obten ar c'hraç da chench.

TREGONVET DERVES.

AR VERC'HES, ROUANES AN ÆLES.

Ne ouson dare, va mignon Theotim, a c'hui oc'h eus great attantion oc'h an urs admirabl impliget gat providanç Doué

evit dont a benn eus hor silvidigues. Allas ! qement à ellomp anaout var guemen-se ne d'eo netra e comparæson d'ar pes a veso disqueset deomp e sclêrigen an eternite. Mæs an nebeut a anavesomp a guemen-se var an douar a zo aoualac'h evit ravissa hor speret. Eus an Dreindet adorabl e tired, evel an dour eus an ærienennou, oll graçou ar silvidigues. An Dén-Doué, hor Salver divin, ên d'eus ho meritet deomp dre ê varo : ac an tensor en d'eus gouneset gat ar priz eus ê oll c'hoad, a zo deut da vesa ê dra propr, pe guentoc'h, tra propr an oll dûd, pere a c'hoantaio caout recours desân. Ar Verc'hes Vari a zo carguet da zistribui ha da bartagi ar pinvidiguesou eus an tensor-se a veritou Jesus. He daouarn eo a ya da bunçat enô graçou evidomp, ac evit ho digass deomp, ec'h implich an Æles, pere, erves Sant Paul, a vez digasset var an douar evit servich ho Rouanes, levéromp guell, evit servich an dûd galvet da bartagi gat-ho eun deis an heritach eus ar Barados. Urs admirabl ebars hor Religion santel ! A veac'h hor pedennou, hon œuvrou-mad a ves êc'huet, ma vezont recevet gat an Æles-se qen dîn eus hor c'harantes. Ho c'hass a reont d'an hini a zo ho Rouanes ac hor Mam-ni, pini

ho c'hréa c'hoas dre he re-he-unan ac ho fresant d'ê Mab Jesus. Neuse rentet parfet ha divin dre ho union gat meritou hor Salver, hor pedennou a zêv evel un ezanç agreabl var an auter aour pini ên d'eus guelet Sant Yan er Barados, ac e savont evel traou a eur c'huës excellant e presanç an Dreindet meurbet santel, meurbet adorabl.

PEDEN.

MÉDITATION.

Ret eo pedi atao, eb jamæs paoues, evel m'el lavar hon Autrou Jesus-Christ. Remerqit, va mignon Theotim, termeniou hor Salver. Ne lavar qet : mad, util eo, convenabl eo ; mæs lavaret a ra : ret eo, necesser eo pedi. Hor Salver n'e d'ê qet en-em gontantet da zeski eo necesser pedi, mæs roët en d'eus deomp ive an exempl eus ar beden. Car evel m'el lenner en Aviel santel, Jesus a bellea alies dioc'h ar foul, clasq a rea al lêc'hïou distro evit pedi, passeal a rea memes alies an nos o pedi. Ne qet m'en divige isom da implori evintân sicour an Eê, mæs pedi a rea abalamour m'hon eus hon unan eun isom ato presset da gaout recours d'ar beden, ha ma falle

desân dre ê exempl, rei deomp da santout an necessite absolu eus an exerciç-se. Ya, va mignon Theotim, ar bara ne d'e qet qen necesser da vuës ar c'horf, evel ar beden da vuës an ené. Eb ar beden eo impossubl trec'hi an tentationou, impossubl miret da gouesa er pec'het, impossubl sortial anesân, impossubl par consequant erruout èn Eê. Eb ar beden ne oufet mancout da veza collet. Petra eo, èn effet, eun ené pini ne bed qet? Eur soudard eo eb armou etoues eur foul inimiet arraget evit ê goll, eur pilot eo ambarquet var eur mor dangerus gat eur vatimant eb guergnou, eb stur, eb netra evit navigat. Petra eo an ené eb ar beden? Eur guear eo cernet tro-var-dro gat an inimiet, ac a bini ar muriou a zo eb difen. Malheur età din, ma na bedan! Certen houn neuse da vesa collet. Ar beden età a zo necesser; mæs eas eo ive. Car petra zo essoc'h evit goulen? an oll a voar ober an dra-se. Ar c'brouadur pini a ouës a veac'h parlant, a voar dijà goulen, ha var ar poënt-se eo quen' eloqant ac an habilla preseguer. Evit pedi mad, eo aoualc'h anaout mad hor miser. Pe seurt dén malheüirus n'ê ma qet èn etat da lavaret: Autrou Doué, ho pet trues ousin; ho pet trues oc'h eur paour, oc'h eur malheüirus

pini a vanq a bep tra? Ar pez a dle c'hoas hon excita, eo an effet eus ar beden. Ah! ma vige aoualc'h goulen eur faveur digat eur roue divar an douar, evit he c'haout, pebes ardeur, pebes mall ne velfet qet èn dûd ambicius eus ar bed? Ac ho fedi cals a ranq-fet da bresanti ho reqejou e-c'hars an trôn? Goulennit, ac e recefot, scoït ac e vezo digoret deoc'h, cetu enò comsou Jesus, pini, evel a ousomp, n'ê all na trompla, nac en-em drompla-ê-unan. Ar pedennou pere a seblant restaolet gat Doué a zo alies ar re a zo guella selaouet gantân, p'eguir e plaç ar pez a c'houlennomp e ro deomp traou mil guech profitaploc'h evidomp. Erfin petra a livirin-me c'hoas deoc'h va mignon qer Theotim? Ar beden a ra deliçou calon Doué. Roue an Eê a zo dishenvel dioc'h ar roueet divar an douar, e ty pere e ranqer gortos an deis, ar moment evit besa selaouet. En ho qichen c'hui, ô va Doué, oar diguemeret e pep amser. Rei a rit audianç da bep heur eus an deis ac eus an nos, ha ne squisit jamæs. Couvia a rit ha pressi an dûd malheürus da gaout recours deoc'h. « Deut, eme c'hui, deut » d'am c'haout, ô c'hui tout pere a zo » èr fatig ac èn affliction, ha me ho soulajo. » Pedi a ranqer, mæs 1.° en hanô Jesus-

Christ ; 2.° gat attantion ; 3.° gat fizianç ; 4.° gat perseveranç.

1.° *Pedi en hanô Jesus-Christ.* Ar gondition-se a zo eur gondition necesser. « Tout ar pez a c'houlennot em hanô » oc'h va zad, a vezo accordet deoc'h, » eme hor mæstr divin. » Pedi èn hanô Jesus, a-zo pedi erves ar pez a sinifi an hanô-se, pini a sinifi Salver. Pedi èn hanô Jesus a zo età goulen qement a zo necesser evit besa salvet. An hini età, eme eun Tad santel, an hini età pini a c'houlen traou pere n'ê allont qet en-em accordi gat ê silvidigues eternel, n'ê bed qet èn hanô Jesus. Cetu perac n'ê dleomp goulen ar madou temporel, an danves, nemet e qement a n'ê lacaïnt qet a opposition d'hor silvidigues, pini eo an dra unic necesser.

2.° *Pedi gat attantion.* Ar beden a gonsist o sevel an ené varzu Doué. Penaos e c'haller lavaret eo savet ar galon varzu Doué, pa ves ar speret volontèramant dissipet, occupet a sourciou, a affæriou, a zessinou, a draou neant, èn eur guer, pa vez tout-a-fæt occupet eus ar grouadurien, ha pa ne guemer poan ebet evit clasq ê Grouer. An distractionou, pa

na vezont qet volontær, ne lamont netra eus a virit hor pedennou, mæs an distractionou pere ne vezont qet chasseet, ha gat mui a ræson ar re a ves diguemeret ac antretenet èn hor speret, a zo qen alies a injur da vajeste Doué. Ac evel-se eo e parlant-fet oc'h eur roue eus an douar? Ar re a bed eb gout ac eb sonjal er pez a reont a dle caout sonch eus ar pez a lavar Jeremii: milliguet an dén a ra œuvr Doué evel eun dén a ve o fraudi! Ar beden-se n'ê qet ebquen selaouet, mæs memes excita a ra coler just an Autrou Doué.

Amà e ve al leac'h da barlant deoc'h, Theotim, eus ar beden galvet mental, pini n'he d'eus qet isom eus a sicour an teod nac ar musellou. Hounnes eo ar beden parfæta, utilla, an necessera: car, erves an doctoret santel, eb sicour ar veditation, ar reflexion, eo impossubl ober avanç ebet er vertus, èn devotion, na qen nebeut continui er vad. Eun anter-heur pe eur c'hart-heur impliget èn oræson a ve guell eguet eun heur passeet o prononç a c'hinou eun infinite a bedennou. Pedit an Autrou Doué da accordi deoc'h an desir da ober meditation, da anaout ar fêçon d'he ober ha da guemeret

e fin pep meditation, pep oræson, eur resolution barticulier.

3.° *Pedi gat fiziançz.* Mar oc'h eus lennet gat attantion an Aviel, va mignon Theotim, é tleit besa remerquet penaus ar guenta condition a exige Jesus-Christ digat ar re ho deveze recours dezân, a yoa ar fiziançz; credit, emesân, ec'h obtennot ar pez a c'houlennit, ac en obtennot sûr. Ar musur eus hor fiziançz, e vez ive ar musur a vad-oberou Doué. M'ar d'eo henoret Doué dre hor fiziançz ennâ, eo qen injuriet dre hon diffiziançz. Rac-se, eme Sant Jacques, arabat eo credi e c'hobten-fe eun dra bennac digat Doué, an hini a zo e balançz ac e douetançz. Ha perac? Abalamour ma tianaves an dispositionoù mad a galon Doué, ê Dad, promessa Jesus-Christ, ac ê garantes evidomp.

4.° Erfin, *Pedi gat perseveranç.* An Autrou Doué a gar besa presset ac evel importunet. Cetu enò perac alies ne accord qet dioc'h-tu ar pez a c'houlennomp. Ne qet hor refusi a ra, mæs hon-amproui. Dre enò e fell desân augmenti hon desir, amproui hor fidelite, ober deomp compren talloudêgues ê zonæzonou ha renta ac'hanomp evezianttoc'h d'ho c'honservi. N'en em rebutit

età jamæs, va mignon Theotim ; ar moment e pini e paouessac'h da bedi a ve martese an hini e pini e vijac'h bet exaucet. En eur guer, ho pet memor eus ar vaximmâ : Ar beden a c'houlen, ar berseveranç a obten.

EXEMPL.

Dre ar beden eo e voue Sant Frances a Sal, scolaer yaouanc èn unan a vreuriesou ar Verc'hes, delivret dioc'h eun dentation gruel ha dangerus, ha cetu amà penaos. Great ên doa vœu a chastete perpetuel èn ilis Sant-Stephan-des-Grès, e Paris. Souden an droug-speret a zigass en ê ené eun denvaligen an deoa. Er stad-se an droublien a antreas en ê galon ac a guemeras plaç ar peoc'h bras a bini ên doa jouisset bete neuse. Ar sec'hor a deuas ive èn ê ené assambles gat an digout, ha Frances ne rea mui van eus a guement a elle da lenn pe da glèvet a gapapla da douch ar galon. Doué pini a yoa en'em dennet diabars ê galon, ên doa, evel pa lavar-fen, abandonnet an dianveas anisi d'an dentation. An diaoul, adversour hor silvidigues, a brofitas eus ar stad-se evit rei da gredi da Frances a Sal penaus qement a rea evit Doué, a yoa inutil, ac oa decidet ê zaonation

eternel. An den yaouanc Frances a oue sæsisset eus an oll spont a vez rac an daonation eternel, pa-zouger Doué ha p'er c'harer. Mervel qasi a rea gat ar c'hlac'har pa-songe oa, facil, destinet da gassaat ha da vlasphemi Doué hed an oll eternite. Ar sonch-se n'er c'huittea qet. An droublien eus ê speret ac ê galon en taolas er velconi ar vrassa, dioc'h pini netra ne alle ên distrei nac èn disoccupi. Passeal a rea an nos ac an deiz o vouela ac oc'h hirvoudi : ê gorf, peguer crén bennac e vige, a vancas erfin ac a guesas èn eur stad trist. Dont a reas da vesa treudspount. Pep tra a annonce eur boan interieur, pini er c'hrigne a nebeudou, ha soûden ar poaniou cruel a sante en ê oll vemprou, a lacas an dûd qasi da zisesperout eus ê vues.

È brecepteur pini er c'hare gat qement a deneridigues evel pa vige bet mab desân, ne ouie, petra da sonjal eus ar stad truësus e pini er guele laqeat. Clasq a rea e vean ar pez a vige caos, er goûlen a rea ountân alies, mæs inutilamant. Ar vez en doa ê-unan eus ê dentation ên ampeche d'he diselei da zén all ebet ; netra ne seblante desân terruploc'h eguet avoui oa eun dén daonet. Mæs Doué pini n'en doa

permettet an dentation-se nemet evit ên amprou, evit inspira desân difizianç èn ê ners ê-unan ac er c'hreâat èn humilite, ên delivras ê-unan eb sicour an dûd. Inspira a reas da Frances distrei d'ar memes ilis a Sant-Stephan-des-Grès, e pini ên doa great ê vœu a chastete. Qenta tra en-em bresantas desân oa imach ar Verc'hes. Ar guël-se a zigassas desân a nêves ar fizianç ên doa bet atao èn he intercession galloudus. En-em daol a reas d'an deuâr, ac oc'h en-em anaout indign d'en-em adressi var eün d'an Tad a Visericord, d'an Doué a bep consolation, e pedas ar Verc'hes d'ên delivra dioc'h eur boan pini en accable, ha da obten desân digat madêles Doué ar c'hraç da viana da ellout ê garet eus ê oll galon hed ê vuez, m'ar doa malheürus aoüalac'h evit besa destinet d'er c'hassâat eternellamant goude ê varo. Eur beden qer pell dioc'h santimanchou eun dén collet, a oue selaouet: er moment-se memes e seblante desân e lamet divar ê galon eur pouës gat pini oa accablet. En-eun instant e cavas adarre tranqilite ar speret ha peoc'h ar galon. Ê gorf memes a en-em santas eus ar chenchamant-se, Distrei a reas d'ar guear en eur stad qer mad, ma oue ê brecepteur ac ê vignonet mui

eguet jamæs e poan da c'housout petra a yoa bet caos eus ê glenved, ha petra ên doa gallet ê barea qer pront. Frances ne reas mui a zifficulte da ansao out-ho an eil ac eguile, ac ê vignonet d'ho zro a ansavas ountân ive penaos n'ho doa qet douetet na vige bet eur bassion grén bennac caos eus ar stad truësus-se e pini ho doa guelet anesân. E brecepteur a ajoutas oa en-em dourmantet e vean evit diselei ar pen-caos eus ar stad-se; er blami a reas, rebech a reas d'ê zisqib ar vez fall pini he doa el laqeat da guset ountân ar pez a bassee en ê galon, ac ober a reas desân prometti ne ra-je mui an dra-se. Mæs Frances n'en devoue mui hevelep secrejou da ziselei d'ar re all. Ar peoc'h pini a zeue da vesa rentet dezân, ne oue mui troublet, ac abaoue e jouissas atao eus an dranquilite heürus obtenet dezân gat ar Verc'hes Vari.

PRATIQ.

En ho tentationou ho pet recours d'ar beden, ha pa zeot da goves, lavarit anezo d'ho confessour.

DERVES UNAN A TREGONT.

CHABIST DA LEN EVIT FINISSA MIS MAE, MIS MARI.

PERSEVERANÇ EN DEVOTION D'AR VERC'HES SANTEL.

An hini a bersevero betec ar fin a vezo salvet, eme hor Salver èn Aviel. Ne m'eus qet aon, va mignon Theotim, da applica d'an devotion d'ar Verc'hes eb tach ar c'homsou-se eus ar Speret-Santel. Ya, ô Guërc'hes, Mam Doué, ya, a ellomp da lavaret gat unan eus ho prassa servicherien, an dén heürus Alphons a Ligori, ya, m'ar perseveran d'ho servicha, d'ho caret, d'ho pedi, me a vezo assur da veza salvet. Ar pez a ra aon din, ô va Mam santel, ne qet em abandon-fac'h ar guenta, mæs na ven-me malheürus ac ingrat aoualac'h evit dont a nebeudou da guittâat ho servich. Allas! va mignon qer Theotim, calon an dén ên d'eus ar malheur da vesa qer variant! Saül ên d'eus commancet mad, Judas ên d'eus commancet mad, Tertullian ên d'eus commancet mad; mæs finisset fall ho d'eus;

ac en affær ar silvidigues ar fin a zecid tout. Eb mar ebet, commanç mad a zo ober eur pas bras, continui mad, a zo en-em assuri qasimant eur ar berseverançz; mæs goude tout, mæs jamæs n'eo permettet deomp en-em neglija nac evel mor-gousqet tranqil. Etoués servicherien Mari pet ho d'eus laqeat ho dourn èn alar ac a zo distroet da sellet var ho lerc'h. Pet zo pere a yune guechall èn he henor ha pere bremà ne yunont mui! Pet ac a zougue scapuler, a n'en dougont mui! Pet pere a gommunie d'he oll gouëliou, ha ne gommuniont mui! Pet goas! pet plac'h a lavare guechall ho chapelet ac a deue d'ar rosæra da sùl ha da c'houël, ac ho d'eus abandonet an traou-ze! Pet a yoa eus he breuriesou, ha ne m'aïnt mui! Examinomp eun istant, va mignon Theotim, petra a zo caos eus an infidelite-se e servich Rouanes an oll sænt, ac er memes amser greomp reflexion var ar motivou crén pere a dle-fe hon attachi evit biqen d'ar Verc'hes Vari.

1., *Petra zo caos eus hon infidelite e servich Mari?* Er bed pep tra a chench continuellamant. Ar bed a zo evel eur rivier eus a bini an dour a red atao eb en-em arreti, ha m'ac'h en-em attacher oc'h traou

pere a dremen ac a dec'h, eo ret necessæramant en-em læsel da veza treïnet d'ho heul. Cetu penaos e quittear gat qen nebeut a boan servich ar Verc'hes Vari. Guir eo penaos èn oll isomou hon eus recours d'he frotection galloudus: eun dén clàn he fed evit caout ar yec'het, eur martolot evit n'a vezo qet beuset, eur c'hriminal evit doucâat ha gounit ê Varner, eur paour evit besa soulaget en ê viser: mæs an devotion ne bad nemet qeit a ma pad an danger ac an affliction. Perac c'hoas e vezer variant e qever servich Mari? Abalamour ma vezer lach ha didalves. Caout a reot meur a zén pere a fell dezo beza salvet, nemet ne gousto poan ebet dezo; pere a vezo en oll devotionou; nemet n'ho geïnint qét. An devotion d'ar Verc'hes a zo aoüalc'h eus ho gout; lavaret a reont penaos an devotion-se n'ê d'eo quet control d'ho inclination. An esperanç da vont d'ar Barados evit eur servich bian bennac a renter disi, a vezo memes aoüalc'h evit ho lacât da antren èn unan bennac eus he breuriesou; mæs pa veler ervad penaos evit an henor ac e coustianç e tleer abandonni eun dra bennac, eur c'his bennac, pere en-em bermettet diaraoc, neuse e commancer en-em zic'houti. Va Doué, a lavarer, pebes fatig a zo o-c'heul

an devotionou ! Pebes torr-pén ! Nac a gonfessionou ! Nac a boan a zo o sevel qer mintin evit lavaret ar pedennou-ze ! Daoust-a ne alfet qet beza salvet eb beza en oll breuriesou-ze ? Ya, facil, eb-do e-c'halfet en-em savetei ; ya ; mæs convenomp ive penaos evit non pas beza eus ar breuriesou-se, e defaut bolontes da ober ar pez ne qet commandet gat Doué dindàn boan da vesa daonet, ansavomp penaus e defaut an traou-se e-c'hancounac'haër ar pez a zo gourc'hemennet, ac ec'h en-em zaoner.

An trede tra pini a zo caos ma-c'habandonner an devotion d'ar Verc'hes eo ar furor a Lucifer a enep servich Rouanes an Eê. Ar Verc'hes Varí eo a zo bet an instrumant eus hor redemption ; dre he moyen, eme Sant Bernard, eo ramplisset ar Barados, trec'het an ifern, santifiet an douar, salvet an dûd, ha scuillet graçou Doué varnomp ên abondanç. Ne qet eston, goude-ze, e ve satan he adversour touet, ac e clasq-fe distruja he devotion èn eneou. Ra vezo evidomp, va mignon Theotim ra vezo ar youl ac an arrach-se eus an droug-speret eur ræson evidomp da berseveri èn devotion d'ar Verc'hes, devotion pini a assurro qement hor silvidigues.

2.° *Motivou evit perseveri e servich ar Verc'hes.* Oc'h en em attachi evit biqen d'an devotion da Vam Doué, e-c'hannullin an oll dessinou cruel eus an diaoul, e tromplin an oll esperançou horrubl eus ar speret-se malin ha barbar. Ah! ne fell qet din besa mui ê servicher evel ma hon bet. Ma ne ma-hon qet dijà en ifern, eo d'ar Verc'hes Vari e tlean qemen-se. Dre anoudêgues vad e fell din perseveri da servicha ha da henori va mam. Me a fell din perseveri e carantes Mari, abalamour m'am-eus cavet enni peoc'h d'am c'halon. Allas! ô Mam a visericord, peguement n'en d'eus qet souffret ho crouadur paour; epad m'eo bet pell diousoc'h! Nac a remorsiou! Cetu me erfin antreet èn ho servich; cetu-me dindàn ho protection santel, pini, evel mantel va Rouanes, a servich d'am golo ha d'am lacât èn abri dioc'h an dangerou. Ra varvin qentoc'h eguet quittât ar pez a ra va barados var an douar, ho servich, ô Mari! Qenderc'hel a rin ennân, abalamour an amser a zo bêr ac an eternite hir meurbet. Aben eur bloas amâ, va mignon Theotim, ha bez e vissimp var an douar? E pe amser, e pe leac'h-bennac ma sortiimp eus ar bed-mà, ra vezo an trôn a Vari al leac'h evidomp d'en-em gaout assambles; enò ho cortosin, mar

dan da guenta : d'y e fell din mont d'ho caout, mar dit em raoc. Da c'hedal neuse, bezomp ato fidel d'he henori : n'eus forç peguen nebeut a raïmp, netra ne vezo ancounac'heat gat ar vam-se ar vella. En em gonsacromp a nêves d'he servich, leveromp disi gat eur santimant a garantes ac a fizianç.

O Guerc'hes Vari, pe seurt pec'hejou bennac am be-fe commettet, ne oufen jamæs disfiziout e nep fêçon eus ho madêles. Guir eo ez-hon trubuillet pa gonsideran va infidelite ha va ingrateri èn hoc'h andret e mill fêçon. Lavaret a ran, èn anquen eus va c'halon : great eo eus va silvidigues, n'eus mui netra da esperont evidon ; mæs pa savan va daoulagad varzu an Eê, ha p'ho consideran evel eur vam a drugares, ac evel alvocades ar bec'heurien, ah ! neuse va c'halon a gav soulajamant, dont a ra din an esperanç consolant da veza eus a niver ar re heürus. Ya, goude ho Map divin, Guëre'hes santel, me a laca va oll fizianç en-hoc'h ; dreisoc'h eo ec'h en-em adressan da Jesus, dre ho credit ac oc'h intercession ec'h esperan obten digat Jesus graç ha misericord. Ya, ma na zépant-che va silvidigues nemet diousoc'h ha dioutân ; me a ve èn assuranç ; car gout a ran e

car ar bec'heurien, ac ên d'eus etablisset ac'hanoc'h ho alvocades; mæs ar pes am laca da grena, eo ma tepant ive va silvidigues diousin, ha ma ne allan qet en-em assuri ac'hanon va-unan. Car en-em anaout a ran evit ar fragilla, ar varianta eus an oll dûd.

O Mari, ô Mam leun a vadeles, ho pet truës ousin, ha na souffrit qet ec'h abandon-fèn jamæs ho servich. Dalc'hit ac'hanon mad dindàn ho protection; conservit ac'hanon èn ho famill; ma couësan, savit ac'hanon; ma fazian; va digassit var an hent mad; ma combattan, difennit ac'hanon; mar besân sompl, creait ac'hanon; ma couësan er mor, savetait ac'hanon; m'ar besân clàn, va fareit; ha d'am heur divêsa, recevit va ené etre ho taouarn, ha presantit-y d'ho Mab Jesus e templ ar c'hloar. Evel-se beset great!

EXEMPL.

Pet ené a jouiss bremà eus ar bonheur eternel, ac a dle ho silvidigues d'ar bonheur da veza qendalc'het èn devotion d'ar Verc'hes santel! Mæs cetu amâ eun exempl pini a gompren eun dra tout-a-fæt particulier, ha capabl meurbet da inspira deomp

fidelite d'hor resolutionou. Er bloas 1603, eun den plonget e pep seurt viçou a bede dirac eun imach-eus ar Verc'hes santel èn ilis Sant-Laurenç, er guear a Valladolid ebars er Spagn. En eur moment a ferveur ac a indignation oc'h ê vuës criminal, ez-eas betec prononç a euep desân an droug-peden-mâ: va Mam santel, ma couezan adarre er pec'het, me fell din mervel eus a zourn ar bourreo. Allas! bez ên devoue ar malheur da gouëza, lach m'az-oa da vancout evel-se d'ar bromessa solanel ên doa great da Rouanes an Evou. Eun amser bennac gouda, tra dreist-ordinal! Ha piou ne admir-fe amâ jujamanchou secret an Autrou-Doué ac ar moyenou a implich ê brovidanç! Eun nebeut amser goude, eur muntr a zo commettet; an dén a bini e parlantomp a zo accuset d'er beza great: peguement bennac ma vige divlam var ar poënt-se, an oll apparançou a en-em gav en ê enep. Seblantout a ra besa veritablamant coupabl eus ar muntr, er c'hondaoni a rear d'ar maro. Eur religius a zo galvet evit er sicour da vervel mad; ac evel an tad confessour-se a anaveze n'oa qet coupabl, e roas desân avis da zistrei var ân affer, da c'houlen digass araoc an testou a bep costesen, evit disquës oat en-em dromplet er c'henta

jujamant, ac er voarantiss ên tenno er meas a affær. Nan, va zad, eme an hini condaonet, permettit din chom eb ober netra eus an dra-ze. Doûé eo ên d'eus va c'hondaonet dre voyen an dûd. Ar barner a en em drompl; mæs Doué n'en-em drompl qet; ha mill guech em-eus meritet ar maro dre va fec'hejou, surtout dre va lachentes indign èn andret ar Verc'hes santel. Rac-se eo guëll ganen mervel evit satisfia da justiç Doué. Ma-c'hechappan eus an affær-mâ, va habitujou fall a guemero adarre ho c'henta domination var n'hon. Qenderc'hel a reas er resolution-se, ac e varvas gat ar brassa santimauchou a regret, contant da repari ê infidelite dre ar gourachussa perseveranç er bromessa ên doa great d'ar Verc'hes Vari.

PRATIQ.

Evit échui ar mis-mâ a silvidigues, grit ho consecration d'ar Verc'hes santel.

« O Mari, Guerc'hes santel meurbet ha
» va mæstres souveren! M'en-em laca
» dindàn ho protection: en-em daol a
» ran etre o tivrac'h leun a visericord,
» en-em abondonni a ran entièramant
» deoc'h: èn-hoc'h e vezo va oll fisianç

» evit an oll momenchou eus va buës ha
» surtout evit heur va maro ; va c'horf,
» ha va ené, ha qement a apparchant ousin
» a abandonan etre ho taouarn. Recevit,
» recevit c'hoas, ô va Mam dener, recevit
» va foaniou ha va zrubuillou, va c'honso-
» lationou ha va esperançou, evit dre oc'h
» intercession buissant ac ho metitou, na
» glasqin em oll actionou, nemet ho po-
» lontes ac hini ho Mab Jesus-Christ.
» Evel-se bezet great. »

GLOAR ETA BEPRET DA JESUS HA DA VARI !....

FIN.

MEMORARE

AN TAD BERNARD,

Dre bini, lavaret a galon vad ha gat ar vrassa fizianç e galloud ha madêles ar Verc'hes, ez-eus erruet traou bursudus. Guelit an exempl am-eus rapportet er c'huec'hvet derves eus al levr-mâ. Cetu-hi amà e bresonec, desqit-hi dindàn eor, ha livirit-hi bemdes.

Ton Guers ar Gananeen.

1. O Guerc'hes Vari, léun a druës
Ho peset memor, me ho ped,
Penaos biscoas dén en ê vuës
N'en deveus guelet na clevet
Ho pige læset èn abandon
Nicun a guement a deuje
D'en-em adressi deoc'h a galon,
Daoust peguer bras pec'heur vige.

2. Nan, ne deut jamæs da zilæsel
Nep en-em laca gat fizianç
Dindàn ho protection santel
Ac a-c'houlen hoc'h assistanç;
Er memes fizianç e teuan ives
O Guerc'hes, mam ar guërcheset
D'en-em adressi d'ho madeles
Ha da gaout recours deoc'h bepret.

3. O c'huanada èn ho presanç
Evel eur pec'heur bras m'az-hon (goaset)
Evel pec'heres vras m'az-hon, (merchet)
En-em bresantan gat reveranç
Da c'houlen dreizoc'h ar pardon.
P'az-hoc'h ar vam eus ar verb divin
Na zisprigit qet va c'homsou,
Mæs dre eur sell favorabl ousin
Va exaucit em isomou.

CONSÉCRATION DA VERC'HES VARI.

Ton : Dre c'hinou va faëron.

1. Me fell din cana eur c'hantic nèves
E gloar Rouanes an Evou.
Permetit ganc-me, ô Æles,
Unissa va mouës gat ho c'hœuriou.

2. Gloar, henor, eme c'hui, da Vam Doué!
An oll-c'halloud he d'eus recevet;
Dre he daouarn pep graç a basse
Dre he moyen pep dén zo salvet.

3. Impossubl eo e peris-fe jamæs
Eur guir servicher da Vam Doué;
O va ené baour, ha clêvet a res
Petra eo Rouanes an Eê?

4. Buguel malheürus m'az-hon da Eva
Em-eus heritet eus he fec'het;
Clèvet em-eus hon mab d'an eil Eva,
Da Vari; ô bonheur! ô guênet!

5. Va zad, va mam, eur bêlec vertusus,
Ho doa desqet din ar viriones
Araoc ma varvas, (eme-zo) Jesus
Evellen a gomsas d'ar Verc'hes.

6. Sant Yan, va Abostol muia caret,
A vezo ho mab ivisiqen :
Evintàn, ô Mari, besit bepret
Eur vam dener, ac evit pep dén.

7. Peguer bras eo he zeneridigues
Eu andret oll vugale Doué.
Plijadur ha deliçou ar Verc'hes
A zo obten graçou d'an Ené.

8. Erfin digor, va Ené, da lagad ;
Vit contanti da bassionou
Ec'heus, siouas ! prodiguet da oll vad
Quitteat servich Mam da Autrou.

9. Guechall da oll blijadur a yoa,
Etoues famill Rouanes an Eê,
Medita, lavaret ar rosara,
Ac e plige did servich Mam Doué.

10. Lavaret a réas : ô Mam Doué,
Pedit evidon hed va buës,
D'am maro pedit evidon ive
O Mari, n'am dilæsit jamæs !

11. Da beden great, e vezes selaouet.
Puilloc'h eguet ar glis, eus an Eê
Eun diluch a faveuriou choaset
D'as renta parfæt a zirede.

12. O Mari, va Mam, pardonit din-me
Va disursiou, va ingrateri.
Pec'heur, da gaout piou ez-a-fen me ?
C'hui eo va oll recour, ô Mari.

13. O Mam santel a Jesus, va Doué,
O Mari ! Satan en-hon a rên ;

Disquesit ho calloud a vam Doué.
O Mari, grizillonit ê bén.

14. Evit plijout deoc'h ha d'ho Mab Jesus,
Hirio me renonç crenn da Satan.
Adieu età, speret malicius;
Adieu dide, pec'het, a douan.

15. O Mari, ô va frinces souveren,
En ho taouarn m'en-em abandon;
Na souffrit jamæs oc'h abandon-fen,
Va dalc'hit dindàn ho protection.

16. Main ar vella, ma couezan, va savit;
Ma fazian, distroït ac'hanon;
Ma rancan combatti, va difennit.
Mar besân sempl, creait ac'hanon.

17. Er c'hlenved va fareït, me ho ped;
Var nes beusi, va saveteït;
Da heur va maro, va Mam bennignet,
E templ ar c'hloar va fresantit.

AN OFÈREN.

Ex eur zont d'an Ofèren, songit evellen: souden em bezo ar bonheur da asssista er sacrifiç santel assambles gat ar bobl fidel. Pebes bonheur evidon-me! Er sacrifiç divin, Jesus va Salver a ra an offrand anezân ê-unan evidon d'an Dreindet adorabl. O Jesus, me a uniss va c'halon d'ho calon, va speret d'ho speret, va c'horf d'ho corf, ne fell din qen

santimanchou nemet ho re. Ganeoc'h ha dreisoc'h, ô va Jesus, me a adoro, me a drugarecaïo va Doué, me a obteno digat va Doné evidon, evit va ç'herent beo, evit va c'herent maro, ma ve ho ené er purgator, evit an Ilis e general, evit va fastor ha va beleyen e particulier, evit qement dén m'hon obliget da bedí, an oll graçon, an oll faveuriou necesser evit hor silvidigues.

Oc'h antren en ilis, livirit en-hoc'h hoc'h-unan: quemeret a ran dour binignet, evit ma plijo ganeoc'h, va Doné, goalc'hi ha purifia va c'halon, va oll memprou, evit ma chasseot pell diousin an droug-sperejou ha ma læsint va speret e liberte evit en-em occupi pen-da-ben eus ar sacrifiç. En hoc'h hanô età, ô Tad, Mab ha Speret-Santel, eùn Doué e tri ferson e c'hantrean èn ho templ, pini a gonsideran, erves va religion, evel eur Barados evidomp var an douar.

En eur c'hôrtos an Ofèren, songit e particulier er graçou eus a bere hoc'h eus muia isom. En-em gonsiderit en Ilis, evel eur paour e c'hars d'or eur mondian, disposet ar guëlla possubl da soulagi a c'hanoc'h èn hoc'h isomou. Va Doué èn Aviel e livirit din: qement tra a c'houlennot em hanô oc'h va Zad eternel, a vezo accordet deoc'h. En hoc'h hanô ô Jesus, e c'houlennin ar c'hzaç da ramplissa mad oll deveriou va stad. En hoc'h hanô e c'houlennin an oll graçou necesser evit anaout va fassion-vestres, evit he disolei goude d'am c'honfessour, ac evit he distruja en-hon.

PA GOMMANÇ AN OFÈREN.

D'an Asperges.

Autrou Doué, arrosit ha goalc'hit ac'hanon dre vertns an dour bennignet pini a daol ar celebrant varnomp oll, ac e visin purifiet ha rentet dre ho penediction guennoc'h eguet an erc'h, Va Doué, ho pet trues onsin erves ho trugarés infinit. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, evel ma oa er gommançamant, ra vezo c'hoas bremà ac hed an oll eternite. Evel-se beset great.

Pa ves ar Bêlec e traon an Auter.

En hanô an Tad ac ar Mab ac ar Speret-Santel. Evel-se beset great.

Me a dostaïo oc'h Auter Doué, oc'h an Doué pini a scuill em ené ar joa santel.

Barnit ac'hanon, Autrou, ha soutenit va c'haos a enep eur bobl didrues ac impi. Delivrit ac'hanon dioc'h an dén injust ha trompler. Preservit ac'hanon dioc'h ê vicou. Car, ô va Doué, c'hui eo va ners: perac hoc'h-hu en em belleat diousin, ha perac e valean-me trist ha chagrinet, accablet gat va adversourien, an droug-speret ac ar pec'het? Grit d'ho selêrigen ha d'ho quiriones brilla var va ené. Hi a ell va fellaat dioc'h trous ar bed ac ober din antreal a speret ac a gorf en ilis-mâ, e pini e consideran an Auter evel eur menes santel ac eun tabernael. Ha me a dostaïo oud

hoc'h-Auter, va Doué, ec'hars pehini e scuillit em ené oll joa ar yaouankis. Cana a rin ho meuleudiou, ô va Autrou ha va Doué; pérac età, ô va ené, oc'h-hu trist ha perac em laqit en droublien? Esperit e Doué; car me a veulo anesân c'hoas, evel an hini am saveteo dre eur sell favorabl, evel an hini a zo va Doué. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, evel ma oa er gommançamant, ra vezo c'hoas bremà ac atào, hed an oll eternite. Amen. Me a dostaïo oc'h auter Doué, oc'h an Doué pini a scuill em ené joa ar yaouankis. Hor sicour a zo èn hanô an Autrou-Doué, pini en d'eus great an Eê ac an douar.

Doué oll c'halloudec, ho pet truës oc'h ar bêlec, pardonit-ên ha cunduit-ên d'ar vuës éternel. Evel se bezet great. Me a goves oc'h Doué, ac ar rest evel zo desqet deoc'h.

O Doué en-em droït varzu en-homp ha roït deomp pe gresqit en-homp buës ar c'hraç, ac ho pobl a en-em rejouisso en-hoc'h. Autrou Doué, disquesit deomp ho trugares, ha roït deomp silvidigues. Autrou Doué, selaouit hor peden, ra bigno hor c'hri betec èn-hoc'h. An Autrou Doué ra vezo ganeomp oll ha gat speret an autrou celebrant.

Peden, pa bign ar Bélec d'an Auter.

Autrou va Doué, effacit, ni ho ped, hor pec'hejou, evit ma c'hellimp antreal e *Sant ar Sænt* gat calonou pur, dre vertus meritou Jesus-Christ hon Autrou. Amen. Ho pedi

a reomp, Autrou, hon Doué, dre veritou ho Sænt, a bere ar relegou zo en auter, ha re an oll Sænt all, da bardonni deomp hon oll bec'hejou. Amen.

D'ar C'hyrie eleïson.

Autrou, ho pet trues ouzomp. Autrou, ho pet trues ouzomp. Autrou, ho pet trues ouzomp. Jesus-Christ, ho pet trues ouzomp. Jesus-Christ, ho pet trues ouzomp Jesus-Christ, ho pet trues ouzomp. Autrou, ho pet trues ouzomp; Autrou, ho pet trues ouzomp; Autrou, ho pet trues ouzomp.

D'ar Gloria in Excelsis.

Ene cristen, savit a speret en Eé. Imaginit beza enò e compagnunes an Æles ha livirit gat ho: gloar da Zoué en huella ens an Evou, ha peoc'h d'an dùd a volontes vad var an douar. Ni ho meul, ni ho pennignen, ni hoc'h ador, ni ho clorifi, ni rent graç deoc'h er guel ens ho cloar infinit, ô Roue an Eé, Doué, Tad oll-c'hallondec, Autrou, Mab unic da Zoué, Jesus-Christ; Autrou Doué, Oan Doué, Mab an Tad Eternel; c'hui pini a effaç pec'hejou ar bed, recevit mad hor peden, c'hui pini a zo aseset en tû-deou d'ho Tad, ho pet trues ouzomp; car c'hui ebqen, ô Jesus-Christ, a zo santel, c'hui ebqen a zo Autrou, c'hui ebqen a zo huel meurbed gat ar Speret-Santel e gloar Doué an Tad. Amen.

D'an Oremus.

Ra viot, ô va Doué, gat hor sperejou evit ho c'hundui ervad. Va Doué me a c'houlen ouzoc'h dre intercession an oll Sænt ac e particulier dre intercession va faëron, va mærones santel, ha patron va farres, me a c'houlen ousoc'h, ô Doué, dreizo ar c'hraç da brofita eus ho exemplou mad. Graç pini a c'houlennan èn hanô Jesus. Amen.

D'an Abostol.

Ar pez a leun ar bêlec a zo ho comsou, ô va Doué, læset dre scrid gat hoc'h Ebestel pe ho Profedet santel. Pa int bèt inspiret ganeoc'h, n'ho d'eus gallet lavaret nemet ar viriones. Me ho c'hred età, ô va Doué, evel pa gomchac'h oc'h-unan ousin. Mæs petra servicho beza credet an oll guirionessiou santel hoc'h eus roet din da auaout, ma n'enem gomportan qet erves ar guirionessiou ze? Va Doué, grit din età heulia a boënt dapoënt oc'h oll gourc'hemennou. Rentit ac'hanon humbl, obeissant, pur ha chast, patiant em poaniou, leun a ferveur er pratic eus ho lêsen. Ho trugarecât a ran d'am besa galvet d'ar guir religion.

Pa vez ar Bêlec e creis an Auter o cont d'an Aviel.

Va Doué, purifiit va c'halon ha va musellou, evel ma purifi-joc'h guechall musellou

ar Profer Isaï gat cur c'hlaoüen dân beo. Purifiit ac'hanon dre ho trugares evit ma c'hellin dinamant lenn hoc'h Aviel santel, qemen-se dre veritou Jesus-Christ, hon Autrou. Evellen bezét great.

D'an Aviel.

Ober a ran sin ar groas var va zal, evit goulen, vá Doué, an ners da ansao partout ez-hon cristen, var va musellou evit ma vaniint da bublia ho cloar, ha da annonç d'an oll ho madelesou, var va feultrin, evit m'ho carin ato dreist pep tra.

O va Jesus, c'hui eo a barlant oc'h-unan en aviel pini a lenn ar bêlec. C'hui a lavar din renonç din va unan evit obeissa deoc'h e pep tra, Qemen-se zo just. C'hui eo sclêrigen ar bed, var ho roudou ebqen e valeer en assuranç. O Jesus, pini evel m'el lenner èn Aviel, hoc'h eus pareet qement a dûd clân, pardounet qen alies a bec'heurien, ressuscitet tûd, varo, ressuscitit ive va ené baour, rentit anisi devot, humbl, leun a feis ac a religion. Ar c'hloar a veso deoc'h, ô Jesus.

D'ar Gredo.

Me a gred e Doué an Tad, etc. Livirit ar rest, ma lavar ar bêlec ar gredo.

Pa offr ar Bêlec an hosti.

Recevit, ô Tad santel, Doué oll c'halloudec ac eternel, an hosti se didach pini

a offran deoc'h, peguen indin bennac e ven, deoc'hu pini a zo va Doué, an Doué beo ha veritabl, evit va fec'hejou, va offansou, va neglijanç èn ho servich, evit an oll assistantet all, evit an oll gristenien fidel beo ha maro, evit ma procuro deso ha din-me ar silvidigues ac ar vuës eternel. Amen.

Pa laca ar Bêlec guin ha dour er c'haliçr.

O Doué, pini dre eur miracl eus ho calloud, hoc'h-eus crouet an natur humen dreist ar re all, ha pini dre eur miracl c'hoas brassoc'h, hoc'h eus he retablisset e stad a c'hraç goude he fec'het, grit deomp ar c'hraç dre ar myster represantet gant an dour ac ar guin-mâ, da gaout pers eun deis e Divinite an hini en d'eus priget qemeret eur c'horf ac eun ené evel hon re ni, Jesus-Christ, ho Mâb, hon Autrou, pini, o vesa Doué, a vev ac a rên ganeoc'h ha gat ar Speret Santel hed an oll eternite. Amen.

Pa offr ar c'haliçr.

Autrou Doué, ni a offr deoc'h caliçr ar silvidigues, o supplia ho trugares d'el lacât da bignat dirac ho majeste divin evel eun ongant precius a c'huës mad, evit va silvidigues ha silvidigues an oll bed. Amen.

En em bresanti a reomp tout dirasoc'h, ô va Doué, gat eur speret a humilite ac eur galon glac'haret; recevit ac'hanomp, ha grit m'en-em accomplisso hor sacrifiç hirio èn ho presanç

en hevelep fêçon ma vezo agreabl deoc'h, Autrou hon Doué.

Deut, ô Doué oll-c'halloudec, pini a santifi an enéou, deut ô Doué eternel, var hon Auter, ha benniguit ar sacrifiç mâ preparet evit gloar hoc'h hanô santel!

Pa voalc'h é zaouarn.

Va Doué evel m'eo purifiet daouarn ar bèlec, purifiit gat ho craç hon enéou, ha ni a raïo mill vœu ha mill offrand e-c'hars oc'h Auter. Ni roïo da entend ho meuleudiou, ni a gonto d'an oll ho pursudou. Autrou-Doué, m'em-eus caret caërder ho ty ac al leac'h eus a zemeuranç ho cloar. O Doué, na læsit qet va ené da berissa gat re an dûd impi, na va buës da finissa dre zaouarn an dûd cruel, pere a zo souillet a grimou, ha pere a zo leun a bresanchou recevet evit persecuti an dûd a zoujanç Doué. Car, va Doué, me fell din beva dibec'h en ho presanç. Prenit ac'hanon ac ho pet-truës ousin. Grit din bale atao dre an hent eün eus ho courc'hemennou. Me ho pennigo, va autrou, me ho meulo èn assambleou. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, (ar rest evel diaraoc).

Pa zistro ar Bèlec da greis an Auter.

Recevit, ô Treindet santel, ar sacrifiç-mâ pini a offromp deoc'h e memor a Bassion, Resurrection ac Asçansion Jesus-Christ, hon Autrou, ac èn henor da Santès Mari bepret

Guërc'hes, en henor da Sant Yan-Vadezour, d'an Ebestel Sant Per ha Sant Paul, èn henor d'ar Sænt patronet ha d'ar Sænt all tout, evit ma troïo an ofern-mâ èn ho henor ac èn hor silvidigues, ha ma pedo èn Eê evidomp, ar re eus a bere e reomp memor amà var an douar. Graçou pere a c'houlennomp èn hanô Jesus-Christ hon Autrou. Amen.

D'an Orate Fratres.

Autrou-Doué, recevit, m'ar plich ganeoc'h ha dre daouarn ar Bêlec ar sacrifiç-mâ evit henor ha gloar hoc'h hanô, evit hon avantach particulier-ni, ac evit mad hoc'h oll Ilis.

D'ar Prefaç.

Va ené, en-em savit varzû Doué, rentit graçou d'an Autrou Souveren. Ho tever eo, qemen-se zo just.

Bez ez-eo veritabl just ha dleet, bez ez-eo ræsonabl ha profitabl d'hor silvidigues renta graçou deoc'h e pep amser ae e pep leac'h, Autrou santel, Tad oll-c'halloudec, Doué eternel, dre voyen Jesus-Christ hon Autrou, dre voyen pini ho Majeste a zo meulet gat an Æles, adoret gat an Dominationou, douget gat ar Puissançou; dre bini ho cloar a zo celebret gat an Evou, Vertussiou an Eê ha gat ar Seraphinet heürus. Ni ho pet da bermetti deomp unissa hor mouessiou gat re ar sperejou heürus-se ha da lavaret deoc'h gant-ho e santimanchou a humilite ha dre an humpla

aveu : *Santel, Santel, Santel eo an Autrou, Doué an arméou ;* an Evou ac an douar a zo ramplisset eus ho cloar. Salut ha gloar deoc'h èn huella eus an Evou. Benniguet ra vezo an hini a deu èn hanô an Autrou-Doué. Salut ha gloar desân èn huella eus an Evou ha var an douar.

Canon eus an Ofern.

Ni ho ped età gat humilite, ô Tad leun a drugares, ni a c'houlen ousoc'h dre Jesus-Christ, ho Mab, hor Salver, ma plijo ganeoc'h caout agreabl ha benniguen an donæsonou, ar presanchou, ar sacrifiç-mâ santel ac eb tach, pini a offromp deoc'h surtout evit oc'h Ilis santel catholiq, evit ma plijo ganeoc'h he c'honservi, rei disi ar peoc'h, he c'hender-c'hel en union ac he gouarn partout gat ho servicher hon Tad santel ar Pap, hon autrou'n Escop, hor Roue ha gat an oll dûd pere ho d'eus ar guir feis, ar feis catholic, apostolic ha romen.

Ho pet sonch ive, ô Autrou, eus ho servicherien ac ho servichereset (hanvit an nep a garrot) ac eus a guement hini a assist er sacrifiç-mâ, eus a bere e c'hanavesit ar feis ac an devotion, evit pere e c'hoffromp, pe bere a offr deoc'h ar sacrifiç-mâ a veuleudi evit-ho ac evit tout ar re a apparchant out-ho, evit rédemption ho enéou, en esperanç ho silvidigues ac ho c'honservation, ha pere a rent deoc'h ho vœuiou evel d'ho Doué eternel, beo ha veritabl. Participant homp e commu-

nion ar Sænt, ac e reomp memor surtout eus ar Verc'hes glorius Vari, Mam Doué, hon Autrou Jesus-Christ. Oc'h-pen e c'henoromp ar memor eus hoc'h Ebestel heürus ac ho Merzerien, Per ha Paul, Andre, Jacques, Philipp, Bartholomée, Maze, Simon ha Thaddee, Lin, Clet, Clemant, Xist, Corneill, Cyprian, Laurauç, Chrysogon, Yan ha Paul, Com ha Damian, ac eus an oll Sænt all, dre veritou ha dre bedennou pere ho pedomp, va Doué, da accordi deomp ho protection e pep tra dre ar memes Jesus-Christ hon Autrou. – Ni ho ped età, Autrou Doué, da receo mad an offranç a ra deoc'h ho servicherien amà presant ac oc'h oll Ilis, ha da ober deomp jouissa eus ho peoc'h epad hor buës, d'hon delivra dioc'h an daonation eternel ha d'hor lacât e niver ho mignonet heürus, dre Jesus-Christ hon Autrou. Amen.

Grit, me ho ped, ô Autrou va Doué, ma vezo e pep tra ar memes offrânç-mâ benniguet dirac ho taoulagad, approuvet, parfet, ræsonabl, agreabl, evit ma teuïo ar bara da vesa chenchet e corf ac ar guin e goad Jesus-Christ, ho Mab qer, hon Autrou, pini antronos ma souffras ar maro evidomp a guemeras bara etre he zaouarn santel ha venerabl, a savas ê zaoulagad varzu en-oc'h, Doué, ê Dad oll-c'halloudec, ac o renta graçou deoc'h, er bennigas, ên torras ac er roas d'ê Zisqibien, o lavaret: *An dramâ a zo va c'horf*, qemerit tout ha drebit anezân. Er memes feçon goude beza coaniet,

o qemeret ive ar c'haliçr excellant mà etre ê zaouarn santel ha venerabl, ac o renta graçou deoc'h er bennigas ac er roas d'ê Zisqibien èn eur lavaret : *Qemerit tout ac evit anezân : car an dra-mâ a zo ar c'haliçr eus va goad, eus an Destamant nêves ac eternel (myster a feis) pini a vezo scuillet evidoc'h ac evit meur a hini, evit remission ar pec'hejou. Bevech ma reot an traou-mâ, ho greot e memor ac'hanon-me.*

Rac-se, Autrou Doué, ni ho servicherien ac ho pobl santel, e memor eus a Bassion heürus ar memes Jesus-Christ, ho Mab, hon Autrou, ac eus ê resurrection dioc'h ar bez, oc'h-pen eus ê asçansion glorius èn Evou, ni a offr d'ho majeste incomparabl an donæsonou memes pere hoc'h eus great deomp, ar madou pere hoc'h eus roet deomp, ni a offr deoc'h an hostif-mâ pur, santel, didach, ar bara santel-mâ pini a ro ar vuës eternel, ar c'haliçr-mâ, pini a brocur ar silvidigues. Ho pedi a reomp, ô va Doué, da sellet out-ho gat eur visach favorabl ha laouen evel hoc'h eus great oc'h presanchou an dén just Abel, ho servicher, ac oc'h sacrifiç Abraham hor Patriarch, ac oc'h an bini ên d'eus offret deoc'h guechall ho Pêlec bras Melchisedech.

Ni ho suppli età, ô Doué oll-c'halloudec, gat eun humilite vras, da gommandi ma pigno an offranç a reomp deoc'h eus an ofern betec presanç ho Majeste divin dre zaouarn oc'h Eal santel, evit, o qemeret dre zezir pe rea-

lamant ar c'horf santel ha sacr eus ho Mab ac ê c'hoad divin, ma vizimp ramplisset a bep seurt benedictionou ac a bep graç celestiel dre ar memes Jesus-Christ hon Autrou. Ho pet memor ive, va Doué, eus ho servicherien ac ho servichereset, (*hanvit an nep a garrot*) pere a zo bet èn hor raoc var an douar gat ar sin eus ar feis, ha pere a zo er Purgator. Ni ho ped, va Doué, da accordi dezo ha da guement hini a ve c'hoas enò, eul leac'h a sclerigen ac a beoc'h èn ho parados dre Jesus-Christ hon Autrou. Amen.

Deomp-ni ive pec'heurien, ho servicherien, pere a esper èn ho trugaresou infinit, pliget ganeoc'h accordi pers e bonheur ho Sænt Ebestel ha Merzerien, Yan, Stephan, Matthias, Barnabe, Ignaç, Alexandr, Marcellin, Per, Felicite, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnes, Cecil, Anastasii, ac hoc'h oll Sænt, e compagnunes pere ho pedomp d'hor receo erves ho trugares ac èn despet d'hon indignite, ha qemen-se dre veritou Jesus, dre bini, gat pini ac e pini eo rentet deoc'h, Doué, Tad Eternel ha d'ar Speret-Santel, pep henor ha pep gloar. Evel-se bezet great.

D'ar Bater.

Instruet dre eur gourc'hemen profitabl meurbet ha cunduet dre ar pez ên d'eus desqet deomp hon Autrou Jesus-Christ, e credomp lavaret: hon Tad pini zo èn. Eê. (Livirit ar rest evel m'eo desqet deoc'h.)

Delivrit ac'hanomp, va Doué, ni ho ped, dioc'h pep droug passeet, presant ha da zont. Roït deomp dre ho madêles ar peoc'h hed hor buës dre intercession ar Verc'hes glorius Vari, Mam Doué, hoc'h Ebestel Sant Per ha Sant Paul, Sant Andre ac an oll Sænt, evit, o veza assistet dre sicour ho misericord, ma visimp atao libr ha distag dioc'h pep pec'het ac exant a bep troublien dre ar memes Jesus-Christ hon Autrou, pini, o vesa Doué, a vev ac a rên ganeoc'h ha gat ar Speret-Santel hed an oll eternite. Evel-se bezet great.

D'an Agnus Dei.

Ra veso ar peoc'h a Zoué ganeomp bepret ha gat speret ar Bêlec. Ra vezo ar mesq ac ar gonsecration a gorf ha goad Jesus-Christ great evit servichout da rei ar vuës eternel deomp-ni, pere hor beus pers en-hô. Evel-se bezet great.

Oan Doué, pini a effaç pec'hejou ar bed, ho pet truës ousomp. Oan Doué, pini a effaç pec'hejou ar bed, ho pet truës ouzomp. Oan Doué, pini a effaç pec'hejou ar bed, roit deomp peoc'h ar goustianç.

Araoc communion ar Bêlec.

O Autrou Jesus-Chist, pini hoc'h eus lavaret d'hoc'h Ebestel: me a læz ganeoc'h ar peoc'h, me ro deoc'h va feoc'h, na zalc'hit qet a gont eus va fec'hejou, mæs eus a feis hoc'h Ilis, ha roït disi, m'ar plich ganeoc'h, ar peoc'h ac an union evel ma tesirit he de-fe

anezô, roït-hi disi, c'hui pini, o veza Doué, a vev ac a rên evit jamæs. Evel-se bezet great.

O Autrou Jesus-Christ, Mab an Doué beo, pini erves bolontes an Tad, ha dre operation ar Speret Santel, hoc'h eus roet dre ho maro ar vuës d'ar bed, delivrit ac'hanon dre vertus ho corf ac ho coad sacr ha santel presant var an auter, dioc'h va oll bec'hejou ha dioc'h pep droug; grit ma c'hobservin atao ho courc'hemennou, ha na bermettit qet ec'h en-em sépar-fen jamæs diousoc'hu, pini, o veza Doué, a vev ac a rên gat ho Tad ac ar Speret-Santel a vremà da jamæs.

O Autrou Jesus-Christ, grit na servicho qet d'am c'hondaoni ar gommunion pini ezan da ober goude ar Bêlec, (ma na gommuniit qet en ofern, ho pezo intantion da c'houlen na reot jamæs communion fall ebet), indign hon d'ho receo, mæs dre eun effet eus ho trugares, grit disi servichout da zifen ha da silvidigues va c'horf ha va ene. Evel-se beset great — (Ma na gommuniit qet en ofern, desirit da viana caout pers er froues eus a gommunion ar bêlec.)

D'an Domine non sum dignus.

Autrou, non qet din ec'h antre-fac'h em zy, em ené; livirit eur guer ha va ené a veso salo. Ra zionallo ac'hanon corf Jesus-Christ evit ar vuës eternel. Evel-se beset great.

Petra a rentin-me d'an Autrou evit ar bonheur ên d'eus procuret din? Va Doué, ne

c'houlennit nemet va c'halon, va anaoudègues vad. Grit ma conservimp, ô va Doué, dre ar burete eus hor c'halon vertus ar vagadures sacr eus ar gommunion, ra vezo evidomp eur remed evit obten an eternite heürus.

Goude ar Gommunion.

Bennigomp an Autrou Doué ha rentomp graçou desân. O va Jesus, pini e pignat èn Eê, a savas ho taouarn evit reï ho penediction d'hoc'h Ebestel, benniguit ive ac'hanomp-ni oll dre zaouarn ar Bêlec. Ni ho trugareca eus ar c'braç oc'h eus accordet deomp da glêvet an Ofern, ha da vesa participet èn ho méritou infinit. Ni a c'houlen ousoc'h pardon eus hon oll distractionou. Guerc'hes Vari, Mam Jesus, pedit evidomp. Evel-sé bezet great.

GOUSPEROU.

Gousperou a sinifi peden dioc'h an nos. Represanti a reont enterramant hor salver. P'hor bez collet eun tad, eur vam vad, hor bez sonch eus a heur ho enterramant. Ma caromp Jesus e tleomp ive-tâ henori amser ê enterramant, ha dont d'ar gousperou. An desir eo eus hor Mam santel an Ilis da bini e fell lacat an dûd fidel da santifia hed-a-hed an deisiou Sûl ha Gouël.

Evellen e commancer :

Autrou Doué, deut d'am sicour. Autrou en-em bastit da zont d'am assista.

Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, a vremà da viqen. Evel-se beset great.

PSALM 109.

Gloar Jesus, Mab Doué, bêlec eternel, ê zouffrançou cetu enò petra a velas David èn avanç.

An Autrou Doué oll c'halloudec en d'eus lavaret da Jesus-Christ, va autrou, deis ê asçansion glorius en Eê. Asesit en tû deou din, ha chomit er plaç-se, qen na laqin oc'h adversourien da servichout da scabel d'ho treïd. Cetu enò, ô Jesus, petra ez-a da ober evidoc'h an Autrou-Doué: car an Doué-se eus an armeou a lacaïo ho puissanç d'en-em asten oc'h-pen var Sion ac ar vro eus ar Judée. Hoc'h etablissa a raïo Roué var an oll boblou, ac e lavaro deoc'h gat ar vouës-se nersus ha puissant oc'h pini netra ne resist: rênit, Jesus, va Mab, e creis hoc'h enebourien. Evel-se ar pouvoar souveren pini a bossedit a bep eternite, a apparisso sclear e deis ho triomph, pa viot guelet hoc'h-unan èn eclat ho majeste e creis ar c'hloar a bini e vezo ornet ho Sænt. Neuze e vellor e zoc'h ar Mab a Zoue ac eo deoc'h en d'eus lavaret an Tad Eternel: me am-eus hoc'h anjandret eus va c'halon araoc m'am bige crouet ar verelaouen eus ar mintin. Neuse ive e c'hanavessor eo deoc'hu, ô Jesus, eo ên d'eus

touet an Autrou-Doué, ac he lèz ne chencho qet : c'hui a zo ar Bêlec eternel erves urs Melchisedech. Erfin guelet a raor penaos an Autrou-Doué a zo a gostes deoc'h, en ho tû-deou ; car e deis ê goler just en d'eus grizillounet ar roueet pere a en-em oppose oud an etablissamant eus ho rên var an oll boblou. Exerci a raïo er memes tra ê jujamant e creis an nationou, pere a gred resista ouzoc'h, ramplissa a raïo pep leac'h eus a zistruch oc'h enebourien, ha brusuna a raïo var an douar pennou eun nombr bras a bersonachou pere a yoa savet èn oc'h enep. An tad eternel a raïo an oll vursudou-se e faveur ê Vab. Araoc gouscoude ec'h evo, èn hent eus ar vues-mâ dre bini e falveso ervad passeal, eus an dour c'huëro d'eus a vor an afflictionou, ac abalamour d'ê humiliationou, e c'huellaïo ê ben èn henor ac er e'hloar. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, da jamæs.

PSALM 110.

David a veul an Autrou-Doué eus ar bursudou en deus great e faveur ar Yuzevien, ac eus ar re a dlie da ober e faveur ar Gristenien.

Autrou-Doué, me ho meulo a greis va c'halon e societe an dûd just ac èn assamble ho pobl santel. Me a lavaro a vouës huel : œuvrou an Autrou Doué a zo bras, ha conform d'ê oll volontessiou, proportionet d'an usach da bini int destinet gantân. Evel-se,

qement en d'eus great a bubli ê veuleudiou ac a annonç ê c'hrandeur. Guelet a rear e chom ac e pad ê justiç hed an oll gantvejou. Ober a ra ar pez en deves promettet. Mæs lavaret a eller penaus an Autrou-Doué, pini a zo truesus ha leun a drugares, en d'eus rentet eternel ar vemor eus ê vursudou, p'en d'eus roët en desert magadures d'ar re en douje, ha surtout p'en d'eus roët d'ar gristenien ar sacramant eus an Auter. An effet-se eus ê buissanç ac ê vadèles a zo eun assuranç eus ar sonch en devezo da jamæs eus an allianç en d'eus great guechall gat ar Yuzevien ha divêsatoc'h gat ar Gristenien e personnach Jesus ê Vab. Ya, an Autrou-Doué a royo da anaout d'ê bobl ar vertus eus ê œuvrou, ê oll-c'halloud, o reï dezo heritach an nationou, pini en d'eus promettet dezo, ac e pini ne vanco qet d'ho lacât e possession. Car œuvrou ê zaouarn a zo tout guiriones ha justiç. E oll gourc'hemennou a chom bepret ar memes, evel m'er prouv an oll c'hantvejou, abalamour m'int fontet var ar viriones ac al lealdet. En effet digasset en d'eus e personnach Moyses d'ar Yuzevien, ac e personnach Jesus d'ar Gristenien eur Redemptor evel m'en doa er promettet, ha goude, en d'eus great gat-ho eur vignoniach ac un allianç eternel. Roët en d'eus da anaout eo santel ha terrupl ê hanô, ac ez-eo doujanç Doué commançamant ar furnes, qement bini a en-em gomport erves an doujanç-se eus ho C'hrouer, a zo ramplisset gat Doué eus a eun ententamant mad

ha profitabl d'ho ené. An Autrou Doué eta a virit beza meulet da viqen. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel.

PSALM III.

Er psalm-mâ David a barlant eus a vonheur an hini pini a zouch an Autrou-Doué, ha pini a zo fidel da observi ê lêsen.

Heürus an den pini a zouch an autrou-Doué, ha pini en d'eus eür volontes ardant da accomplissa ê c'hourc'hemennou. È raç a vezo puissant var an douar; car bugale vian an dud just a vezo benniguet gat Doué. Ar c'hloar ac ar binvidigues a zo en e dy ac e chom bepret just. Car an Autrou-Doué, pini a zo trugaresus, douç ha just, a zo savet evel eur sclerigen e creis an devaligen, var ar re ho d'eus eur galon elin, evit ho c'hundui en assuranç e creis an dangerou eus ar vuës-mâ. Heürus ive an den pini a zo truesus oud ar paour ac a brest d'ar re a zo en isom. Heürus an nep a règl ê gomsou ha ne barlant qet a dreus ac a bed, abalamour neuse ne vrallo james en tû-fall. Ar sonj eus an den just a bado da jamæs, n'en deveso qet aon da vesa droug-preseguet. È galon a zo atao preparet da esperout en Autrou-Doué. È galon a zo stag ferm en esperanç-ze ha ne oufe bralla e tû-all ebet, mæs chom a raïo bepret ferm qen n'a veso en etat da zisprijout ê enebourien. Evel m'en d'eus roët gat largentes eus ê zanves d'ar beorrien, ê justiç

a chom en oll gantvejou, ac ê buissanç a vezo meulet ac henoret. Ar pec'heur a velo an den just ha mad, ac a vezo dipitet. Scrigna a raïo ê zent, disèc'ha a raïo gat an dipit; mæs desir ar bec'heurien a berisso ha gloar an den just a bado da viqen. Gloar d'an Tad, d'ar Mab ha d'ar Speret-Santel. Evel-se bezet great.

PSALM 112.

David a exhort servicherien Doué d'er meuli er gael eus ê vajeste, ê buissanç ac ê vadêles.

Meulit an Autrou Doué, c'hui pere a zo ê servicherien. Meulit hanô an Autrou. Ra vezo benniguet a vremâ da viqen. Hanô Doué a dle beza meulet a zalec sao-eol betec cus-eol. Car an Autrou Doué a zo bras meurbet, brassoc'h eguet oll c'hrandeuriou an oll nationou assambles ac ê c'hloar a sao huelloc'h evit an Evou. En effet piou a zo henvel oc'h an Autrou hon Doué, pini a ra hê zemeuranç èl lec'hïou an huella, ha pini gousconde a brich sellet oc'h ar pez zo izella èn Eê ha var an douar? Tenna a ra eus ar boultren an hini a zo er viser, ha sevel ar paour divar an teil, evit er placi e renq ar brincet, ar brincet eus ê bobl. Erfin reï a ra d'ar c'hreg diser ar joa d'en-em velet èn he zy mam da veur a grouadur. Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel. Evel-se bezet great.

PSALM 116.

David a exhort an oll nationou da veuli Doué eus é visericord ac eus é fidelité d'é bromessaou.

Poblou, meulit tout assambles an Autrou Doué, meulit-ên tout assambles, ô nationou, car ê drugares a zo bepret bras èn hor c'hever. Guir eo ha fidel en ê oll bromessaou. Car hor soutenet ac hon difennet ên d'eus a enep hon adversourien, bevec'h m'ên deveus promettet ên ober. Gloar etâ da Zoué an Tad, ar Mab ac ar Speret-Santel.

MAGNIFICAT.

Ar Verc'hes, o touguen Jesus-Christ, o vesa eat da velet he c'hinitero Santes Élisabeth ac o vesa bet meulet gat houmâ, a respontas dizi evellen, o rapporti da Zoué ar c'hloar eus ar bonheur he doa da veza he Vam.

Va ené a c'hlorifi an Autrou Doué, ha va speret a zo ravisset gat ar joa e Doué va Salver, abalamour m'en d'eus taolet ê zaoulagad var igelder ê servicheres, oc'h he choas da veza Mam d'hê Vab. Car cetu a-se ac a raïo va guervel heürus bivisiqen, abalamour m'en d'eus great traou bras en-hon an Doué oll-c'halloudec, a bini an hanô a zo santel, ac a bini an drugares a en-em asten eus an eil oad-tûd d'eguile var guement ho d'eus ê zoujanç. Roët ên d'eus da anaout an ners eus

ê vreac'h. Dissipet en d'eus ar re a en-em c'huëse gat an ourgouill èn ho c'halon. Discaret ên d'eus ar re buissant var ho meno; huelleat ên d'eus ar re vian èn ho santimant ho unan, ar re humbl. Carguet ên d'eus a vadou, a c'hraçou, ar re a yoa leun a zesir ac ho doa evel naon eus ar santeles, casset ên d'eus quit goullo a faveuriou, ar re a en-em grede pinvidic e madou spirituel. Qemeret ên d'eus dindàn ê brotection Israël, ê servicher, impliget ên d'eus ê drugares, erves ar bromessa en doa great d'hon tadou, d'a Abraham ha d'ê vugale vian, pa reas allianç gat-ho evit jamæs.

Gloar d'an Tad, d'ar Mab, d'ar Speret-Santel, evel m'oa er gommançamant ra veso c'hoas brèmà ac atao ac hed an eternite. Evel-se bezet great.

Da fin ar Gousperou.

Va Doué me ho trugareca eus ar bonheur am eus bet da renta deoc'h va deveriou a garantes, a esperanç, a feis, a religion èn assamble ar gristenien. Pardon, va Doué, eus va oll distractionou volonter. Me a vezo eveziantoc'h a c'houdeves. Guerc'hes Vari, va Mam vad ha trugaresus, plédit va c'haos dirac ho Mab Jesus bremà ac atao ac èn heur eus va maro. Evel-se bezet great.

Araoc sortial eus an ilis promettit da Zoué e tachot hed ar sizun a zeu da derri ho coassa habitud, ha da lavaret alies hed ho labour var

an deis : va Doué ho pet truës ousin. Va Doué, va Jesus, me ra an dra-mâ, me a souffr ar boan-mâ ên union ganeoc'h evit gloar ho Tad ha silvidigues va ené, e pinigen d'am pec'hejou. Evel-se bezet great.

M'ar ho pez amser, lennit èn ilis dirac auter ar Verc'hes un derves eus al levr-mâ, pe m'ar oc'h eus isom da vont prest d'ar guear, tachit d'el len enò èn tu-bennac a gostes, eleac'h mont da zireoli evel tûd ar bed. Evel-se bezet great. Jesus, Mari, Joseph, ho pet truës oud an oll dûd! Gloar da Jesus, gloar da Vari!

Oræson.

Autrou Doué, accordit deomp, ni ho ped ar c'hraç da jouissa bepret eus a yec'het an ené ac ar c'horf, ha da veza, dre intercession glorius Santes Mari bepret guerc'hes, delivret dioc'h an dristidigues eus ar vuës presant, ha da bartagi ar joa eternel gat ar re heürus èn Eê. Evel-se bezet great.

Ennes eo va desir ar brassa,
Honnes eo va esperanç douça,
Am soulaj em zristidigues
Er bed-mâ;
Grit ma cresco hed va buës
Bemdes!

Da c'hortos ar fin eus va miser,
O Mari! mam quen douç, quen tener,
Grit ma visin d'ho Map santel,
Va Salver,
Epad va oll buës mortel,
Fidel!

Ha pa deuïo va heur divesa,
Me ho suppli, deut d'am assistâ,
Obtenit ma visin neuze
Er joa,
Ha douguit ganeoc'h va ené
D'an Eê.

BRITISH MUSEUM 26 JAN 1873

FIN.

TAULEN

EVIT FACILITA AN USACH EUS AL LEVR-MAN.

DERVES DIVÈSA a vis Ebreul, *Pagen* 9

Perac e consacrer mis Maé da henor ha da c'hloar ar Verc'hes Vari. Petra a ranquer da ober evit an dra-ze, 9

QUENTA DERVES a vis Maë. Conception bur ha net a bec'het eus ar Verc'hes, 23

Fin evit pini eo crouet an den, 25

EIL DERVES. Conception bur a net a bec'het eus ar Verc'hes, 32

Affœr ar silvidigues. - Meditation, 34

TREDE DERVES. Conception pur ac exant a bec'het eus ar Verc'hes Vari, 42

Injur a ra ar pec'het da Zoué, 44

PEVARE DERVES. Guinivêles ar Verc'hes santel, 52

Punition ar pec'het-Meditation, 54

PEMPET DERVES. Guinivêles ar Verc'hes santel, 62

Effejou eus ar pec'het var hon Autrou Jesus-Christ, 63

C'HUEC'HVET DERVES. Guinivêles ar Verc'hes santel, 73

Effejou malheürus eus ar pec'het var an ené, 74

Pagen

SEISVET DERVES. Presantation ar Verc'hes èn Templ, 88
Impureté. – Meditation, 90
EISVET DERVES. Presantation ar Verc'hes èn Templ, 108
Moyenou d'en-em breservi diouc'h an impureté. Remejou eus ar viç-se, 109
NAVET DERVES. Buës Mari en Templ, 124
Pec'het veniel. – Meditation, 126
DECVET DERVES. Annonciation, incarnation ar Verb, (Mab Doué), 136
Badiziant. – Meditation, 138
UNNECVET DERVES. Annonciation ar Verc'hes santel, 147
Confession. – Meditation, 149
DAOUZECVET DERVES. Annonciation ar Verc'hes santel, 158
Communion santel. – Meditation. 159
TRIZECVET DERVES. Visitation ar Verc'hes santel, 167
Communion indign. – Meditation, 168
PEVARZECVET DERVES. Visitation ar Verc'hes, 180
Goal exempl. – Meditation, 181
PEMZECVET DERVES. Visitation ar Verc'hes, 193
Clouarder spirituel. – Meditation, 194
C'HUEZECVET DERVES. Purification ar Verc'hes Santel, 201
Passion dominant. (Argrea er galon.), 202

Pagen

SEITECVET DERVES. Purification ar Verc'hes Santel, 214
Respet humen. - Meditation, 216
TRIVARC'HVET DERVES. Purification ar Verc'hes Santel, 224
Conversion differet pe appellet, 226
NAONTECVET DERVES. Poaniou Mari o tec'het èn Egypt, 235
Ar Maro. - Meditation, 236
UGUENVET DERVES. Poan ar Verc'hes pa gollas hon Autrou Jesus-Christ d'an oad a zaouzec vloas, 248
Ar Varn. - Meditation, 249
UNAN VARN'UGUENT DERVES. Poan ar Verc'hes Vari e-c'hars treïd ar groas, 257
An ifern. - Méditation, 259
EIL VARN'UGUENT DERVES. Jesus maro, etre divreac'h ar Verc'hes Santel, 267
An devotion d'ar Grucifi. - Meditation, 269
TREDE VARN'UGUENT DERVES. Joa ar Verc'hes Vari e resurrection hor Salver, 280
Trugares an Autrou Doué èn andret ar pec'heur. - Meditation, 282
PEVARE VARN'UGUENT DERVES. Joa ar Verc'hes Vari èn Asçansion ê Mab Jesus en Eê, 292
Eus an Eê. - Meditation, 294
PEMPET DERVES VARN'UGUENT. Joa ar Verc'hes Vari pa zisquennas ar Speret-Santel, 305
Carantes Doué. - Meditation, 306

TAULEN.

Pagen

C'HUEC'HVET DERVES VARN'UGUENT. Buës ar Verc'hes goude disqen ar Speret-Santel, 318

Carantes an nessa. - Meditation, 320

SEISVET DERVES VARN'UGUENT. Maro ar Verc'hes Santel, 329

Dévotion d'ar Galon a Jesus, 330

EISVET DERVES VARN'UGUENT. Assomption ar Verc'hes Santel, 343

Graç Doué, pini hor rent santel, 345

NAVET VARN'UGUENT DERVES. Assomption ar Verc'hes Santel, 354

Rosœra, chapelet, scapulœr, 356

TREGONVET DERVES. Ar Verc'hes, Rouanes an Æles, 364

Ar beden. - Meditation, 366

UNAN A TREGONT DERVES. Chabistr da len evit finissa Mis Maë, Mis Mari, 376

Perseveranç an devotion d'ar Verc'hes santel, 376

Memorare an Tad Bernard, 386

Consecration d'ar Verc'hes. - Cantic, 387

An Ofèren, 389

Ar Gousperou, 405

Cantic d'ar Verc'hes. Evit Mam hon eus Mari, 414

Cantic d'ar Verc'hes. O Mari, ô va Mam, 414

FIN.

26 JY 73

Digitized by Google

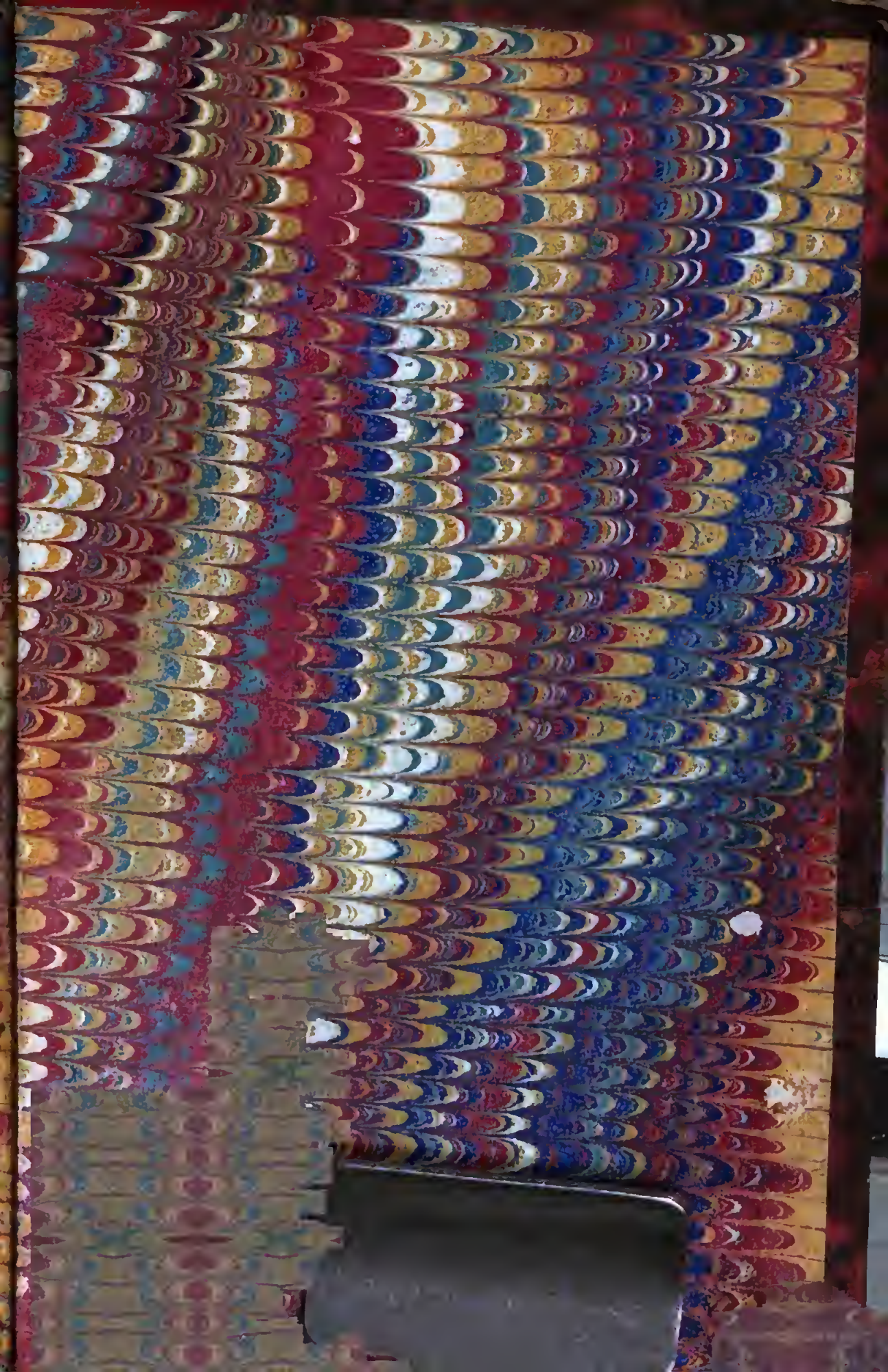

Digitized by Google